

Miljøgodkendelse af svinebruget Hesselbjergvej 3, 6230 Rødekro

§ 12

Lovbekendtgørelse nr. 1486
af 4. december 2009 af lov
om miljøgodkendelse mv. af
husdyrbrug med senere æn-
dringer

Godkendelsesdato:
Den 30. september 2010

**Aabenraa Kommune
Teknik & Miljø
Miljø & Natur
Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf. 73 76 76 76**

Indholdsfortegnelse

Datablad	4
1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse	5
1.2 Ikke teknisk resumé	6
1.3 Offentlighed	9
1.4 Meddelelse af miljøgodkendelse	10
2 Vilkår	12
2.1 Generelle forhold	12
2.2 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	12
2.3 Husdyrhold, staldanlæg og drift	12
2.4 Gødningsproduktion og – håndtering	16
2.5 Forurening og gener fra husdyrbruget	17
2.6 Påvirkninger fra arealerne	19
2.7 Husdyrbrugets ophør	20
2.8 Egenkontrol og dokumentation	20
3 Generelle forhold	22
3.1 Beskrivelse af husdyrbruget	22
3.2 Meddelelsespligt	22
3.3 Gyldighed	22
3.4 Retsbeskyttelse	23
3.5 Revurdering af miljøgodkendelsen	23
4 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	24
4.1 Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv.	24
4.2 Placering i landskabet	27
5 Husdyrhold, staldanlæg og drift	32
5.1 Husdyrhold og staldindretning	32
5.1.1 Generelt	32
5.1.2 BAT staldteknologi	33
5.2 Ventilation	40
5.3 Fodring	41
5.3.1 Generelt	41
5.3.2 BAT foder	42
5.4 Opbevaring og håndtering af foder	42
5.5 Rengøring af stalde	43
5.6 Energi- og vandforbrug	43
5.6.1 Generelt	43
5.6.2 BAT energi- og vandforbrug	44
5.7 Spildevand samt tag- og overfladevand	45
5.8 Kemikalier og medicin	47
5.9 Affald	47
5.9.1 Generelt	47
5.9.2 BAT affald	49
5.10 Olie	49
5.11 Driftsforstyrrelser og uheld	50
5.11.1 Generelt	50
5.11.2 BAT driftsforstyrrelser og uheld	51
6 Gødningsproduktion og –håndtering	52
6.1 Gødningstyper og -mængder	52
6.2 Opbevaring af flydende husdyrgødning	52
6.2.1 Generelt	52
6.2.2 BAT opbevaring af husdyrgødning	54
6.3 Drift af biologisk luftvasker	54

6.4	Drift af gylleseparationsanlæg	55
6.5	Drift af gyllekølingsanlæg	55
6.6	Opbevaring af fast husdyrgødning, dybstrøelse og kompost	56
6.7	Anden organisk gødning	57
6.8	Håndtering og udbringning af husdyrgødning	57
6.8.1	Generelt	57
6.8.2	BAT håndtering og udbringning af husdyrgødning	57
7	Forurening og gener fra husdyrbruget	60
7.1	Lugt.....	60
7.2	Fluer og skadedyr.....	61
7.3	Transport	62
7.4	Støj	63
7.5	Støv.....	65
7.6	Lys	65
7.7	Ammoniak – generel reduktion.....	65
7.8	Ammoniak – individuel reduktion.....	66
8	Påvirkninger fra arealerne	118
8.1	Udbringningsarealerne	118
8.1.1	Arealanvendelse	120
8.1.2	Aftalearealer.....	121
8.2	Beskyttet natur	121
8.3	Nitrat til grundvand	124
8.4	Nitrat til overfladevand – vandløb, søer og kystvande	125
8.5	Fosfor til overfladevand - vandløb, søer og kystvande	127
8.6	Natura 2000	128
8.7	Påvirkninger af arter med særlig strenge beskyttelseskrav (bilag IV)	133
9	Oversigt over bedste tilgængelige teknik (BAT)/renere teknologi.....	137
10	Alternative muligheder og 0-alternativet.....	141
11	Husdyrbrugets ophør.....	142
12	Egenkontrol og dokumentation.....	143
13	Klagevejledning	144
14	Bilag	146

Datablad

Titel:	Miljøgodkendelse af svinebruget på Hesselbjergvej 3, 6230 Rødekre. Miljøgodkendelse meddeles i medfør af § 12, stk. 2 i lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 af lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug med senere ændringer.
Godkendelsesdato:	Den 30. september 2010
Ansøger:	Preben Laasholdt, Hesselbjergvej 3, 6230 Rødekre
Telefonnr.:	7469 8509
Mobilnummer:	2167 3250
E-mail:	hesselbjergvej3@dlgtele.dk
Ejer af ejendommen:	Preben Laasholdt, Hesselbjergvej 3, 6230 Rødekre
Kontaktperson:	Preben Laasholdt, Hesselbjergvej 3, 6230 Rødekre
Husdyrbrugets navn:	Unavngivet
Ejendomsnr.:	5800010146
Matr.nr. og ejerlav:	416 og 415, Hovslund, Ø. Løgum samt 17, 411 og 413, Ø. Løgum Ejerlav, Ø. Løgum
CVR nr.:	14310436
CVR/p nr.:	1000719300
CHR nr.:	48587
Biaktiviteter:	Der er ikke biaktiviteter på ejendommen
Andre ejendomme:	Ingen
Miljørådgiver:	Martin Ugilt Thomsen, Peberlyk 2, 6200 Aabenraa, tlf. 7436 5076, mobil 4046 0371, mail: mut@landbosyd.dk
Tilsynsmyndighed:	Aabenraa Kommune
Sagsbehandler, miljø:	Orbicon Leif Hansen
Kvalitetssikring, miljø:	Lene Kragh Møller
Sagsbehandler, natur:	Orbicon Leif Hansen
Kvalitetssikring, natur:	Torben Hansen
Sagsnr:	09/268
Øvrige afgørelser:	Ingen

Resumé og samlet vurdering

1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse

Preben Laasholdt har ansøgt om miljøgodkendelse til udvidelse af svineproduktionen på ejendommen beliggende på Hesselbjergvej 3, 6230 Rødekro. Ansøgningen er indsendt til kommunen gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningsssystem. I ansøgningssystemet er der beregninger af bl.a. lugtgener, overholdelse af afstand og ammoniakbelastning, som hverken landmanden eller kommunen kan ændre.

Ansøgning er oprindeligt indsendt den 23. december 2008, seneste revision af ansøgningen er med skema nr. 6644, version 7 indsendt til Aabenraa Kommune den 6. august 2010 og udskrevet fra www.husdyrgodkendelse.dk den 6. august 2010. Ansøgningen fremgår af bilag 1.

Husdyrbruget har i nudrift en tilladelse til en husdyrproduktion på 400 søer med smågrise op til 7,2 kg, 10.000 smågrise op til 30 kg og 900 slagtesvin 30-100 kg i alt svarende til 161,38 DE.

Ansøgningen vedrører udvidelse af produktionen i søer, smågrise og slagtesvin samt moderfår med lam.

Dyreholdets størrelse skal i henhold til bekendtgørelse nr. 717 af 2. juli 2009 om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage mv. beregnes efter bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2009 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage mv. Dyreholdets størrelse er i nudrift beregnet til 175,23 dyreenheder (gl. DE) og i ansøgt drift til 414,75 dyreenheder (gl. DE). Der er således ansøgt om en miljøgodkendelse efter § 12, stk. 2.

Alle vurderingerne efter bilag 3 og 4 i bekendtgørelse nr. 294 af 18. april 2009 om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug skal foretages under anvendelse af omregningsfaktorerne for beregning af dyreenheder i henhold til bekendtgørelse nr. 717 af 2. juli 2009 om ændringer af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage mv. Dyreholdets størrelse i nudrift er 161,38 dyreenheder (nye DE) og ansøgt drift 378,37 (svin) dyreenheder (nye DE), samt 2,10 nye DE i får, samlet 380,47 nye DE.

Ansøger planlægger i forbindelse med udvidelsen at opføre:

- Drægtighedsstald (1.1.8) på 1.180 m² med gyllekøling
- Farestald og løbeafdeling (1.1.7) på ca. 1.600 m² med biologisk luftvasker
- Smågrisestald (1.1.6) på 1.600 m² med biologisk luftvasker
- Eksisterende drægtighedsstald (1.1.5) ombygges til halm-/foderlade
- To nye gyllebeholdere (1.1.10 og 1.1.11) med fast overdækning (telt) på samlet 9.000 m³ (2 x 4.500 m³)
- Separationsanlæg (mobil) samt befæstet plads på 200 m² og buffertank på 30 m³
- Fortank på 99 m³ med kapacitet til ca. 7 dages gylleopbevaring.
- To kornsiloer med en højde på 14,5 m
- Vaskeplads på 200 m² med afløb til gyllesystem

Bygge- og anlægsarbejdet forventes at starte i februar 2011 og afsluttes i juli 2012. Umiddelbart efter byggeriets afslutning indsættes der dyr i staldene.

1.2 Ikke teknisk resumé

Produktion og arealer

Svineproduktionen på Hesselbjergvej 3, 6230 Røde Kro udvider fra de nuværende 400 søer, 10.000 smågrise (7,2 -32 kg) og 900 slagtesvin (30-100 kg) svarende til 161,38 DE til 900 søer med smågrise fravænnede ved 7,2 kg, 27.000 smågrise (7,2-3,2 kg) og 1.265 slagtesvin (30-105 kg) svarende til 378,37 DE. Endvidere er der et fårehold bestående af 15 moderfår med lam svarende til 2,14 DE, hvorved det samlede dyrehold i alt svarer til 380,51 DE. Fårene er udgående hele året og er derfor ikke indsat i et staldsystem, men mængden af husdyrgødning (2,14 DE) fra fårene er indsat som dybstrøelse i gødningsregnskabet i IT-ansøgningssystemet. Ligeledes indgår det forpagtede areal RN23 ikke i harmoniarealet (jf. bilag 1.4 for beliggenheden af areal RN23), men det afgræsses af kvæg svarende til 1,3 DE. Husdyrgødningen fra kvægholdet er indsat i gødningsregnskabet som afsat dybstrøelse, hvorved husdyrgødningsmængden fra kvægholdet ikke medregnes i den samlede mængde husdyrgødning, der udbringes på harmoniarealet.

Der produceres henholdsvis 340,85 DE svinegylle samt 37,52 DE dybstrøelse (svin) og 2,14 DE dybstrøelse (får) på bedriften på Hesselbjergvej 3. Der afsættes 317,00 DE svinegylle til gylleseparation og der fraføres en fiberfraktion svarende til 101,00 DE. Endvidere modtages der ikke husdyrgødning fra andre bedrifter. Herved udbringes der en mængde husdyrgødning (rejektvand, gylle og dybstrøelse) svarende til 277,37 DE samt 2,14 DE fra det udegående fårehold.

Der hører i alt 199,78 ha ejet og forpagtet udbringningsareal (harmoniareal) til bedriften. Størstedelen af udbringningsarealet er beliggende rundt om bedriften ca. 1,2 km vest og nordvest for Genner by og de øvrige arealer er henholdsvis beliggende øst for Rise Hjarup samt nord og sydvest for Genner. Samtlige ejede og forpagtede arealer fremgår af bilag 1.4.

Beliggenhed og planmæssige forhold

Ejendommen ligger i Aabenraa Kommune, ca. 1,7 km vest for Genner by. Der er ca. 1,3 km til nærmeste nabobeboelse (Hesselbjergvej 14) uden landbrugspligt, som ligger SSV for ansøgers ejendom og ca. 250 m til nærmeste nabobeboelse (Hesselbjergvej 6) med landbrugspligt, der er beliggende vest for ansøgers ejendom.

Landskabet er præget af placeringen på Hovedstilstandslinjen, og der er derfor en del små moser og bløde områder i markerne, som også nogle steder er noget kuperede, dog er der ingen steder stærkt skrånede marker direkte ned til vandløb.

Bygningerne opføres i tilknytning til de eksisterende bygninger. Da byggeriet ligger samlet, og bliver placeret nedenfor en bakke, kommer udvidelsen ikke til at fremstå væsentligt mere markant i landskabet end det allerede gør, selv om der er tale om en udvidelse til det dobbelte. De to nye gyllebeholdere, som kommer til at ligge på nord siden af den eksisterende beplantning (vest for ejendommen), vil blive placeret, således at de falder bedst muligt ind i det kuperede terræn. Det forventes i henhold til det ansøgte projekt, at det nye byggeri bliver af samme type som de eksisterende driftsbygninger med røde mursten og eternittage.

I planlægningsfasen op til ansøgningen viste det sig hurtigt, at der især var en udfordring, at få ammoniakemissionen så lille som mulig for at beskytte mosen øst for ejendommen. Der er derfor kigget på flere forskellige placeringer af både gyllebeholdere og stalde, efter forhandling med naturafdeling i Aabenraa Kommune er den nuværende placering blevet accepteret af begge parter, da det giver en fornuftig logistik i det daglige arbejde, samtidig med at staldene er kommet længere væk fra mosen end de første forslag lagde op til. Jf. bilag 1.2 for beliggenheden af staldanlæg på ejendommen samt mosen mod øst.

Stald- og opbevaringsanlæg samt driftsbygninger kommer til at ligge samlet og de afskærmes delvis af eksisterende træbevoksning syd for ejendommen. Bebyggelsesarealet på ejendommen bliver øget i forhold til det hidtidige bebyggelsesareal.

På baggrund af det ansøgte projekt vurderer Aabenraa Kommune, at de nye bygninger er erhvervsmæssigt nødvendige og at bebyggelsen på ejendommen kommer til at udgøre en helhed, der ikke har en væsentlig indvirkning på det omkringliggende landskab.

Landskabelige værdier

Ansøgers ejendom er beliggende i landzone. Landskabet omkring ejendommen er kuperet. Landskabet er præget af marker og naturelementer i form af levende hegn, træbevoksninger og beskyttede naturtyper. Aabenraa Kommune har udpeget særlige beskyttede naturtyper (§ 7-områder) i umiddelbar nærhed af ejendommen. Ca. 580 m SV for ejendommen er Stavmosen beliggende, som er udpeget til § 7-områder. Og ca. 200 m øst for staldanlægget er beliggende en beskyttelsesværdig mose beskyttet efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven.

Bedriftens ejede og forpagtede arealer ligger dels rundt om ejendommen samt ca. 2,2 km øst og ca. 2,3 km SØ for ejendommen i nærheden af Genner by samt ca. 5,3 km syd for ejendommen.

Bygningerne opføres i tilknytning til de eksisterende bygninger. Da byggeriet ligger samlet, og bliver placeret nedenfor en bakke, kommer udvidelsen ikke til at fremstå væsentligt mere markant i landskabet end det allerede gør, selv om der er tale om en udvidelse til det dobbelte. De to nye gyllebeholdere, som kommer til at ligge på nordsiden af den eksisterende beplantning, vil blive placeret, således at de falder bedst muligt ind i det kuperede terræn.

Det forventes, at det nye byggeri bliver af samme type som de eksisterende driftsbygninger med røde mursten og eternittage.

Det nye staldanlæg og gyllebeholdere etableres i tilknytning til eksisterende stald- og opbevaringsanlæg og det vurderes at anlæggene udgør en samlet helhed. Den eksisterende gyllebeholder fjernes i forbindelse med udvidelsen.

Alle afstandskrav jf. §§ 6 og 8 husdyrbrugsloven er, som det fremgår af tabel 1 og 2 overholdt. Endvidere er der bygninger/opbevaringsanlæg indenfor udpegningen "Lavbund og okker inkl. okkerklassificering" i Klasse III "Lille risiko for okkerudledning". Ligeledes er der bygninger/opbevaringsanlæg der grænser op til "Beskyttede sten- og jorddiger" og der er "Beskyttede sten- og jorddiger" i nærheden af det nye byggeri (Gyllebeholdere) i markskellet mellem mark 8-0 og mark RN2 samt dele af udbringningsarealet grænser op til udpegningen "Beskyttede sten- og jorddiger".

Aabenraa Kommune vurderer samlet i henhold til det ansøgte projekt, at bedriften kan udvides og drives uden påvirkning af bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger mv., når gældende lovgivning i naturbeskyttelsesloven og museumsloven overholdes, og at det ikke er relevant at stille yderligere vilkår til dette.

Lugt, støv og støj

Produktionen vil forsætte dels i størstedelen af de eksisterende staldanlæg (1.1.1-1.1.4) samt i de nye staldanlæg (1.1.6 - 1.1.8). Endvidere etableres der to nye gyllebeholdere (1.1.10 og 1.1.11) med fast overdækning (telt) og den eksisterende gyllebeholder (1.1.9) nedlægges/fjernes.

De nye anlæg placeres nord for eksisterende staldanlæg og kommer til at være beliggende i nogenlunde samme afstand fra omkringboende som det eksisterende anlæg. Ifølge lugtberegningerne for det ansøgte projekt er lugtgenafstandene for enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone overholdt. Nærmeste nabo uden landbrugspligt (Hesselbjergvej 14) ligger ca. 1.3 km fra nærmeste staldanlæg og der ligger ingen byzone, sommerhusområde eller lokalplans udpegede boligområder inden for 1.000 meter fra produktionen.

De største potentielle gener for naboer vil være fra lugt og transport. Der er ca. 250 m fra staldene til nærmeste nabohus. På baggrund heraf vurderes det, at der ikke vil blive

problemer med lugt. Ved levering af foder kan der forekommer støv, men det vurderes, at det ikke giver gener udenfor husdyrbruget.

Den eneste støj fra selve staldanlægget, der muligvis vil kunne høres ved naboer, vurderes at være ventilationsanlæggene på varme dage, hvor ventilationen kører på højtryk.

Det vurderes, at ejendommen også efter udvidelsen kan overholde miljøstyrelsens vejledende støjgrænser.

Transport til og fra ejendommen

Der sker en forøgelse af transporterne på ca. 30 %. Dette er forholdsvist mindre end udvidelsen i dyreenheder.

Der transporteres ca. 25 m³ gylle ad gangen med gyllevogn.

Der er kun få marker, hvor det er nødvendigt at køre længere stræk på vejene. Til tre marker skal der køres igennem et hjørne af Genner by med gyllevogn. Endvidere er der to små marker ved Rise Hjarup.

Aabenraa Kommune vurderer, at gyllekørsel igennem et hjørne af Genner by samt gennem Rise Hjarup ikke vil give væsentlige lugtgener for omkringboende. Dog stiller Kommunen krav til transport af gylle.

Ammoniakbelastning og særlig værdifuld natur

Der er ca. 580 m til det nærmeste udpegede § 7 areal. Aabenraa kommune har udpeget Stavmosen, beliggende syd for ejendommen til særlig beskyttet naturtype med bufferzone (§ 7 areal).

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde ligger ca. 8 km nord for ejendommen. Området er Natura 2000 område der udgøres af Fuglebeskyttelsesområde (F59) og Habitatområde (H81) Pamhule Skov og Stevning Dam.

Det nærmeste marine internationale naturbeskyttelsesområde ligger ca. 20 km NØ for ejendommen. Området er Natura 2000 område der udgøres af Fuglebeskyttelsesområde (F47) og Habitatområde (H96) Lillebælt.

Ejendommens arealer afvander dels til vildtreservatet i Genner bugt og Lillebælt mod øst, og dels til Vadehavet mod vest, der er internationalt naturbeskyttelsesområde nr. 89.

Næringsstoffer til vandmiljøet og grundvandet

Hvad angår fosfor viser beregningerne i ansøgningssystemet, at kravene til maksimalt fosforoverskud er overholdt. Det gør sig ligeledes gældende for kravene til nitratudvaskning til overfladevand og grundvand. Udbringningsarealet er heller ikke beliggende i oplande til målsatte søer eller i områder med råstof søer.

Efter udvidelsen er udvaskningen til overfladevand beregnet til 87,50 kg N/ha. En del af udbringningsarealerne er beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde. Her viser beregningerne, at udvaskningen af nitrat er mindre end 50 mg nitrat pr. liter, hvorved beskyttelsesniveauet for nitrat til grundvand er overholdt.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og udbringning af husdyrgødning, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser mv. Det betyder, at udvidelsens virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som tilfredsstillende.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Det vurderes, at ansøger anvender BAT indenfor:

- Vand og energi, da der bl.a. anvendes vandtildeling via ventiler samt vandkopper, iblødsætning inden vask, vask af staldanlæg via vaskerobot/højtryksrensere, lavenergilysstofrør og -pærer, samt regelmæssig rengøring af ventilationsanlæggene.

- Foder, da der anvendes foder med de vejledende niveauer for fosfor- og råproteinindhold i henhold til BREF.
- Management, da der udarbejdes mark- og gødningsplan samt beredskabsplan.
- Staldindretning, da der bl.a. anvendes luftvasker og gyllekøling med genindvinning af varme.
- Opbevaring af gødning, da der bl.a. anvendes gyllebeholdere, som kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger, beholderne tømmes hvert år og inspiceres visuelt samt er overdækket med fast overdækning.
- Udbringning af gødning, da der bl.a. ikke køres på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal, al gylle køres ud med slæbeslanger eller nedfældes og der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan.

Alternative løsninger

Ønsket om at udvide produktionen skal ses i sammenhæng med strukturudviklingen i landbruget. Øget konkurrence, øgede omkostninger og faldende priser på landbrugsprodukter samt bortfald af tilskud medfører behov for rationalisering, øget specialisering og større produktioner. Større produktionsenheder forbedrer muligheden for at tiltrække og fastholde arbejdskraft på bedriften – hvilket igen giver en større fleksibilitet for landmanden, herunder mulighed for at deltage i familieliv og ferie.

Som udgangspunkt er nul-alternativet, at der ikke bygges og udvides på ejendommen.

I planlægningsfasen op til ansøgningen viste det sig hurtigt, at det især var en udfordring, at få ammoniakemissionen så lille så mulig for at beskytte mosen øst for ejendommen. Der er derfor kigget på flere forskellige placeringer af både gyllebeholdere og stalde, efter forhandling med naturafdelingen i Aabenraa Kommune er den nuværende placering blevet accepteret af begge parter, da det giver en fornuftig logistik i det daglige arbejde, samtidig med at staldene er kommet længere væk fra mosen (Mose A) end de første forslag lagde op til.

Vurdering

Kommunen vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives på stedet uden væsentlige indvirkninger på miljøet, såfremt vilkårene i denne miljøgodkendelse overholdes.

Aabenraa Kommune har meddelt miljøgodkendelse af den ansøgte ændring/etablering/udvidelse af husdyrbruget Hesselbjergvej 3, 6230 Rødekro.

1.3 Offentlighed

Ansøgning om miljøgodkendelse har været offentlig annonceret i den 27. maj 2009 i Aabenraa Ugeavis for at informere offentligheden om ansøgningen og tidligt inddrage denne i beslutningsprocessen.

Aabenraa Kommune har ikke modtaget henvendelser angående anmodning om at få tilsendt udkast til miljøgodkendelse.

Museum Sønderjylland – arkæologi Haderslev blev 11. maj 2009 orienteret om ansøgningen.

Ansøgningsmaterialet og udkastet til miljøgodkendelse blev den 7. august 2010 sendt i høring hos ansøger, naboer og andre berørte, samt til andre, som har anmodet herom. Høringsberettigede er mærket med * i listen over klageberettigede i afsnit 13 Klagevejledning. Der var en frist på 6 uger til afgivelse af bemærkninger.

Den 21. august 2010 modtog Aabenraa Kommune bemærkninger fra Danmarks Naturfredningsforening, Aabenraa afdeling. Bemærkningerne er vedlagt som bilag 3.

Den meddelte miljøgodkendelse bliver offentlig annonceret i Lokal- Bladet Budstikken onsdag den 13. oktober 2010, og afgørelsen bliver fremsendt til klageberettigede personer, organisationer og myndigheder, samt de myndigheder der har været inddraget i sagens behandling. Disse er listet i afsnit 13 Klagevejledning.

1.4 Meddelelse af miljøgodkendelse

Aabenraa Kommunes afdeling for Miljø & Natur meddeler miljøgodkendelse i henhold til § 12, stk. 2 i lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 af lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug med senere ændringer til udvidelse af husdyrbruget på Hesselbjergvej 3, 6230 Rødekro.

Ejendommen meddeles miljøgodkendelse til en årlig produktion på:

- 900 søer med smågrise fravænnnet ved 7,2 kg,
- 27.000 smågrise(7,2-3,2 kg),
- 1.265 slagtesvin (30-105 kg) og
- 15 moderfår med lam

Svarende til 380,51 DE.

Miljøgodkendelsen meddeles også til:

- Drægtighedsstald (1.1.8) på 1.180 m² med gyllekøling
- Farestald og løbeafdeling (1.1.7) på ca. 1.600 m² med biologisk luftvasker
- Smågrisestald (1.1.6) på 1.600m² med biologisk luftvasker
- To nye gyllebeholdere (1.1.10 og 1.1.11) med fast overdækning (telt) på samlet 9.000 m³ (2 x 4.500 m³)
- Separationsanlæg (mobil) samt befæstet plads på 200 m² og buffertank på 30 m³
- Fortank på 99 m³ med kapacitet til ca. 7 dages gylleopbevaring.
- To kornsiloer med en højde på 14,5 m
- Vaskeplads på 200 m² med afløb til gyllesystem

Det skal oplyses, at denne miljøgodkendelse ikke omfatter accept af anmeldt byggeri eller andre tilladelser/afgørelser efter anden lovgivning end efter husdyrbruget.

Godkendelsen gælder samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på husdyrbruget Hesselbjergvej 3, 6230 Rødekro.

Miljøgodkendelsen meddeles:

- på grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger,
- efter § 12, stk. 2 i lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 af lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug med senere ændringer og
- i henhold til de fastsatte vilkår.

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændring af husdyrbruget, før ændringen er anmeldt og godkendt af Aabenraa Kommune.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser og Aabenraa Kommunes regulativer – også selv om disse regler eventuelt bliver skærpede i forhold til denne godkendelse.

Det er Aabenraa Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt:

- overholder bekendtgørelsens fire beskyttelsesniveauer for ammoniak, lugt, fosfor og nitrat
- lever op til kravene om anvendelse af bedste tilgængelige teknik
- ikke vil påvirke Natura 2000 områder væsentligt
- heller ikke vil have en negativ indflydelse på planter eller dyr omfattet af bilag IV, artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller umiddelbart op til husdyrbrugets arealer, og

- ikke vil have væsentlig virkning på de landskabelige værdier

Den 30. september 2010

Lene Kragh Møller
Miljøsagsbehandler
Teknik & Miljø
Miljø & Natur

Aabenraa Kommune
Skelbækvej 2, 6200 Aabenraa
www.aabenraa.dk
Direkte 73 76 82 35
landbrug@aabenraa.dk

Torben Hansen
Naturesagsbehandler
Teknik & Miljø
Miljø & Natur

Aabenraa Kommune
Skelbækvej 2, 6200 Aabenraa
www.aabenraa.dk
Direkte 73 76 73 58
landbrug@aabenraa.dk

2 Vilkår

2.1 Generelle forhold

Beskrivelse af husdyrbruget

1. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af det vedlagte ansøgningsmateriale, skema nr. 6644, version 7, genereret den 6. august 2010 og udskrevet fra www.husdyrgodkendelse.dk den 6. august 2010 og med de vilkår, der fremgår af miljøgodkendelsen.
2. Ændringer i ejerforhold eller hvem, der er ansvarlig for driften af husdyrbruget skal meddeles skriftligt til Aabenraa Kommune.

Gyldighed

3. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte byggeri er taget i brug, og der er indsat et dyrehold svarende til opstart af den ansøgte produktion. Den fulde årsproduktion behøver således ikke være udnyttet 2 år efter meddelelse af godkendelse.

2.2 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

Placering i landskabet

4. De nye staldanlæg (1.1.6 - 1.1.8), kornsiloer, vaskeplads, plads til separationsanlæg og gyllebeholdere (1.1.10 - 1.1.11) skal opføres i materialer, dimensioner og farvevalg som beskrevet i denne miljøgodkendelse, jf. tabel 3.
5. Den eksisterende gyllebeholder (1.1.9) på 2.300 m³ der i henhold til ansøgningen oplyses fjernet, skal være nedrevet ved ibrugtagning af det nye staldanlæg (1.1.6 - 1.1.8).
6. De nye staldanlæg (1.1.6 - 1.1.8) skal placeres som vist på kortet i ansøgningen og de nye gyllebeholdere (1.1.10 - 1.1.11) skal placeres som vist på kortet i ansøgningen og etableres med fast overdækning, jf. bilag 1.2.

2.3 Husdyrhold, staldanlæg og drift

Husdyrhold og staldindretning

7. Dyreholdets omfang og sammensætning samt fordeling i de enkelte staldafsnit må på årsplan ikke overstige/ændres i forhold til nedenstående tabel. Dyreenhedsomregningsfaktoren fremgår af bilag 1 til bekendtgørelse nr. 717 af 2. juli 2009 om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. Ved ændringer i dyreenhedsomregningsfaktorer er det antallet af individer, som gælder.

Stald nr.	Dyrehold	Staldsystem (gulvsystem og udmugnings-system)	Vægt/aldere	Stipladser /antal dyr	DE
1.1.1 bygning 5	Smågrise	Toklimastald Delvis spaltegulv. 10 % ammoniakafdampning	7,2-32 kg	1.564/ 10.214	51,28

1.1.2 bygning 4	Slagtesvin	Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv. 12 % ammoniakafdampning	32-105 kg	83/300	8,03
1.1.2 bygning 4	Årsso	Løbe-/drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv. 12 % ammoniakafdampning	-	49/68	11,05
1.1.2 bygning 4	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter (33/67). 14 % ammoniakafdampning	32-105 kg	177/640	17,14
1.1.3 bygning 6	Årsso	Farestald, Kassestier, delvis spaltegulv. 10 % ammoniakafdampning	-	125/434	30,43
1.1.4 bygning 6	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter (33/67). 14 % ammoniakafdampning	30-102	90/325	8,35
1.1.6 bygning 8	Smågrise	Toklimastald, delvis spaltegulv. 10 % ammoniakafdampning	7,2-32 kg	2.570/16.786	84,27
1.1.7 bygning 10	Årsso	Farestald, kassestier, delvis spaltegulv. 10 % ammoniakafdampning	-	125/466	32,67
1.1.7 bygning 10	Årsso	Løbe-/drægtighedsstald, løsgående, delvis spaltegulv. 12 % ammoniakafdampning	-	98/132	21,44
1.1.8 bygning 11	Årsso	Løbe-/drægtighedsstald, Løsgående, dybstrøelse + spaltegulv. 12 % ammoniakafdampning	-	496/700	113,71
	Får	Udegående		15	2,14
Total DE svin ansøgt					380,51

8. Driftsherren skal underrette Aabenraa kommune om besætningens størrelse efter 2 år, og når besætningen er nået op på maksimalt 378,37 DE svin og maksimalt 2,14 DE får.
9. I staldafsnit (1.1.8) med dybstrøelse skal der strøs med halm eller andet tørstof i mængder, der sikrer, at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen.
10. Det nye staldanlæg (1.1.8) skal indrettes som henholdsvis løbe-/drægtighedsstald, løsgående, dybstrøelse og spaltegulv med en gulvtype med maksimalt 12 % ammoniakafdampning. Gyllekanalen under spaltegulvet skal etableres med gyllekøling, jf. vilkår for Drift af gyllekølingsanlæg.
11. Det nye staldanlæg (1.1.7) skal indrettes som henholdsvis farestald, kassestier, delvis spaltegulv samt løbe- og drægtighedsstald, løsgående, delvis spaltegulv med en gulvtype med henholdsvis maksimalt 10 % og 12 % ammoniakafdampning. Der skal også etableres biologisk luftvasker i staldanlægget, jf. vilkår for Drift af biologisk luftvasker.
12. Det nye staldanlæg (1.1.6) skal indrettes som toklimastald med delvis spaltegulv svarende til en gulvtype med 10 % ammoniakafdampning. Der skal også etableres biologisk luftvasker i staldanlægget, jf. vilkår for Drift af biologisk luftvasker.
13. De eksisterende staldanlæg (1.1.1 - 1.1.4) skal være indrettet med et staldsystem i de enkelte staldafsnit bestå af en gulvtype med en maksimal ammoniakafdampning svarende til gulvtyperne i ovenstående tabel.
14. Smågrise- og slagtesvineproduktionen skal foretages jævnt fordelt hen over året.
15. Det skal sikres, at spalterne altid er funktionsdygtige, således at gødning og urin hurtigt fjernes fra gulvet og ledes til gødningskanalerne. Kontrol skal ske minimum 1 gang i døgnet.
16. Der må ikke være dyr i staldanlæg (1.1.5) når staldanlæg (1.1.6 - 1.1.8) tages i brug.
17. Der skal etableres overbrusningsanlæg i staldene, så det sikres at grisene afsætter gødning på spaltearealet og ikke på det faste og drænedede areal.

Ventilation

18. Ventilatorer (både eksisterende og nye) skal serviceres og renholdes med de for det konkrete anlægs vejledende intervaller og specifikationer med henblik på driftssikker funktion.

Fodring

19. Foderets indhold af råprotein og totalfosfor til de enkelte dyretyper må ikke indeholde mere råprotein og totalfosfor end angivet i nedenstående tabel.

Art	Faser	Indhold af råprotein (% i foder) ¹⁾	Samlet fosforindhold (% i foder) ²⁾
Slagtesvin	25-50 kg	15-17	0,45-0,55
Slagtesvin	50-110 kg	14-15	0,38-0,49
So	drægtighed	13-15	0,43-0,51
So	diegivning	16-17	0,57-0,65

¹⁾ Med tilstrækkeligt afvejet og optimal tilførsel af aminosyrer

²⁾ Med tilstrækkeligt fordøjeligt fosfor med brug af f.eks. højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase.

20. Fytase skal tilsættes smågrise- og slagtesvinefoderet efter normal praksis.

Rengøring af stalde

21. Staldene skal rengøres og desinficeres efter hvert hold smågrise og slagtesvin. Dato for rengøring skal noteres i driftsjournalen, samtidig kontrolleres spalternes funktionsdygtighed.

Energi- og vandforbrug

22. Vask af staldanlæg skal foregå med vaskerobot/højtryksrensere.
23. Elforbruget skal mindst registreres en gang årligt. Elforbruget skal kunne dokumenteres i mindst 5 år.
24. Hvis elforbruget på årsplan stiger med mere end 10 % ud over 540.000 kWh/år, skal der indenfor 3 måneder fra sidste aflæsningsdato udarbejdes en handleplan, så elforbruget igen kan reduceres til det oplyste, hvis ikke merforbruget ud fra en konkret vurdering kan accepteres. Planen skal fremvises ved tilsyn.
25. Anlæg og installationer, der er særligt energiforbrugende, skal minimum kontrolleres én gang om året og vedligeholdes således, at det altid fungerer optimalt. Dato for kontrol skal kunne dokumenteres i mindst 5 år.
26. Vandforbruget til dyreholdet skal registreres mindst en gang årligt. Vandforbruget skal kunne dokumenteres i mindst 5 år.
27. Hvis vandforbruget på årsplan stiger med mere end 10 % ud over 10.479 m³, skal der inden 3 måneder fra sidste aflæsningsdato udarbejdes en handleplan, så vandforbruget igen kan reduceres til det oplyste, hvis ikke merforbruget ud fra en konkret vurdering kan accepteres. Planen skal fremvises ved tilsyn.

Spildevand samt tag - og overfaldevand

28. Vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester, skal foregå på støbt plads med tæt bund og med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder eller gyllebeholder.

Kemikalier og medicin mv.

29. Gødningsstoffer, kemikalier, foderstoffer m.v., skal opbevares, således at de ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer hvis der måtte ske udslip.

Affald

30. Den ene opbevaringsplads til døde dyr skal være placeret i hjørnet mellem stald 1.1.1 og 1.1.7 og den anden opbevaringsplads skal placeres syd for ejendommen ved vejen, som det fremgår af bilag 1.9.
31. Affald skal opbevares og håndteres, som beskrevet i tabel 10.

Olie

32. Opbevaring af benzin, diesel- og fyringsolie skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som skal være indrettet således, at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
33. Tankning af diesel og benzin fra stationær tank skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således, at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
34. Olie- og fedtprodukter skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
35. Tankpistol må ikke kunne fastlåses under påfyldning.

Driftsforstyrrelser og uheld

36. Der skal på ejendommen altid forefindes egnet materiale til opsamling af eventuelt spild.
37. Bedriften skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld.
38. Bedriften skal udarbejde en beredskabsplan som følger bilag 4 i Vejledning fra Skov- og Naturstyrelsen, Tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Beredskabsplanen skal fremsendes til Aabenraa Kommune senest 1 måned efter at udnyttelsen af godkendelsen er påbegyndt. Datoen for udarbejdelsen af beredskabsplanen skal fremgå af planen.

39. Beredskabsplanen skal opbevares på et kendt og tilgængeligt sted for alle medarbejderne.
40. Beredskabsplanen skal ajourføres løbende og minimum 1 gang årligt. Datoen for ajourføringen skal fremgå af planen.

2.4 Gødningsproduktion og – håndtering

Opbevaring af flydende husdyrgødning

41. De nye gyllebeholdere (1.1.10 og 1.1.11) på hver 4.500 m³ skal overdækkes med fast overdækning i form af telt eller betonlåg. Overdækningen skal lukkes igen umiddelbart efter endt omrøring og udkørsel. Skader på den faste overdækning skal repareres, således at overdækningen altid er helt tæt.

Drift af biologisk luftvasker

42. Der skal etableres et biologisk luftreenseranlæg til at lave delvis rensning af afgangsluften fra staldanlæg 1.1.6 og 1.1.7 i henhold til ansøgningen. Anlægget skal have en renseseffekt ned til 1 ppm ammoniak. Bilag 1.10 viser forudsætninger og beregninger på anlægget.
43. Der skal kontinuert tilledes afgangsluft til det biologiske luftreenseranlæg i en mængde svarende til 20 % af den samlede volumen afgangsluft i de to staldanlæg (1.1.6 og 1.1.7). De første 20 % afgangsluft fra hvert af de to staldanlæg skal altid ledes igennem luftreenser.
44. Det brugte vand fra det biologiske luftreenseranlæg skal ledes direkte til gyllebeholder.
45. Det etablerede biologiske luftreenseranlæg skal være i drift året rundt (8.760 timer).
46. Det biologiske luftreenseranlæg skal drives og vedligeholdes i henhold til fabrikantens vejledning.
47. Der skal være en stabil ledningsevne (konduktivitet). Udskrifter af ledningsevnen fra datastyringsenheden på luftreenser skal indsættes i logbogen. (grafer en gang pr. år, udskrifter fra datastyringsenheden på luftreenser).
48. Der skal føres logbog over vandudskiftningen i luftreenseranlægget. (grafer en gang pr. år).

Drift af gyllesepareringsanlæg

49. Der skal etableres et gyllesepareringsanlæg med kemisk fældning.
50. Det skal kunne dokumenteres, at separationsanlægget fraseparerer en mængde svarende til 101 DE og at henholdsvis 28 % N og 53 % P fjernes fra gyllen svarende til at mængden af kvælstof (28 % N) og fosfor (53 % P) fraføres i fiberfraktionen.
51. Tørstoffractionen (fiberfraktionen) udskilt fra husdyrgødningen skal afsættes uden for husdyrbruget og der skal indgås aftale om dette.
52. Alle synlige slanger og rør skal kontrolleres for at se om der er utætheder. Konstateres der utætheder, skal disse straks tætnes. Gyllesepareringsanlægget skal tilses, når det er i drift.
53. Minimum 93 % af den producerede mængde gylle på bedriften Hesselbjergvej 3 svarende til 317,00 DE skal separeres.
54. Når separationsanlægget er i drift skal separationsanlægget og containeren til opbevaring af fiberfraktionen placeres på betonplads med afløb til gyllebeholder.
55. Driftsherre skal løbende og regelmæssigt mindst en gang om måneden føre optegnelser over timeforbruget af separationsanlægget. Registreringen af timeforbruget skal kunne dokumenteres ved tilsyn.
56. På husdyrbruget må der ikke separeres husdyrgødning fra andre husdyrbrug.
57. Der skal være mulighed for at opbevare gylle fra staldene i forbeholder inden separation, såfremt der opstår længerevarende driftsproblemer på separationsanlægget.

58. Der skal være mulighed for at opbevare gylle i stalden og mulighed for at pumpe gylle fra forbeholder direkte i gyllebeholderen.
59. Spild af gylle og rejktvand, fiberfraktion, polymere og fædningsmidler skal opsamles straks. Der skal bruges absorberende materiale til opsamling af spild med hjælpemidler.
60. Hjælpemidlerne skal opbevares i rum uden afløb og med mulighed for opsamling af spild svarende til beholder med størst mængde.
61. Det skal sikres, at der ikke kan pumpes gylle ind i separatoren ved alarm for høj vandstand i pumpebrønden.
62. Såfremt gylleseparationsanlægget ikke fungerer, skal tilsynsmyndigheden informeres herom. Kommunen kan ved længerevarende driftsproblemer eller ved gentagende problemer kræve miljøgodkendelsen revurderet.

Drift af gyllekølingsanlæg

63. I staldanlæg 1.1.8 skal der være etableret gyllekølingsanlæg i henhold til beregningerne på bilag 1.14 samt forudsætninger på bilag 1.13.
64. Anlægget for gyllekøling skal være i drift 8.760 timer om året og være forsynet med en timetæller på varmepumpen/erne. Gennemsnitligt skal varmepumpens/ernes faktiske driftstid være 4.828 timer pr. år. Den månedlige driftstid, hvor varmepumpen/erne kører, skal indføres i en driftsjournal.
65. Der skal monteres en typegodkendt energimåler på varmepumpens/ernes køleside, som løbende registrerer køleeffekten. Energimålerne skal være forsynet med automatisk datalogning, der som minimum registrerer månedss - og årskøleeffekten i kWh. Disse data skal opbevares i mindst 5 år og forevises på Kommunens forlangende.
66. Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem samt en alarm og en sikkerhedsordning, der i tilfælde af lækage i varmesystemet stopper anlægget. Anlægget må ikke kunne genstarte automatisk efter driftsstop. Gyllekølingssystemets køleslager skal nedstøbes i beton. Køleslangerne må på intet sted være i kontakt med jord.

Opbevaring af fast husdyrgødning, dybstrøelse og kompost

67. Den producerede dybstrøelse på bedriften svarende til 37,52 DE skal opbevares i staldafsnittet med dybstrøelse i staldanlæg 1.1.8.
68. Den producerede mængde dybstrøelsen (100 %) i staldanlæg 1.1.8 skal udbringes direkte.

Anden organisk gødning

69. Bedriftens arealer må ikke tilføres anden organisk gødning.

Håndtering og udbringning af husdyrgødning

70. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
71. Påfyldning af gyllevogne o.l. skal enten foregå på en fast og tæt plads med afløb til gyllebeholder, eller med gyllevogne som har påmonteret pumpe og returløb.
72. Efter udbringning af gylle på mark og fyldning af gyllevogn skal det sikres, at diverse rør og slanger m.v. er tømte, så der ikke spildes gylle.
73. Traktordrevne pumper skal, når de ikke anvendes, og ikke er under opsyn, f.eks. ved arbejdsdagens ophør, afbrydes ved kraftoverførselsakslen. Traktoren skal aflåses eller helt frakobles pumpeudstyret.
74. Fast og mobilt pumpeudstyr må ikke kunne fjernbetjenes.

2.5 Forurening og gener fra husdyrbruget

Lugt

75. Såfremt der efter Aabenraa Kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentligt større, end det kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan Aabenraa Kommune meddele påbud

om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Eventuelle udgifter hertil afholdes af bedriften.

Fluer og skadedyr

76. Der skal på husdyrbruget foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium.

Transport

77. Ved transport af gylle ud på offentlige veje/private fællesveje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, så spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal det straks opsamles.

Støj

78. Bidraget fra landbruget med adressen Hesselbjergvej 3, 6230 Rødekro bestemt som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i Det åbne land samt i de angivne planlagte områder i lokalbyen Genner ikke overskrides følgende værdier:

	Mandag - fredag kl. 07.00 - 18.00 Lørdag kl. 07.00 - 14.00	Mandag - fredag kl. 18.00 - 22.00 Lørdag kl. 14.00 - 22.00 Søn og helligdag kl. 07.00 - 22.00	Alle dage kl. 22.00 - 07.00
Det åbne land	55	45	40
Lokalbyen Genner planområde 1.5.002.B	45	40	35
Lokalbyen Genner planområde 1.5.008.E	60	60	60

Notationer og principper, der anvendes ved beskrivelse og regulering af ekstern støj fra landbruget, er anført i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 *Ekstern støj fra virksomheder*.

Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved udendørs opholdsarealer ved boliger.

Støjgrænserne må i de angivne planlagte områder i lokalbyen Genner ikke overskrides noget sted i områderne.

For dagperioden kl. 07.00-18.00 skal grænseværdierne overholdes inden for det mest støjbelastede tidsrum på 8 timer.

For aftenperioden kl. 18.00 -22.00 skal grænseværdierne overholdes inden for den mest støjbelastede time.

For natperioden kl. 22.00 - 07.00 skal grænseværdierne overholdes inden for den mest støjbelastede halve time.

Støj fra intern transport på landbrugets område medregnes i landbrugets støjbidrag.

Dog medregnes kun støjbidrag fra transport ved driftsbygninger og i umiddelbar nærhed af disse samt ved gyllebeholdere.

Ved tilkørsel af foderafgrøder som eksempelvis korn og majs til siloanlæg eller til faste oplagspladser eller ved bortkørsel af gylle/fast gødning i forbindelse med udbringning til mark kan der ses bort fra støjbidraget fra disse aktiviteter.

Støj fra faststående anlæg placeret på arealer uden for driftsbygningernes område, eksempelvis fast opstillede motorer og vandpumper, skal medregnes i landbrugets støjbidrag.

Støj fra mobile anlæg opstillet ved driftsbygninger, eksempelvis fra blæserre på lastvogne med varer til landbruget, skal medregnes i landbrugets støjbidrag, uagtet at anlæggene måtte befinde sig på et køretøj, der ikke hører til landbruget.

Støj fra læsning af svin, uagtet om det foregår ved driftsbygninger eller fra et køretøj eller lign., der er placeret på arealer uden for driftsbygningernes område, skal medregnes i landbrugets støjbidrag.

Målinger/beregninger til kontrol af, at grænseværdierne er overholdt, skal udføres, når tilsynsmyndigheden finder det påkrævet.

Dog kan målinger/beregninger kræves højst en gang årligt.

Tilsynsmyndigheden kan kræve, at målinger/beregninger skal foretages af et akkrediteret firma eller laboratorium eller af en certificeret person omfattet af Miljøstyrelsens godkendelsesordning "Miljømåling - ekstern støj". Udgifterne afholdes af landbruget.

Støv

79. Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med cykloner eller anden støvbegrænsende foranstaltning.

2.6 Påvirkninger fra arealerne

Udbringningsarealerne

80. Areal (6-0) skal ligge i permanent græs.
81. På bedriftens udbringningsarealer må der maksimalt udbringes husdyrgødning svarende til et husdyrtryk på 1,4 DE/ha.
82. Udbringning af husdyrgødning fra produktionen må kun finde sted på de 199,78 ha udspretningsareal, som fremgår af ansøgningen, jf. bilag 1.
83. Udbringning af flydende husdyrgødning må kun foretages ved nedfældning på følgende arealer: Areal 6-0.
84. Der skal foreligge skriftlige aftaler på forpagtninger og gylleaftaler af mindst 1 års varighed.
85. Eng- og overdrevarsarealer beliggende på areal RN23 (som ikke er harmoniareal) må kun modtage husdyrgødning fra græssende kvæg svarende til 0,8 DE/ha/år DE. Jf. bilag 1.4 for beliggenheden af areal RN23.

Beskyttet natur

86. Der skal etableres en 5 m bred dyrknings-, sprøjtnings- og gødskningsfri bræmme mellem udbringningsarealet og mose/vandhul (Mose O, Mose A, Mose F, Mose Æ, Mose Z, Mose I, og vandhul P) samt en 2 meter dyrkningsfri bræmme mellem udbringningsarealet og sø (Sø AC og Sø Å). Jf. kort 1 og 2 for beliggenheden af de omtalte moser og søer.
87. Der skal etableres en 2 m bred dyrknings-, sprøjtnings- og gødskningsfri bræmme mellem mark 16 og det beskyttede vandløb i den nordlige ende af marken.

Nitrat til grundvand

88. På bedriftens udbringningsareal (HCS1 og HCS2) må der ikke anvendes et svinesædskifte med et højere udvaskningsindeks end 93 svarende til S2.
89. For bedriftens udbringningsareal skal der ved tilsyn foreligge dokumentation for andelen af efterafgrøder og tildelt husdyrgødning for de seneste 5 år, f.eks. i form af kopier af de indsendte gødningsregnskaber. Der må derudover ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning som f.eks. affald.

Nitrat til overfaldevand – vandløb, søer og kystvande

90. Bedriftens egne og forpagtede arealer som indgår i harmoniarealet (jf. bilag 1) kan tilføres et husdyrtryk på 1,4 DE/ha, dog må der maksimalt tilføres 33.174,46 kg N/ha og 7.231,77 kg P/ha med organisk gødning.

Fosfor til overfaldevand – vandløb, søer og kystvande

Fosforoverskuddet må ikke overstige 6,5 kg P/ha/år. Det forudsættes, at der ikke tilføres fosfor med handelsgødning/uorganisk gødning, såfremt der er balance eller fosforoverskud på arealerne. Der må ikke tilføres arealerne anden organisk gødning med indhold af fosfor.

2.7 Husdyrbrugets ophør

91. Ved hel eller delvis ophør af virksomheden skal Aabenraa Kommune kontaktes med henblik på vejledning om nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare.

2.8 Egenkontrol og dokumentation

92. Dokumentation skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt. Den skal opbevares i mindst 5 år og forevises på Aabenraa Kommunes forlangende. Det kan være gødningsregnskaber, ansøgninger om støtte efter enkeltbetalingsordningen, foderanalyser, fakturaer for indkøbt foder, en-dags foderkontroller, effektivitetskontroller, slagteriafregninger, årsopgørelser fra slagteriet, andre kvitteringer for afsatte og købte dyr, afsnit fra drifts- og skatteregnskaber vedrørende omsætning af foder og dyr samt status dyr og foder.
93. Den månedlige driftstid, hvor varmepumpen/erne kører, skal indføres i en driftsjournal og forevises Aabenraa Kommune på forlangende. Dokumentationen skal opbevares i mindst 5 år. Oplysningerne skal forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
94. Gyllebeholderne skal tømmes mindst én gang om året, hvor de skal gennemgå et visuelt eftersyn og vedligeholdes. Tidspunktet for gennemgangen skal registreres i driftsjournalen.
95. Driftsforstyrrelser og uheld, der vurderes at kunne påvirke natur og miljø skal registreres med dato og beskrivelse i driftsjournalen.
96. Enhver type af driftsstop af separationsanlæg, biologisk luftvasker og gyllekølingsanlæg skal noteres sammen med årsagen dertil. Disse data skal opbevares i mindst 5 år på husdyrbruget og forevises på kommunens forlangende.
97. Gyllekølingsanlægget, biologisk luftvasker og separationsanlægget skal vedligeholdes ved at følge fabrikantens vejledning herom. Nødvendige reparationer og justeringer skal foretages. Der skal føres journal over datoer for reparationer, samt hvilke reparationer der er foretaget. Disse oplysninger skal opbevares i mindst 5 år, og forevises på Kommunens forlangende.
98. Der skal indgås en skriftlig aftale med producenten eller anden anlægskyndig om årlig serviceeftersyn af luftvaskeanlægget. Det skal indføres i driftsjournalen, hvornår der er foretaget vedligehold af luftvaskeanlægget. Den skriftlige aftale og de årlige servicereporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år, og forevises Kommunen på forlangende.
99. Der skal indgås en skriftlig aftale med producenten eller anden anlægskyndig om årlig serviceeftersyn af gyllesepareringsanlægget. Den skriftlige aftale og de årlige servicereporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år, og forevises Kommunen på forlangende.
100. Der skal indgås skriftlige aftaler om afsætning af fiberfraktionen. Aftalen skal som minimum indeholde følgende oplysninger:
leverandørens og modtagers navn, adresse og CVR nr.
hvor mange kg kvælstof og hvor mange kg fosfor aftalen omhandler
Skriftlige aftaler om afsætning af fiberfraktioner skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på Kommunens forlangende.
101. Der skal foreligge dokumentation for levering af fiberfraktioner i form af kvittering for overførsel af husdyrgødning med underskrift af modtager.

Disse oplysninger skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på Kommunens forlangende. Såfremt lovgivningen vedrørende gødningsregnskaber kræver en længere tidsperiode, skal den overholdes.

102. For indkøbte fodermidler skal følge- og indlægsedler opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på kommunens forlangende.
103. Ved substitution af råvarer og hjælpestoffer skal virksomheden dokumentere, at substitutionen sker til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.

3 Generelle forhold

Husdyrbruget er større 250 dyreenheder (DE) og er derfor omfattet af 12, stk. 2 i lovbe- kendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 af lov om miljøgodkendelse mv. af husdyr- brug med senere ændringer. Hele virksomheden er godkendelsespligtig, og Aabenraa Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed for husdyrbruget.

Kommunen skal i forbindelse med udarbejdelse af en miljøgodkendelse vurdere om æn- dringen af dyreholdet kan give gener for naboer (lugt, støj, støv osv.), men også om ændringen giver en belastning på miljøet og naturen herunder belastningen med nitrat og fosfor. Naturvurderingen omfatter ændringens påvirkninger af beskyttet natur i hen- hold til både husdyrbrugloven og naturbeskyttelsesloven, samt EU-habitat- og fuglebe- skyttelsesområder. Desuden skal kommunen vurdere om diverse afstandskrav overhol- des, at de landskabelige værdier ikke tilsidesættes og kravet om BAT er opfyldt, samt sikre at uheld forebygges.

Bekendtgørelsen om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug stiller krav om redukti- on af ammoniakemissionen. Kravet afhænger af tidspunktet for indsendelse af ansøgning- en. Ansøgninger indsendt første gang i 2007 skal reducere ammoniakemissionen med 15 % i forhold til normtallet for bedste staldsystem i 2005/2006. For ansøgninger ind- sendt første gang i 2008 skal ammoniakemissionen reduceres med 20 %, og i 2009 skal ammoniakemissionen reduceres med 25 %.

Denne miljøgodkendelse fastlægger de vilkår, der skal gælde for en udvidelse/ændring af det eksisterende husdyrbrug. Vilkår der vedrører driften skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften. Hvis der ansættes udenlandsk arbejdskraft, skal vilkårene oversættes til et sprog, som de forstår.

3.1 Beskrivelse af husdyrbruget

Redegørelse

Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på husdyrbruget Hes- selbjergvej 3, 6230 Rødekro med ejendoms nr. 5800010146.

Til husdyrbruget er tilknyttet husdyrproduktionen vedrørende CHR nr. 48587, og virksomhedens CVR nr. er 14310436.

Godkendelsen er baseret på de oplysninger, som fremgår af ansøgningsskema nummer 6644, version 7, genereret og udskrevet fra www.husdyrgodkendelse.dk den 6. august 2010. Ansøgningen med tilhørende bilag, der bl.a. indeholder den miljøtekniske beskri- velse, er vedlagt som bilag 1.

3.2 Meddelelsespligt

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelser eller ændringer i dyreholdet, herunder staldanlæggene, gødningsopbevaringsanlæggene, harmoniarealer- ne og lignende, før ændringerne er godkendt af Aabenraa Kommune.

De anmeldte ændringer vurderes herefter af kommunen. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan udskiftes uden en ny miljøgodkendelse, såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare end de godkendte arealer.

3.3 Gyldighed

Der gives 2 år til at udnytte godkendelsen, efter den er meddelt. Vilkårene i denne miljø- godkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor godken- delsen udnyttedes.

Herefter gælder det, at hvis den meddelte miljøgodkendelse, ikke har været udnyttet helt eller delvist i tre på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste tre år.

Afvigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, brand, sygdom i besætningen mv., betragtes ikke som kontinuitetsbrud.

3.4 Retsbeskyttelse

Med denne miljøgodkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse på de vilkår, der er nævnt i godkendelsen indtil den 30. september 2018.

Aabenraa Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering inden for de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, hvis:

- der fremkommer nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller
- forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved miljøgodkendelsens meddelelse.

Det samme er tilfældet, hvis:

- der sker væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik, således at der skabes mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger, eller
- det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

3.5 Revurdering af miljøgodkendelsen

Miljøgodkendelsen skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2018.

4 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

4.1 Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv.

Redegørelse

Afstandene er enten målt fra nærmeste stald/gyllebeholder eller fra det samlede staldanlæg som beregnet i www.husdyrgodkendelse.dk.

Husdyrbruget er beliggende i landzone.

Ejendommen ligger i Aabenraa kommune ca. 1,7 km vest for Genner by. Der er ca. 250 m til nærmeste nabo fra nærmeste stald.

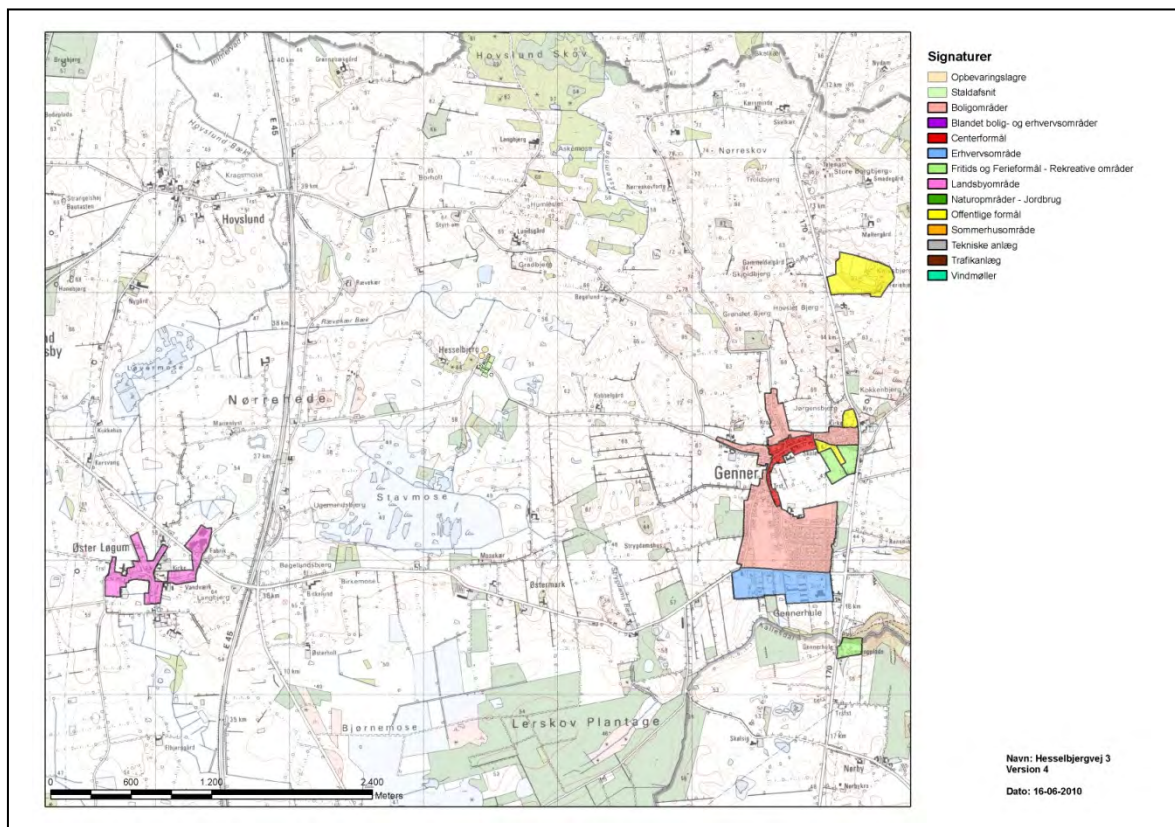
Landskabet er præget af placeringen på Hovedstilstandslinjen, og der er derfor en del små moser og bløde områder i markerne, som også nogle steder er noget kuperede, dog er der ingen steder stærkt skrånende marker direkte ned til vandløb.

Bygningerne opføres i tilknytning til de eksisterende bygninger. Da byggeriet ligger samlet, og bliver placeret nedenfor en bakke, kommer udvidelsen ikke til at fremstå væsentligt mere markant i landskabet end det allerede gør, selv om der er tale om en udvidelse til det dobbelte. De to nye gyllebeholdere, som kommer til at ligge på nord siden af den eksisterende beplantning (vest for ejendommen), vil blive placeret, således at de falder bedst muligt ind i det kuperede terræn. Det forventes i henhold til det ansøgte projekt, at det nye byggeri bliver af samme type som de eksisterende driftsbygninger med røde mursten og eternittage.

I planlægningsfasen op til ansøgningen viste det sig hurtigt, at der især var en udfordring, at få ammoniakemissionen så lille så mulig for at beskytte mosen øst for ejendommen. Der er derfor kigget på flere forskellige placeringer af både gyllebeholdere og stalde, efter forhandling med naturafdeling i Aabenraa Kommune er den nuværende placering blevet accepteret af begge parter, da det giver en fornuftig logistik i det daglige arbejde, samtidig med at staldene er kommet længere væk fra mosen end de første forslag lagde op til. Jf. bilag 1.2 for beliggenheden af staldanlæg på ejendommen samt mosen mod øst.

Stald- og opbevaringsanlæg samt driftsbygninger kommer til at ligge samlet og de afskærmes delvis af eksisterende træbevoksning syd for ejendommen. Bebyggelsesarealet på ejendommen bliver øget i forhold til det hidtidige bebyggelsesareal.

På baggrund af det ansøgte projekt vurderer Aabenraa Kommune, at de nye bygninger er erhvervsmæssige nødvendige og at bebyggelsen på ejendommen kommer til at udgøre en helhed, der ikke har en væsentlig indvirkning på det omkringliggende landskab.

Tabel 1 Afstandskrav til kommuneplaner/lokalplaner/nabobeboelse

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidige byzone	ca. 1,7 km	Fra staldanlægget til byzone (plannr. 1.5.002.B) ved Genners	50 m
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidige sommerhusområde	Ca. 6,4 km	Fra staldanlæg til Sandskær ved Løjt feriecenter (plannr. 1.7.001.S)	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål	Ca. 2,3 km	Fra staldanlægget til boligområde (plannr. 2.8.002.L) ved Øster Løgum	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	Ca. 2,5 km	Fra staldanlægget til skole, idrætshal og fritidsareal (plannr. 1.5.005.D) ved Genners	50 m
Nabobeboelse	Ca. 250 m	Fra staldanlæg til stuehus på naboejendommen mod vest Hesselbjergvej 6	50 m

Tabel 2 Afstandskrav – placering af anlæg

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Beboelse på samme ejendom	>15 m	Fra nyt staldanlæg (ca. 75 m) og eksisterende staldanlæg (ca. 4,5 m) til stuehuset	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	> 25 m	Der er ingen levnedsmiddelvirksomheder indenfor 25 m	25 m
Fælles vandindvindingsanlæg	Ca. 2330 m	Fra anlægget til Alment vandværk i Genner by mod ØSØ	50 m
Enkelt vandindvindingsanlæg	ca 70 m	Fra eksisterende slagtesvinestald til egen boring. Nyt staldanlæg er beliggende længere væk	25 m
Vandløb	Ca. 119 m Ca. 209 m	Til vandløb i mark 6-0 S for drægtighedsstalden Til samme vandløb, men til hvor Arealinfos Beskytt.linie stopper.	15 m
Dræn	>15 m	Eventuelle dræn vil blive lagt udenom stalden.	15 m
Sø	Ca. 360 m	Fra slagtesvinestald til sø på naboejendommen Hesselbjergvej 6.	15 m
Privat fælles vej/ offentlig vej	Ca. 18 m.	Ingen privat fælles vej / Fra drægtighedsstald til Hesselbjergvej mod S	15 m
Naboskel	Ca.. 70 m	Fra ny vestlig gyllebeholder til skel på mark mod V tilhørende Hesselbjergvej 6	30 m

Kirkebeskyttelseslinie og kirkeomgivelser

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for "Kirkebyggelinien" eller udpegningen "Kirkelandskaber".

Kystnærhedszonen

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg indenfor udpegningen "Kystnærhedszonen".

Lavbundsarealer inkl. evt. okkerklassificering

Dele af anlægget ligger indenfor "Lavbund og okker inkl. okkerklassificering" i Klasse III "Lille risiko for okkerudledning".

Der er ingen bygninger indenfor "VMPII lavbundsarealer" eller "Øvrige lavbundsarealer".

Skovrejsningsområder

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen.

Strandbeskyttelseslinie

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg samt arealer inden for udpegningen.

Klitfredningslinie

Der er hverken bygninger eller opbevaringsanlæg samt arealer inden for udpegningen.

Skovbyggelinie

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen.

Sø- og åbeskyttelseslinie

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg samt arealer inden for udpegningerne "Sø- og åbeskyttelseslinier".

Fredede områder, fortidsminder og fortidsmindebeskyttelseslinier

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg samt arealer inden for udpegningerne "Fredede områder forslag", "Fredede områder", "Fredede fortidsminder" eller 100 meter beskyttelseslinien for fortidsminder.

Der er ingen fortidsminder, og derfor heller ingen beskyttelseslinjer.

I museumsloven nr. 1505 af 14. december 2006 er i § 29f fastsat regler om, at der på fortidsminder og inden for en afstand af 2 meter fra dem ikke må foretages jordbehandling, gødes eller plantes.

I henhold til naturbeskyttelsesloven, LBK nr. 1042 af 20/10/2008, må der ikke inden for 100 meter fra fortidsminder, der er beskyttet efter bestemmelserne i museumsloven foretages ændringer i tilstanden af arealet, herunder etableres hegn, placeres campingvogne og lignende. Forbuddet gælder ikke for sædvanlig hegning på jordbrugsejendomme og landbrugsmæssig drift bortset fra tilplantning. Forbuddet gælder endvidere ikke for fortidsminder, der ikke er synlige i terrænet, samt fortidsminder, der er nævnt i bilag 1 til loven.

Beskyttede sten- og jorddiger

Der er bygninger/opbevaringsanlæg der grænser op til "Beskyttede sten- og jorddiger". Der er "Beskyttede sten- og jorddiger" i nærheden af det nye byggeri (Gyllebeholdere) i markskellet mellem mark 8-0 og mark RN2.

I henhold til det ansøgte projekt vil der ikke blive ændret på skellet i forbindelse med byggeriet.

Følgende arealer grænser op til "Beskyttede sten- og jorddiger": Areal 3-0, 8-0, 16-0, 18-0, HB19, MH21, OL27, OL28-1 og RN2.

I museumsloven nr. 1505 af 14. december 2006 er i § 29a fastsat regler om, at der ikke må foretages ændring i tilstanden af sten- og jorddiger og lignende. For sten- og jorddiger og lignende, der er beskyttet som fortidsminder, gælder alene reglerne om fortidsminder.

Vurdering

Alle afstandskrav jf. §§ 6 og 8 husdyrbrugsloven er, som det fremgår af tabel 1 og 2 overholdt. Endvidere er der bygninger/opbevaringsanlæg indenfor udpegningen "Lavbund og okker inkl. okkerklassificering" i Klasse III "Lille risiko for okkerudledning". Ligeledes er der bygninger/opbevaringsanlæg der grænser op til "Beskyttede sten- og jorddiger" og der er "Beskyttede sten- og jorddiger" i nærheden af det nye byggeri (Gyllebeholdere) i markskellet mellem mark 8-0 og mark RN2 samt dele af udbringningsarealet grænser op til udpegningen "Beskyttede sten- og jorddiger".

Aabenraa Kommune vurderer samlet i henhold til det ansøgte projekt, at bedriften kan udvides og drives uden påvirkning af bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger mv., når gældende lovgivning i naturbeskyttelsesloven og museumsloven overholdes, og at det ikke er relevant at stille yderligere vilkår til dette.

4.2 Placering i landskabet

Redegørelse

Ejendommen ligger i Aabenraa Kommune, ca. 1,7 km vest for Genner by. Der er ca. 1,3 km til nærmeste nabobeboelse (Hesselbjergvej 14) uden landbrugspligt, som ligger SSV for ansøgers ejendom og ca. 250 m til nærmeste nabobeboelse (Hesselbjergvej 6) med landbrugspligt, der er beliggende syd for ansøgers ejendom.

Ansøgers ejendom er beliggende i landzone. Landskabet omkring ejendommen er kuperet. Landskabet er præget af marker og naturelementer i form af levende hegn, træbevoksninger og beskyttede naturtyper. Aabenraa Kommune har udpeget særlige beskyttede naturtyper (§ 7-områder) i umiddelbar nærhed af ejendommen. Ca. 700 m SV for ejendommen er Stavmosen beliggende, som er udpeget til § 7-områder. Og ca. 200 m øst for staldanlægget er beliggende en beskyttelsesværdig mose beskyttet efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven.

Bedriftens ejede og forpagtede arealer ligger dels rundt om ejendommen samt ca. 2,2 km øst og ca. 2,3 km SØ for ejendommen i nærheden af Genner by samt ca. 5,3 km syd for ejendommen.

Bygningerne opføres i tilknytning til de eksisterende bygninger. Da byggeriet ligger samlet, og bliver placeret nedenfor en bakke, kommer udvidelsen ikke til at fremstå væsentligt mere markant i landskabet end det allerede gør, selv om der er tale om en udvidelse til det dobbelte. De to nye gyllebeholdere, som kommer til at ligge på nord siden af den eksisterende beplantning, vil blive placeret, således at de falder bedst muligt ind i det kuperede terræn.

Det forventes, at det nye byggeri bliver af samme type som de eksisterende driftsbygninger med røde mursten og eternittage.

Det nye staldanlæg og gyllebeholdere etableres i tilknytning til eksisterende stald- og opbevaringsanlæg og det vurderes at anlæggene udgør en samlet helhed. Den eksisterende gyllebeholder fjernes i forbindelse med udvidelsen.

Landskabelige værdier

Tabel 3 Materialevalg

Bygning		Grundplan ca.	Bygningshøjde ca.	Taghældning	Bygningsmaterialer/farver	Anvendelse
1	Stuehus	ca. 185m ²	ca. 7m	45°	røde sten rødt tegltag	beboelse
2	Lade	ca. 280m ²	ca. 7m	40°	kalket med eternittag	diverse
3	Lade	ca. 170m ²	ca. 6m	20°	stålplader eternittag	diverse
4	slagtesvinestald	ca. 560m ²	ca. 7m	ca. 30°	kalket med eternittag	slagtesvin se stald 1.1.2.
5	Smågrise-stald	ca. 725m ²	ca. 5m	ca. 20°	Røde sten og eternittag	Smågrise se stald 1.1.1.
6	Farrestald og løbeafdeling	ca. 1240m ²	ca. 7m	ca. 20°	Røde sten og eternittag	Søer se stald 1.1.3. og 1.1.4.
7	Drægtighedsstald omdannes til foderlade	ca. 720m ²	ca. 8m	ca. 25°	Røde sten, med vinddug i den øverste halvdel, eternittag og stålplader i den øverste del af gavlen	opbevaring af foder
11	Ny drægtighedsstald	ca. 1.180m ²	ca. 8m	ca. 25°	Røde sten, med vinddug i den øverste	Søer se stald 1.1.8.

					halvdel, eternittag og stålplader i den øverste del af gavlen	
9	Fodercentral	ca. 250m ²	ca. 7m	ca. 20°	Røde sten, eternittag.	Blander og kværn til tørfoder
10	Ny farre og løbeafdeling	ca. 1.600 m ²	ca. 9m	ca. 20 °	Røde sten, eternittag, stålplader i den øverste del af gavlen	Søer se stald 1.1.7.
8	Ny smågrigestald	ca. 1.600 m ²	ca. 9m	ca. 20°	Røde sten, eternittag, stålplader i den øverste del af gavlen	Smågrise se stald 1.1.6.
12	Maskinhus	ca 650 m ²	ca 8 m	ca 20°	Stålplader røde for nede og lysgrå trempel og gavl	Opbevaring af maskiner
14	Ny gyllebeholder	ca. 800m ²			Beton med søsten, og lys grå teltoverdækning	Gylleopbevaring se lager 1.1.10.
15	Ny gyllebeholder	ca. 800m ²			Beton med søsten, og lys grå teltoverdækning	Gylleopbevaring se lager 1.1.11.
16	buffertank til separationsanlæg	ca. 30m ²			jordbeholder med betonlåg	
17	Plads til separationsanlæg	ca. 200m ²			Betonplads med afløb til buffertank	Pladsen skal bruges til separationsanlægget.
18	vaskeplads	ca. 200m ²			Til vask af maskiner, der er afløb til gyllesystem	
silos	Eksisterende siloer	143 m ³ 28 m ³	3 stk 14,5m 1 stk 7m		Lys glasfiber	kornopbevaring
ny silo	nye siloer	143 m ³	2 stk 14,5m		lys glasfiber	Kornopbevaring

Der bygges 2 nye gyllebeholdere (1.1.10 og 1.1.11) på hver 4.500 m³ med teltoverdækning og den eksisterende beholder på 2.300 m³ (1.1.9) fjernes. I forbindelse med de nye gyllebeholdere etableres der separeringsanlæg, og der bygges en ny fortank på 99 m³, hvor gyllen opbevares til den kommer igennem separationsanlægget. Der vil blive opsat 2 nye siloer og etableret en vaskeplads. De nye kornsiloer vil overskride almindelig bygningshøjde på 12,5 m.

Samtlige nye bygninger placeres i forbindelse med det eksisterende byggeri, og vil være nødvendige for driften af ejendommen, der vil ikke efter udvidelsen være bygninger, som ikke skal bruges i driften.

I henhold til det ansøgte projekt forbeholder ansøger sig ret til justeringer af den endelige placering af rør og fortanke.

Områder med landskabelig værdi

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen "Værdifulde kystlandskaber".

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen "Værdifulde landskaber", men de 8 nordligste arealer (areal OL24, OL25, OL26, TH25, 13-0, 16-0, 18-0 og 22-0) ligger indenfor udpegningen

Uforstyrrede landskaber

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen "Uforstyrrede landskaber".

Kulturhistoriske værdier og bevaringsværdige landsbyer

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg samt arealer inden for udpegningen "Værdifulde kulturmiljøer".

Naturmæssige værdier

Naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser

Der er ingen bygninger inden for udpegningerne "Særlig næringsfattige naturarealer", men følgende arealer ligger helt eller delvist inden for udpegningen: Areal RN23 (forpagtet areal som ikke indgår i harmoniarealet) og AF4 grænser op til.

Der er ingen bygninger inden for udpegningerne "Naturområder", men følgende arealer ligger helt eller delvist inden for udpegningen: Areal 10-1, 16-0, 18-0, 22-0, AF4, RN7-1 og RN11.

Der er ingen bygninger inden for udpegningerne "Områder med naturinteresser", men følgende arealer ligger helt eller delvist inden for udpegningen: Areal OL25, OL26 og TH25.

Arealer udpeget jf. § 7 i lov om godkendelse af husdyrbrug

Der er ca. 700 m til det nærmeste udpegede § 7 areal. Aabenraa kommune har udpeget Stavmosen, beliggende syd for ejendommen til særlig beskyttet naturtype med bufferzone (§ 7 areal).

Natura 2000

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde ligger ca. 8 km nord for ejendommen. Området er Natura 2000 område der udgøres af Fuglebeskyttelsesområde (F59) og Habitatområde (H81) Pamhule Skov og Stevning Dam.

Det nærmeste marine internationale naturbeskyttelsesområde ligger ca. 20 km NØ for ejendommen. Området er Natura 2000 område der udgøres af Fuglebeskyttelsesområde (F47) og Habitatområde (H96) Lillebælt.

En del af ejendommen arealer afvander til det internationale naturbeskyttelsesområde nr. 89

Beskyttede naturarealer (§ 3)

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg indenfor Beskyttede "Vandløb", "Eng", "Hede", "Mose", "Overdrev", "Strandeng og "Sø".

Følgende arealer grænser op til "Beskyttede vandløb": Areal 3-0, 8-0, 10-0, 10-1, OL25, OL26, OL28-1, RN2 og RN11. – Der ligger "Beskyttet vandløb" i areal RN11, vandløbet er blevet rørlagt omkring 1984.

Følgende arealer grænser op til "Beskyttet eng": Areal 16-0, 18-0, 22-0, AF1, OL27, RN2, RN7-1 og RN7-2. – Der ligger "Beskyttet eng" i areal MH21 og RN2.

Følgende arealer grænser op til "Beskyttet mose": Areal 3-0, 8-0, 14-0, 22-0, AF4, MH21, OL27, OL28-1 og RN11. – Der ligger "Beskyttet mose" i areal MH21.

Areal 18-0, MH21 og RN11 grænser op til "Beskyttet sø".

Geologiske værdier

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen "Skovrejsning uønsket pga. geologiske forhold".

Rekreative værdier

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningerne "Fritidsområder", "Eksisterende sommerhusområder", "Nye sommerhusområder", "Arealudlæg til ferie-fritidsformål", "Planlagte arealer til ferie-fritidsformål" eller "Planlagte arealer til byformål".

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg indenfor "Eksisterende byzone", men det halve af areal HB19 ligger indenfor.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at det samlede anlæg ikke visuelt har en væsentlig indflydelse på det omkringliggende landskab.

Kommunen vurderer, at der ikke er konflikt mellem arealanvendelsen og de nævnte udpegninger, idet der ikke er tale om ændret arealanvendelse. Kommunen vurderer på baggrund heraf, at det ikke er relevant at stille krav til dette. Dog gør Kommunen opmærksom på, at udbringningen af gylle på arealer beliggende indenfor 200 meter til byzone ikke må ske på lørdage samt søn- og helligdage i henhold til gældende lovgivning.

For så vidt angår "Natura 2000" og "Beskyttede naturarealer (§ 3-områder)" henvises til afsnit 7.8 og 8, hvor dette er nærmere behandlet.

5 Husdyrhold, staldanlæg og drift

5.1 Husdyrhold og staldindretning

5.1.1 Generelt

Redegørelse

På Hesselbjergvej 3 er der i dag tilladelse til 400 søer med smågrise op til 7,2 kg, 10.000 smågrise op til 30 kg og 900 slagtesvin 30-100 kg i alt svarende til 161,38 DE.

Dyreholdet ændres/udvides til 900 søer med smågrise til 7,2 kg, 27.000 smågrise 7,2-32 kg, 1.265 slagtesvin 30-105 kg i alt svarende til 378,37 DE. Derudover er der et fårehold bestående af 15 moderfår med lam svarende til 2,1 DE, hvorved det samlede dyrehold svare til i alt 380,47 DE. Fårene med lam går ude hele året på henholdsvis areal 6-0 (hele året) samt areal 9-0, 10-0 og 10-1 (vinter). Der er ikke opstillet skur eller hytter på arealerne. I henhold til det ansøgte projekt er fårene ikke indsat i et staldanlæg, men gødningen er importeret som om den var produceret på en anden ejendom på bedriften. Ud over den ansøgte produktion, modtages der 1,3 DE dybstrøelse fra kvæg, som afgræsser engen og overdrevet beliggende på forpagtet areal (RN23). Engen og overdrevet er beskyttet i henhold til § 3 i Naturbeskyttelsesloven og indgår ikke i harmoniarealet, jf. bilag 1.4 for beliggenheden af arealet. Dette er beskrevet nærmere i kapitel 8 "Påvirkning fra arealerne". Modtagelsen af de 1,3 DE er i ansøgningen registreret som produceret på anden ejendom under bedriften og afsat til areal udenfor harmoniarealet.

I forbindelse med udvidelsen bygges der nye staldanlæg bestående af drægtighedsstald (1.1.8), farestald og løbeafdeling (1.1.7) og smågrisestald (1.1.6). I farestald, løbeafdeling og smågrisestald etableres der gyllekøling i kanalerne, men ammoniakreduktionseffekten fra kølingen er ikke medregnet i IT-ansøgningssystemet. Ligeledes etableres der gyllekøling under spalterne i den nye drægtighedsstald (1.1.8), som er medtaget i beregningen i ansøgningssystemet med en ammoniak effekt på 13,00 %.

Endvidere etableres der luftrensning i den nye staldbygning indeholdende farestald (1.1.7) og smågrisestald (1.1.6), hvor 20 % af ventilationskapaciteten vil blive ledt igennem luftrensningsanlægget, hvilket vil give en ammoniak effekt på minimum 60 %.

I drægtighedsstalden (1.1.8) er der kombineret dybstrøelse og spaltegulv med linespil, dybstrøelsen tømmes to gange årligt. Dybstrøelsen bringes direkte ud på marken og pløjes ned, hvis udbringning sker på ubevokset mark. Der er i IT-ansøgningssystemet oprettet og indtegnet et dybstrøelseslager, hvor søerne går i dybstrøelse.

Der er etableret overbrusningsanlæg i eksisterende stalde og der vil blive etableret overbrusningsanlæg i de nye stalde.

Dyreholdets omfang, sammensætning og fordeling i de enkelte staldafsnit samt staldindretningen i henhold til det ansøgte projekt fremgår af tabel 4.

Tabel 4 Dyreholdet

Stald nr.	Dyrehold	Staldsystem (gulvsystem og udmugningssystem)	Vægt/ alder	Stipladser /antal dyr	DE
1.1.1 bygning 5	Smågrise	Toklimastald Delvis spaltegulv	7,2-32 kg	1.564/ 10.214	51,28
1.1.2 bygning	Slagtesvin	Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv	32-105 kg	83/300	8,03

4					
1.1.2 bygning 4	Årso	Løbe-/drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv	-	49/68	11,05
1.1.2 bygning 4	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter (33/67)	32-105 kg	177/640	17,14
1.1.3 bygning 6	Årso	Farestald, Kassestier, delvis spaltegulv	-	125/434	30,43
1.1.4 bygning 6	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter (33/67)	30-102	90/325	8,35
1.1.6 bygning 8	Smågrise	Toklimastald, delvis spaltegulv	7,2-32 kg	2.570/16.786	84,27
1.1.7 bygning 10	Årso	Farestald, kassestier, delvis spaltegulv	-	125/466	32,67
1.1.7 bygning 10	Årso	Løbe-/drægtighedsstald, løsgående, delvis spaltegulv	-	98/132	21,44
1.1.8 bygning 11	Årso	Løbe-/drægtighedsstald, Løsgående, dybstrøelse + spaltegulv	-	496/700	113,71
	Får	Udegående	-	15	2,14
Total DE svin ansøgt					380,51

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at den beskrevne indretning og drift er i overensstemmelse med gældende regler og ikke vil medføre gener for miljøet. Der er stillet krav til indretningen af staldsystemerne i eksisterende og nye staldanlæg.

5.1.2 BAT staldteknologi

Redegørelse

Med hensyn til BAT og staldsystemer er der forskellige definitioner på, hvad BAT er. Dels er der referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) og der er BAT-byggebladene.

Af BREF-dokumentet fremgår det, at følgende staldsystemer er BAT:

Staldsystemer for søer, løbeafdelingen og drægtighedsstalden:

- fuld- eller delspaltegulv med vakuumsystem nedenunder til hyppig fjernelse af gylle, eller
- delspaltegulv og en reduceret gødningskanal.

Staldsystemer for søer, farestalden:

En boks med fuldspaltede jern- eller plastikgulve og som har:

- en kombination af vand- og gødningskanal, eller
- et udskylningssystem med gødningsrender, eller
- en gødningsopsamler nedenunder.

Staldsystemer for grise, smågrisestalden:

- en sti eller et en-etagesbur med fuld- eller delspaltegulv og et vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle, eller
- et en-etagesbur med fuldspaltegulv med et hældende betongulv nedenunder til adskillelse af urin og fækalier, eller
- med et delvist spaltet gulv (to-klimasystem), eller
- med et delvist spaltet gulv jern- eller plastikgulv og et skrånende eller konvekst fast gulv, eller
- med et delvist spaltet gulv med metal- eller plastikspalter og en lavvandet gødningskanal og kanal for fordærvet drikkevand, eller
- med delspaltegulv med trekantede jernspalter og en gødningskanal med hældende sidevægge.

Staldsystemer for grise, slagtesvinestalden

- et fuldspaltet gulv med vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle, eller
- et delvist spaltet gulv med reducerede gødningskanaler, med hældende vægge og et vakuumsystem, eller
- et delvist spaltet gulv med et centralkonvekst fast gulv eller et hældende fast gulv foran stien, en gødningsrende med hældende sidevægge og en hældende gødningsbeholder.

Ifølge Dansk Svineproduktion har staldtyper med gyllekanaler med skrånende vægge og skrånende gødningskasser samt stier med et centralt konvekst massivt gulv ikke fundet udbredelse i Danmark.

BREF-dokumentet konkluderer, at farestalde med bokse med et delvist spaltet gulv og en reduceret gødningskanal ikke er BAT – mens et fuldspaltet gulv er det, hvis det er på plast eller metalgulv. På dette punkt er der ikke harmoni mellem BREF-dokumentet, BAT-byggebladene og www.husdyrgodkendelse.dk.

Endvidere findes der 6 BAT-byggeblade/BAT-blade:

- Faresti med delvist spaltegulv (106.02-51, revideret 11.11.2004)
- To-klimastald med delvist spaltegulv (106.03-52, revideret 11.11.2004)
- Delvist spaltegulv ved 1/3 spaltegulvsareal (106.04-52, revideret 26.10.2004)
- Køling af gyllen i svinestalde (1. udgave, oprettet 19.05.2009)
- Svovlsyrebehandling af gyllen i slagtesvinestalde (1. udgave, oprettet 19.05.2009)
- Luftvasker med syre (2. udgave, revideret 19.05.2009)

Det vurderes, at BAT-byggeblad "Luftvasker med syre, rensning af 60 % afgangsluft" (106.04-58) er uaktuelt efter udgivelsen af BAT-blad "Luftvasker med syre".

Aabenraa Kommunes udgangspunkt for BAT-staldteknologi i staldanlæg til årssøer, slagtesvin og smågrise er en ammoniakreduktion svarende til henholdsvis farestald med delvist spaltegulv, delvis spaltegulv ved 1/3 spalteareal og to-klimastald med delvist spaltegulv i henhold til BAT-blad 106.02-51, BAT-blad 106.04-52 og BAT-blad 106.03-52 eller et staldsystem der henholdsvis har en 10 % (søer i farestald), 12 % (slagtesvin) og 10 % (smågrise) ammoniakemission.

Aabenraa Kommunes udgangspunkt for BAT-staldteknologi i løbe- og drægtighedsstaldanlæg til årssøer er at stille krav om, at ammoniakemissionen fra staldsystemet maksimalt må svare til emissionen fra løbe- og drægtighedsstald, løsgående, delvis spaltegulv

eller tilsvarende staldsystemer med 12 % ammoniakemission, grundet der ikke findes BAT-blad for denne dyretype.

Ifølge Miljøstyrelsen, så kan krav om BAT ikke fastsættes til en bestemt teknologi, men ud fra emissionskrav svarene til emissionen fra en given BAT-teknologi. Der er dermed metodefrihed til at opnå kravene.

De nye stalde etableres med følgende staldsystemer og gulvtyper:

Smågrisestald 1.1.6

Staldafsnit med delvist spaltegulv, støbejern- og betonspalter, træk- og slipsystem (BAT jf. BAT-byggeblad). Der etableres desuden biologisk luftrensning på denne stald.

Fravalg af BAT-teknologier: Se nedenstående underafsnit "Fravalg af BAT indenfor staldteknologier" omkring samlet beskrivelse og begrundelse af fravalgte BAT-teknologier.

Vurdering

Ved etablering af et gulvsystem med 10 % ammoniakemission svarende til BAT-blad 106.03-53 for dyretypen smågrise i den nye smågrisestald (1.1.6) efterlever ansøger Aabenraa Kommunes BAT-niveau for dyretypen smågrise. Endvidere opfyldes kravet om BAT yderligere ved etablering af luftvasker i staldanlægget og staldsystemet efterlevet kravet til BAT i henhold til BREF og BAT-byggeblad.

Farestald og løbeafdeling 1.1.7

Faresti med delvis spaltegulv med støbejerns- og plastspalter, gyllekumme med træk- og slipsystem (BAT jf. BREF) og derudover biologisk luftrensning. Løbeafdeling med delvis fast gulv og delvist betonspaltegulv (BAT jf. BREF), derudover evt. gyllekøling af kanalbunden (hvis varmen herfra kan genbruges, der er ikke regnet med reduktion af ammoniakemission for denne køling). Der planlægges med løsgående søer i løbeafdelingen, hvilket dyrevelfærdsmæssigt er den bedste løsning.

Der etableres biologisk luftrensning på stald 1.1.7.

Fravalg af BAT-teknologier: Se nedenstående underafsnit "Fravalg af BAT indenfor staldteknologier" omkring samlet beskrivelse og begrundelse af fravalgte BAT-teknologier.

Vurdering

Ved etablering af et gulvsystem med 10 % ammoniakemission i staldafsnittet farestald svarende til årssø, farestald, kassestier, delvis spaltegulv for dyretypen årssø i den nye farestald (1.1.7) efterlever ansøger Aabenraa Kommunes BAT-niveau for dyretypen årssø i dette staldafsnit.

Ved etablering af et gulvsystem med 12 % ammoniakemission i staldafsnittet løbe- og drægtighedsstald svarende til årssø, løbe- og drægtighedsstald, løsgående, delvist spaltegulv for dyretypen årssø i den nye drægtighedsstald (1.1.17) efterlever ansøger Aabenraa Kommunes BAT-niveau for dyretypen årssø i dette staldafsnit.

Endvidere opfyldes kravet om BAT yderligere ved etablering af luftvasker i staldanlægget og staldsystemerne efterlevet kravet til BAT i henhold til BREF.

Drægtighedsstald 1.1.8

Stald med delvis spaltegulv og dybstrøelse, der er køling og linespil i kanalbunden.

Fravalg af BAT-teknologier: Se nedenstående underafsnit "Fravalg af BAT indenfor staldteknologier" omkring samlet beskrivelse og begrundelse af fravalgte BAT-teknologier.

Vurdering

Ved etablering af et gulvsystem med 12 % ammoniakemission svarende til årssø, løbe- og drægtighedsstald, løsgående, dybstrøelse og spaltegulv for dyretypen årssø i den nye

drægtighedsstald (1.1.8) efterlever ansøger Aabenraa Kommunes BAT-niveau for dyretypen årsso. Endvidere opfyldes kravet om BAT yderligere ved etablering af gyllekøling i den del af staldanlægget hvor der er spalter.

Restlevetid for stald 1.1.6-1.1.8

Når staldene en gang skal renoveres, vil der blive taget højde for, hvilke muligheder der er for at leve op til det, som på det tidspunkt er BAT for staldsystemer.

De nye staldafsnit forventes at kunne fortsætte i 25-30 år, før der bliver behov for større renoveringer.

De eksisterende stalde er etableret med følgende staldsystemer og gulvtyper:

Smågrisestald 1.1.1

Toklimastald med delvis spaltegulv (BAT jf. BAT byggeblad).

Fravalg af BAT-teknologier: Se nedenstående underafsnit "Fravalg af BAT indenfor staldteknologier" omkring samlet beskrivelse og begrundelse af fravalgte BAT-teknologier.

Vurdering

Med det eksisterende gulvsystem med 10 % ammoniakemission svarende til BAT-blad 106.03-53 for dyretypen smågrise i den eksisterende smågrisestald (1.1.1) efterlever ansøger Aabenraa Kommunes BAT-niveau for dyretypen smågrise. Staldsystemet efterlever kravet til BAT i henhold til BREF og BAT-byggeblad.

Slagtesvinestald 1.1.2

Ca. 1/3 af stalden er med 67 % fast gulv, ca. 1/3 er med 33 % fast gulv og den resterende del er med drænet gulv og spalter. Delvis spaltegulv med mindst 25 % fast gulv er BAT til både slagtesvin og drægtige søer.

Drænet gulv og spalter er ikke BAT, men det vurderes umiddelbart at være for dyrt at ændre gulvtypen i forhold til gevinsten på ammoniak. Der er endvidere kompenseret for dette ved at der laves luftrensning på stald 1.1.7 og 1.1.6.

Fravalg af BAT-teknologier: Se nedenstående underafsnit "Fravalg af BAT indenfor staldteknologier" omkring samlet beskrivelse og begrundelse af fravalgte BAT-teknologier.

Vurdering

Med det eksisterende staldafsnit med et gulvsystem med 12 % ammoniakemission svarende til slagtesvin, delvist spaltegulv, 50-75 % fast gulv for dyretypen slagtesvin i den eksisterende slagtesvinestald (1.1.2) efterlever ansøger Aabenraa Kommunes BAT-niveau for dyretypen slagtesvin i dette staldafsnit. Staldsystemet efterlever kravet til BAT i henhold til BREF.

Med det eksisterende staldafsnit med gulvsystem med 12 % ammoniakemission svarende til årsso, løbe- og drægtighedsstald, løsgående, delvist spaltegulv for dyretypen årsso i den nye drægtighedsstald (1.1.2) efterlever ansøger Aabenraa Kommunes BAT-niveau for dyretypen årsso i dette staldafsnit. Staldsystemet efterlever kravet til BAT i henhold til BREF.

Med det eksisterende staldafsnit med et gulvsystem med 14 % ammoniakemission svarende til drænet gulv og spalter (33/67) for dyretypen slagtesvin i den eksisterende slagtesvinestald (1.1.2) efterlever ansøger ikke Aabenraa Kommunes BAT-niveau for dyretypen slagtesvin i dette staldafsnit.

Farestald 1.1.3

Farestald med delvis spaltegulv (BAT jf. BAT byggeblad).

Fravalg af BAT-teknologier: Se nedenstående underafsnit "Fravalg af BAT indenfor staldteknologier" omkring samlet beskrivelse og begrundelse af fravalgte BAT-teknologier.

Vurdering

Det eksisterende gulvsystem med 10 % ammoniakemission svarende til årssø, farestald, kassestier, delvis spaltegulv for dyretypen årssø i den eksisterende farestalde (1.1.3) efterlever Aabenraa Kommunes BAT-niveau for dyretypen årssø. Staldsystemet efterlever endvidere kravet til BAT i henhold til BAT-byggeblad 106.02-51 Faresti med delvist spaltegulv.

Poltestald 1.1.4

Slagtesvinestald med drænet gulv og spalter.

Gulvtypen er ikke BAT, men det vurderes, at det er for dyrt at ændre gulvet i forhold til den mængde ammoniak der kan spares, Der er endvidere kompenseret for dette ved at etablere biologisk luftrensning på stald 1.1.7 og 1.1.6.

Fravalg af BAT-teknologier: Se nedenstående underafsnit "Fravalg af BAT indenfor staldteknologier" omkring samlet beskrivelse og begrundelse af fravalgte BAT-teknologier.

Med det eksisterende staldafsnit med et gulvsystem med 14 % ammoniakemission svarende til drænet gulv og spalter (33/67) for dyretypen slagtesvin i den eksisterende slagtesvinestald (1.1.2) efterlever ansøger ikke Aabenraa Kommunes BAT-niveau for dyretypen slagtesvin i dette staldafsnit.

Restlevetid for stald 1.1.1-1.1.4

Når staldene en gang skal renoveres, vil der blive taget højde for, hvilke muligheder der er for at leve op til det, som på det tidspunkt er BAT for staldsystemer.

Staldafsnit 1.1.1, 1.1.4 og 1.1.3 forventes i henhold til det ansøgte projekt, at kunne fortsætte i op til 20 år og staldafsnit 1.1.2 forventes at kunne fortsætte i op til 15 år, før der bliver behov for større renoveringer.

Drægtighedsstald 1.1.5

Den eksisterende drægtighedsstald tages ud af drift.

Udslusning af gylle fra eksisterende og nye staldanlæg

Der udsluses gylle ca. hver anden uge i det eksisterende staldanlæg, og normalt aldrig i tidsrummet fredag eftermiddag til og med søndag samt på helligdage. I de nye stalde med gyllekøling vil der blive behov for hyppigere udslusning. KH Nordtherm har oplyst, at det er optimalt med maksimalt 10 cm gylle henover kanalbunden med køleslangerne, får at opnå optimalt reduktion i ammoniakafdampning.

Vurdering

Hvor ofte "hyppig fjernelse" er, er ikke nærmere defineret i BREF-dokumentet.

Aabenraa Kommune vurderer, at det sker en hyppig fjernelse af gylle fra staldanlæggene i overensstemmelse med principperne i BREF-dokumentet.

Ammoniakemission fra de staldafsnit som ikke overholder BAT-niveauet indenfor staldteknologi i Aabenraa Kommune

I henhold til Aabenraa Kommunes BAT-niveau for BAT for staldanlæg overholdes BAT-niveauet jf. vurderingen på de enkelte staldanlæg ovenover ikke for følgende staldafsnit:

- Stald 1.1.2 – staldafsnittet for slagtesvin med gulvtypen drænet gulv + spalter (33-67).
- Stald 1.1.4 – staldafsnittet for slagtesvin med gulvtypen drænet gulv + spalter (33-67).

For at kompensere for BAT-niveauet etableres der biologisk luftvasker på staldanlæg 1.1.6 og 1.1.7. Der er ikke foretaget en konkret beregning på de aktuelle staldanlæg, men der er udarbejdet et overslag på effekten og i henhold til det ansøgte projekt vil 20 % af ventilationskapaciteten ledes igennem luftvaskeren, hvorved ammoniakemissionen i afgangsluften fra luftrenseren reduceres med 60 % (svarende til en reduktion til 1 ppm).

I henhold til det ansøgte projekt er der via IT-ansøgningssystemet regnet på den emissionsmæssige difference i henhold til ammoniak i forhold til Aabenraa Kommunes BAT-niveau for BAT-staldanlæg. Jf. bilag 1.5 og 1.6 for scenarier og beregninger for ammoniakemission samt bilag 1 for beregningen af ammoniakemission for det ansøgte projekt.

BAT-niveauet for BAT-staldanlæg er beregnet ud fra, at BAT-niveauet for eksisterende stalde er stalde med delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv for staldafsnittet med slagtesvin i henholdsvis stald 1.1.2 og 1.1.4 samt løsgående, delvis spalter for den nye stald 1.1.8. Staldsystemet/gulvtypen i stald 1.1.8 for det ansøgte projekt er vurderet at være BAT i henhold til Aabenraa Kommunes BAT-niveau, da der etableres et staldsystem/gulvtype med 12 % ammoniakemission.

I de to scenarier "BAT-staldsystem + køling" (bilag 1.5) og "Eksisterende stalde + køling" (bilag 1.6) er der indsat gyllekøling for staldanlæg 1.1.6, 1.1.7 og 1.1.8 svarende til en effekt på 18,3 % ammoniakreduktion og stalde 1.1.1, 1.1.3, 1.1.5, 1.1.6, 1.1.7 og 1.1.8 er indsat med staldsystemer/gulvtyper som i det ansøgte projekt, hvorved udgangspunktet er entydigt og effekten fra disse gulvtyper udligner hinanden.

Ved at sammenholde de to scenarier findes differencen for ammoniakemissionen der skal kompenseres for i henhold til Aabenraa Kommunes BAT-niveau for BAT-staldanlæg.

I nedenstående tabel er ammoniakemissionen for de beregnede scenarier og det ansøgte projekt sammenfattet.

Scenarie	Samlet ammoniakemission fra anlægget
BAT-staldsystem + køling	4.972,50 kg N/år
Eksisterende stalde + køling	4.910,28 kg N/år
Difference 1	62,22 kg N/år
Eksisterende stalde + køling	4.910,28 kg N/år
Ansøgt projekt med luftvasker*	4.465,83 kg N/år
Difference 2	444,45 kg N/år
Difference 2	444,45 kg N/år
Difference 1	62,22 kg N/år
Yderligere reduceret ammoniak ved ansøgt projekt med luftvasker i forhold til Aabenraa Kommunes BAT-niveau	382,23 kg N/år

*I det ansøgte projekt er der indsat gyllekøling i stald 1.1.8 med en ammoniakreduktion på 13 %, hvorved der reduktionseffekten fra gyllekøling er mindre end ved de to scenarier.

I alt er der uden kompenserende foranstaltninger en meremission på ca. 62 kg N højere end BAT-niveauet, jf. ovenstående tabel.

Med biologisk luftvasker reduceres der ca. 445 kg N, hvorved ammoniakemission reduceres med ca. 382 kg N mere end Aabenraa Kommunes BAT-niveau for BAT-staldanlæg.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at tiltaget i form af luftvasker kompenserer for BAT-niveauet i de eksisterende staldanlæg.

Fravalg af BAT indenfor staldteknologi

I henhold til det ansøgte projekt er det i henhold til ansøger åbenlyst for dyrt med udskiftning af gulvet i eksisterende staldafsnit 1.1.2 og 1.1.4. i forhold til den lille mængde kvælstof, dette vil give (62,22 kg) og på den baggrund er der ikke lavet yderligere beregninger på dette.

Gylleforsuring er en dyr løsning, og samtidig kan der let opstå komplikationer med kombinationen gylleforsuring og gylleseparation. Af den årsag er gylleforsuring fravalgt.

I den nye drægtighedsstald er der valgt dybstrøelse kombineret med spalter, da dette giver den bedste dyrevelfærd. Ved sammenligning af scenariet "BAT-staldsystem + køling" og ansøgt, kan det ses, at valg af luftrensning på de to nye stalde mere end kompenserer for dette valg.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at miljøomkostningerne inkl. værdi af sparet N ikke bør overstige 40 kr. pr. kg reduceret N og det vurderes, at disse beregninger ikke er udarbejdet af ansøger, da det i henhold til det ansøgte projekt er indlysende, at der ikke er proportionalitet i at etablere staldsystemer/gulvtyper i de eksisterende staldanlæg svarende til BAT-niveauet i forhold til en reduceret mængde ammoniak på ca. 62 kg N/år.

Kommunen vurderer ligeledes, at det heller ikke er proportionalt med forsuring i henhold til det ansøgte projekt.

Aabenraa Kommune vurderer, at de eksisterende stalde kan fortsætte indtil videre, og at de nye stalde kan etableres som ansøgt, da etablering af luftvasker i de nye stalde 1.1.6 og 1.1.7 kompenserer for ammoniakemissionen i henhold til kommunens BAT-niveau for BAT-staldanlæg.

Samlet vurdering

På baggrund af ovenstående redegørelse og vurdering af anvendt BAT staldteknologi for det ansøgte projekt, er det således Aabenraa kommunes samlede vurdering, at husdyrbruget i henhold til det ansøgte projekt med hensyn til staldsystem i staldene har truffet de nødvendige kompenserende foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknologi.

Det er Aabenraa Kommunes vurdering, at staldsystemerne i de eksisterende stalde (1.1.1 og 1.1.3) og nye stalde (1.1.6-1.1.8) samt nogle af staldsystemerne i staldafsnitene i den eksisterende stald (1.1.2) er BAT i henhold til Kommunens BAT-niveau for BAT-staldanlæg. Ligeledes vurderer Kommunen, at nogle af staldsystemerne i de eksisterende staldanlæg (1.1.2 og 1.1.4) ikke er BAT i henhold til Kommunens BAT-niveau for staldteknologi. Endvidere etableres der luftvasker i de nye staldanlæg (1.1.6 og 1.1.8), hvorved ammoniakfordampningen reduceres og det vurderes, at denne reduktion kompenserer for BAT-niveauet i de staldafsnit, som ikke efterlever Kommunens BAT-niveau for BAT-staldanlæg. Ligeledes etableres der gyllekøling i de nye staldanlæg (1.1.6 - 1.1.8), men i henhold til det ansøgte projekt er det kun gyllekølingen i stald (1.1.8) der er medtaget i beregningerne i IT-ansøgningsystemet.

Der etableres ikke anlæg til svovlsyrebehandling af gyllen. Der er således ud fra ansøgers oplysninger samt Miljøstyrelsens beregninger og udmeldinger ikke proportionalitet i at kræve, at der skal etableres anlæg til svovlsyrebehandling af gyllen.

Miljøstyrelsens BAT-blad nr. Sv.St.01:v1 05-09 omkring køling af gyllen i svinestalde: Ved gyllekøling trækkes varme ud af gyllen i gyllekanalerne. Gyllen bliver dermed nedkølet, hvilket reducerer ammoniakemissionen. Jo mere gyllen bliver nedkølet, jo mere kan ammoniakemissionen reduceres. Ammoniakreduktionen afhænger således af den køleeffekt, som varmepumpen nedkøler gyllekummerne med. Det fremgår endvidere af BAT-bladet, at økonomien er meget afhængig af graden af varmeudnyttelse. I henhold til det

ansøgte projekt kan 100 % af varmen udnyttes til opvarmning. Kommunen vurderer i forhold til udnyttelsesgraden af varmen, at det er et BAT-tiltag, at etablere gyllekøling. I stald 1.1.8 etableres der gyllekøling med en ammoniakreduktionseffekt på 13,00 %.

Af Miljøstyrelsens FAQ nr. 57 af 28. januar 2008 "FAQ om vilkår om BAT" fremgår, at kravet om anvendelse af BAT også gælder for de eksisterende dele af anlægget, når der søges om godkendelse af en etablering, udvidelse eller ændring, idet det dog forudsættes, at krav til eksisterende anlæg fastlægges med rimelige tidsfrister, samt under hensyntagen til, at omkostningerne ved implementering i eksisterende anlæg kan være uforholdsmæssigt store. Miljøstyrelsen har i den forbindelse tilkendegivet, at udgangspunktet normalt vil være, at BAT-grundlaget implementeres i sammenhæng med det tidspunkt, hvor staldafsnittene næste gang skal renoveres gennemgribende. Styrelsen anfører, at gennemsnitslevealderen for et staldanlæg er 15 – 20 år.

De nye stalde (1.1.6 – 1.1.8) forventes at have en restlevetid på ca. 25-30 år og de eksisterende staldanlæg (1.1.1 – 1.1.4) forventes at have en restlevetid på ca. 15-20 år. På denne baggrund er det Aabenraa kommunes vurdering, at en rimelig tidsfrist for etablering af nye staldsystemer i de eksisterende stalde ikke er aktuelt for det ansøgte projekt. På baggrund af staldanlæggenes restlevetid er ca. 15-25 år og herved ikke skal renoveres indenfor denne miljøgodkendelses revurdering (som er senest om 8 år), er der ikke stillet krav til de staldsystemer, som ikke lever op til Kommunens BAT-niveau for BAT-staldteknologi. Disse staldsystemer efterlever Kommunens krav til BAT ved at der er kompenseret for ammoniakemissionen via biologisk luftvasker. I øvrigt forudsættes det, at renovering og drift af staldanlæg sker som oplyst og i overensstemmelse med reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, og derfor finder kommunen ikke anledning til at fastlægge videre regulering ved vilkår.

5.2 Ventilation

Redegørelse

Luftsydelseerne er for det eksisterende og det nye anlæg er beregnet ud fra de enkelte staldafsnits dyretype, antal stipladser og antal afkast.

Ventilationstyperne i de enkelte staldafsnit fremgår af tabel 5.

Tabel 5 Ventilation

Stald nr.	Ventilationstype	Maksimal ventilation	Antal afkast (udsugninger)	Højde over kip
1.1.1. bygning 5	Ligetryk	15.000 m ³ /stk/h	5ud+5ind	lidt over kip
1.1.2. bygning 4	Undertryk	12.000 m ³ /stk/h	4	lidt over kip
1.1.3. bygning 6	Undertryk	12.000 m ³ /stk/h	2	lidt over kip
1.1.4. Bygning 6	Undertryk	12.000 m ³ /stk/h	4	lidt over kip
1.1.6. bygning 8	Undertryk	*	*	*
1.1.7. Bygning 10	Undertryk	*	*	*

1.1.8. Bygning 11	Naturlig ventilati- on + hjælpe ven- tilation	-	-	-
-------------------------	---	---	---	---

Placeringen af ventilationsafkast fremgår af bilag 1.7

* For de nye bygningers vedkommende er det endnu ikke afgjort hvilket ventilationsfirma der vælges og hvor mange ventilatorer og afkast der etableres. Højden på afkastene er heller ikke fastsat. Formodentlig vil afkastene blive placeret på tagfladen, så de er 1 til 2 m under kip. Placering af afkast, så de føres op over kip kan være en fordel, da der bedre sikres, at der ikke skabes et nedsug af luften og dermed lugten. Da der ikke er naboer tæt på, er dette ikke afgørende i forhold til lugt. Argumentet for at placere afkastene på tagfladen i stedet for i kip skyldes, at dette er det mest optimale for brede bygninger.

I bygning 8 (1.1.6) og 10 (1.1.7) vil der blive etableret biologisk luftrensning, på 20 % af ventilationskapaciteten, hvilket vil give en reduktion i ammoniakemissionen på 60 %. Da der som nævnt ikke er naboer tæt på ønsker ansøger i henhold til det ansøgte projekt frihed til at placere afkastene, hvor det er mest optimalt for staldens indretning. Alle afkast vil dog blive lodrette, uden taghætter og blive ført ca. 1 m over tagfladen. Der vil blive valgt det "bedste" på markedet på etableringstidspunktet, så der etableres en optimal ventilation både mht. temperatur-/fugtstyring og dyrevelfærd.

Vurdering

Naturlig ventilation er BAT ifølge EU's BREF-note kap 5 (5.2.4), som er opstillet på baggrund af vurderinger i notens kap. 4. Aabenraa Kommune finder imidlertid ikke, at vurderingerne i BREF-note afsnit 4.4.2 eller 4.4 giver grundlag for et generelt krav. Tværtimod peges på, at ventilation bør kunne sikre luftskiftet af hensyn til dyrevelfærd, hvilket mest effektivt sikres ved mekanisk ventilation. Tilsvarende anføres i forhold til lugt (afsnit 4.7), at lugtproblemer imødegås ved bl.a. at tilføre højde og hastighed i ventilationsafkast, hvilket også mest effektivt kan gennemføres ved mekanisk ventilation. Dette er i øvrigt i overensstemmelse med principperne for lugtreduktion, som de anvendes i industrielle brancher. Af afsnit 4.7 fremgår, at lugtproblemer bl.a. skal imødegås ved at undlade luftstrømme hen over gødningsarealer, mens det af afsnit 2.3.2.2 f.eks. fremgår om naturlig ventilation, at etablering af luftstrøm gennem gødningskanaler effektivt sikrer en lav gaskoncentration i stalden. Det er indtrykket, at BREF – notens betragtninger ikke tilstrækkeligt har gennemgået en "Cross – media effect" vurdering.

Aabenraa Kommunen finder derfor, at der er grundlag for at betragte de stalde med naturlig ventilation som BAT.

For mekanisk ventilerede stalde er det BAT at optimere udformningen af ventilationssystemet i hver stald for at tilvejebringe god temperaturkontrol samt opnå minimumsventilation om vinteren og at undgå modstand i ventilationssystemer gennem hyppigt eftersyn og rengøring af luftkanaler og fans.

Aabenraa Kommune vurderer, at dette efterleves i henhold til de stalde med mekanisk ventilation. Der fastsættes endvidere vilkår om rengøring og eftersyn af eksisterende og nyetablerede ventilationsanlæg. Ligeledes vurderer Kommunen, at ventilationen i de nye staldanlæg (1.1.6 – 1.1.8) kan etableres som ansøgt.

5.3 Fodring

5.3.1 Generelt

Redegørelse

Der er på ansøgningstidspunktet ikke pålagt ejendommen restriktioner i forhold til fodring. I nudrift er der derfor ikke indtastet oplysninger, hvorved www.husdyrgodkendelse.dk beregner på baggrund af normtal. Da der i ansøgt drift etab-

leres gyllekøling under spalterne i bygning 11 og biologisk luftrensning i bygning 8 og 10 er der ikke behov for ekstra fodertilpasning.

Vurdering

Jf. vurderingen i afsnit 5.3.2 BAT foder.

5.3.2 BAT foder

Redegørelse

I henhold til det ansøgte projekt anvendes der foder indeholdende et fosfor- og råproteinindhold indenfor de vejledende niveauer i BAT-foder (jf. BREF).

Vejledende niveauer for råprotein i BAT-foder til svin:

Art	Faser	Indhold af råprotein (% i foder) ¹⁾	Samlet fosforindhold (% i foder) ²⁾
Slagtesvin	25-50 kg	15-17	0,45-0,55
Slagtesvin	50-110 kg	14-15	0,38-0,49
So	drægtighed	13-15	0,43-0,51
So	diegivning	16-17	0,57-0,65

1) Med tilstrækkeligt afvejet og optimal tilførsel af aminosyrer

2) Med tilstrækkeligt fordøjeligt fosfor med brug af f.eks. højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase

Vurdering

Det er forureningsforebyggende (BAT) at gennemføre effektiv fodring til reduktion af udskillelsen af kvælstof og fosfor, ved at sikre, at foderets indhold af næringsstoffer modsvare dyrenes behov, og at næringsstofferne er letoptagelige.

Når det gælder svinebrug mht. foderteknologier angiver BREF-dokumentet, at fasefodring og fytasetilsætning betegnes som bedste tilgængelige teknik.

Aabenraa Kommune har på den baggrund stillet krav til fasefodring og tilsætning af fytase. Endvidere ligger det nuværende foder indenfor de vejledende niveauer for fosfor- og råproteinindhold for BAT foder jf. BREF. På den baggrund er der stillet krav til, at fosfor- og råproteinindholdet i foder for det ansøgte projekt overholder de vejledende værdier i henhold til BREF.

Aabenraa Kommune vurderer, at bedriften vil lever op til kravet om BAT ved overholdelse af de stillede vilkår omkring BAT indenfor foder.

5.4 Opbevaring og håndtering af foder

Redegørelse

Foderet opbevares i siloer i laden. Korn til iblanding opbevares i siloer nord for bygning 7 (1.1.5). Foderet blæses ind i siloerne. Fodring sker både i nudrift og ansøgt drift som tørfodring. I fodercentralen bygning 9 er der en kværn og et blandeanlæg.

Det vurderes, at der ingen støv- eller støjgener er for naboer i forbindelse med håndteringen af foderet, da den overvejende del af håndteringen foregår inden døre, og der er stor afstand til naboer.

Der er intet ensilageoplag på bedriften.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at den aktuelle foderopbevaring sikrer, at risiko for tilhold af skadedyr samt støv- og støjgener mindskes. På den baggrund er der ikke stillet krav til opbevaringen af foder på ejendommen.

5.5 Rengøring af stalde

Redegørelse

På nuværende tidspunkt vaskes med vaskerobot efter iblødsætning. Efter vaskerobotten vaskes de sidste rester væk med højtryksrensere, der vaskes med rent koldt vand og der desinficeres med Virkon S.

Der er etableret overbrusning i alle de eksisterende stalde, og der vil også blive etableret overbrusning i de nye stalde.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at renholdelse af staldene er tilfredsstillende. På baggrund af det ansøgte projekt er der ikke stillet krav til rengøringen af staldanlæggene.

5.6 Energi- og vandforbrug

5.6.1 Generelt

Redegørelse

Samlet skønnede mængder energiforbrug i nudrift og efter ansøgningen fremgår af tabel 6 og 7.

Tabel 6 Energiforbrug

Type	Forbrug før	Forbrug Efter
Elforbrug	250.000 kWh	540.000 kWh
Fyringsolie stald	18.000 l	* l
Dieselolie til markbruget	18.000 l	18.000 l

*Det vides ikke, hvor meget fyringsolie der kan spares væk, ved at genvinde varme. Varmen vil blive genanvendt i det omfang det overhovedet er muligt, og der vil kun blive suppleret med varme, hvis der er behov for det.

Tabel 7 Vandforbrug

Type	Forbrug før	Forbrug efter
Drikkevand inkl. vandspild samt Vask af stald, overbrusning, iblødsætning m.v.	5.000 m ³	11.000 m ³
Rengøring af markredskaber	50 m ³	50 m ³
Sprøjtning og markvanding	45.130 m ³	45.130 m ³
I alt vandforbrug	50.180 m ³	56.180 m ³

Ejendommen forsynes med vand fra egen drikkevandsboring (Jupiterdatabase nr 160.1181/160.1398). Jf. bilag 1.3 for spildevandsplan over ejendommen og placering af vandindvindingsboring. I henhold til det ansøgte projekt har ansøger søgt om ny indvindingsstilladelse i forhold til det øgede vandforbrug i ansøgt drift.

Vurdering

Aabenraa Kommune har taget udgangspunkt i følgende nøgletal for el og vand i henhold til vurderingen af energi- og vandforbruget for det ansøgte projekt.

Nøgletal for elforbrug, jf. Håndbog i svinehold 2008:

- ca. 250 kWh pr. årsso
- ca. 10 kWh pr. smågris
- ca. 30 kWh pr. årsso inkl. smågrise
- ca. 60 kWh pr. 20 producerede standardslagtesvin

På baggrund af ovenstående nøgletal er det årlige elforbrug for produktionen af 900 årssoer med smågrise, 27.000 smågrise, 1.265 slagtesvin beregnet til 525.795 kWh el. Her til tillægges elforbrug til gylleseparation på ca. 5.500 kWh og på ca. 10.000 kWh til luftrensning. I alt ca. 540.000 kWh.

Nøgletal for vandforbrug:

- ca. 6 m³ pr. årsso
- ca. 0,16 m³ pr. smågris
- ca. 0,6 m³ pr. slagtesvin

På baggrund af ovenstående nøgletal er det årlige vandforbrug for produktionen af 900 årssøer med smågrise, 27.000 smågrise, 1.265 slagtesvin beregnet til ca. 10.479 m³ vand. I det beregnede vandforbrug er der ikke indregnet vand til overbrusning og vask.

I henhold til det ansøgte projekt er det forventede forbrug af el og vand skønnet til henholdsvis ca. 540.000 kWh el og ca. 11.000 m³ vand. På baggrund af den ansøgte produktion forventes det, at der bruges mindre el end beregnet ud fra nøgletallene på el og lidt mere vand end beregnet ud fra nøgletallene grundet der ikke er indregnet vand til iblødsætning/overbrusning og vask.

Aabenraa Kommune vurderer ud fra ovenstående nøgletal på el og vand, at el- og vandforbruget er på et fornuftigt leje i forhold til bedriftens produktion og i henhold til det ansøgte projekt. Dog er der stillet krav til vand- og elforbruget, såfremt forbruget stiger med mere end 10 %, skal der laves tiltag, der kan nedbringe forbruget.

5.6.2 BAT energi- og vandforbrug

Redegørelse

Energi

Alle stalde, med undtagelse af drægtighedsstaldene er isolerede. For at spare på energien installeres der lavenergilysstofrør og lavenergi varmekæder i de nye stalde. Der er installeret automatisk tænd og sluk på belysningen. Lyset er tændt ca. 16 timer i døgnet. Der forventes at blive etableret multistep undertryksventilation i de nye stalde bortset fra den nye drægtighedsstald, hvor der ligesom i den gamle er naturlig ventilation. Ventilatorer vaskes i forbindelse med vask af de enkelte stalde (reducerer modstanden). Der er temperaturstyring, alarmer mv. på ventilationsanlæggene.

For at løse ammoniakreduktionskravet installeres gyllekøling under spaltearealet i drægtighedsafdelingen. Gyllekølingen medfører, at der kan genvindes varme. Varmen anvendes til opvarmning af smågrisehuler i farestald, gulvvarme i smågrise- og slagtesvine-stalde, hvis der bliver ekstra varme, vil dette blive anvendt til opvarmning af stuehuset.

Vand

Alle stalde indrettes med enten ventil over krybben, eller drikkekop med ventil. Herved sikres at der ikke sker unødvendigt vandspild.

Overbrusningsanlægget anvendes til køling (overbrusning af dyrene) samt til iblødsætning af staldene før vask. I farestalden vil der blive installeret højtrykskøling, for at give en mere dyrevenlig afkøling. Efter iblødsætning vaskes med vaskerobot og efterfølgende tages de sidste hjørner med højtryksrensere og koldt vand. Brug af vaskerobot giver et lidt større vandforbrug end vask med højtryksrensere.

Vandforbruget måles ikke som sådant, men tjekkes løbende (ca. en gang om måneden). Staldene kontrolleres dagligt, og der udføres småreparationer med det samme eller tilkaldes service, hvis der er behov for det.

Vurdering

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation, gyllekøling og genvinding af varme samt brug af iblødsætningsanlæg, vask med højtryksrensere og ventiler over krybber).

I henhold til det ansøgte projekt føres der ikke løbende journal over vand- og energiforbrug samt spild, men vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Aabenraa Kommune vurderer samlet, at husdyrbruget med de beskrevne foranstaltninger til reduktion af energi- og vandforbrug lever op til BAT-kravene i EU's BREF-note.

Kommunen stiller krav om, at der på bedriften skal føres egenkontrol med energi og vandforbrug.

5.7 Spildevand samt tag- og overfladevand

Redegørelse

I forbindelse med etableringen af staldanlæg er der i henhold til det ansøgte projekt ansøgt om tilladelse til nedsivning af tagvand fra det nye staldstaldanlæg (1.1.6 – 1.1.8) via faskine. Jf. bilag 1.3 for afløbsplan for ejendommen.

Sanitært spildevand fra stuehus og staldanlæg ledes til septiktank og videre til nedsivning via faskine.

I ansøgt drift etableres en ny vaskeplads (bygning 18). Pladsen vil få afløb til gyllebeholder. Jf. bilag 1.2 for oversigtsplan over ejendommen og beliggenheden af vaskepladsen.

På bedriften produceres der følgende typer spildevand og overfladevand. Mængder og rensforanstaltninger fremgår af tabel 8.

Spildevand fra driftsbygningerne består af:

- vaskevand
- vand fra overbrusningsanlæg
- drikkevandsspild

Sanitært spildevand produceres i følgende bygninger:

- stuehuset
- staldbygning

Tag- og overfladevand kommer fra følgende bygninger:

- drifts- og staldbygninger
- stuehuset

Tabel 8 Spildevand

Spildevandstyper	m ³ /år før udvidelse	m ³ /år efter udvidelse	Afledes til	Renseforanstaltning
Rengøringsvand, drikkevandsspild, mv.	ca. 4.200m ³	ca. 8.460m ³	Via kanaler og separationsanlæg til gyllebeholder	Ingen
Vaskeplads, vaskevand	0m ³	ca. 50m ³	Gyllebeholder	Ingen
Regnvand fra vaskeplads/separatorplads	0m ³	ca. 450m ³	Gyllebeholder	Ingen
Plads til gylleseparationsanlæg	m ³	m ³		
Tagvand og befæstede arealer	ca. 2.940m ³	ca. 6.100m ³	Eksisterende anlæg: Dræn, hvorfra det fortsætter mod syd til stavmosen. Nyt anlæg: Nedsivning via faskine	ingen
Sanitært spildevand fra stuehus og staldanlæg	ca. 200m ³	ca. 250m ³	Septiktank og derefter nedsivning (nedsivningsanlæg beliggende sydøst for stuehus)	Septiktank

Afløbsforholdene fremgår af bilag 1.3

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at spildevand, der er omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsen håndteres i overensstemmelse med denne bekendtgørelses regler.

I spildevandsbekendtgørelsen (BEK nr. 1448 af 11. december 2007) defineres spildevand som alt vand, der afledes fra beboelse, virksomheder, øvrig bebyggelse samt befæstede arealer. Tag - og overfladevand defineres som regnvand fra tagarealer og andre helt eller delvist befæstede arealer, som ikke indeholder andre stoffer, end hvad der sædvanligt tilføres regnvand i forbindelse med afstrømning fra sådanne arealer, eller har en væsentlig anden sammensætning.

Nedsivning eller udledning direkte til vandløb af overfladevand, som kan være forurennet fra driften, kræver tilladelse efter bekendtgørelsens kapitel 12. I det ansøgte projekt fremgår det, at der er ansøgt om tilladelse til nedsivning af overfladevand fra det nye anlæg via faskine. Kommunen gør derfor opmærksom på, at nye arealer ikke må tilsluttes eksisterende afledning eller ny afledning inden der er meddelt tilladelse efter spildevandsbekendtgørelsen.

Det skal sikres, at rengøring af sprøjteudstyr ikke sker på steder, hvor der er risiko for afløb til overfladevand.

Idet det i øvrigt vurderes, at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af spildevand er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod forurening fra driftsmæssigt spildevand. Dog er der stillet krav til overflade- og spildevand på bedriften.

Aabenraa Kommune vurderer samlet, at spildevandshåndtering i henhold til det ansøgte projekt ikke vil medføre væsentlige gener for miljøet.

5.8 Kemikalier og medicin

Redegørelse

Bekæmpelsesmidler og øvrige kemikalier opbevares i aflåst kemikaleskab i et frostfrit rum i det eksisterende maskinhus (bygning 12). Der er intet afløb i skabet eller rummet. Muligvis vil der blive etableret et nyt skab til bekæmpelsesmidler mv. i forbindelse med den nye vaske- og fyldeplads. I rummet ved siden af opbevares alle olieråvarer bortset fra diesel (motorolie, gearkasseolie, hydraulikolie, smørefedt m.v.).

Bedriften har egen sprøjte. Sprøjten er med vandtank, så sprøjterne kan skylles i marken og vandet indgå i behandlingen af markerne.

Påfyldning af marksprøjte foregår ved maskinhuset. Der er ikke mulighed for tilbageløb fra sprøjte til vandboring. I ansøgt drift vaskes og fyldes sprøjten på den nye vaskeplads med afløb til gyllebeholder.

Tabel 9 Kemikalier og medicin

Type	Opbevaringssted	Maksimalt oplagret mængde
Pesticider	Kemikaleskab i maskinhus (bygning 12)	*
Gylleseparering (f.eks. polymere)	Servicerum i bygning 11	1 palletank
Vaskemidler (f.eks. vasker-/rengørings-/desinfektionsmidler)	Servicerum i bygning 11	1 palle
Smøreolie og fedtprodukter	Maskinhus (bygning 12)	
Handelsgødning	Maskinhus	max 20 ton
Medicin	Køleskab i forrum i slagtesvinestald (bygning 4)	normalt intet

* Forbrug og type af indkøbte sprøjtemidler svinger fra år til år afhængigt af sygdomsantagelse. Der vil også være variationer som følge af variation i afgrøder mv. Der er derfor ikke vedlagt nogen opgørelse over produktnavne og mængder. Der anvendes udelukkende godkendte bekæmpelsesmidler.

Vurdering

Påfyldning af vand i forbindelse med brug af sprøjtemidler må ikke ske ved direkte op-sugning fra søer, vandløb eller brønde/boringer. Der må ikke være risiko for afløb til dræn eller vandløb.

Aabenraa Kommune vurderer, at kemikalier på ejendommen opbevares forsvarligt, og at opbevaringen i forhold til det ansøgte ikke som udgangspunkt giver risiko for forurening af jord, kloak, overfladevand og grundvand. Dog er der stillet krav til opbevaring af gødningsstoffer, kemikalier, foderstoffer m.v.

5.9 Affald

5.9.1 Generelt

Redegørelse

Farligt affald skal anmeldes til Kommunen. Anmeldelsen skal omfatte oplysninger om affaldstype (EAK-kode), samt affaldets mængde, emballering, sammensætning og egenskaber. Tabel 10 er ikke en anmeldelse af farligt affald. Desuden skal al farligt affald sorteres i separate beholdere og afleveres til godkendte modtagere og det skal kunne dokumenteres overfor Kommunen. Opbevaring og bortskaffelse af affald skal altid ske efter Kommunens regulativer.

Produceret affald (type og mængde) i henhold til det ansøgte projekt fremgår af tabel 10. Mængderne af affald er skønnede årlige mængder.

Tabel 10 Affald

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder	EAK-kode	ISA G-kode
Farligt affald						
Spildolie	mekaniker	mekaniker	ukendt	ca. 130 l/år	13.02.08	06.01
Olie- og brændstoffiltre	mekaniker	mekaniker	ukendt	6 stk/år	16.01.07	06.05
Blyakkumulato- rer	mekaniker	mekaniker	ukendt	ca. 1 stk/år	16.06.01	05.99
Rester af be- kæmpelsesmid- ler	I aflåst skab til kemikalier	Transporter selv	Container- plads	Normalt intet	20.01.19	05.12
Spraydåser	I kasse i for- rum bygning 4	Transporter selv	Container- plads	100 stk	15.01.10	23.00
Medicinrester	Køleskab i for- rum i bygning 4	Transporter selv	Apotek	normalt intet	18.02.08	05.13
Kanyler i særlig beholder	I kanylebøtte Forrum byg- ning 4	Transporter selv	Apotek	1-2 bøl- ter/år	18.02.02	66.00
Batterier – alle typer	I stuehus	Transporter selv	Container- plads	max 1 kg/år	20.01.33	77.00
Lysstofrør og el-sparepærer	Under halvtag mellem byg- ning 6 og 9	Transporter selv	Container- plads	25-40 stk./år	20.01.21	79.00
Andet affald						
Diverse brænd- bart	Industricontai- ner	Marius Pedersen	ukendt	ca. 6t/år	15.01.01	50.00
Tom emballage (plast/pap)	I container	Harm Mammen	genbrug	ca. 200 kg/år Contai- ner tømmes hver 14. dag	15.01.02	52.00
Jern og metal	Udenfor ved bygning 12	Skrot- handler	Ukendt	ca. 1t/år	02.01.10	56.20

Herudover er der almindeligt husholdningsaffald fra beboelserne og andet affald, som ikke har noget med virksomheden at gøre. Husholdningsaffaldet afhentes via den kommunale indsamlingsordning.

Der er ikke kendskab til, hvor Marius Pedersen gør af affaldet. Medicin opbevares sammen med medicinrester.

Døde smågrise opbevares i plastcontainere i kølecontainer under halvtag mellem bygning 6 og bygning 9. Inden afhentning transporteres dyrene ned til dakapladsen ca 250 m syd for ejendommen. DAKA afhenter fast 1-2 gange om ugen samt efter aftale.

I nudrift er der afleveret ca. 180 enkelt dyr og 52 containere med smågrise til destruktio-
on. Efter udvidelsen forventes antallet af dyr afleveret til destruktio-
n at blive på ca. 350 enkelt dyr og ca. 104 containere med smågrise. Placerings af døde dyr fremgår af bilag 1.9 interne transporter.

Vurdering

Affald skal opbevares og bortskaffes efter Aabenraa Kommunes regulativer.

Ved transport af affald skal transportør (ansøger eller andre) sikre at transporten sker på en sikkerheds- og sundhedsmæssig forsvarlig måde, og at den ikke er til gene eller fare for omgivelserne.

Farligt affald skal anmeldes til Kommunen. Anmeldelsen skal omfatte oplysninger om affaldstype (EAK-kode), samt affaldets mængde, emballering, sammensætning og egenskaber. Tabel 10 er ikke en anmeldelse af farligt affald. Desuden skal al farligt affald sorteres i separate beholdere og afleveres til godkendte modtagere. Dette skal kunne dokumenteres overfor Kommunen. Opbevaring og bortskaffelse af affald skal altid ske efter Kommunens regulativer.

Aabenraa Kommune vurderer, at der ikke vil være problemer med hensyn til affaldsbortskaffelsen fra ejendommen i henhold til det ansøgte projekt samt at affaldshåndtering sker således, at der ikke er risiko for forurening i forbindelse håndteringen og opbevaringen af affald på ejendommen. Dog er der stillet krav til opbevaringen af affald på ejendommen.

5.9.2 BAT affald

Redegørelse

Under afsnit 5.9.1 er redegjort for håndtering, opbevaring og bortskaffelse af affald.

Vurdering

Det er Aabenraa Kommunes opfattelse, at det er BAT at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over evt. indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen.

Aabenraa Kommune vurderer, at bedriften efterlever BAT, hvis der på ejendommen føres registrering over affaldsproduktionen (i form af f.eks. kvitteringer og fakturaer fra godkendt vognmand) og på den baggrund er der stillet krav til dette.

5.10 Olie

Redegørelse

I rummet ved siden af kemikalier i maskinhuset (bygning 12) opbevares alle olieråvarer bortset fra diesel (motorolie, gearkasseolie, hydraulikolie, smørefedt m.v.).

Tabel 11 Olietanke

Olietanke	Aktiv/ afblændede	Placering	Volumen	Årgang	Tanknr.	G.nr.
Olietank til fyringsolie	Aktiv	Vestlige del af bygning 9	1.500 l	2005	09R7358	55-5820
Olietank til dieselolie	Aktiv	Maskinhus	2.500 l	2007	006347-1	5023

Fyringsolietankene har enstrengt rørføring til oliefyr og der er monteret påfyldningsalarm.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at opbevaringen af olie på ejendommen opbevares forsvarligt, og at opbevaringen i forhold til det ansøgte ikke giver risiko for forurening af jord, kloak, overfladevand og grundvand. Dog er der stillet krav til tankning af dieselolie samt opbevaring af olie og olieaffald.

Olie- og dieseltankene er omfattet af olietankbekendtgørelsen (omhandlende indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines, herefter kaldet olietankbekendtgørelsen), som fastlægger reglerne for tankenes indretning, drift, vedligeholdelse og sløjfning med henblik på at sikre mod forurening. Kommunen fører tilsyn efter bekendtgørelsen med at reglerne overholdes.

Ved afmelding af gamle olietanke og anmeldelse af ny(e) olietank(e), samt hvis der er spørgsmål om de specielle krav til plasttanke og olietanke på husdyrbruget, så kontaktes kommunens ansvarlige for olietanke på miljoe@aabenraa.dk

Ændring i ejendommens tankforhold skal anmeldes til kommunen. Skemaet til dette findes på kommunens hjemmeside under borger/natur og miljø/miljø/olietanke.

5.11 Driftsforstyrrelser og uheld

5.11.1 Generelt

Redegørelse

Der etableres en ny vaske-/påfyldeplads med afløb til gyllebeholder gennem en brønd med dykpumpe, her vil vask af maskiner, samt fyldning af sprøjte ske efter udvidelsen.

Udkørsel af gylle foregår i nudrift primært med maskinstation. Udbringningen sker p.t. primært med slæbeslanger. Der er ikke etableret faste påfyldningspladser ved de eksisterende gyllebeholderne, da maskinstationen benytter selvfyldende gyllevogne.

I forbindelse med udbringning af gylle vurderes vejret før udbringning, så der ikke køres ud, hvis der er risiko for store nedbørsmængder. Ingen af de ejede og forpagtede arealer har hældning direkte ned til vandløb eller hav. De steder, hvor der er marker med større hældning, når markerne at flade ud, så der ikke er risiko for afstrømning.

Fortanken placeres således, at der ikke kan ske overløb i forbindelse med udtømning fra stalden.

Der er ingen afløb i nærheden af gylletankene og der er ingen fastmonterede pumper og rør til tømning af gyllebeholderne.

Hvis en gyllevogn vælter - eller en gyllebeholder springer - eller der sker overfyldning af en gyllebeholder trods faste procedurer om tjek af kapacitet før overpumpning - vil opsamling af gylle øjeblikkeligt blive iværksat og beredskabet tilkaldt. Ved sammenbrud på gyllebeholder (fx ved kraftig påkørsel) vil gyllen løbe ned mellem bygning 5 og 10, herfra vil gyllen kunne pumpes/skrabes op. Risten nord for bygning 5 dækkes til med jord.

Risikoen for sammenbrud af en gyllebeholder vurderes at være ekstrem lille, idet beholdere tilses via 10-års beholderkontrollen og evt. skader repareres løbende.

I forbindelse med fx sygdomsudbrud med efterfølgende restriktioner over for svineflytninger eller slagteristrejke kan der ske en midlertidig ophobning af dyr på ejendommen. Dette vil bevirke, at lugtemissionen fra stalden bliver større end normalt. Denne situation forventes at forekomme meget sjældent.

Det er driftsherrens ansvar, at medarbejderne er bekendt med indholdet af beredskabsplanen.

Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til straks at anmelde dette til alarmcentralen, tlf.: 112 og efterfølgende straks at underrette tilsynsmyndigheden, Aabenraa Kommune på tlf. 73 76 76 76.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at en beredskabsplan kan give et godt overblik over relevante installationer og oplag mv. på ejendommen, samt anvisninger for handling, som vil kunne reducere forureningsomfanget i tilfælde af uheld. På den baggrund stiller Kommunen krav om, at ansøger skal udarbejde og fremsende en beredskabsplan. Ligeledes er der stillet krav om, at bedriften skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges.

5.11.2 BAT driftsforstyrrelser og uheld

Redegørelse

Det er BAT at udarbejde en beredskabsplan. Beredskabsplanen skal som udgangspunkt følge Skov- og Naturstyrelsens skabelon.

Vurdering

Udover at være BAT, så er det Aabenraa Kommunes opfattelse, at den udarbejdede beredskabsplan vil være til stor hjælp for landmanden, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og store som f.eks. brand, hærverk o.l.

Aabenraa Kommune stiller krav om udarbejdelse og fremsendelse af beredskabsplan.

6 Gødningsproduktion og -håndtering

6.1 Gødningstyper og -mængder

Redegørelse

I den ansøgte produktion produceres der ca. 8.364 m³ gylle inkl. drikkevandsspild og vaskevand samt 819 m³ dybstrøelse.

Producerede mængde husdyrgødning samlet og fordel på dyretyper fremgår af tabel 12.

Tabel 12 Produceret husdyrgødning

Dyretype	Gødningstype	Mængde Efter	
		Flydende m ³	Fast m ³
Årssøer	Flydende	4.277	-
Årssøer	Dybstrøelse	-	819
Slagtesvin	Flydende	658	
Smågrise	Flydende	3.429	
Sum		8.364	819

Jf. standardkapacitetsberegning er der ca. 3,96 m³ gylle/årsso (da de drægtige søer går i delvis dybstrøelse) (heri er der inkluderet 400 l vaskevand pr. so), 0,127 m³ gylle/smågris (heri er der inkluderet 15 l vaskevand samt 15 l drikkevandsspild) og 0,52 m³ gylle/slagtesvin 30-105 kg (heri er der inkluderet 25 l vaskevand samt 75 l drikkevandsspild pr. slagtesvin fra 30-102 kg). Herudover lægges ca. 20 % ekstra til søerne, idet der erfaringsmæssigt har været større mængder gylle på ejendommen end normtallene foreskriver. Belægningen i drægtighedsstalden svarer til 700 årsdyr, fra byggeblad om tilstrækkelig kapacitet er der en standardproduktion på 0,67 t /år/årsdyr. 1 ton dybstrøelse fylder 1,7 kubikmeter. Den årlige produktion bliver $700 \times 0,67 \times 1,7 = 797 \text{ m}^3$.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer i henhold til det ansøgte projekt, at den producerede husdyrgødningsmængde svarer til dyreholdets størrelse.

6.2 Opbevaring af flydende husdyrgødning

6.2.1 Generelt

Redegørelse

Der tilføres ikke gylle fra andre ejendomme til beholderne. Der tilføres kun gylle, vaskevand og drikkevandsspild. Til de nye gyllebeholdere (1.1.10 og 1.1.11) vil der desuden blive tilført vaskevand og regnvand fra den nye vaskeplads. De nye gyllebeholdere etableres med fast overdækning (telt). Den eksisterende gyllebeholder (1.1.9) nedlægges og fjernes i henhold til det ansøgte projekt.

Tabel 13 Opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning

Anlæg	Kapacitet i m ³	Pumpeanlæg	Fabrikat	Opført år	Overdækning	% før	% efter
Gyllebeholder	2300	Ikke oplyst	Ikke oplyst	1994	naturligt flydelag	50	0
Lejet gyllebeholder	2300	-	-	2003	Naturligt flydelag	50	0
Ny gyllebeholder	4500	Ikke oplyst	Ikke oplyst	2011	Telt	0	50
Ny gyllebeholder	4500	Ikke oplyst	Ikke oplyst	2011	Telt	0	50
Eksisterende kanaler	200	-	-	-	-	-	-
Fortank	30	Ikke oplyst	-	2001	Beton		
Fortank	20	Ikke oplyst	-	2002	Beton		
Tank ved separatorplads	90	Ikke oplyst	Ikke oplyst	2010	Beton		
nye kanaler	*	-	-				
I alt						100	100

* Der er ikke angivet opbevaringskapacitet i de nye stalde, da der skal udsluses hyppigt, således at kølingen kan ske optimalt.

Jf. standardkapacitetsberegning er der ca. 3,96 m³ gylle/årsso (da de drægtige søer går i delvis dybstrøelse) (heri er der inkluderet 400 l vaskevand pr. so), 0,127 m³ gylle/smågris (heri er der inkluderet 15 l vaskevand samt 15 l drikkevandspild) og 0,52 m³ gylle/slagtesvin 30-105 kg (heri er der inkluderet 25 l vaskevand samt 75 l drikkevandspild pr. slagtesvin). Herudover lægges ca. 20 % ekstra til søerne, idet der erfaringsmæssigt har været større mængder gylle på ejendommen end normtallene foreskriver.

Kapacitetsberegning efter udvidelsen

900 årssøer x (3,96 m³ x 1,2) = 4.277 m³
 27.000 smågrise x 0,127 m³ = 3.429 m³
 1.265 slagtesvin x 0,52 m³ = 658 m³
 Vaskevand og regnvand på vaskeplads = 450 m³
 tillæg for overbrusning 2 % = 167 m³

I alt 8.981 m³

Opbevaringskapacitet i gyllebeholderne er 9.000 m³.

Opbevaringskapaciteten på ejendommen er beregnet til 12 måneder.

Tallene for mængden af gylle efter udvidelsen er ikke korrigeret i forhold til separationen, som vil medføre en opdeling af den separerede gylle i 9 % fiberfraktion og 91 % væskefraktion.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer i henhold til kapacitetsberegningen, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet i forhold til den producerede mængde gylle på bedriften samt at bedriften efterlever kravet om tilstrækkelig opbevaringskapacitet i henhold til gældende lovgivning. Ligeledes vurderes det i henhold til det ansøgte projekt, at den flydende husdyrgødning opbevares og håndteres miljømæssigt forsvarligt uden væsentlig risiko for miljøet. Der skal foretages daglige tjek og løbende service af gyllebeholderne efter behov. På baggrund af ovenstående er der stillet krav til eftersyn på gyllebeholderne.

Ved opbevaring på anden ejendom eller levering til biogasanlæg, gødningsbehandlingsanlæg eller gødningsopbevaringsanlæg skal der foreligge skriftlige aftale om levering/opbevaringen. Sådanne opbevaringsaftaler skal have en varighed af mindst 5 år. På den baggrund har Kommunen stillet krav til skriftlig aftale i forhold til levering af fiberdelen fra separation af gyllen til biogasanlæg eller afbrændingsanlæg.

6.2.2 BAT opbevaring af husdyrgødning

Redegørelse

BAT med hensyn til gødningsopbevaring er jf. referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) er følgende:

- en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt (tømmes helt 1 gang om året)
- beholderens bund og vægge er tætte
- der ingen spjæld er, men alt overpumpes via neddykket rør
- gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- beholderen er overdækket med naturligt flydelag (sikres ved at tilsætte halm efter hver tømning)/fast overdækning i form af telt.

I henhold til det ansøgte projekt er der tale om:

- en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt (tømmes helt 1 gang om året)
- beholderens bund og vægge er tætte
- alt overpumpes via neddykket rør
- gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- beholderen er overdækket med fast overdækning i form af telt. beholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen

Vurdering

I henhold til det ansøgte projekt efterleves retningslinjerne fra referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker for gødningsopbevaring, vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF).

Aabenraa Kommune vurderer, at husdyrgødning opbevares og håndteres miljømæssigt forsvarligt uden væsentlig risiko for miljøet samt at det ansøgte projekt efterlever retningslinjerne for BAT i forhold til flydende husdyrgødning.

6.3 Drift af biologisk luftvasker

Redegørelse

I henhold til det ansøgte projekt etableres der biologisk luftrensere i de nye staldanlæg (1.1.6 og 1.1.7).

I henhold til det ansøgte projekt er der ikke endelige beregninger på det aktuelle staldanlæg.

Luftvaskeren reducerer i henhold til ansøgningsmaterialet 60 % af ammoniakemissionen fra staldsystemerne i stald 1.1.6 og 1.1.8 svarende til en koncentration på 1 ppm ammoniak i afgangsluften. I staldanlæggene føres 20 % af ventilationsluften igennem luftvaskeren.

For en nærmere beskrivelse af luftvaskeren – se bilag 1.10.

Vurdering

I henhold til det ansøgte projekt reducerer luftvaskeren ammoniakemissionen fra staldanlægget med ca. 445 kg N, hvorved luftvaskeren kompenserer for Aabenraa Kommunes BAT-niveau for BAT-staldanlæg. På den baggrund har Aabenraa Kommune stillet vilkår til indretning og drift af luftvaskeren.

6.4 Drift af gylleseparationsanlæg

Redegørelse

I henhold til det ansøgte projekt etableres et gyllesepareringsanlæg bestående af en ny forbeholder på ca. 99 m³, en buffertank på ca. 30 m³ og en befæstet plads på ca. 200 m² til separationsanlægget.

For en nærmere beskrivelse af separationsanlægget og beregninger – se bilag 1.11 og 1.12.

Beregningerne for separationsanlægget viser, at 72 % af N ender i rejectvandet og 28 % i fiberdelen, samt at 47 % af P ender i rejectvandet og 53 % i fiberdelen. Fiberdelen vil blive afhændet til biogasanlæg eller afbrændingsanlæg.

Rejectvandet er indtastet med 85 % udnyttelse. Da alt fiberen afsættes, er den ikke ført ind og ud af skemaet. Udnyttelsesprocenten på fiberen skal være 50 %.

Sammensætningen af N og P i rejectvandet for det ansøgte projekt ved separation af minimum 93 % af den samlede producerede mængde gylle fremgår af bilag 1.12.

Endvidere forudsættes det, at separationsanlægget separerer volumen af gylle svarende til 317,00 DE i en væskefraktion og en fiberfraktion, som henholdsvis udgør 91 % (væske) og 9 % (fiber) af volumen af den separerede mængde gylle.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at separationsanlægget er placeret på en sådan måde, at forurening af det omgivende miljø minimeres mest muligt samt at anlægget skal kunne separerer minimum 93 % af mængden af producerede gylle svarende til en andel på 9 % fiberfraktion og 91 % væskefraktion, så der fraføres en mængde husdyrgødning svarende til 101 DE via fiberfraktionen. Endvidere skal separeringen henholdsvis fjerne 28 % og 53 % af mængden af kg N og kg P i den separerede gylle, således at indholdet af N og P i rejectvandet for separation af 317,00 DE udgør en mængde på henholdsvis 25.892,00 kg N og 3.822,00 kg P svarende til 216,00 DE.

På den baggrund har Kommunen stillet krav om dokumentation af separationsanlæggets effekt i forhold til fraførelse af DE samt N og P i fiberfraktionen. Og der er stillet krav til placering, indretning og drift af separationsanlægget og opbevaringsanlæg for fiberfraktionen.

6.5 Drift af gyllekølingsanlæg

Redegørelse

Ved gyllekøling trækkes varme ud af gyllen i gyllekanalerne. Gyllen bliver dermed nedkølet, hvilket reducerer ammoniakemissionen. Jo mere gyllen bliver nedkølet, jo mere kan ammoniakemissionen reduceres. Det er derfor nødvendigt at beregne den køleeffekt, som varmepumpen skal nedkøle gyllekummerne med, og ikke beregne hvor mange grader gyllens temperatur skal sænkes. Når den nødvendige køleeffekt er beregnet, og gyllekummernes areal og varmepumpens ydelse kendes, kan varmepumpens faktiske driftstid beregnes. Driftstiden kan aflæses på en timetæller, og antallet af driftstimer kan kontrolleres ved tilsyn, som beskrevet i Miljøstyrelsens BAT-blad om "Køling af gyllen i svinestalde". Beregningerne, vurderingen og vilkårene følger nedenstående.

I staldanlægget 1.1.8 bliver der etableret anlæg til gyllekøling. I IT-ansøgningsystemet regnes der med en NH₄ effekt på 13,00 % og årlige driftstimer på 8.760 timer. Endvidere

etableres der køling i de nye staldanlæg (1.1.6 og 1.1.7). Denne del af gyllekølingsanlægget er ikke medtaget i beregningen i IT-ansøgningssystemet, men er medtaget i oplysningerne og beregningerne i bilag 1.13 og 1.14.

Arealet af gyllekummer der skal køles i staldanlægget udgør henholdsvis 228 m² i staldanlæg 1.1.8 og 1.559 m³ i staldanlæg 1.1.6 og 1.1.7 svarende til at der skal køles med ca. 19 Watt/m² og at den gennemsnitlige minimumseffekt af varmepumpen er på 33.071 W.

Endvidere kan 100 % af varmen fra gyllekølingsanlægget udnyttes til opvarmning. Beregninger på varmeudnyttelse og køleeffekt fremgår af henholdsvis bilag 1.13 og 1.14.

I henhold til det ansøgte projekt er der fremsendt ansøgning til Aabenraa Kommune om tilladelse til at etablere gyllekølingsanlæg.

Vurdering

I henhold til det ansøgte projekt kan 100 % af varmen udnyttes til opvarmning af staldanlæg og beboelse. Kommunen vurderer i forhold til udnyttelsesgraden af varmen, at det er BAT at etablere gyllekøling. Endvidere etableres gyllekølingsanlægget for at overholde det generelle krav til ammoniakreduktion. På den baggrund har Aabenraa Kommune stillet vilkår til indretning og drift af gyllekølingsanlægget.

6.6 Opbevaring af fast husdyrgødning, dybstrøelse og kompost

Redegørelse

I henhold til det ansøgte projekt produceres og opbevares der dybstrøelse på bedriften.

Der er ingen møddingsplads på ejendommen og dybstrøelsen opbevares i staldanlæg 1.1.8 i det staldafsnit der etableres med dybstrøelse. Dybstrøelsen udbringes direkte to gange om året, hvorved der i henhold til IT-ansøgningsystemet er en direkte udbringning på 100 %.

Dybstrøelsen bliver kørt ud to gange om året, i marts og september umiddelbart inden såning af henholdsvis vår- og vintersæd. Der er ca. 450 m² dybstrøelsesareal, og dybstrøelsesmåtten er ca. 1 m tyk ved udkørsel, dette giver en samlet årlig kapacitet på godt og vel 900 m³. Der er således ca. 7 måneders opbevaringskapacitet i dybstrøelseslageret.

Tabel 14 Opbevaringskapacitet for fast husdyrgødning, dybstrøelse og kompost

Anlæg	Kapacitet i m ³	Afløb til	Opførelsesår	Overdækning	% før	% efter
Fast lager inde i bygning 12 (1.1.12)	Ca. 900	Gyllesystem	-	Nej	0	100
I alt	900	-	-	-	0	100

Vurdering

I henhold til det ansøgte projekt er der ca. 7 måneders opbevaringskapacitet i dybstrøelseslageret (1.1.12), hvilket vurderes at være tilstrækkeligt i forhold til den planlagte produktion.

Aabenraa Kommune vurderer, at dybstrøelsen skal opbevares i staldanlæg 1.1.8 (er indsat som lager 1.1.12 i ansøgningsystemet) og at 100 % af dybstrøelsen skal udbringes direkte. På den baggrund har Kommunen stillet krav til opbevaring og udbringning af dybstrøelsen.

6.7 Anden organisk gødning

Redegørelse

I henhold til det ansøgte projekt produceres eller opbevares der ikke anden organisk gødning på bedriften.

6.8 Håndtering og udbringning af husdyrgødning

6.8.1 Generelt

Redegørelse

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding og planternes udbytte.

Gyllen køres ud med slæbeslanger (25 m³ gyllevogn) eller med nedfælder. Ansøger er klar over, at der på arealer inden for 1.000 m til § 7 naturarealer kun må ske udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord og græsmarker ved nedfældning.

Der benyttes maskinstation til udbringning af gyllen. Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene.

Gylleudbringning sker normalt kun på hverdage.

Når der udbringes husdyrgødning og suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 15-20 % mindre kvælstof end økonomisk optimal mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Ligeledes vil stigende afgrødepriser flytte afgrødernes økonomisk optimale kvælstofniveau højere op, og dermed kræve bedre udnyttelse af husdyrgødning på bedriftens arealer.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at udbringning af husdyrgødning for det ansøgte projekt udbringes i henhold til gældende lovgivning og på en sådan måde at der tages højde for det omgivende miljø. Dog er der stillet krav til håndtering og udbringning af husdyrgødning.

Kommunen gør ansøger opmærksom på, at der ikke må udbringes gylle på lørdage samt søn- og helligdage på den del af udbringningsarealet der er beliggende indenfor 200 m til byzone ved Genner by.

6.8.2 BAT håndtering og udbringning af husdyrgødning

Redegørelse

Beskrivelse af udbringning og håndtering af husdyrgødning – se afsnit 6.6.1.

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. F.eks.:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage),
- udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle),
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur,
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,
- og krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha,
- samt krav til efterafgrøder

Vurdering

Med henblik på at reducere ammoniakfordampning og lugt er i BAT – grundlaget (EU's BREF - note og BAT – Byggeblade) udpeget nogle teknikker, som vurderes i tilstrækkeligt omfang at imødekomme disse intentioner.

En del af disse teknikker er i en vis udstrækning integreret i den danske lovgivning, hvilket betyder, at danske husdyrbrug i vid udstrækning lever op til BAT - grundlaget. Det gælder bl.a. følgende, der ifølge EU's BREF-note er BAT:

- At fører journal over spredning af uorganisk gødning på markerne. Kravet anses for opfyldt ved reglerne i § 22 i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække.
- At fører journal over spredning af husdyrgødning på markerne. Kravet anses også for opfyldt ved reglerne i § 22 i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække.
- At minimere emissionerne fra gødning til jord og grundvandet ved at afbalancere mængden af gødningen med afgrødens forventede krav. Kravet anses for opfyldt ved reglerne i § 21 i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække.
- At tage hensyn til de pågældende markers karakteristika, når der tilføres gødning på dem; dette gælder i særdeleshed jordbundsforholdene, jordtypen og arealets hældning, klimatiske forhold, nedbør og kunstvanding, jordens anvendelse og dyrkningsmetoder, herunder vekseldrift. Kravet anses for opfyldt ved reglerne i § 21 i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække.
- At reducere forurening af vand ved ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker, kravet anses for opfyldt ved reglerne i § 21 i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, og ikke at tilføre gødning på arealer, der støder op til vandløb (ved at efterlade et stykke jord ubehandlet). Kravet anses for opfyldt ved reglerne i § 69 i lov om vandløb.

Ifølge EU's BREF-note er det endvidere BAT at:

- Spredde gødning så tæt så muligt før den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted.
- Undgå at tilføre gødning til jorden, når marken er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket.
- Håndtere spredningen af gødning således, at lugtgener mindskes på steder, hvor det er sandsynligt, at naboer kan berøres, ved navnlig at gøre følgende: at sprede gødning i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for at folk er hjemme, samt at undgå weekender og helligdage, og at være opmærksom på vindretning i forhold til nabohusene.

Aabenraa Kommune vurderer, at husdyrbruget med det oplyste omkring bedst mulig udnyttelse af næringsstoffer og udbringningen af husdyrgødning i forhold til arealernes beskaffenhed og hensyn til naboer også lever op til de sidstnævnte BAT-krav.

På baggrund af de valgte løsninger (herunder som følge af reglerne i dansk lovgivning) og BAT-betragtningerne i BAT-grundlaget, er det således kommunens vurdering, at håndtering og udspredning af gødning for det ansøgte projekt kan betragtes som BAT.

Aabenraa Kommune vurderer samlet, at udbringning af husdyrgødning for det ansøgte projekt efterlever gældende lovgivning og herved principperne i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF).

7 Forurening og gener fra husdyrbruget

7.1 Lugt

Redegørelse

I it-ansøgningssystemet er det beregnet, hvilke afstande der mindst skal være fra forskellige boligtyper - se tabel 15. Det er indlagt i systemet, at beregningerne skal gennemføres både efter FMK lugtberegningsmodellen og efter den nye lugtvejledningsberegning. Den beregningsmodel, der stiller de omkringboende bedst, skal anvendes. I det ansøgte projekt er den nye lugtvejledningsberegning anvendt for både enkelt bolig, byzone og samlet bebyggelse. Alle eksisterende og nye staldafsnit indgår i beregningen. Endvidere skal der også tages hensyn til placering i forhold til andre husdyrbrug, der kan bidrage til de samlede lugtgener for omboende (kumulation). I henhold til det ansøgte projekt er der ikke kumulation i beregningen af lugtgenerafstandene, da der ikke er beliggende andre husdyrbrug med mere end 75 DE indenfor 300 m fra samlet bebyggelse og 100 m fra nabobebyggelse. Nærmeste byzone er Genner by, som er beliggende ca. 1,7 km vest for ejendommen på Hesselbjergvej 3 og samlet bebyggelse er ligeledes beliggende ca. 1,7 km fra ejendommen. Nærmeste enkelt bolig uden landbrugspligt (Hesselbjergvej 14) er beliggende ca. 1,3 km SSV for ejendommen.

Lugt stammer primært fra staldanlæggene. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med pumpning, omrøring og udbringning af husdyrgødning. Lugtgener fra staldanlæg vurderes på grundlag af beregninger i ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk. Geneafstanden for lugt beskriver den afstand fra stalden, hvor der kan forekomme så meget staldlugt, at det karakteriseres som "væsentlige lugtgener". Geneafstanden fastsættes under hensyntagen til forskellige områders følsomhed overfor lugt.

Som det fremgår af nedenstående tabel, så er alle afstandskrav til enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone overholdt. Afstanden til de nævnte områder er større end det beregnede genekriterium til henholdsvis enkelt bolig (ukorrigeret geneafstand 179,90 meter), samlet bebyggelse (ukorrigeret geneafstand 438,20 meter) og byzone (ukorrigeret geneafstand 607,10 meter).

Beskyttelsesniveauet for lugt fra husdyrbruget omfattet af husdyrbrugslovens § 12 er fastlagt i husdyrbrugsbekendtgørelsens bilag 3. I bilaget er genekriterierne til enkeltbeboelse, samlet bebyggelse og til eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde angivet. Såfremt den beregnede geneafstand er større end den faktiske afstand, skal der give afslag.

I www.husdyrgodkendelse.dk er alle stalde indtegnet og 1) den nærmeste enkeltbeboelse uden landbrugspligt og som ikke ejes af driftsherren, 2) den nærmeste samlede bebyggelse og 3) det nærmeste eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde markeret. It-ansøgningssystemet beregner geneafstandene og de gennemsnitsafstande. Lugtgenerafstandene er beregnet som fuld besætning, hvor alle de eksisterende og nye staldeafsnit indgår i beregningerne.

Tabel 15 Resultat af lugtberegning fra it-ansøgning

Områdetype	Beregningsmodel	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Geneafstand, nudrift	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt?
Byzone	Ny	607,10 m				Genekriteriet overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet bebyggelse	Ny	438,20 m				Genekriteriet overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	Ny	179,90 m				Genekriteriet overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.

* De tomme felter i tabellen skyldes, at geneafstanden er større end 1,2 x geneafstanden og afstandene derfor ikke beregnes.

Som det fremgår af tabellen herover er alle afstandskrav til enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone overholdt.

Anlægget er beliggende længere væk end 300 m til samlet bebyggelse og byzone, samt længere væk end 100 m til den nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt og som ikke ejes af ansøger. Der er således ingen kumulation med andre ejendomme med et husdyrhold større end 75 dyreenheder. Nærmeste ejendom med over 75 DE er Hesselbjergvej 4, der ligger ca. 770 m mod øst målt fra stald til stald.

Anlæg

I henhold til det ansøgte projekt etableres der nye staldanlæg (1.1.6 – 1.1.8) beliggende nord og nordvest for de eksisterende staldanlæg på ejendommen – se bilag 1.2 for beliggenheden af nyt staldanlæg. Endvidere etableres der to nye gyllebeholdere (1.1.10 og 1.1.11) med fast overdækning, som kommer til at ligge vest for de nye staldanlæg. De nye staldanlæg (1.1.6 – 1.1.8) etableres med gyllekøling og de nye staldanlæg (1.1.6 og 1.1.7) etableres med biologisk luftvasker, hvorved ammoniakafdampningen og lugt fra stald- og opbevaringsanlæg reduceres.

Nærmeste naboejendom (Hesselbjergvej 6) er beliggende ca. 250 m nordvest for ejendommen.

Håndtering og udbringning af husdyrgødning

Det er oplyst i ansøgningen, at gylleudbringning normalt kun sker på hverdage.

Markstakke af ensilage og kompost

I henhold til det ansøgte projekt sker der ikke oplag af ensilage og kompost i markstakke på ejendommen eller ejendommens udbringningsareal.

Vurdering

Geneafstanden beregnet ud fra lugt fra stalde til byzoneområde, samlet bebyggelse og enkeltboliger er overholdt i henhold til beregningen i IT-ansøgningssystemet. Lugt vil kunne registreres udenfor geneafstanden, men i en grad, så man normalt ikke vil karakterisere det som generende.

Aabenraa Kommune vurderer på baggrund af afstandene til omkringliggende ejendomme samt håndteringen og opbevaringen af husdyrgødning, at bedriften kan drives uden at det vil give anledning til væsentlig lugtpåvirkning af det omgivende miljø. Der er stillet krav om udarbejdelse af handlingsplan for afhjælpning af lugtgener, hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til lugtgener.

7.2 Fluer og skadedyr

Redegørelse

I henhold til ansøgningen er generelt hverken problemer med fluer, rotter eller andre skadedyr.

Fluebekæmpelse sker i overensstemmelse med Statens Skadedyrlaboratoriums retningslinjer, idet der indsættes rovfluelarver 4-5 gange årligt efter aftale med Mortalin.

Der er i nudrift indgået aftale med mortalin om rottebekæmpelse. Der er p.t. opsat ca. 36 kasser med gift fordelt på ejendommen. Når byggeriet er gennemført vil aftalen blive revurderet og det nødvendige antal kasser sat op. I øvrigt holdes ejendommen ren og ryddelig.

Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.)

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at ejendommen efter udvidelsen kan drives, uden at dette

vil medføre en væsentlig påvirkning af omgivelserne fra skadedyr. Der er stillet vilkår om, at der skal ske effektiv fluebekæmpelse på ejendommen efter retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium.

7.3 Transport

Redegørelse

Som det fremgår af kortet over gylleruter er der kun meget få marker, hvor det er nødvendigt at køre længere stræk på vejene. Til tre marker skal der køres igennem et hjørne af Genner by med gyllevogn. Endvidere er der to små marker ved Rise Hjarup.

De fleste lastbiler vil komme fra Østerløgum siden, hvor der indtil Hesselbjergvej er store veje med en del trafik i forvejen.

Tabel 16 Transporter

Transporter	Før udvidelse			Efter udvidelse		
	Antal/år	Kapacitet pr. transport	Transportmiddel	Antal/år	Kapacitet pr. transport	Transportmiddel
Foder	24	25 t	Lastbil	60	30 t	Lastbil
Halm/Korn fra eget markbrug	100	12 t	Traktor + vogn	100	12 t	Traktor + vogn
Sækkevare, samt bigbags	12	10t	Lastbil	12	10 t	Lastbil
Fyringsolie og Dieselolie	16	2.500 l	Lastbil	13	2.500 l	Lastbil
Afhentning af smågri-se/slagtesvin	39	300 stk.	Lastbil	65	300 stk.	Lastbil
Levering af slagtesøer	13	20 stk	Lastbil	13	40 stk.	Lastbil
Afhentning af døde dyr	104	-	Lastbil	104	-	Lastbil
Husdyrgødning	200	25 t	Traktor + vogn	370	25 t	Traktor + vogn
Fiberfraktion	0			26	20 t	Lastbil
Transporter i alt	508			789		

Interne transportveje fremgår af bilag 1.9 og transportvej for gylletransporter fremgår af bilag 1.8.

Herudover forekommer transport med mindre biler og personbiler, herunder f.eks. dyrlæge, inseminør, ydelseskontrol mv.

Vurdering

Færdsel på offentlig vej reguleres af politiet efter færdselslovens regler. Ansøger opfordres til kun at transportere gylle gennem Bovrup på hverdage samt lørdag i tidsrummet kl. 8.00-18.00, hvis det er nødvendigt at transportere gylle denne vej.

Aabenraa Kommune vurderer, at gyllekørsel igennem et hjørne af Genner by- samt gennem Rise Hjarup ikke vil give væsentlige lugtgener for omkringboende. Dog stiller Kommunen krav til transport af gylle.

Aabenraa Kommune vurderer, at antallet af transporter forøges, men ikke i samme grad som produktionen og at transport til og fra ejendommens anlæg kan gennemføres, uden at det vil medføre væsentlig påvirkning af omgivelserne.

7.4 Støj

Redegørelse

I henhold til ansøgningen og ansøger er der hverken for det eksisterende staldanlæg eller de nye stalde behov for at foretage støjreducerende tiltag. Den eneste støj, der muligvis vil kunne høres ved naboer, er ventilationsanlæggene på varme stille dage, hvor ventilationen kører på højtryk.

Transporter forbi naboer vil også kunne høres, men adskiller sig ikke fra anden vejtransport.

Jf. ligeledes redegørelsen under afsnit 5.4 Opbevaring og håndtering af foder.

I henhold til projektet forventes det at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes. Der har således heller aldrig været klager fra naboer over støj.

Tabel 17 Støjkilder

Støjkilde	Placering	Driftstid
Ventilationsafkast	På staldanlæg	Døgnet rundt
Levering af foder	Indleveres ved fodercentralen i bygning 9	I dagtimerne
Foderblander og kværn	Indendøre i bygning 9	Blanderen og kværnen forventes at køre ca. 8t hver nat, støjen fra blanderen vil ikke kunne høres udenfor bedriften
Gyllekørsel og gyllehåndtering	Ved gyllebeholderne	Normalt i dagtimer primært på hverdage
Afhentning af smågrise og slagtesvin	Ved staldene (smågrise) samt på afhentningspladsen syd for ejendom	Kan ske både i dagtimerne, og de tidlige morgentimer
Kornkørsel	Indleveres ved påslaget i bygning 9	Primært i høstperioden, kan forekomme i dagtimer og til sent på aften/natten
Afhentning af døde dyr	Ved afhentningspladsen	I dagtimerne
Kompressor	I maskinhus bygning 12 og bygning 7	Kompressoren kan ikke høres udenfor bedriften

Vurdering

Kommunen er i Kommuneplanen opdelt i 4 geografiske områder med udgangspunkt i bymønsteret.

De 4 områder benævnes Øst, Nord, Syd og Vest.

Landbruget Hesselbjergvej 3, 6230 Rødekro er beliggende i Det åbne land, Øst og har driftsarealer beliggende i det samme område.

Kommuneplanen fastsætter for Det åbne land, Øst ikke retningslinjer for støjbelastning, der er til hindring for udvidelsesmulighederne for landbruget.

Denne miljøgodkendelse regulerer støjudsendelse fra ejede og forpagtede arealer. Støjudsendelse fra arealer med gødningsudbringningsaftaler reguleres i forhold til ejeren af disse arealer.

Landbrugets driftsbygninger på adressen Hesselbjergvej 3, 6230 Rødekro er beliggende i Det åbne land, Øst. Udsendelse af støj fra driftsbygningerne og området i umiddelbar nærhed af disse vil være uden betydning for de i kommuneplanen beskrevne planlagte områder, eksempelvis boligområder, erhvervsområder, sommerhusområder, lokalbyer og landsbyer. Afstanden til boliger i lokalbyen Genner (planområde 1.5.002.B) er større end 1.700 meter. På disse afstande vil der ikke kunne opstå støjgener fra aktiviteter ved driftsbygningerne.

Følgende planlagte områder med boliger kan blive berørt af støj fra driftsarealer:

Lokalbyen Genner, planområde 1.5.002.B *Boligområde* (driftsareal grænser op til boligområdet). Lokalbyen Genner, planområde 1.5.008.E, *Erhvervsområde med boliger* (driftsareal grænser op til erhvervsområdet). På disse afstande kan der opstå støjgener i boligområderne.

Aabenraa Kommune har ikke foretaget støjberegninger, men i henhold til ovenstående vurdering har Kommunen fastsat støjvilkår for det ansøgte projekt.

7.5 Støv

Redegørelse

Jf. redegørelsen under afsnit 5.4 Opbevaring og håndtering af foder samt redegørelsen under afsnit 7.3 Transport.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at støvgener fra ejendommen ikke forventes at give væsentlige problemer. Dog henvises der til god landmandspraksis, at al transport til og fra bedriften skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt. Dog er der stillet krav til indretning af fodersiloer.

7.6 Lys

Redegørelse

Der er i øjeblikket kun belysning ved udleveringsrampen, som ligger nord for bygning 5, der er ingen naboer, som kan se dette lys.

I ansøgt drift vil der blive belysning ved udleveringsramper nord for bygning 8. Lyset vil kun være tændt i forbindelse med udlevering af smågrise.

Placeringen af udendørs lyskilder på ejendommen fremgår af bilag 1.9 Interne transportruter.

Vurdering

Placeringen af lyskilder udenfor anlægget på det nye staldanlæg vil kunne ses nord for anlægget, men grundet afstand og beliggenheden af bevoksninger og læhegn vurderes det ikke at lyskilderne generer omkringboende nord for ejendommen.

Aabenraa Kommune vurderer samlet grundet beliggenheden af ejendommen og beplantningen mellem ejendommen og omkringboende, at belysningen i og udenfor staldanlæggene ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende eller landskabelige hensyn.

7.7 Ammoniak – generel reduktion

Redegørelse

Det generelle krav om reduktion af ammoniak for husdyrbrug omfattet af husdyrbruglovens § 12 er fastlagt i husdyrbrugbekendtgørelsens bilag 3. For ansøgninger fremsendt i 2008 gælder det, at det generelle krav om reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager i forhold til bedste staldsystem med normtal 2005/2006 er 20 %.

Det ansøgte projekt er indsendt via IT-ansøgningssystemet og ansøgningen med skema-nummer 6644 er første gang indsendt den 23. december 2008.

I henhold til det ansøgte projekt overholdes det generelle ammoniakreduktionskrav via etablering af staldsystemerne beskrevet i afsnit 5.1., gyllekøling i nyt staldanlæg (1.1.8), biologisk luftvasker på nyt staldanlæg (1.1.6 og 1.1.7) samt fast overdækning af nye gyllebeholdere (1.1.10 og 1.1.11).

Tabel 18. Resultaterne fra beregningerne af den generelle ammoniakemission fra ansøgningssystemet

Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stalde og lager opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere nødvendig reduktion for at opfylde kravet	-892,00 KgN
Emission fra stalde, der ikke er omfattet af det generelle krav	0,00 KgN
Emission fra stalde omfattet af kravet, men ingen ændring	1411,35 KgN
Emission fra stalde omfattet af kravet og med ændring	2657,43 KgN
Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning	397,06 KgN
Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning	0,00 KgN

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at det ansøgte projekt overholder det generelle ammoniakreduktionskrav ved etablering af stalddesystemer, gyllekøling, biologisk luftvasker og fast overdækning af gyllebeholdere som beskrevet i det ansøgte projekt og IT-ansøgningssystemet. Endvidere er den samlede emission fra det ansøgte projekt i IT-ansøgningssystemet beregnet til 4.465,83 kg N/år og meremissionen fra stalde- og opbevaringsanlæg er efter udvidelsen beregnet til 1.991,02 kg N/år. På baggrund af overholdelse af det generelle ammoniakkrav og for at fastholde dette, så er der stillet krav til ammoniakemissionen fra gulvtyperne i eksisterende staldanlæg (1.1.1 – 1.1.4) og krav til de gulvtyper der etableres i de nye staldanlæg (1.1.6 – 1.1.8). Ligeledes er der stillet krav til gyllekøling og biologisk luftvasker samt fast overdækning af nye gyllebeholdere (1.1.10 og 1.1.11) og direkte udbringning af dybstrøelse.

7.8 Ammoniak – individuel reduktion

Produktionen på 380,47 DE (inkl. får) medfører dannelse af husdyrgødning (gylle, fast gødning), som indeholder store mængder af næringsstoffer (kvælstof, fosfor m.fl.), der ved uhensigtsmæssig behandling vil kunne tilføres naturområder og vandmiljøet.

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, der er hovedkilden til udslip af luftbåren kvælstof (ammoniakfordampning).

Det fremgår af ansøgningen, at den ansøgte udvidelse vil give anledning til en meremission af ammoniak på 1.991,02 kg N/år, og at husdyrbrugets samlede emission herved bliver på 4.465,83 kg N/år.

Kvælstof og fosfor er begrænsende næringsstoffer for mange økosystemer. Når et naturområde belastes med ekstra næringsstoffer (eutrofieres), fører det til ændret artssammensætning, fordi konkurrencestærke og kraftigt voksende plantearter (som f.eks. *stor nælde*, *blåtop* og *vild kørvel*) bliver begunstiget på bekostning af lavtvoksende og konkurrencesvage plantearter (såkaldte nøjsomhedsarter).

Eutrofieringen kan blive så kraftig, at naturtypernes tålegrænse bliver overskredet. Resultatet bliver, at flere af de karakteristiske nøjsomhedsarter forsvinder, og naturtypernes tilstand ændres.

Selv små ekstra tilførsler af næringsstoffer kan på sigt føre til ændret artssammensætning.

Eutrofiering af naturområder kan ske i form af direkte tilførsel af gødning eller indirekte i form af f.eks. kvælstofdeposition fra luften eller jordfygning fra marker.

Eutrofiering af naturligt næringsfattige arealer såsom visse overdrev, heder og moser bevirker således, at plantevæksten ændrer sig og bliver kraftig og tæt. Derved forsvinder et stort antal lave og lyskrævende plantearter, og temperaturen ved jordoverfladen falder ("mikroklimaet" ændrer sig). Det medfører, at arter, som kræver et varmt mikroklima (dagsommerfugle, mange biller og andre insekter), forsvinder.

Naturarealer på ejendommen

Følgende naturarealer har Aabenraa kommune besigtiget og/eller analyseret ud fra kort og luftfoto:

- Alle arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 indenfor/på udbringningsarealerne
- Alle arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 indenfor en radius af 1 km fra anlægget (Hesselbjergvej 3, 6230 Rødekro)

Naturarealerne (1 km fra anlægget) omfatter 6 enge, 1 overdrev, 10 moser og 4 vandhuller. Arealerne er beskrevet under hhv. afsnittet "Husdyrlovens § 7" og "Naturbeskyttelseslovens § 3" nedenfor.

Naturtyperne er alle beskyttede i henhold til § 3 i Naturbeskyttelsesloven.

Baggrundsbelastningen i området er på ca. 20 kg N/ha pr. år (*Atmosfærisk deposition 2008. NOVANA, Faglig rapport nr. 761, 2010* og <http://www.dmu.dk/Luft/Luftforurenings-modeller/Deposition/>).

Husdyrlovens § 7

For at beskytte biologisk værdifulde og kvælstoffølsomme naturarealer mod eutrofiering med ammoniak må den luftbårne ammoniak deposition (nedfald) fra husdyrbrug til naturarealer omfattet af § 7 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. (lov nr. 1486 af 04.12.2009) ikke øges, hvis afstanden er mindre end 300 meter (bufferzone I). Er afstanden mellem anlæg og § 7-området mellem 300 meter og 1000 meter, må merbelastningen af ammoniak i naturområdet ikke overskride 0,3-0,7 kg N/ha/år (afhængig af antallet af andre husdyrbrug med mere end 75 DE, der ligger nærmere bruget og § 7 naturområdet end 1000 meter (bufferzone II)).

De naturområder, der er omfattet af § 7 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v., er:

- 1) Højmose
- 2) Lobeliesø
- 3) Hede større end 10 ha, som er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder
- 4) Overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder
- 5) Hede, som er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder
- 6) Overdrev, som er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder
- 7) Ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger og brunvandede søer og vandhuller, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.

Det fremgår af Husdyrlovens regelsæt, at som udgangspunkt er beskyttelsesniveauet, der er fastlagt i lovgivningen, tilstrækkeligt til at sikre natur og miljø og skabe overensstemmelse med habitatdirektivforpligtelserne. Kommunen er dog forpligtet til at foretage en konkret vurdering af, om beskyttelsesniveauet er tilstrækkeligt til at sikre naturområderne den fornødne beskyttelse. Vurderes det ikke at være tilfældet (kun i særlige tilfælde), kan kommunen stille forurenings begrænsende vilkår, som rækker ud over ovennævnte fastsatte beskyttelsesniveauer.

Redegørelse (arealer omfattet af husdyrlovens § 7)

Der er beliggende naturområder indenfor 1.000 meter fra anlægget, som er omfattet af Husdyrlovens § 7, jf. kort 1.

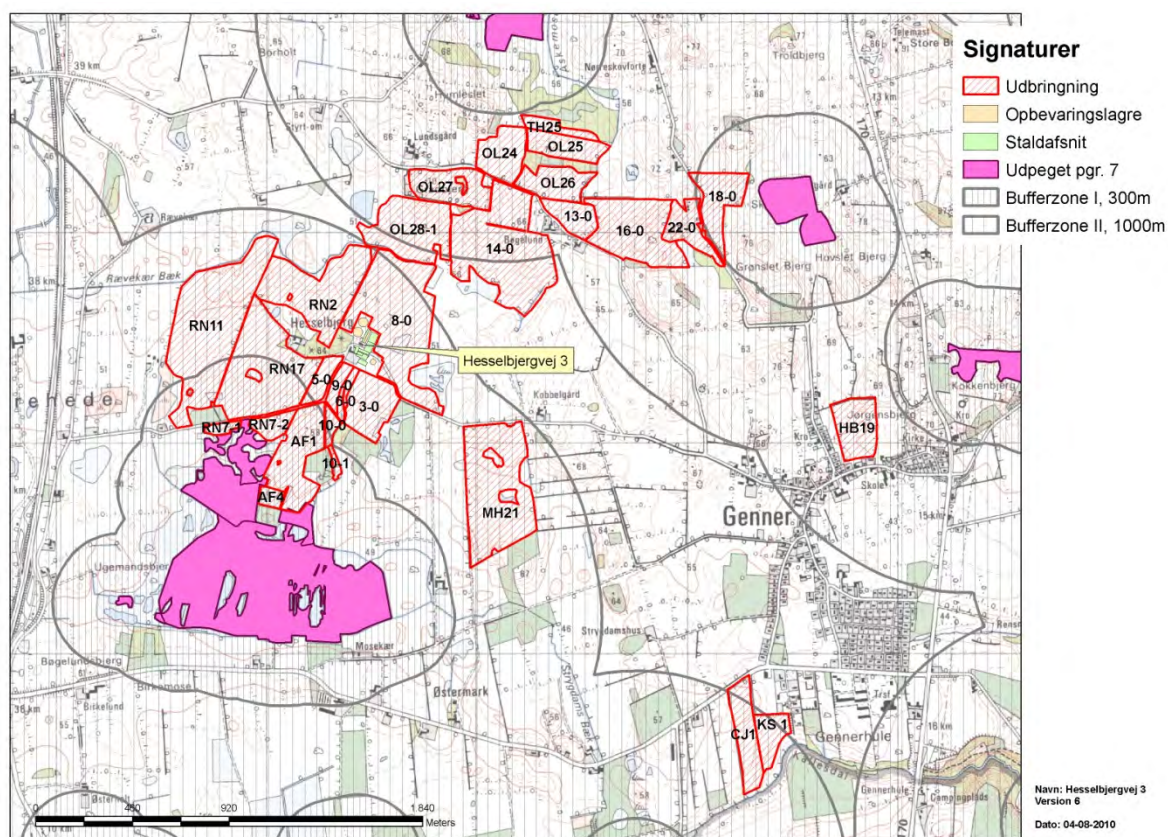
Der er ca. 580 meter til det nærmeste udpegede § 7 areal. Det er et overdrev > 2,5 ha beliggende SSV for anlægget § 7 arealet er en del af Stavmosen, som er udpeget af Aabenraa Kommune. I samme område er der ca. 850 meter til Stavmosen (højmose), som er beliggende SSV for anlægget og § 7 arealet er udpeget af Aabenraa Kommune. Ligeledes er der ca. 1,5 km § 7 areal (højmose) beliggende NØ for anlægget og § 7 arealet er udpeget af Aabenraa Kommune. Endvidere er der ca. 2 km til et § 7 areal (overdrev)

beliggende øst for anlægget og ca. 2 km til et § 7 areal (højmose) beliggende vest for anlægget og § 7 arealet (højmose) er også udpeget af Aabenraa Kommune.

Der er beregnet mer- og totaldeposition af ammoniak på § 7 arealet (Stavmosen) beliggende indenfor 1 km af anlægget. Beregningerne i www.husdyrgodkendelse.dk viser, at kravet til maksimal merammoniakdeposition til Stavmosen på 0,5 kg N/ha/år overholdes grundet den maksimale merdeposition er beregnet til 0,05 kg N/ha/år. Endvidere er totalammoniakdepositionen beregnet til 0,14 kg N/ha/år.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer på baggrund af afstanden til nærmeste § 7 areal (Stavmosen), at der ikke vil være en væsentlig N-deposition på højmosen. Dette vurderes på baggrund af beregningerne i www.husdyrgodkendelse.dk. Beregningerne viser, at kravet til maksimal merdeposition til Stavmosen på 0,5 kg N/ha/år overholdes grundet den maksimale merdeposition er beregnet til 0,05 kg N/ha/år.

Kort 1. Naturområder omfattet af Husdyrlovens § 7, med bufferzoner

§ 3 natur

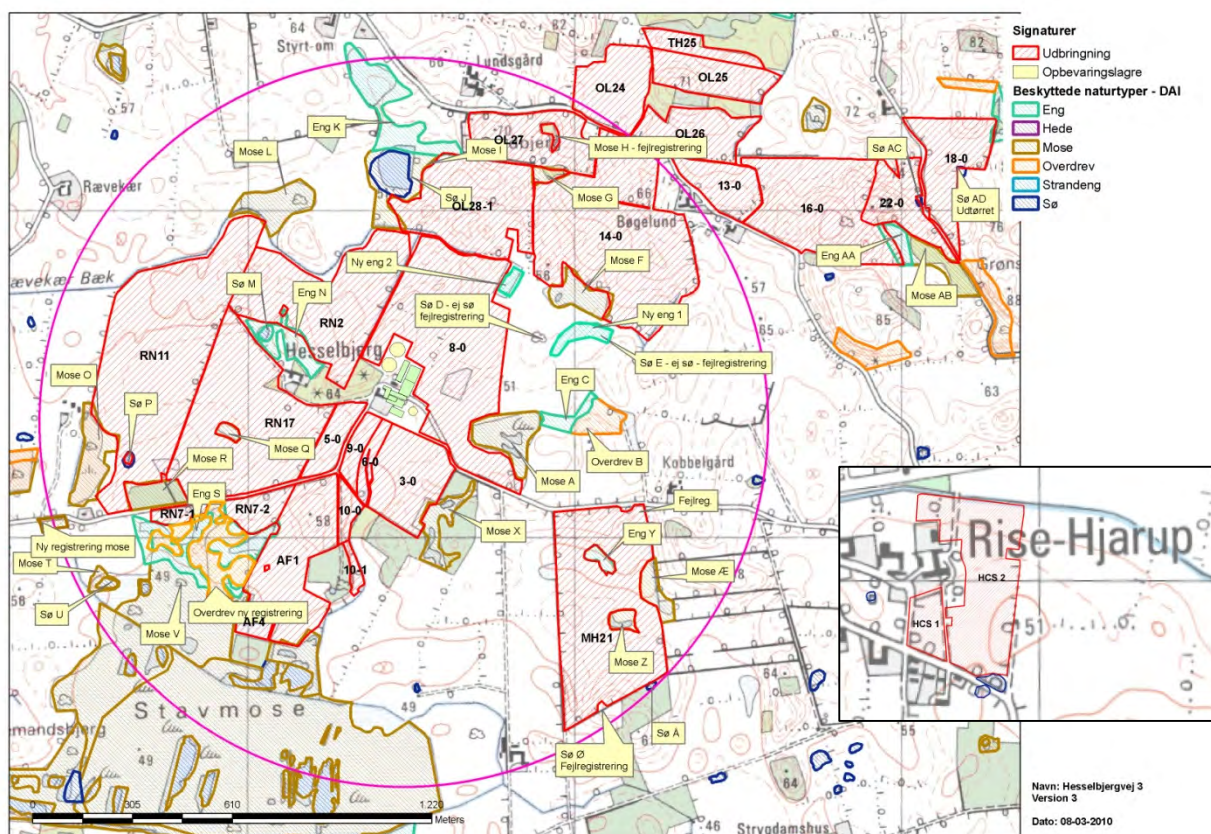
Jf. Husdyrlovens § 23 skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der forekommer andre naturarealer end ovennævnte "§ 7-arealer", som kan blive påvirket af ammoniakemissionen fra bedriften på Hesselbjergvej 3, 6230 Røde Kro.

Desuden gælder det jf. Naturbeskyttelseslovens § 3, at tilstanden af visse naturarealer ikke må ændres, når de har et vist areal, naturindhold m.m.

Endeligt gælder ifølge kommuneplanens udpegning af særligt næringsfattige naturarealer, at der på eller i nærheden af disse arealer ikke må ske etablering eller udvidelse af husdyrbrug eller andet, som i væsentlig grad forringer den biologiske mangfoldighed, og der skal foretages en konkret vurdering af, om påvirkningen af naturarealerne er uacceptabel høj.

Redegørelse (arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3)

Kort 2. Naturområder omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3.

Nedenfor er gennemgået de arealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, der ligger i nærheden af ejendommens anlæg og/eller ligger i tilknytning til ejendommens udbringningsarealer. (jf. kort 2).

Område 1

Mose A, ID = 200101643 (11.05.2010)	
Naturtype/undertype	Højmose/hængesæk
Lokalitetsbeskrivelse	Lokaliteten indeholder flere tørvegrave, der er bevoksede med tørvemasser og smalbladet kæruld m.fl. Lokaliteten rummer en mosaik af hedemose, højmose, nedbrudt højmose og skovbevokset højmose med forekomst af hedelyng, tue-kæruld og blåtop m.fl.. Lokalitetens vestlige del er under tilgroning med birk, men rummer stadig væsentlige naturtypekarakteristiske naturværdier. Mod nordøst er mosen mere lysåben med vegetation af blåtop. I mosen findes også brunvandede vandhuller. Naturtilstanden er ved besigtigelsen vurderet til at være moderat (3).
Lokalisering i forhold til anlæg	Lokaliteten er beliggende ca. 260 meter ØSØ for anlægget.
Lokalisering i forhold til arealer	Lokalitetens vestside grænser helt op til udbringningsarealer.
N-deposition	Merdeposition: 0,76 kg N/ha/år.

(merdeposition og totaldeposition)	Totaldeposition: 2,87 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen i området er ca. 20 kg N/ha/år.
N-tålegrænse	10-20 kg N/ha/år (fattigkær/hedemose). 10-15 kg N/ha/år (hængesæk). 5-10 kg N/ha/år (højmose).
Betydning som levested for bilag IV-arter	Lokaliteten har i kraft af dens vandhuller betydning som yngle- og rasteområde for padder, heriblandt også Bilag IV-arter som spidssnudet frø og stor vandsalamander.
Natura 2000 område	-
Kommuneplan/regionplan	Næringsfasttigelde moser er højt prioriterede. Det skal nævnes, at der til beskyttelsen af mosen er aftalt etablering af en 5 meter bred sprøjte-, gødsknings- og dyrkningsfri bræmme omkring hele lokaliteten.
Fredning	-

Oversigt over beliggenheden af Mose nr. A.

Område 2

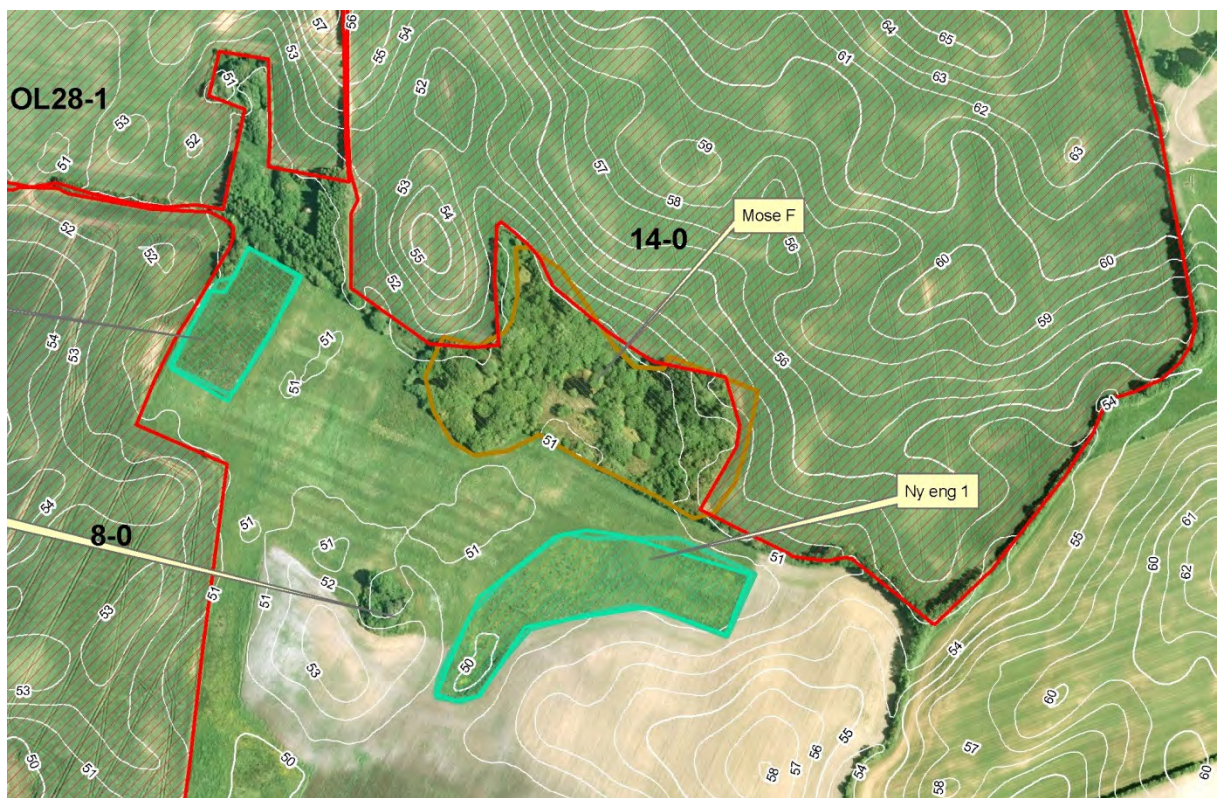
Mose F, ID = 200101642 (11.05.2010)

Naturtype/undertype

Højmose/hængesæk/krat/skovsump.

Lokalitetsbeskrivelse	Lokaliteten indeholder flere tørvegrave. Lokaliteten rummer en mosaik af højmose, hængesæk, krat og sumpet pilekrat. Der er registreret forekomst af hedelyng, smalbladet kæruld, kløkkelyng og blåtop m.fl. Store dele af lokaliteten vurderes at være påvirket af næringsstoffer fra de omkringliggende dyrkede arealer. Naturtilstanden er ved besigtigelsen vurderet til at være moderat (3).
Lokalisering i forhold til anlæg	Lokaliteten er beliggende ca. 570 meter NØ for anlægget.
Lokalisering i forhold til arealer	Lokalitetens nordside grænser helt op til udbringingsarealer.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	Merdeposition: 0,66 kg N/ha/år. Totaldeposition: 1,2 kg N/ha/år.
N-tålegrænse	10-20 kg N/ha/år (fattigkær/hedemose). 10-15 kg N/ha/år (hængesæk). 5-10 kg N/ha/år (højmose). Baggrundsbelastningen i området er ca. 20 kg N/ha/år.
Betydning som levested for bilag IV-arter	Lokaliteten vurderes at have betydning som yngle- og rasteområde for padder, heriblandt også Bilag IV-arter som spidssnudet frø og stor vandsalamander.
Natura 2000 område	-
Kommuneplan/regionplan	Næringsfattige moser er højt prioriterede.
Fredning	-

Oversigt over beliggenheden af Mose nr. F.

Der dyrkes til tæt op ad lokalitetens rand.

Lysåbent parti af lokaliteten.

Lysåbent parti af lokaliteten med tørvegrav og tørvemos til højre.

Område 3

Mose G, ID = 200101640 (11.05.2010)	
Naturtype/undertype	Kratmose.
Lokalitetsbeskrivelse	Lokaliteten rummer et tæt pilekrat på en bund af tørvejord (mose). Lokaliteten er stærkt næringsstofberiget og er derfor ikke særlig følsom overfor yderligere næringsstofbelastning. Der er ikke registreret naturtypekarakteristisk vegetation på lokaliteten. Naturtilstanden er ved besigtigelsen vurderet til at være ringe (4).
Lokalisering i forhold til anlæg	Lokaliteten er beliggende ca. 800 meter NNØ for anlægget.
Lokalisering i forhold til arealer	Lokaliteten er omgivet af udbringningsarealer på alle sider.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	- -
N-tålegrænse	10-20 kg N/ha/år (fattigkær/hedemose). Baggrundsbelastningen i området er ca. 20 kg N/ha/år.
Betydning som levested for bilag IV-arter	Lokaliteten vurderes at have betydning som rasteområde for padder, heriblandt også Bilag IV-arter som spidssnudet frø og stor vandsalamander.
Natura 2000 område	-

Kommuneplan/regionplan	Næringsberigede moser er ikke højt prioriterede.
Fredning	-

Parti af den tæt tilgroede lokalitet.

Område 4

Mose I, ID = 200101914 (11.05.2010)	
Naturtype/undertype	Kratmose/højstaudemose.
Lokalitetsbeskrivelse	Lokaliteten er en tæt tilgroet mose med enkelte lysåbne partier. Lokaliteten er stærkt næringsstofberiget fra de dyrkede arealer mod øst og er derfor ikke særlig følsom overfor yderligere næringsstofbelastning. Der er ikke registreret naturtypekarakteristisk vegetation på lokaliteten. Den sydlige del af lokaliteten har karakter af eng. Naturtilstanden er ved besigtigelsen vurderet til at være moderat (3).
Lokalisering i forhold til anlæg	Lokaliteten er beliggende ca. 750 meter N for anlægget.
Lokalisering i forhold til arealer	Lokaliteten grænser mod øst op til udbringningsarealer.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	- -
N-tålegrænse	10-20 kg N/ha/år (fattigkær/hedemose). Baggrundsbelastningen i området er ca. 20

	kg N/ha/år.
Betydning som levested for bilag IV-arter	Lokaliteten vurderes at have potentiel betydning som yngle- og rasteområde for padder, heriblandt også Bilag IV-arter som spidssnudet frø og stor vandsalamander.
Natura 2000 område	-
Kommuneplan/regionplan	Næringsberigede moser er ikke højt prioriterede.
Fredning	-

Lysåbent parti af lokaliteten.

Der dyrkes til tæt op mod lokalitetens østlige rand, og dermed til tæt op mod lokalitetens vandflade, der ligger bag pilebuskene i højre side af billedet.

Område 5

Mose L, ID = 200101641 (11.05.2010)	
Naturtype/undertype	Kratmose/hængesæk/fattigkær.
Lokalitetsbeskrivelse	Lokaliteten har karakter af fattigkær. Lokaliteten er noget næringsstofberiget fra de omkringliggende dyrkede arealer. Der er kun registreret rester af naturtypekarakteristisk vegetation på lokaliteten, eks. smalbladet kæruld og kragefod. Lokaliteten rummer derimod en del engplanter, eks. engkabbeleje. Naturtilstanden er ved besigtigelsen vurderet til at være ringe (4).
Lokalisering i forhold til anlæg	Lokaliteten er beliggende ca. 580 meter NNV for anlægget.
Lokalisering i forhold til arealer	Lokaliteten grænser mod syd op til udbringningsarealer.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	Merdeposition: 0,36 kg N/ha/år. Totaldeposition: 0,5 kg N/ha/år.
N-tålegrænse	10-20 kg N/ha/år (fattigkær/hedemose). Baggrundsbelastningen i området er ca. 20 kg N/ha/år.
Betydning som levested for bilag IV-arter	Lokaliteten vurderes at have betydning som yngle- og rasteområde for padder, heriblandt også Bilag IV-arter som spidssnudet

	frø og stor vandsalamander.
Natura 2000 område	-
Kommuneplan/regionplan	Næringsfattige moser er højt prioriterede.
Fredning	-

Oversigt over sumpet parti af lokaliteten.

Område 6

Mose V, ID = 200102372 (15.06.2010)	
Naturtype/undertype	Skovbevokset højmose
Lokalitetsbeskrivelse	Lokaliteten fremstår som en tør, afvandet højmose, der er bevokset med skov. Lokalitetens eneste lysåbne parti er en tør forhøjning i terrænet. Her findes bl.a. hede-lyng, engelsk visse, djævelsbid og blåbær. Naturtilstanden er ved besigtigelsen vurderet til at være moderat (3).
Lokalisering i forhold til anlæg	Lokaliteten er beliggende ca. 870 meter SV for anlægget.
Lokalisering i forhold til arealer	Lokalitetens nordøstlige hjørne grænser op til udbringningsarealer.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	Merdeposition: 0,08 kg N/ha/år. Totaldeposition: 0,21 kg N/ha/år.
N-tålegrænse	10-20 kg N/ha/år (fattigkær/hedemose,

	skovbevoksede tørvemoser). Baggrundsbelastningen i området er ca. 20 kg N/ha/år.
Betydning som levested for bilag IV-arter	Lokaliteten vurderes at have betydning som yngle- og rasteområde for padder, heriblandt også Bilag IV-arter som spidsnudet frø og stor vandsalamander.
Natura 2000 område	-
Kommuneplan/regionplan	Næringsfattige moser er højt prioriterede.
Fredning	-

Djævelsbid.

Udsigt over lokalitetens tørre, lysåbne parti.

Område 7

Mose X, ID = 200101616 (25.05.2010)	
Naturtype/undertype	Hængesæk/skovsump/kratmose.
Lokalitetsbeskrivelse	Lokaliteten fremstår som en skovmose uden forekomst af tørvemasser. Lokaliteten er tydeligt næringsstofberiget, men der findes stadig enkelte naturtypekarakteristiske arter som blåtop. Vegetationen er i øvrigt præget af engplanter som engkabelleje, og lyse-siv. Naturtilstanden er ved besigtigelsen vurderet til at være moderat (3).
Lokalisering i forhold til anlæg	Lokaliteten er beliggende ca. 360 meter SØ for anlægget.
Lokalisering i forhold til arealer	Lokalitetens vestside grænser for en dels vedkommende op til udbringningsarealer.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	Merdeposition: 0,07 kg N/ha/år. Totaldeposition: 0,78 kg N/ha/år.
N-tålegrænse	10-20 kg N/ha/år (fattigkær/hedemose). Baggrundsbelastningen i området er ca. 20 kg N/ha/år.
Betydning som levested for bilag IV-arter	Lokaliteten vurderes at have betydning som yngle- og rasteområde for padder, heriblandt også Bilag IV-arter som spidssnudet frø og stor vandsalamander.

Natura 2000 område	-
Kommuneplan/regionplan	Næringsfattige moser er højt prioriterede.
Fredning	-

Lysåbent parti af lokaliteten med vandhul.

Område 8

Mose Z, ID = 200101652 (25.05.2010)	
Naturtype/undertype	Hængesæk/krat/fattigkær.
Lokalitetsbeskrivelse	Lokaliteten fremstår som næringsstofberiget fattigkær med forekomst af enkelte naturtypekarakteristiske planter som kragfod og starrer. Lokaliteten er på alle sider omgiver af dyrkede arealer, der grænser helt op til lokalitetens rand. Der er registreret henlæggelse af sammenrevet materiale fra marken i lokalitetens rand. Lokalitetens vandhul er for en dels vedkommende vokset til i bredbladet dunhammer. Naturtilstanden er ved besigtigelsen vurderet til at være ringe (4).
Lokalisering i forhold til anlæg	Lokaliteten er beliggende ca. 950 meter SØ for anlægget.
Lokalisering i forhold til arealer	Lokalitetens er på alle sider omgivet af udbringningsarealer.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	Merdeposition: 0,02 kg N/ha/år. Totaldeposition: 0,15 kg N/ha/år.

N-tålegrænse	10-20 kg N/ha/år (fattigkær/hedemose). Baggrundsbelastningen i området er ca. 20 kg N/ha/år.
Betydning som levested for bilag IV-arter	Lokaliteten vurderes at have betydning som yngle- og rasteområde for padder, heriblandt også Bilag IV-arter som spidsnudet frø og stor vandsalamander.
Natura 2000 område	-
Kommuneplan/regionplan	Næringsberigede og afvandede moser er ikke højt prioriterede.
Fredning	-

Udstrakte bevoksninger af bredbladet dunhammer op mod lokalitetens vandhul.

Der dyrkes helt op til lokalitetens rand.

Område 9

Mose Æ, ID = 200101648 (25.05.2010)	
Naturtype/undertype	Kratmose/rigkær.
Lokalitetsbeskrivelse	Lokaliteten er en mindre, kratbevokset mose, hvoraf en del er lysåben. Den lysåbne del blev opdyrket i 2004 og 2006 (vurderet ud fra luftfotos), men fremstår nu som et udyrket, men næringsrigt eng/moseareal med væsentlige biologiske værdier. Arealet er formodentlig også forsøgt drænet, da der ved besigtigelsen lå drænrørsstumper og var opstillet en si i søen. Lokaliteten er kraftigt næringsstofberiget fra dyrket mark. Naturtilstanden er ved besigtigelsen vurderet til at være ringe (4).
Lokalisering i forhold til anlæg	Lokaliteten er beliggende ca. 925 meter SØ for anlægget.
Lokalisering i forhold til arealer	Lokaliteten grænser mod vest op til udbringningsarealer.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	- -
N-tålegrænse	10-20 kg N/ha/år (fattigkær/hedemose). 15-25 kg N/ha/år (rigkær). Baggrundsbelastningen i området er ca. 20 kg N/ha/år.

Betydning som levested for bilag IV-arter	Lokaliteten vurderes at have betydning som yngle- og rasteområde for padder, heriblandt også Bilag IV-arter som spidsnudet frø og stor vandsalamander.
Natura 2000 område	-
Kommuneplan/regionplan	Næringsberigede og afvandede moser er ikke højt prioriterede.
Fredning	-

Kratbevokset parti af lokaliteten.

Lysåbent parti af lokaliteten.

Afløbsanordning i lokalitetens vandhul

Område10

Mose "Ny mose", ID = 737953 (17.06.2010)	
Naturtype/undertype	Mose/fattigkær.
Lokalitetsbeskrivelse	Lokaliteten er en mindre, meget våd mose med karakter af fattigkær. Der er registreret mosevegetation, eks. smalbladet kæruld, men hovedparten af de registrerede arter er mere knyttet til fattigkær. Lokaliteten fremstår som næringsstofberiget fra de tilgrænsende dyrkede arealer. Naturtilstanden er ved besigtigelsen vurderet til at være moderat (3).
Lokalisering i forhold til anlæg	Lokaliteten er beliggende ca. 1.000 meter VSV for anlægget.
Lokalisering i forhold til arealer	Lokaliteten grænser ikke op mod ejendommens udbringningsarealer, men grænser op mod eksisterende dyrkede arealer.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	- -
N-tålegrænse	10-20 kg N/ha/år (fattigkær/hedemose). Baggrundsbelastningen i området er ca. 20 kg N/ha/år.
Betydning som levested for bilag IV-arter	Lokaliteten vurderes at have potentiel betydning som yngle- og levested for padder, heriblandt også Bilag IV-arter som spidsnudet frø og stor vandsalamander.
Natura 2000 område	-
Kommuneplan/regionplan	Næringsfattige moser er højt prioriterede.
Fredning	-

Lysåben del af lokaliteten grænsende op til dyrket mark.

Område11

Mose T, ID = 200102371 (15.06.2010)	
Naturtype/undertype	Mose/kratmose.
Lokalitetsbeskrivelse	Lokaliteten er en mindre, med øret pil tæt tilgroet mose. Der er ikke registreret forekomst af typisk mosevegetation. Lokaliteten fremstår som næringsrig. Naturtilstanden er ved besigtigelsen vurderet til at være ringe (4).
Lokalisering i forhold til anlæg	Lokaliteten er beliggende ca. 950 meter VSV for anlægget.
Lokalisering i forhold til arealer	Lokaliteten grænser ikke op mod ejendommens udbringningsarealer, men grænser op mod eksisterende dyrkede arealer.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	- -
N-tålegrænse	10-20 kg N/ha/år (fattigkær/hedemose). Baggrundsbelastningen i området er ca. 20 kg N/ha/år.
Betydning som levested for bilag IV-arter	Lokaliteten vurderes at have betydning som yngle- og rasteområde for padder, heriblandt også Bilag IV-arter som spidsnudet frø og stor vandsalamander.
Natura 2000 område	-
Kommuneplan/regionplan	Næringsberigede og afvandede moser er

	ikke højt prioriterede.
Fredning	-

Oversigt over den tæt bevoksede lokalitet.

Område12

Mose AB, ID = 200102309 (15.06.2010)	
Naturtype/undertype	Mose/kratmose/skovsump.
Lokalitetsbeskrivelse	Lokaliteten er langstrakt, fugtig lavning i kuperet terræn. Lokaliteten er tæt bevokset med pil og fremstår som et tæt pilekrat/-sump. Lokaliteten vurderes at være følsom overfor tilstrømning af næringsstoffer fra de kuperede omgivelser. Naturtilstanden er ved besigtigelsen vurderet til at være ringe (4).
Lokalisering i forhold til anlæg	Lokaliteten er beliggende ca. 1,7 km ØNØ for anlægget.
Lokalisering i forhold til arealer	Lokaliteten grænser mod nord op mod ejendommens udbringningsarealer og mod syd mod andre dyrkede arealer.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	- -
N-tålegrænse	10-20 kg N/ha/år (Aske og ellesumpe). Baggrundsbelastningen i området er ca. 20 kg N/ha/år.
Betydning som levested for bilag IV-arter	Lokaliteten vurderes at have betydning som

	yngle- og rasteområde for padder, heriblandt også Bilag IV-arter som spidssnudet frø og stor vandsalamander.
Natura 2000 område	-
Kommuneplan/regionplan	Næringsberigede og afvandede moser er ikke højt prioriterede.
Fredning	-

Indblik i lokalitetens tætte bevoksninger af pil på våd/fugtig bund.

Område13

Mose Q, ID = 200101644 (21.06.2010)	
Naturtype/undertype	Mose/kratmose.
Lokalitetsbeskrivelse	Lokaliteten er tør mose, der er tæt bevokset med næringskrævende eller -tålende arter som øret pil, stor nælde og vild kørvel. Lokaliteten er vurderet som stærkt næringsstofberiget. Naturtilstanden er ved besigtigelsen vurderet til at være ringe (4).
Lokalisering i forhold til anlæg	Lokaliteten er beliggende ca. 500 VSV for anlægget.
Lokalisering i forhold til arealer	Lokaliteten ligger omkranset af ejendommens udbringningsarealer.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	- -

N-tålegrænse	10-20 kg N/ha/år (Aske og ellesumpe). Baggrundsbelastningen i området er ca. 20 kg N/ha/år.
Betydning som levested for bilag IV-arter	Lokaliteten vurderes at have betydning som yngle- og rasteområde for padder, heriblandt også Bilag IV-arter som spidsnudet frø og stor vandsalamander.
Natura 2000 område	-
Kommuneplan/regionplan	Næringsberigede og afvandede moser er ikke højt prioriterede.
Fredning	-

Område14

Mose 0, ID = 200101610 (21.06.2010)	
Naturtype/undertype	Højmose/nedbrudt højmose/fattigkær.
Lokalitetsbeskrivelse	Lokaliteten er en næringsfattig mose (fattigkær) med indhold af en del naturtypekarakteristiske arter som hedelyng, klokkel yng, smalbladet kæruld og tue-kæruld, mangeløv og tormentil. Lokaliteten er søgt afvandet, men fremstår stadig som våd med forekomst af tørvemosser. Naturtilstanden er ved besigtigelsen vurderet til at være god (2).
Lokalisering i forhold til anlæg	Lokaliteten er beliggende ca. 860 VSV for anlægget.
Lokalisering i forhold til arealer	Lokaliteten ligger omkranset af dyrkede arealer, og grænser mod øst op til ejendommens udbringningsarealer.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	Merdeposition: 0,11 kg N/ha/år. Totaldeposition: 0,26 kg N/ha/år.
N-tålegrænse	10-20 kg N/ha/år (fattigkær/hedemose). Baggrundsbelastningen i området er ca. 20 kg N/ha/år.
Betydning som levested for bilag IV-arter	Lokaliteten vurderes at have betydning som yngle- og rasteområde for padder, heriblandt også Bilag IV-arter som spidssnudet frø og stor vandsalamander.

Natura 2000 område	-
Kommuneplan/regionplan	Velbevarede moser er højt prioriterede.
Fredning	-

Område15

Mose R, ID = 200101645 (21.06.2010)

Naturtype/undertype

Mose/kratmose.

Lokalitetsbeskrivelse	Lokaliteten er tør, næringsstofberiget mose, der er tæt bevokset med skov. Der er ringe forekomst af værdifuld og naturtypekarakteristisk vegetation (kær-tidsel). Den nordvestlige del af lokaliteten er vådere end den øvrige del. Naturtilstanden er ved besigtigelsen vurderet til at være ringe (4).
Lokalisering i forhold til anlæg	Lokaliteten er beliggende ca. 750 VSV for anlægget.
Lokalisering i forhold til arealer	Lokaliteten ligger omkranset af projekterede udbringningsarealer.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	- -
N-tålegrænse	10-20 kg N/ha/år (fattigkær/hedemose). Baggrundsbelastningen i området er ca. 20 kg N/ha/år.
Betydning som levested for bilag IV-arter	Lokaliteten vurderes at have begrænset betydning som yngle- og levested for padder, heriblandt også Bilag IV-arter som spidssnudet frø og stor vandsalamander.
Natura 2000 område	-
Kommuneplan/regionplan	Næringsberigede og afvandede moser er ikke højt prioriterede.
Fredning	-

Område 16

Overdrev "Ny registrering", ID = 737955 (15.06.2010)	
Naturtype/undertype	Surt overdrev.
Lokalitetsbeskrivelse	Surt overdrev med god fysisk og botanisk variation, beliggende i mosaik med naturang i kuperet terræn. Lav, artsrig vegetation med mange blomsterplanter, eksempelvis knold-ranunkel, håret høgeurt og lyng-snerre. Let næringsberiget, men ikke tilgroet med høje græsser. Meget åben vegetation, hvor der kommer lys til jordbunden. Rester af dybstrøelse kunne findes, men vegetationen bar ikke præg af at være gødsket væsentligt. Naturtilstanden er ved besigtigelsen vurderet til at være god (2).
Lokalisering i forhold til anlæg	Lokaliteten er beliggende ca. 640 meter fra anlægget.
Lokalisering i forhold til arealer	Lokaliteten grænser flere steder op mod projekterede udbringingsarealer.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	Merdeposition: 0,14 kg N/ha/år. Totaldeposition: 0,37 kg N/ha/år.
N-tålegrænse	10-20 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen i området er ca. 20 kg N/ha/år.

Betydning som levested for bilag IV-arter	Lokaliteten har potentiel betydning som levested for markfirben.
Natura 2000 område	-
Kommuneplan/regionplan	Velbevarede overdrev er prioriteret højt.
Fredning	-

Område 17

Overdrev B, ID = 200102473 (11.05.2010)	
Naturtype/undertype	Surt overdrev.
Lokalitetsbeskrivelse	Surt overdrev på skrånende terræn. Ingen græsning, ingen tydelig gødskning. Vegetationen med den del mosser, men ellers ingen særlige arter. Der er registreret oplagring af majsensilage på lokaliteten. Naturtilstanden er ved besigtigelsen vurderet til at være ringe (4).
Lokalisering i forhold til anlæg	Lokaliteten er beliggende ca. 570 meter Ø for anlægget.
Lokalisering i forhold til arealer	Lokaliteten er omgivet af dyrkede arealer, men grænser ikke op mod projekterede udbringningsarealer.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	Merdeposition: 0,28 kg N/ha/år. Totaldeposition: 0,91 kg N/ha/år.

N-tålegrænse	10-20 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen i området er ca. 20 kg N/ha/år.
Betydning som levested for bilag IV-arter	Lokaliteten har potentiel betydning som levested for mark-firben.
Natura 2000 område	-
Kommuneplan/regionplan	Næringsstofbelastede overdrev er ikke prioriteret højt.
Fredning	-

Område 18

Sø (vandhul) M, ID = 20013533 (25.05.2010)	
Naturtype/undertype	Vandhul/næringsrig småsø
Lokalitetsbeskrivelse	Lokaliteten er et næringsstofberiget vandhul, der er tæt tilgroet med dyndpadderok. Desuden islæt af bl.a. bredbladet dunhammer og vand-pileurt. Vandhullet er omgivet af en bræmme af buske og træer. Lokaliteten vurderes at være genstand for løbende næringsstofførsler fra de omkringliggende dyrkede arealer, særlig dem nord for lokaliteten. Naturtilstanden er ved besigtigelsen vurderet til at væ-

	re ringe (4).
Lokalisering i forhold til anlæg	Lokaliteten er beliggende ca. 450 meter VNV for anlægget.
Lokalisering i forhold til arealer	Lokaliteten grænser mod nord og mod syd op til ejendommens udbringningsarealer.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	- -
N-tålegrænse	5-10 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen i området er ca. 20 kg N/ha/år.
Betydning som levested for bilag IV-arter	Vandhullet har betydning som yngle- og rateområde for padder, heriblandt Bilag IV-arterne spidssnudet frø og stor vandsalamander.
Natura 2000 område	-
Kommuneplan/regionplan	-
Fredning	-

Tætte bevoksninger af dynd-padderok. Set fra øst i retning mod vest.

Område 19

Sø (vandhul) P, ID = 200102636 (25.05.2010)	
Naturtype/undertype	Vandhul/næringsrig småsø
Lokalitetsbeskrivelse	Lokaliteten er et lille næringsstofberiget vandhul, der ligger dybt i forhold til omgivende terræn og derfor har stejle bredder.

	Vandhullets dybtliggende bredzone er bevokset med lyse-siv, men derudover er der registreret forekomst af bl.a. liden andemad, kær-snerre og sump-karse. Lokaliteten vurderes at være genstand for løbende næringsstofftilførsler fra de omkringliggende dyrkede arealer. Naturtilstanden er ved besigtigelsen vurderet til at være moderat (3).
Lokalisering i forhold til anlæg	Lokaliteten er beliggende ca. 840 meter VSV for anlægget.
Lokalisering i forhold til arealer	Lokaliteten ligger omgivet af planlagte udbringningsarealer.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	- -
N-tålegrænse	5-10 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen i området er ca. 20 kg N/ha/år.
Betydning som levested for bilag IV-arter	Vandhullet har betydning som yngle- og rasteområde for padder, heriblandt Bilag IV-arterne spidssnudet frø og stor vandsalamander.
Natura 2000 område	-
Kommuneplan/regionplan	-
Fredning	-

Vandhullet set fra syd i retning mod nord.

Vandhullet set fra nord i retning mod syd.

Område 20

Sø (vandhul) J, ID = 200103591 (25.05.2010)	
Naturtype/undertype	Vandhul/næringsrig småsø.
Lokalitetsbeskrivelse	Lokaliteten er et stort næringsstofberiget vandhul, der ligger omgivet af udyrket mose/fattigkær med indhold af naturtypekarakteristiske arter som engkabbeleje, topstar, vandkarse og lyse-siv. Selve vandhullet er ikke besigtiget på grund af vanskelige adgangsforhold, men ses at være omgivet af store bevoksninger af bredbladet dunhammer. Naturtilstanden er ved besigtigelsen vurderet til at være moderat (3).
Lokalisering i forhold til anlæg	Lokaliteten er beliggende ca. 700 meter N for anlægget.
Lokalisering i forhold til arealer	Lokaliteten grænser mod øst op til udbringningsarealer, men vil være adskilt fra disse af en bræmme af udyrkede arealer. Mod vest grænser lokaliteten op til dyrkede arealer, men er ligeledes her adskilt fra disse af en bræmme af udyrkede arealer med status som beskyttet mose.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	- -
N-tålegrænse	5-10 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen i området er ca. 20 kg N/ha/år.

Betydning som levested for bilag IV-arter	Vandhullet har betydning som yngle- og rasteområde for padder, heriblandt Bilag IV-arterne spidssnudet frø og stor vandsalamander.
Natura 2000 område	-
Kommuneplan/regionplan	Næringsberigede vandhuller er ikke højt prioriteret, men de omgivende arealer bør beskyttes mod næringsstofftilførsel fra udbringningsarealerne af en dyrkningsfri bræmme.
Fredning	-

Vandhullet set fra nord i retning mod syd.

Område 21

Sø (vandhul) Å, ID = 200102559 (25.05.2010)	
Naturtype/undertype	Vandhul/næringsrig småsø.
Lokalitetsbeskrivelse	Lokaliteten er et lille, stærkt næringsstofberiget vandhul, der ligger omgivet af pilekrat. Vandfladen er lille og lavvandet. Vandhullet er fundet at være ynglested for padder. Mod nord dyrkes der tæt på lokalitetens rand. Naturtilstanden er ved besigtigelsen vurderet til at være dårlig (5).
Lokalisering i forhold til anlæg	Lokaliteten er beliggende ca. 1.000 meter SØ for anlægget.

Lokalisering i forhold til arealer	Lokaliteten grænser mod nord op til ejendommens udbringningsarealer.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	- -
N-tålegrænse	5-10 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen i området er ca. 20 kg N/ha/år.
Betydning som levested for bilag IV-arter	Vandhullet har aktuel betydning som yngle- og levested for padder, heriblandt muligvis også Bilag IV-arterne spidssnudet frø og stor vandsalamander.
Natura 2000 område	-
Kommuneplan/regionplan	Næringsberigede vandhuller er ikke højt prioriteret, men bør beskyttes mod næringsstofftilførsel fra udbringningsarealerne af en dyrkningsfri bræmme.
Fredning	-

Der dyrkes til tæt på lokalitetens nordlige rand.

Område 22

Sø (vandhul) U, ID = 200104348 (15.06.2010)	
Naturtype/undertype	Vandhul/næringsrig småsø.
Lokalitetsbeskrivelse	Lokaliteten er et lille, moderat næringsstofberiget vandhul, der ligger omgivet af pilekrat henholdsvis lysåbne græsarealer.

	Vandfladen er lille og lavvandet. Vandet er brunvandet, og der var på besigtigelsestidspunktet en del trådalger i vandhullet, der i øvrigt rummer arter som svømmende vandaks, bredbladet dunhammer, kærsvovlrod og lyse-siv. Naturtilstanden er ved besigtigelsen vurderet til at være moderat (3).
Lokalisering i forhold til anlæg	Lokaliteten er beliggende ca. 975 meter SV for anlægget.
Lokalisering i forhold til arealer	Lokaliteten grænser ikke op til planlagte udbringningsarealer, men grænser mod nord op til dyrkede arealer.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	- -
N-tålegrænse	5-10 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen i området er ca. 20 kg N/ha/år.
Betydning som levested for bilag IV-arter	Vandhullet har betydning som yngle- og rasteområde for padder, heriblandt også Bilag IV-arterne spidssnudet frø og stor vandsalamander.
Natura 2000 område	-
Kommuneplan/regionplan	Næringsberigede vandhuller er ikke højt prioriteret, men bør beskyttes mod næringsstofftilførsel fra udbringningsarealerne af en dyrkningsfri bræmme.
Fredning	-

Udsigt over lokaliteten fra nordvest i retning mod sydøst.

Område 23

Sø (vandhul) AC, ID = 200102630 (15.06.2010)	
Naturtype/undertype	Vandhul/næringsrig småsø.
Lokalitetsbeskrivelse	Lokaliteten er et lille, næringsstofberiget vandhul, der ligger omgivet af pilekrat (mod vejen øst for lokaliteten) henholdsvis lysåbne græsarealer (mod de dyrkede arealer vest for lokaliteten). Der er i vandhullet registreret vandrøllike, svømmende vandaks, vejbred-skeblad og liden andemad. Vandet var uklart på besigtigelsestidspunktet. Naturtilstanden er ved besigtigelsen vurderet til at være ringe (4).
Lokalisering i forhold til anlæg	Lokaliteten er beliggende ca. 1,7 km NØ for anlægget.
Lokalisering i forhold til arealer	Lokaliteten grænser op til planlagte udbringningsarealer. Der er konstateret en dyrkningsfri bræmme mellem lokaliteten og det dyrkede areal vest herfor.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	- -
N-tålegrænse	5-10 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen i området er ca. 20 kg N/ha/år.
Betydning som levested for bilag IV-arter	Vandhullet har potentiel betydning som yngle- og levested for padder, heriblandt også Bilag IV-arterne spidssnudet frø og stor vandsalamander.
Natura 2000 område	-
Kommuneplan/regionplan	Næringsberigede vandhuller er ikke højt prioriteret.
Fredning	-

Område 24

Eng N, ID = 200101137 (25.05.2010)	
Naturtype/undertype	Fersk eng.
Lokalitetsbeskrivelse	Lokaliteten er en forholdsvis lysåben kulturreng, der bærer tydeligt præg af at være gødsket, om end den nordvestlige del af lokaliteten er mindre næringsstofpåvirket end den øvrige del af lokaliteten. Der var på besigtigelsestidspunktet udspredd dybstrøelse på en del af lokaliteten. Vegetationen er domineret af næringsstofkrævende eller -tålende arter. Naturtilstanden er ved besigtigelsen vurderet til at være ringe (4).

Lokalisering i forhold til anlæg	Lokaliteten er beliggende ca. 400 meter NV for anlægget.
Lokalisering i forhold til arealer	Lokaliteten grænser mod nord og syd op til projekterede udbringningsarealer.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	- -
N-tålegrænse	15-25 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen i området er ca. 20 kg N/ha/år.
Betydning som levested for bilag IV-arter	-
Natura 2000 område	-
Kommuneplan/regionplan	Næringsstofberigede kulturrenge er ikke højt prioriteret.
Fredning	-

Del af lokaliteten med udsprede dybstrøelse.

Del af lokaliteten med spredte træer og udspredd dybstrøelse.

Område 25

Eng C, ID = 200102473 (11.05.2010)	
Naturtype/undertype	Fersk eng.
Lokalitetsbeskrivelse	Lokaliteten er en lysåben kultureng, der bærer tydeligt præg af at være gødsket. Den nordøstlige del af engen synes at være forsøgt nydrænet og omlagt. Vegetationen er domineret af næringsstofkrævende eller -tålede arter. Der er ikke registreret nogen særlige plantearter på lokaliteten. Naturtilstanden er ved besigtigelsen vurderet til at være ringe (4).
Lokalisering i forhold til anlæg	Lokaliteten er beliggende ca. 550 meter Ø for anlægget.
Lokalisering i forhold til arealer	Lokaliteten grænser mod nord og syd op til dyrkede arealer, hvoraf dog ingen er projekterede udbringningsarealer.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	- -
N-tålegrænse	15-25 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen i området er ca. 20 kg N/ha/år.
Betydning som levested for bilag IV-arter	-
Natura 2000 område	-
Kommuneplan/regionplan	Næringsstofberigede kulturenge er ikke højt prioriteret.

Fredning	-
----------	---

Område 26

Eng K, ID = 200101173 (08.12.2009)	
Naturtype/undertype	Fersk eng.
Lokalitetsbeskrivelse	Lokaliteten er en lysåben kultureng med en stor central flade med meget våd, tidvis vanddækket bund og store bevoksninger af lyse-siv. Lokaliteten græsses af heste. Vegetationen er domineret af næringsstofkrævende eller -tålede arter. Der er ikke registreret nogen særlige plantearter på lokaliteten. Naturtilstanden er ved besigtigelsen vurderet til at være moderat (3).
Lokalisering i forhold til anlæg	Lokaliteten er beliggende 800-1.100 meter N for anlægget.
Lokalisering i forhold til arealer	Lokaliteten grænser mod vest op mod dyrkede arealer og mod syd op til projekterede udbringningsarealer på en kort strækning.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	- -
N-tålegrænse	15-25 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen i

	området er ca. 20 kg N/ha/år.
Betydning som levested for bilag IV-arter	-
Natura 2000 område	-
Kommuneplan/regionplan	Næringsstofberigede kulturrenge er ikke højt prioriteret.
Fredning	-

Panoramabillede af den våde flade i den centrale del af lokaliteten.

Område 27

Eng S, ID = 200101180 og 737959 (15.06.2010)	
Naturtype/undertype	Fersk eng.
Lokalitetsbeskrivelse	Lokaliteten er en relativt velbevaret natur- reng uden gødskning. Lokaliteten afgræs- ses og ligger som mosaik med nærliggende overdrev i kuperet terræn, der veksler mel- lem tørt og fugtigt. Lokaliteten omlægges ikke. Mange naturtypekarakteristiske plan- tearter, eks. engkabbeleje, kær-ranunkel, lyse-siv og kær-svovlrod. Høj diversitet. Lokaliteten anses for biologisk meget vær- difuld. Almindelig blåfugl observeret. Na- turtilstanden er ved besigtigelsen vur- deret til at være god (2).
Lokalisering i forhold til anlæg	Lokaliteten er beliggende ca. 550-800 me- ter SSV for anlægget.
Lokalisering i forhold til arealer	Lokaliteten grænser mod vest op mod dyr- kede arealer og mod nord og øst op til pro- jekterede udbringningsarealer på korte strækninger.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	Merdeposition: 0,05 kg N/ha/år. Totaldeposition: 0,28 kg N/ha/år.
N-tålegrænse	15-25 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen i området er ca. 20 kg N/ha/år.
Betydning som levested for bilag IV-arter	- Ferske enge kan være vigtige rasteområ- der for padder, herunder bilag 4 arter.

Natura 2000 område	-
Kommuneplan/regionplan	Velbevarede naturenge er højt prioriteret.
Fredning	-

Udsigt over lokaliteten.

Område 28

Eng Y, ID = 200100962 (25.05.2010)	
Naturtype/undertype	Fersk eng.
Lokalitetsbeskrivelse	Lokaliteten er en stærkt påvirket kultureng, idet hovedparten af arealet er opdyrket, mens kun en mindre del med pil er tilbage. Der er gravet 4 dræningsgrøfter til opsamling af vand. Der er foretaget plantebestemmelse i/ved drængrøfter og i den tilbageværende pilebevoksede del. Her er registreret enkelte naturtypekarakteristiske arter, eks. kær-tidsel, men ellers kun næringskrævende eller -tålende arter. Naturtilstanden er ved besigtigelsen vurderet til at være dårlig (5).
Lokalisering i forhold til anlæg	Lokaliteten er beliggende ca. 850 meter SØ for anlægget.
Lokalisering i forhold til arealer	Lokaliteten er på alle sider omgivet af projekterede udbringningsarealer.

N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	- -
N-tålegrænse	15-25 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen i området er ca. 20 kg N/ha/år.
Betydning som levested for bilag IV-arter	- Ferske enge kan være vigtige rasteområder for padder, herunder bilag 4 arter.
Natura 2000 område	-
Kommuneplan/regionplan	Næringsberigede kulturenge er ikke højt prioriteret.
Fredning	-

Åben drængrøft gennem lokaliteten.

Område 29

Eng "Ny eng 1", ID = 737966 (11.05.2010)	
Naturtype/undertype	Fersk eng.
Lokalitetsbeskrivelse	Lokaliteten er en kultureng med karakter af en fugtig lavning der ikke er omlagt i nyere tid. Vegetationen er domineret af tuer af lyse-siv. De fugtigste dele af lokaliteten domineres af krybhvene, men ellers forekommer næsten kun næringskrævende eller -tålende arter. Naturtilstanden er ved besigtigelsen vurderet til at være ringe (4).
Lokalisering i forhold til anlæg	Lokaliteten er beliggende ca. 600 meter NØ for anlægget.

Lokalisering i forhold til arealer	Lokaliteten er på alle sider omgivet af dyrkede arealer, men grænser kun på en kort strækning op til projekterede udbringingsarealer.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	- -
N-tålegrænse	15-25 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen i området er ca. 20 kg N/ha/år.
Betydning som levested for bilag IV-arter	- Ferske enge kan være vigtige rasteområder for padder, herunder bilag 4 arter.
Natura 2000 område	-
Kommuneplan/regionplan	Næringsberigede kulturenge er ikke højt prioriteret.
Fredning	-

Udsigt over lokaliteten.

Område 30

Eng "Ny eng 2", ID = 737964 (11.05.2010)	
Naturtype/undertype	Fersk eng/kultureng.
Lokalitetsbeskrivelse	Lokaliteten er en kultureng med karakter af en fugtig lavning der ikke er omlagt i nyere tid. Vegetationen er domineret af tuer af lyse-siv, men ellers forekommer næsten kun næringskrævende eller -tålende arter. Naturtilstanden er ved besigtigelsen

	vurderet til at være ringe (4).
Lokalisering i forhold til anlæg	Lokaliteten er beliggende ca. 500 meter NNØ for anlægget.
Lokalisering i forhold til arealer	Lokaliteten er på alle sider omgivet af dyrkede arealer, men grænser kun på vestsiden op til projekterede udbringningsarealer.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	- -
N-tålegrænse	15-25 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen i området er ca. 20 kg N/ha/år.
Betydning som levested for bilag IV-arter	- Ferske enge kan være vigtige rasteområder for padder, herunder bilag 4 arter.
Natura 2000 område	-
Kommuneplan/regionplan	Næringsberigede kulturrenge er ikke højt prioriteret.
Fredning	-

Udsigt over lokalitetens udstrakte bevoksninger af lyse-siv.

Område 31

Eng AA, ID = 200101178 (15.06.2010)	
Naturtype/undertype	Fersk eng/næringsrig eng/krat.
Lokalitetsbeskrivelse	Lokaliteten er en næringsrig eng, for en dels vedkommende med karakter af krat

	(pil m.fl.). Lokalitetens nordlige del er meget våd med og rummer et lille vandhul, der er tæt bevokset med tagrør og liden andemad. Vegetationen er i øvrigt præget af næringskrævende eller -tålende arter, bl.a. stor nælde og vild kørvel. Naturtilstanden er ved besigtigelsen vurderet til at være ringe (4).
Lokalisering i forhold til anlæg	Lokaliteten er beliggende ca. 1,6 km ØNØ for anlægget.
Lokalisering i forhold til arealer	Lokaliteten er på alle sider omgivet af dyrkede arealer, og grænser mod nord og vest op til projekterede udbringningsarealer.
N-deposition (merdeposition og totaldeposition)	- -
N-tålegrænse	15-25 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen i området er ca. 20 kg N/ha/år.
Betydning som levested for bilag IV-arter	7.8.1.1 - Ferske enge kan være vigtige rasteområder for padder, herunder bilag 4 arter.
Natura 2000 område	-
Kommuneplan/regionplan	Næringsberigede enge er ikke højt prioriteret.
Fredning	-

Udsigt over vandhullet i den nordlige del af lokaliteten.

Udsigt over lokalitetens næringskrævende eller -tålende vegetation.

Vurdering (arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3)

Det er for samtlige naturlokaliteter i projektområdet vurderet, at merbelastningen med luftbåren kvælstof (ammoniak) vil være uden eller med ringe negativ indflydelse på naturtilstanden.

Det er til gengæld vurderingen, at alle lokaliteterne med undtagelse af en eng (eng S), et overdrev (overdrev ny registrering) og en mose (mose O) er stærkt påvirkede af den næringsstofbelastning, der stammer fra de tilgrænsende dyrkede arealer, hvad enten der er tale om overfladeafstrømning fra de omgivende arealer, eller der er tale om diffus udsivning af næringsholdigt vand fra omgivelserne, eller kvælstofdeposition.

Det skal dog nævnes, at det for samtlige lokaliteterne gælder, at enhver merbelastning med luftbåren kvælstof betyder et skridt i retning bort fra god naturtilstand, hvad enten denne allerede er til stede eller udgør målet. Det samme gælder i henseende til enhver merbelastning fra de dyrkede arealer.

Moser.

Der er registreret og besigtiget i alt 15 moser inden for projektområdet. Kun én er vurderet til at have naturtilstanden "god", mens 6 lokaliteter er vurderet til at have naturtilstanden "moderat" og 8 lokaliteter naturtilstanden "ringe".

Det generelle problem for moserne er høj næringsstofbelastning fra atmosfæren og fra omgivelserne (dyrkede arealer) i forening med afvanding og udtørring, gennem tiden har ændret naturtilstanden i negativ retning. Den generelt dårlige naturtilstand betyder, at den projekterede merbelastning med luftbåren kvælstof (ammoniak) ikke vurderes at få nogen synlig negativ effekt på lokaliteternes naturtilstand, idet denne allerede er stærkt påvirket (forringet). Heller ikke den ene mose med naturtilstanden "god" vurderes at blive synligt påvirket af merbelastningen med luftbåren kvælstof, idet den – den gode tilstand til trods – allerede er stærkt påvirket af udefra kommende næringsstoffer.

Flere af de registrerede moser i projektområdet befinder sig i umiddelbar fysisk kontakt med dyrkede arealer. For disse lokaliteter gælder, at det vil være nødvendigt for at beva-

re naturkvaliteten, at der etableres udyrkede bræmmer til beskyttelse mod overfladeafstrømning af næringsstoffer fra de dyrkede arealer og til generel beskyttelse mod de negative påvirkninger, der kan være forbundet med dyrkning helt op til lokaliteternes rand. Findes en dyrkningsfri bræmme ikke, vil randen af moserne blive negativt påvirket af såvel overfladeafstrømning af næringsstoffer som af aktiviteterne på de dyrkede arealer.

Overdrev.

Der er i projektområdet registreret 2 overdrev, af hvilke ét er vurderet at have naturtilstanden "god" og ét naturtilstanden "ringe". Overdrevet som naturtype betragtes modtager hovedparten af næringsstofbelastningen i form af atmosfærisk deposition. Og da denne på grund af baggrundsbelastningen allerede ligger højt i forhold til tålegrænsen, er det vurderingen, at den beskudne merbelastning fra projektet ikke vil påføre overdrevene nogen synlig negativ effekt.

Enge.

Der er i projektområdet registreret og undersøgt 8 enge, af hvilke én er vurderet til at have naturtilstanden "god", én til at have naturtilstanden "moderat", 5 til at have naturtilstanden "ringe" og én til at have naturtilstanden "dårlig". Engen som naturtype betragtes modtager næringsstofbelastningen i form af dels atmosfærisk deposition og dels diffus tilsivning med grundvandet. Hvortil kommer bevidst gødskning.

Da den samlede belastning allerede ligger højt i forhold til tålegrænsen, også i den eng, der aktuelt har god naturtilstand, er det vurderingen, at den beskudne luftbårne merbelastning fra projektet ikke vil påføre engene nogen synlig negativ effekt.

Vandhuller.

Der er i projektområdet registreret og besigtiget i alt 6 vandhuller/små søer, der havde naturtilstanden moderat (3 stk.), ringe (2 stk.) eller dårlig (1 stk.). Hovedproblemet er for alle vandhullernes vedkommende den store næringsstofbelastning, der først og fremmest skyldes overfladisk og diffus tilstrømning af næringsstoffer fra omgivende dyrkede arealer.

Dyrkningsfrie bræmmer kan medvirke til at nedsætte belastningen fra overfladeafstrømning, og de dyrkningsfrie bræmmer skal derfor være til stede omkring alle vandhullerne, hvor disse ligger i direkte fysisk kontakt med dyrkede arealer eller kan modtage overfladeafstrømning fra disse.

Vandløb

Vandløbene i området vurderes ikke at blive påvirket af luftbåren ammoniak fra anlægget, idet den tilførte mængde fra luften er meget begrænset i forhold til den mængde næringsstof, der udledes fra dyrkede arealer, jf. afsnit 8.4 og 8.5.

Natura 2000

Kommunen skal vurdere, om produktionen vil være i overensstemmelse med EF-habitatdirektiv-forpligtelserne. Det omfatter bl.a. at produktionen ikke medfører negative påvirkninger af de arter og naturtyper, som udgør udpegningsgrundlaget i internationale naturbeskyttelsesområder, og forholdene for arter omfattet af direktivets bilag IV må ikke forringes.

Vurdering

Anlægget ligger ca. 8 km syd for det nærmeste Natura 2000-område. Området udgøres af Habitatområde (H81) samt Fuglebeskyttelsesområde (F59) Pamhule Skov og Stevning Dam. Grundet den lange afstand er det kommunens vurdering, at ammoniakafdampningen fra det ansøgte projekt ikke vil påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000 området (jf. teknisk notat fra DMU (2006)).

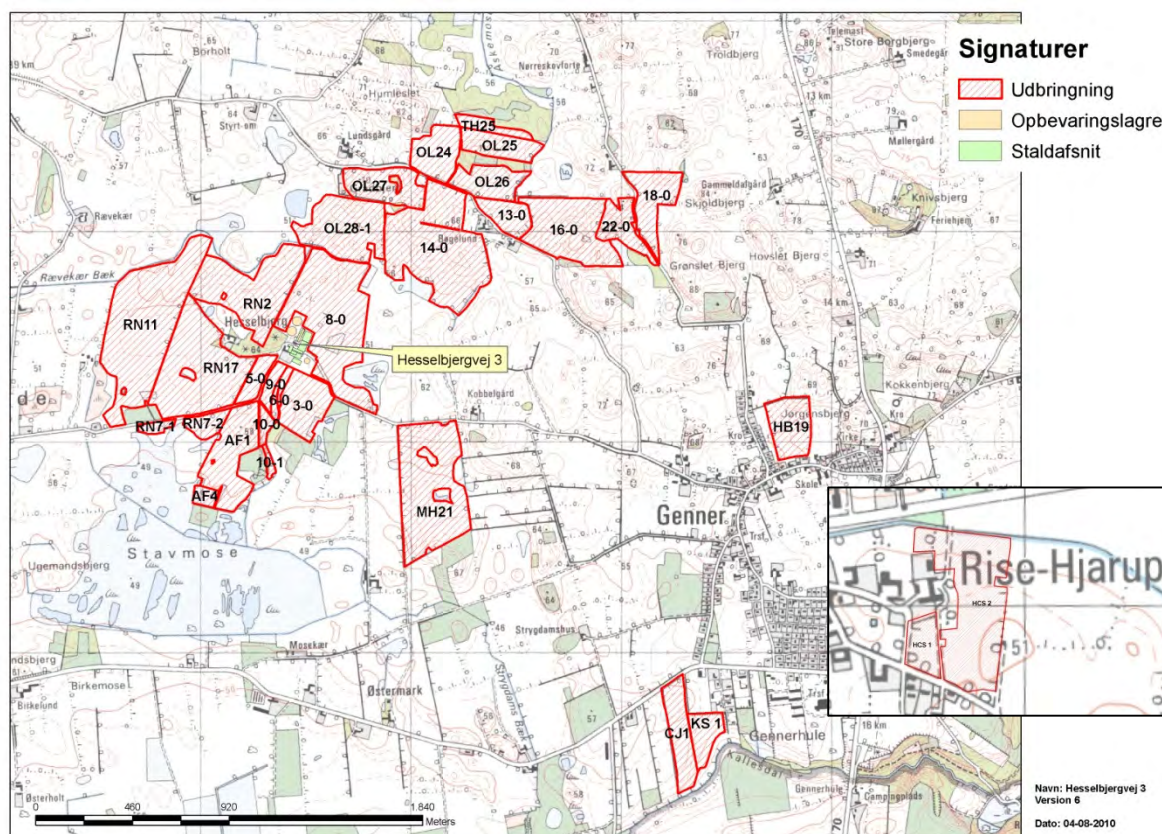
Redegørelse og vurderinger vedr. arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV-arter) findes i afsnit 8.7.

8 Påvirkninger fra arealerne

8.1 Udbringningsarealerne

Redegørelse

Miljøgodkendelsen omfatter de udbringningsarealer, der fremgår af ansøgningens afsnit 4.1 (se bilag 1). Placeringen af udbringningsarealerne fremgår af oversigtskort herunder. Alle udbringningsarealer ligger i Aabenraa Kommune.

Kort 3. Udbringningsarealer.

Det er oplyst i ansøgningen, at husdyrbruget råder over 199,78 ha udbringningsarealer, heraf ejer ansøger 72,63 ha, og de resterende 127,15 ha er forpagtede arealer. Samtlige ejede og forpagtede arealer fremgår af bilag 1.4. Areal RN23 er et forpagtet areal, der afgræsses af kvæg. Arealet er registeret som henholdsvis natur eng og overdrev i henhold til § 3 i Naturbeskyttelsesloven. Areal RN 23 indgår ikke i harmoniarealet og modtager ikke husdyrgødning fra svineproduktionen, men modtager husdyrgødning svarende til 0,8 DE fra græssende kvæg.

Areal 6-0 var den 1. januar 2007 udlagt som permanent græsareal i henhold til definitionen i vejledning om enkeltbetaling.

Der er ikke lavet aftaler om overførsel af husdyrgødning, men gyllen separeres og der fraføres en mængde husdyrgødning svarende til 101 DE via fiberdelen. Harmonikravet er opfyldt ved separation af gylle samt arealet af ejet og forpagtet udbringningsareal.

Tabel 19. Oversigt over ejede og forpagtede udbringningsarealer samt gylleaftaler

Ejede arealer			
Navn	Adresse	Udbringningsareal ha	Antal DE (maks.) og Gødningstype
Preben Laasholdt	Hesselbjergvej 3, 6230 Rødekro	72,63	101,68 / gylle
Forpagtede arealer			
Navn	Adresse	Udbringningsareal ha	
Rasmus Nielsen (RN)	Barsø Bygade 22, 6200 Aabenraa	53,02	74,22 / gylle
Mogens Hansen (MH)	Savværksvej 78, 6230 Rødekro	16,68	23,35 / gylle
Oluf Lorenzen (OL)	Hovslundvej 45, 6230 Rødekro	28,99	40,59 / gylle
Asker Friis (AF)	Kirkevænget 9, 6230 Rødekro	9,42	13,19 / gylle
Hans Brink (HB)	Genner Bygade 22, 6230 Rødekro	5,24	7,34 / gylle
Inger Hansen (TH)	Hovslundvej 17, 6230 Rødekro	1,72	2,41 / gylle
Knud Strøm Nielsen (KS)	Genner Bygade 32, 6230 Rødekro	2,94	4,12 / gylle
Hans Christian Schrøder (HCS)	Rise Hjarup Bygade 13, 6200 Aabenraa	4,02	5,63 / gylle
Christian Jakobsen (CJ)	Vestertoft 17, 6230 Rødekro	5,08	7,11
I alt			279,64

Samtlige ejede og forpagtede arealer fremgår af bilag 1.4

Det ejede/forpagtede harmoniareal er 199,78 ha til udbringning af 277,37 DE (svinegylle og dybstrøelse fra svin) og 2,10 DE (dybstrøelse fra får). Dybstrøelsen (fra får) afsættes ved et udegående fårehold. Samlet er der en samlet mængde husdyrgødning svarende til 279,47 DE med et næringsstofindhold ifølge ansøgningen på henholdsvis 33.174,46 kg N og 5.545,97 kg P fra bedriften på Hesselbjergvej 3.

For at kunne opfylde harmonikravet etableres der gylleseparationsanlæg på bedriften (Hesselbjergvej 3), hvor størstedelen af den samlede mængde producerede gylle bliver separeret. Der produceres en samlet mængde svinegylle på bedriften svarende til 340,85 DE og en mængde svinegylle svarende til 317,00 DE separeres, hvorved der udbringes forarbejdet svinegylle svarende til 216,00 DE. Endvidere udbringes der også ikke forarbejdet svinegylle svarende til 23,85 DE og dybstrøelse svarende til 37,52 DE (svin) og 2,10 DE (får). Den samlede mængde husdyrgødning der udbringes på udbringningsarealet svarer til 279,47 DE (inkl. får) og dyretrykket på udbringningsarealet kan herved beregnes til 1,4 DE/ha.

Jordbund og dræning

Udbringningsarealet er beliggende på henholdsvis grovsandede jorder (JB1), finsandet jorder (JB2), grov lerblandet sandjorder (JB3) og grov sandblandet lerjorder (JB5). Alle arealerne i udbringningsarealet er drænedede.

Lavbundsarealer

Mindre dele af udbringningsarealet er beliggende i lavbundsklasse III (lille risiko for okkerudledning).

Okkerforurening er et problem i de vestløbende sønderjyske vandløb. Problemet skyldes udvaskning af jernforbindelser i jorden i forbindelse med dræning af landbrugsarealer og tidligere tiders reguleringer (udretning) af vandløbene for at forbedre afvandingen. Okkerudvaskningen finder især sted i vinterhalvåret, og lokalt kan der ske okkerforurening ved oprensning af grøfter og vandløb eller rensning (spuling) af drænsystemer. Uddybning af vandløb og grøfter forøger okkerudvaskningen og er sammen med intensivering af grødeskæring ikke ønskelig, hvor vandløbet ligger i "Naturområder" eller "Områder med naturinteresser" (udpegninger i Kommuneplan 2009 for Aabenraa Kommune).

Både på de ejede udbringningsarealer og på de forpagtede udbringningsarealer er der lavbundsarealer udpeget som "Øvrige lavbundsarealer" (areal AF1, AF4 og 3-0). På det samlede udbringningsareal er der ingen lavbundsarealer udpeget som "VMPII-lavbundsarealer".

VMPII-lavbundsarealer er potentielt egnede som vådområder og vurderes at kunne genoprettes som vådområder med henblik på at kunne tilbageholde kvælstof. På "Øvrige lavbundsarealer" kan der ved vandstandshævning genskabes områder med stor natur- og miljømæssig værdi. Udpegningen af lavbundsarealer har ingen betydning for, om områderne fortsat kan drives jordbrugsmæssigt eller for mulighederne for at opføre nødvendige landbrugsbygninger.

Beskyttede sten- og jorddiger og andre fredninger

Der er ikke beliggende beskyttede sten- og jorddiger eller fortidsminder på udbringningsarealet, men op til areal (3-0, 8-0, 16-0, 18-0, HB19, MH21, OL27, OL28-1 og RN2) er beliggende et sten- og jorddige. Ligeledes er der ingen fredninger på udbringningsarealet.

Vurdering

Aabenraa kommune vurderer, at udbringningsarealet på 199,78 ha (ejede/forpagtede) harmonerer med husdyrholdet og er tilstrækkeligt til at opfylde harmonikravene. Der stilles vilkår til dyretryk, anvendelse af specifikke udbringningsarealer, forpagtningsaftalers varighed samt separation af 95 % af gyllen.

Ændringer af udbringningsarealerne skal anmeldes senest den 1. august til Aabenraa Kommune, der vurderer, hvorvidt de nye arealer er sårbare.

8.1.1 Arealanvendelse

Redegørelse

Der anvendes referencesædskifte svarende til standardsædskiftet på størstedelen af udbringningsarealet, hvilket betyder, at der er taget højde for den værst tænkelige situation. Der er altså ikke risiko for større udvaskning af nitrat til overfladevand og grundvand eller fosforoverskud, end de her angivne, hvis der anvendes andre sædskifter end referencesædskiftet.

På arealer med jordbundstypen JB1 (grovsandet jorder) er anvendt referencesædskifte S4 og K13. På arealer med jordbundstype JB2 (finsandet jorder) anvendes referencesædskifte S4. På arealer med jordbundstype JB3 (lerblandet sandjorder) samt JB5 (grovsandblandet lerjorder) anvendes henholdsvis referencesædskifte S4 og S2.

Areal 6-0 var den 1. januar 2007 udlagt som permanent græs. I henhold til det ansøgte projekt anvendes K13 sædskifte på areal 6-0 (svarende til referencesædskifte).

På areal (13-0 samt HCS1 og HCS2) anvendes der sædskifte S2 (svarende til referencesædskifte) og på de øvrige arealer anvendes der sædskifte S4 (svarende til referencesædskifte).

En mindre del af udbringningsarealet (areal HCS 1 og HCS 2) er beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde og for at overholde kravet om nitratudvaskning til grundvandet er det i henhold til beregningerne i IT-ansøgningssystemet for det ansøgte projekt ikke anvendt grundvandssædskifte eller ekstra efterafgrøder i forhold til Plantedirektoratets krav. På areal HCS 1 og 2 anvendes et sædskifte svarende til referencesædskiftet S2 og minimum 93 % af den udbragte gylle er forarbejdet gylle.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at sædskiftekravene er overholdt, og der stilles krav til sædskiftet for areal 6-0.

Al udbringning på græs og sort jord skal ske ved nedfældning fra 1. januar 2011.

8.1.2 Aftalearealer

I henhold til ansøgningen indgår der ikke aftalearealer i det ansøgte projekt.

8.2 Beskyttet natur

Foruden påvirkningen med ammoniak fra husdyrbrugets anlæg kan naturen også påvirkes fra ejendommens udbringningsarealer. Det kan f.eks. være påvirkning af tilstødende naturarealer i forbindelse med udbringning af husdyrgødning pga. tilførsel af næringsstoffer gennem diffusion i jordfasen, atmosfærisk deposition eller overfladeafstrømning af næringsstoffer.

Ifølge Miljøstyrelsen kan der ved udbringning ske påvirkninger på over 1 kg N/ha/år ved atmosfærisk afsætning i op til 100 meter fra markkanten (jf. MST's skrivelse "Bilag til notat om Miljøklagenævnets praksis i sager om miljøgodkendelser af husdyrbrug af 6. juli 2009"). Af Miljøstyrelsen vurderes det ikke muligt for kommunerne at beregne en randpåvirkning af udbragt husdyrgødning ved udvaskning af kvælstof og fosfor. Det vil dog være muligt at foretage en konkret vurdering af risikoen for overfladeafstrømning. Vurderes risikoen stor, kan der fastsættes krav om bræmmer eller lignende.

Der er et lovkrav om nedfældning af flydende husdyrgødning på alle arealer, som ligger indenfor 1.000 meter fra et § 7-område, såfremt udbringningen sker på sort jord eller græsmarker. Fra 1. januar 2011 gælder kravet om nedfældning på alle arealer med sort jord eller græsmarker uanset beliggenhed.

Redegørelse

Udbringningsarealerne er beliggende rundt om bedriften på Hesselbjergvej 3 og mod syd er der ca. 5 km til de arealer, der er beliggende længst væk fra bedriften og mod henholdsvis øst, SØ, NØ og vest er der henholdsvis ca. 2,3 km, ca. 2,5 km, ca. 1,4 km og ca. 900 meter til de arealer, der er beliggende længst væk fra bedriften.

Ingen af arealerne i udbringningsarealet er beliggende i oplandet til målsatte søer.

Areal (HCS2, RN11, AF1, 10-1, RN2, 8-0, OL28-1, OL26, 16-0, OL25, 10-0 og 6-0) grænser direkte op til vandløb, der er beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3. Mark 10-0 og 10-1 skrånere mere end 6 grader mod vandløb, og må derfor ikke tilføres flydende husdyrgødning indenfor en afstand af 20 meter fra vandløbet. Ingen af de øvrige udbringningsarealerne skrånere stejlt (terrænhældning < 6 grader) ned mod vandløbene.

Areal (OL25 og OL26) er beliggende op til Askmose Bæk, som på denne strækning af vandløbet er B1-målsat og hvor målsætningen ikke er opfyldt. Endvidere er vandløbet (Askmose Bæk) rørlagt på den strækning som areal (OL25 og OL26) er beliggende op til. Areal (OL28-1, 8-0, RN2 og RN11) er beliggende op til Rævekær Bæk, som på denne strækning af vandløbet er B3-målsat og hvor målsætningen ikke er opfyldt. Areal (6-0, 10-0, 10-1 og AF1) er beliggende op til Hesselbjerg Bæk, som ikke er målsat og areal (HCS2) er beliggende op til Hjarup Å, som på denne strækning af vandløbet er B3-målsat

og hvor målsætningen ikke er opfyldt. Endvidere er areal (16-0) beliggende op til privat vandløb, som løber til Askmose Bæk. Det private vandløb er ikke målsat.

Bedriftens nordøstlige arealer (areal TH25, OL25, OL26, 18 samt dele af OL24, 13-0, 16-0 og 22-0) afvander via Askmose Bæk, Hoptrupå til Diernæs Bugt i Haderslev Kommune. Bedriftens østlige og sydøstlige arealer (RN7-1, RN7-2, AF1, AF4, 10-0, 10-1, 9-0, 6-0, 3-0 og MH21) afvander via Hesselbjerg Bæk og Strygdambæk til Genner Bugt. Ligeledes afvander areal (CJ1, KS1 og HB19) til Genner Bugt via henholdsvis Strygdambæk og vandløb i Genner by.

Bedriftens vestlige, nordlige og nordøstlige arealer (RN11, RN17, 5-0, RN2, 8-0, 14-0, OL28-1, OL27 samt dele af OL24, 13-0, 16-0 og 22-0) afvander via Rævekær Bæk, Hovslund Bæk, Immervad Å, Gels Å og Ribe Å til Vadehavet i Esbjerg Kommune. Ligeledes afvander bedriftens sydlige arealer (HCS-1 og HCS-2) til Vadehavet i Tønder Kommune via Hjarup Å, Rødå, Arnå og Vidå.

Ejendommens udbringningsarealer støder op til beskyttede naturtyper beskyttet efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven. De beskyttede naturtyper der er beliggende på eller op til udbringningsarealet og indenfor 1.000 meter af ejendommen, er besigtiget og beskrevet samlet i afsnit 7.8. Ligeledes er der også beliggende beskyttede naturtyper op til udbringningsarealet og nogle af disse er også besigtiget og beskrevet i afsnit 7.8. Udover de beskyttede naturtyper som er beskrevet i afsnit 7.8, så er der beliggende en eng syd for areal CJ1 og KS1, men adskilt af et vandløb.

Jf. ligeledes beskrivelserne (område 1 - 31) af de besigtiget beskyttede naturtyper i afsnit 7.8.

Der er registreret arealer omfattet af husdyrlovens § 7 inden for 1 km fra ejendommens ejede og forpagtede udbringningsarealer. Samtlige arealer er beliggende indenfor bufferzone II til henholdsvis udpeget overdrev og højmose i Aabenraa Kommune.

Kort 2. Viser placeringen af beskyttet natur, beskyttede vandløb og udbringningsarealer samt hvilke naturarealer, der er besigtiget).

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer samlet for de besigtiget beskyttede naturtyper, at alle lokaliteterne med undtagelse af en eng (eng S), et overdrev (overdrev ny registrering) og en mose (mose O) er stærkt påvirkede af den næringsstofbelastning, der stammer fra de tilgrænsende dyrkede arealer, hvad enten der er tale om overfladeafstrømning fra de omgivende arealer, eller der er tale om diffus udsivning af næringsholdigt vand fra omgivelserne. Derfor stilles vilkår om dyrkningsfri bræmmer, hvor der kan konstateres en væsentlig påvirkning af den mest næringsfølsomme natur.

Moser.

Der er i alt besigtiget 15 lokaliteter og Kommunen vurderer på baggrund af besigtigelserne, at en mose (mose O) har naturtilstanden "god".

Fleere af de registrerede moser i projektområdet befinder sig i umiddelbar fysisk kontakt med dyrkede arealer. For disse lokaliteter gælder, at det vil være nødvendigt for at bevare naturkvaliteten, at der etableres udyrkede bræmmer til beskyttelse mod overfladeafstrømning af næringsstoffer fra de dyrkede arealer og til generel beskyttelse mod de negative påvirkninger, der kan være forbundet med dyrkning helt op til lokaliteternes rand. Findes en dyrkningsfri bræmme ikke, vil randen af moserne blive negativt påvirket af såvel overfladeafstrømning af næringsstoffer som af aktiviteterne på de dyrkede arealer.

På baggrund af besigtigelserne og udbringningsarealets beliggenhed i forhold til mose O, mose A, mose F, mose Æ, mose Z og mose I vurderer Kommunen, at moserne skal beskyttes via bræmme i forhold til næringsstoffer samt markarbejde direkte op til mosernes rand.

Aabenraa Kommune stiller krav om at der skal etableres og opretholdes en 5 meter bred sprøjte-, gødsknings- og dyrkningsfri bræmme mellem udbringningsarealet og moserne (mose O, mose A, mose F, mose Æ, mose Z og mose I). Jf. kort 2 for beliggenheden af moserne. Bræmmerne skal etableres fra mosernes rand til dyrket areal.

Aabenraa Kommune vurderer, at de øvrige besigtigede mosers tilstand ikke vil blive påvirket væsentligt og derfor er der ikke stillet krav til bræmmer omkring disse moser.

Overdrev.

Der er i alt besigtiget 2 lokaliteter og Kommunen vurderer på baggrund af besigtigelserne, at et overdrev (overdrev ny registrering) har naturtilstanden "god".

Overdrevet (overdrev ny registrering) beliggende op til areal (RN7-1, RN7-2 og AF1) indgår ikke i harmoniarealet, men indgår i ansøgers bruttoareal og overdrevet er beliggende på areal (RN23), jf. bilag 1.4 for beliggenheden af areal RN23. Arealet er forpagtet og afgræsses af kvæg, hvorved det modtager husdyrgødning ved afgræsning svarende til 0,8 DE/ha pr. år. Aabenraa Kommune vurderer, at overdrevet ikke har været gødsket tidligere og på den baggrund stilles der krav til, at areal (RN23) kun må modtage husdyrgødning fra afgræssende kvæg svarende til 0,8 DE/ha/år.

Aabenraa Kommune vurderer, at det øvrige besigtigede overdrevs tilstand ikke vil blive påvirket væsentligt og derfor er der ikke stillet krav til bræmmer omkring dette overdrev.

Enge.

Der er i alt besigtiget 8 lokaliteter og Kommunen vurderer på baggrund af besigtigelserne, at en eng (Eng S) har naturtilstanden "god".

Engen (eng S) beliggende op til areal (RN7-1, RN7-2 og AF1) indgår ikke i harmoniarealet, men indgår i ansøgers bruttoareal og engen er beliggende på areal (RN23), jf. bilag 1.4 for beliggenheden af areal RN23. Arealet er forpagtet og afgræsses af kvæg, hvorved det modtager husdyrgødning svarende til 1,3 DE. Aabenraa Kommune vurderer, at engen ikke har været gødsket tidligere og på den baggrund stilles der krav til, at areal (RN23) kun må modtage husdyrgødning fra afgræssende kvæg svarende til 0,8 DE/ha/år.

Aabenraa Kommune vurderer, at de øvrige besigtigede og ikke besigtigede enges tilstand ikke vil blive påvirket væsentligt og derfor er der ikke stillet krav til bræmmer omkring engene.

Vandhuller.

Der er besigtiget i alt 6 vandhuller/små søer, der havde naturtilstanden "moderat", "ringe" eller "dårlig".

Hovedproblemet er for alle vandhullernes vedkommende den store næringsstofbelastning, der først og fremmest skyldes overfladisk og diffus tilstrømning af næringsstoffer fra omgivende dyrkede arealer, samt naturligvis også den betydelige atmosfæriske deposition, der finder sted.

Dyrkningsfrie bræmmer kan medvirke til at nedsætte belastningen fra overfladeafstrømning, og de dyrkningsfrie bræmmer skal derfor være til stede omkring alle vandhullerne, hvor disse ligger i direkte fysisk kontakt med dyrkede arealer eller kan modtage overfladeafstrømning fra disse.

På baggrund af besigtigelserne og udbringningsarealets beliggenhed i forhold til sø AC og sø Å vurderer Kommunen, at søerne skal beskyttes via bræmme i forhold til næringsstoffer samt markarbejde direkte op til søernes kant.

Aabenraa Kommune stiller krav om at der skal etableres og opretholdes en 2 meter bred dyrkningsfri bræmme mellem udbringningsarealet og søerne (sø AC og sø Å). Jf. kort 2

for beliggenheden af søerne. De 2 meter dyrkningsfrie bræmmer skal etableres fra vandhullernes kronekant til dyrket areal.

Aabenraa Kommune vurderer, at de øvrige besigtigede søers tilstand ikke vil blive påvirket væsentligt og derfor er der ikke stillet krav til bræmmer omkring disse moser.

Vandløb

Vandløbene er følsomme overfor øget udledning og tilførsel af sand og næringsstoffer fra omkringliggende landbrugsarealer.

Vandløbenes målsætning er ikke opfyldt, men Kommunen vurderer, at udvaskningen af næringsstoffer fra de dyrkede arealer ikke er den væsentligste årsag til, at vandløbene ikke opfylder deres målsætning.

Vandløbenes beliggenhed er beskrevet under redegørelsen i dette afsnit. De fleste vandløben er beskyttede samt omfattet af Vandløbslovens § 69, hvorved der skal være en 2 meter dyrkningsfribræmme langs vandløbene. Kommunen opfordrer ansøger til, at disse dyrkningsfrie bræmmer opretholdes eller etableres i henhold til gældende lovgivning. Vandløbet nord for mark 16 er ikke omfattet af vandløbslovens generelle bræmmebestemmelse. For at sikre de beskyttede vandløb mod øget udvaskning af næringsstoffer, overfladeafstrømning af gødning og næringsstoffer samt øget sandvandring, som vil påvirke eksempelvis laks og snæbels (bilag IV-art) leve- og ynglesteder blandt andet ved tilsanding af gydegrus, og dels for at sikre anvendeligheden af vandløb som spredningskorridorer for området's dyre- og planteliv, samt for at sikre leve- og rastesteder for bilag IV-arter (herunder eksempelvis padder) samt til beskyttelse af habitatområdet Vadehavet, stilles der vilkår om 2 meter dyrknings-, sprøjte- og gødningsfri bræmme langs de beskyttede vandløb, der grænser op til mark 16.

Aabenraa Kommune vurderer, at vandløbenes tilstand ikke vil blive påvirket væsentligt af udvaskningen af næringsstoffer fra de dyrkede arealer.

8.3 Nitrat til grundvand

Redegørelse

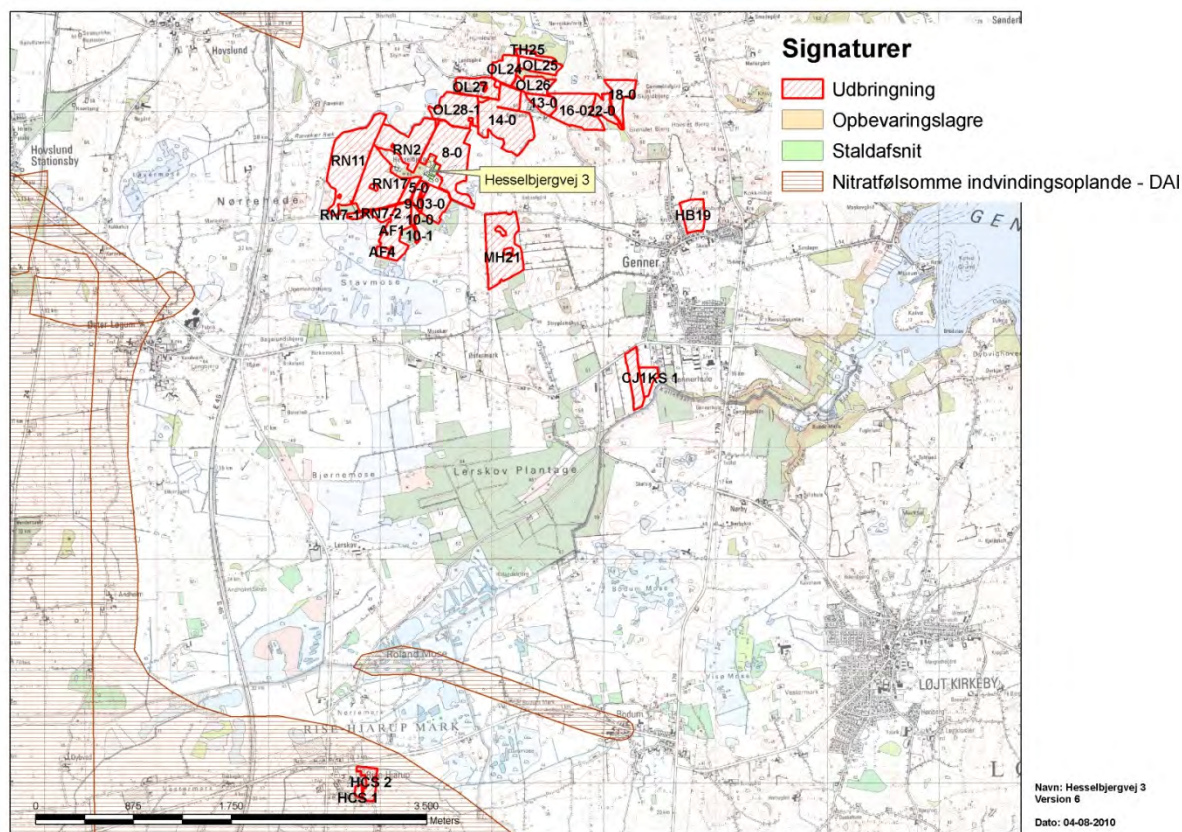
Bedriften har 4,02 ha udbringningsarealer beliggende inden for nitratfølsomme indvindingsområder (areal HCS1 og HCS2).

Der er i det pågældende område ikke udarbejdet en indsatsplan. Derfor kan der ifølge Husdyrloven ikke tillades nogen merbelastning med nitrat, såfremt udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat pr. liter i efter-situationen.

Beregningen i ansøgningssystemet viser, at nitratudvaskningen fra rodzonen i nudrift er 46 mg nitrat pr. liter.

Beregninger i ansøgningssystemet viser, at der udvaskes 46 mg nitrat pr. liter fra rodzonen ved det valgte standard og referencesædskifte. Kravet mht. nitratudvaskning er derfor opfyldt.

En øget nitratudvaskning på 3 mg nitrat pr. liter er basis for de vurderinger, der er foretaget. Da der i ansøgningen er valgt samme standard- og referencesædskifte for arealerne (HCS1 og HCS2) beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde, kan der ikke stilles vilkår til sædskiftet, idet sædskifte ikke er valgt som virkemiddel til at nedbringe nitratudvaskningen. For at sikre at nitratudvaskningen ikke væsentligt øges, stilles der vilkår om, hvor meget husdyrgødning, herunder andelen af dybstrøelse, der maksimalt må tilføres arealerne.

Kort 3. Placering af udbringningsarealer i forhold til nitratfølsomt indvindingsopland.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer på baggrund af beregningen i ansøgningsystemet, at kravet om at nitratudvaskningen ikke må være større end 50 mg nitrat pr. liter til grundvand i eftersituationen (ansøgt drift) er overholdt. Endvidere vurderer Kommunen på baggrund af det beskrevne og de stillede vilkår, at grundvandsbeskyttelsen er tilstrækkelig.

8.4 Nitrat til overfladevand – vandløb, søer og kystvande

Kvælstof, herunder nitrat, der føres til overfladevand, stammer hovedsageligt fra gødskningen på landbrugsarealer. En del af den tilførte kvælstof optages ikke af afgrøden på marken men siver igennem rodzonen til det øvre grundvand eller løber via dræn og grøfter til vandløb, søer og i sidste ende til havet.

Undervejs omdannes en stor del af de nedsivende kvælstofforbindelser til luftformigt kvælstof via en proces kaldet kvælstofreduktion. Hvor stor kvælstofreduktionen er, afhænger af jordbundstypen (reduktionspotentialet), og hvor hurtigt nitraten føres til vandløb eller søer. På drænedede arealer føres nitrat væsentligt hurtigere til vandmiljøet end på udrænedede arealer, hvor det skal føres via grundvandet til vandmiljøet (*DMU faglig rapport nr. 616, 2007 - Kvælstofreduktionen fra rodzonen til kyst for Danmark - Fagligt grundlag for et nationalt kort*). Når kvælstoffet er nået ud i vandløbene, er reduktionen meget lav, ca. 2 %. Dvs. at størstedelen af den kvælstof, der føres til vandløb, ender i havet (*DMU faglig rapport nr. 616, 2007 - Kvælstofreduktionen fra rodzonen til kyst for Danmark - Fagligt grundlag for et nationalt kort*). Føres vandet gennem søer, sker der en yderligere reduktion på gennemsnitlig 400 kg N/ha søbund.

Når nitrat kommer ud i vandmiljøet, påvirker det naturen ved, at det bruges af planterne som næringsstof og giver en større planteproduktion af sump- og undervandsplanter samt alger, der i høje koncentrationer giver uklart vand. Normalt anses kvælstof i vandløbene ikke for at have stor betydning for levevilkårene for planter, fisk og andet dyreliv. Her er det som regel andre faktorer, fx de fysiske forhold, der er mere afgørende for plante- og dyrelivet (*Næringsstoffer - arealanvendelse og naturgenopretning, Temarapport fra DMU 13/1997*). En reduktion i udvaskning af kvælstof (og andre næringsstoffer)

vil dog utvivlsomt føre til en mindre grødevækst og en mindre produktion af organisk stof i vandløbet, hvilket vil forbedre miljøtilstanden og leveforholdene for dyrelivet samt give mindre tilførsel af organisk stof og næringsstoffer til søer og havet. Kraftig grødevækst kan reducere iltindholdet i vandløbet med deraf negativ virkning på dyrelivet til følge.

Redegørelse

Udbringingsarealernes afvandringsforhold er beskrevet i afsnit 8.2.

Ingen af bedriftens udbringingsarealer ligger indenfor områder, der er udpeget som nitratklasse 1, 2 eller 3. Der er således iht. lovgivningens beskyttelsesniveau for nitrat til overfladevand ingen krav om reduceret husdyrtryk på udbringingsarealerne.

Arealerne ligger henholdsvis i et område, hvor N-reduktionsprocenten i jordbunden er mellem 0 og 50 % (areal HB19) og 51 og 75 % (øvrige arealer) samt 76 og 100 % (HCS1 og HCS2), dvs. at for størstedelen af udbringingsarealet (190,52 ha) vil 51-75 % af det udledte kvælstof i jorden blive nedbrudt/fjernet fra jorden, før det ender i overfladevandsrecipienten samt at for den øvrige del af udbringingsarealet (henholdsvis 5,24 ha og 4,02 ha) vil henholdsvis 0-50 % og 76-100 % af det udledte kvælstof i jorden blive nedbrudt/fjernet fra jorden, før det ender i overfladevandsrecipienten. Da arealerne er dræned, og der derved sker en hurtigere afstrømning, vurderes reduktionspotentialet som værende i den lave ende af intervallet.

Der er i ansøgningssystemet beregnet en udvaskning af N til overfladevand på 87,50 kg N/ha/år. Udledning af N i nudriften er beregnet til 82,7 kg N/ha/år, dvs. der beregnes en større udvaskning på henholdsvis 4,80 kg N/ha/år.

33,35 ha af ejendommens udbringingsarealer ligger i oplandet til Hoptrup Å og Diernæs bugt med et reduktionspotentiale på 51-75%. I ansøgt drift vil der udvaskes 1430 kg N/år, hvilket er en merudvaskning på 78 kg N/år til Diernæs bugt.

46,06 ha ligger i oplandet til Genner bugt med en reduktionsprocent på 51-75, og 5,24 ha med reduktionsprocent på 0-50%. Fra disse arealer udvaskes årligt 2433 kg N, hvilket er en merbelastning på 133 kg N/år.

4,02 ha ligger i oplandet til Vidåen og Vadehavet (Lister dyb) med reduktionspotentiale på 76-100%. I ansøgt drift udvaskes årligt 84 kg N, hvilket er en merbelastning på 5 kg N/år.

111,09 ha ligger i oplandet til Ribe Å-systemet og Vadehavet (nord for Rømmøddæmningen) med reduktionspotentiale på 51-75%. I ansøgt drift udvaskes årligt 4763 kg N, hvilket er en merbelastning på 128 kg N/år.

Husdyrgødning fra produktionen udbringes på 199,78 ha ejet og forpagtet areal. Ifølge ansøgningen er samtlige arealer dræned.

Beskyttelsesniveauerne for nitrat til overfladevand er overholdt ved harmonikravet ($DE_{rel} < DE_{max}$), reduktionspotentialet er 51-75 % på størstedelen af udbringingsarealet, og størstedelen af arealerne afvander til et Natura 2000 område (Vadehavet), som ikke afkaster nitratklasser. Vurdering af næringsstoffer i forhold til Vadehavet/Natura 2000 vandområder findes i afsnit 8.6.

Vurdering

Bedriftens udbringingsarealer ligger alle udenfor nitratklasserne 1 – 3 (reduktionsprocenten er 100 %). Beskyttelsesniveauerne for nitrat til overfladevand er overholdt.

Det vurderes, at der sker en forøget udvaskning af kvælstof fra udbringingsarealer i forhold til førsituationen og med henvisning til afsnittet om "Beskyttet natur" – "Vandløb og målsatte søer", vurderes det, at beskyttede vandløb og søer ikke vil ændre væsentlig tilstand i negativ retning på baggrund af udvidelsen af produktionen på Hesselbjergvej 3.

Da Hesselbjerg Bæk, Askemose Bæk, Rævekær og hjarup Å ikke vurderes at blive direkte påvirket af udbringningsarealerne, og da manglende opfyldelse af målsætningen i vandløbene ikke direkte skyldes udledning af næringsstoffer, er der således ikke grundlag for at stille yderligere vilkår til begrænsning af kvælstofudvaskningen. Vurderingen forudsætter, at de lovpligtige, samt vilkåret om 2 meter dyrkningsfrie bræmmer til vandløb opretholdes eller etableres.

Desuden vurderes, at vilkårene i afsnittet om beskyttet natur (afsnit 8.2) er tilstrækkelige til at sikre øvrige vandhuller og naturarealer mod næringsstoffer fra overfladevand. Vurderingen forudsætter, at de lovpligtige 2 meter dyrkningsfrie bræmmer til søer omfattes af § 69 i Vandløbsloven opretholdes.

Det vurderes, at udvaskningen af kvælstof til henholdsvis Genner Bugt og Diernæs Bugt ikke udgør en mængde, der vil påvirke de marinerecipienter væsentligt. Kommunen vurderer, at det generelle beskyttelsesniveau er overholdt og tilstrækkeligt til at sikre, at Genner Bugt og Diernæs Bugt ikke påvirkes væsentligt med udvaskning af kvælstof fra det ansøgte projekt. På den baggrund stilles der ikke yderligere vilkår for at sikre de marinerecipienter imod udvaskning af kvælstof fra udbringningsarealet.

Beregning af udvaskning er forudsat at gødningsmængderne i ansøgt drift fastholdes og at minimum 93 % af den samlede producerede mængde gylle separeres.

8.5 Fosfor til overfladevand - vandløb, søer og kystvande

Hovedparten af fosfortab fra landbrugsarealer sker fra kuperede marker i omdrift langs vandløb og fra drænedede lavbundsarealer. Også hvor jordens P-tal (mængden af opløst fosfor i jordvandet) er højt, kan der være et stort fosfortab. Humusjords evne til at binde fosfor er særlig dårlig, mens jern i oxideret form kan binde fosfor. Derfor er risikoen for udvaskning af fosfor stor på lavbundsarealer bestående af humusjord med begrænset jernindhold, dvs. på lavbundsarealer som ikke er omfattet af okkerklasse I.

I Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug af 31.03 2009 er der fastsat beskyttelsesniveauer i forhold til fosforoverskud gældende kun for husdyrbrugsprojekter med udbringningsarealer, der afvander til Natura 2000 vandområder, som er overbelastet med fosfor. Kortværket, der angiver disse Natura 2000 områder, omfatter ikke oplandene til Natura 2000 søtyper, som klassificeres som sårbare recipienter.

Kravet til fosforoverskud på udbringningsarealer, der ligger indenfor områder, som afvander til Natura 2000 vandområder overbelastet med fosfor, afhænger af jordtype, dræningsforhold og fosfortal. Der stilles krav til fosforoverskud på drænedede lerjorder og lavbundsarealer, herunder drænedede og grøftede sandjorder. Fosforoverskud må ikke øges på lavbundsarealer, der er drænedede/grøftede, og som ikke har et højt indhold af jern.

Der stilles ikke krav til fosforoverskud, hvis der i den ansøgte situation kan dokumenteres fosforbalance for husdyrbruget. Beregninger af fosforoverskud omfatter ikke tilført fosfor i handelsgødning.

De øvrige landbrugsarealer, som ligger uden for oplande til et fosforoverbelastet Natura 2000 vandområde, beskyttes jf. lovgivningen kun via harmonireglerne.

Vadehavet er i henhold til lovgivningen udpeget som mindre sårbart overfor fosfor. I oplandet hertil er harmonikravet således alene beskyttelsesniveau for P-overskud.

I forhold til sårbare naturområder med særlig lokal eller regional værdi (f. eks. målsatte søer, grusgravssøer, fjorde) udenfor Natura 2000 områder kan kommunen, hvis det vurderes nødvendigt, skærpe beskyttelsen.

Redegørelse

Der tilføres årligt henholdsvis 5.545,97 kg fosfor til arealerne i ansøgt drift. Ifølge ansøgningen får arealerne derved et fosforoverskud på 6,50 kg P/ha/år. I henhold til beregningen i IT-ansøgningsystemet er der i forhold til det generelle beskyttelsesniveau muligt for det ansøgte projekt, at have et fosforoverskud på 14,9 kg P/ha/år.

Størstedelen (121,59 ha) af udbringningsarealet er beliggende i oplandet til Vadehavet og den øvrige del af udbringningsarealet (51,30 ha og 26,91 ha) afvander henholdsvis til Genner Bugt og Diernæs Bugt. Arealernes afvandingsforhold er beskrevet i afsnit 8.2.

Ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer er dermed beliggende i oplande til et Natura 2000, der i henhold til Skov- og Naturstyrelsens kortværk er overbelastet med fosfor. Derfor skal der ikke, i henhold til lovgivningen, stilles krav til fosforoverskuddet på bedriften.

Ingen af arealerne er beliggende i oplandet til målsatte søer eller råstof søer.

Vurdering

Aabenraa kommune finder, at der i den konkrete sag ikke er forhold, som kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til udvaskning af fosfor til vandmiljøet, udover de vilkår der er stillet i forbindelse med beskyttet natur, afsnit 8.2.

8.6 Natura 2000

Redegørelse

Bedriftens arealer ligger henholdsvis i oplandet til Hjarup Å og Rævekær Bæk, som afvander til henholdsvis Arnå/Vidå- og Immervad Å/Ribe Å-systemet til Vadehavet. Udbringningsarealernes afvandingsforhold er beskrevet i afsnit 8.2.

I Arnå/Vidå-systemet er Arnå og Vidå nedstrøms "Lundsgårde" i Tønder Kommune udpeget som Natura 2000 område, der udgøres af Habitatområde (H90) Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magisterkogen samt Fuglebeskyttelsesområde (F60) Vidåen, Tøndermarsken og Saltvandssøen. Vadehavet i Tønder Kommune er udpeget som Natura 2000 område, der udgøres af Habitatområde (H78) Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde, Fuglebeskyttelsesområde (F57) Vadehavet samt Ramsarområde (27) Vadehavet. I Immervad Å/Ribe Å-systemet er Ribe Å ved "Varming" i Esbjerg Kommune udpeget som Natura 2000 område, der udgøres af Habitatområde (H78) Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde og Ramsarområde (27) Vadehavet samt Fuglebeskyttelsesområde (F51) Ribe Holme og Enge med Kongeåens udløb og Fuglebeskyttelsesområde (F57) Vadehavet.

Vadehavet er angivet som sårbart Natura 2000 område, jf. Miljøstyrelsens kortværk.

Udledningen af kvælstof m.m. fra husdyrbrugets udbringningsarealer skal i hht. Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (bek. nr. 408 af 1. maj 2007) vurderes i forhold til, om det vil skade udpegningsgrundlaget for de ovenfor nævnte habitat- og fuglebeskyttelsesområder.

Udpegningsgrundlaget for Habitatområde (H90) Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magisterkogen, Habitatområde (H78) Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde, Fuglebeskyttelsesområde (F60) Vidåen, Tøndermarsken og Saltvandssøen, Fuglebeskyttelsesområde (F51) Ribe Holme og Enge med Kongeåens udløb, Fuglebeskyttelsesområde (F57) Vadehavet og Ramsarområde (27) Vadehavet indeholder følgende naturtyper og arter:

Naturtyper der indgår i udpegningsgrundlaget for H90:

- 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydebladsplanter eller vandaks
- 3260 Vandløb med vandplanter

Dyrearter der indgår i udpegningsgrundlaget for H90:

- Snæbel
- Flodlampret

- Bæklampret
- Dyndsmerling
- Odder

Naturtyper der indgår i udpegningsgrundlaget for H78:

- 1110 Sandbanke
- 1130 Flodmunding
- 1140 Vadeblade
- 1150 Lagune
- 1160 Bugt
- 1170 Rev
- 1310 Enårig strandengsvegetation
- 1320 Vadegræssamfund
- 1330 Strandeng
- 2110 Forklit
- 2120 Hvid klit
- 2130 Grå/grøn klit
- 2140 Klithede
- 2160 Haytornklit
- 2170 Grårisklit
- 2180 Skovklit
- 2190 Klitlavning
- 2250 Enebærklit
- 2310 Visse-indlandsklit
- 2330 Græs-indlandsklit
- 3130 Søbred med småurter
- 3140 Kransnålalge-sø
- 3150 Næringsrig sø
- 3160 Brunvandet sø
- 3260 Vandløb
- 4010 Våd hede
- 6210 Kalkoverdrev
- 6230 Surt overdrev
- 6410 Tidvis våd eng
- 7150 Tørvelavning
- 7230 Rigkær
- 9190 Stilkege-krat
- 91D0 Skovbevokset tørvemose

Dyrearter der indgår i udpegningsgrundlaget for H78:

- Gråsæl
- Odder
- Spættet sæl
- Marsvin
- Stavsild
- Snæbel
- Flodlampret
- Bæklampret
- Havlampret
- Laks

Fuglearter der indgår i udpegningsgrundlaget for F51:

- Rørdrum
- Hvid stork
- Rørhøg
- Hedehøg
- Blå kærhøg
- Plettet rørvagtel

- Engsnarre
- Klyde
- Hjejle
- Brushane
- Mosehornugle
- Blåhals

Fuglearter der indgår i udpegningsgrundlaget for F57 og F60:

• Rørdrum	• Hvid stork	
• Rørhøg	• Engsnarre	• Lysbuget knortegås
• Hedehøg	• Pibesvane	• Sandløber
• Mosehornugle	• Sangsvane	• Sandterne
• Spidsand	• Lille kobbersneppe	• Strandskade
• Skeand	• Blåhals	• Dværgmåge
• Pibeand	• Brushane	• Sortand
• Grågåås	• Hjejle	• Stor regnspove
• Kortnæbbet gåås	• Strandhjejle	• Edderfugl
• Bramgåås	• Plettet rørvagtel	• Dværgterne
• Almindelig ryle	• Klyde	• Havterne
• Sortterne	• Fjordterne	• Splitterne
• Islandsk ryle	• Gravand	• Hvidklire
• Hvidbrystet præstekrave	• Krikand	• Rødben
	• Mørkbuget knortegås	

I Ribe Å og på de omkringliggende engarealer er flere af arterne og naturtyperne sårbare overfor næringsberigelse. Laks og Snæbel i Ribe Å-systemet følsomme overfor sandvandring og næringsberigelse af vandløbet, idet det kan medføre en skadelig effekt på deres gydepladser, hvis iltindholdet nedsættes og bunden belægges med et slam/sandlag. Højt næringsindhold i åvandet medfører en øget risikoen for næringsstofbelastning af vådområderne langs Ribe Å, hvor der jævnligt sker oversvømmelse af engarealer, bl.a. med naturtyperne rigkær og med tidvis våd eng. Øget eutrofiering og tilgroning af engarealerne kan desuden være en trussel mod engfuglearter, som f.eks. hvid stork, engsnarre, plettet rørvagtel og brushane, arter der er knyttet til vådområderne langs åen.

Arterne der er knyttet til det marine miljø i Vadehavet og de marine naturtyper kan for en stor dels vedkommende påvirkes negativt af øget næringsstofbelastning. Ifølge basisanalysen for Natura 2000-området Vadehavet (2007) er udledning af kvælstof og fosfor er en trussel mod naturværdierne i Vadehavet, idet det som direkte eller afledt konsekvens har en lang række uønskede virkninger. Perioderne med næringsstofbegrænsning for planteplankton er fortsat meget korte, og der forekommer høje klorofylkoncentrationer, masseopblomstring af planteplankton, samt store mængder eutrofieringsbetingede makroalger.

Den samlede udledning af kvælstof og fosfor fra europæiske floder og åer til Vadehavet som helhed er faldet stærkt over de sidste 15 år, og det har medført et faldende fosforindhold i Vadehavet. I den sydlige Nordsø/Tyske Bugt er også kvælstofindholdet faldende, mens der ikke er målt fald i kvælstof inde i selve Vadehavet.

Sammenlignet med et naturligt baggrunds niveau er koncentrationen af kvælstof i Vadehavet 7-8 gange højere, og den nuværende omsætningshastighed af organisk materiale er omkring 3-5 gange højere end i tiden før industrialiseringen. Den internationalt fastlagte målsætning om, at Vadehavet skal være et "ikke næringsstofbelastet område" vurderes ikke at være opfyldt for hverken de hollandske, de tyske eller de danske delområder af Vadehavet på grund af de høje kvælstofkoncentrationer.

Flere af arterne er sårbare overfor næringsberigelse af deres levesteder. F.eks. er snæbel i Vidå-systemet følsomme overfor sandvandring og næringsberigelse af vandløbet, idet det kan medføre en skadelig effekt på deres gydepladser, hvis iltindholdet nedsættes og bunden belægges med et slam/sandlag.

Højt næringsindhold i åvandet, der føres til Rudbøl Sø, kan medføre en hurtigere tilgroning af Magisterkog og Rudbøl Sø sammenlignet med en ren naturtilstand i oplandet, hvilket giver dårligere leveforhold for bl.a. rørdrum (basisanalyse for H90 og forslag til Natura 2000 plan).

Rudbøl sø er A₁ målsat, der er en målsætning med skærpede krav, som anvendes, hvis særlige naturværdier ønskes bevaret. Målsætningen er ikke opfyldt ifølge regionplan 2005-2016 og udkast til vandplan for vanddistrikt 4.1.

Trusler i henhold til kvælstof mod Vidåen, Tøndermarsken og Saltvandssøen er et unaturligt højt næringsindhold i vandløbene medfører i forbindelse med de regelmæssige oversvømmelser en næringsstofberigelse af enge og vådområder med øget tilgroning og ændringer i den oprindelige artssammensætning i plantelivet til følge. Brug af plantebeskyttelsesmidler og store mængder af gødningsstoffer truer de oprindelige plantesamfund i det store lavbundsområde. Tilgroning med træer, buske og høje urter er en trussel for ekstensivt udnyttede enge og rørsumpe. Især er opvækst af buske og træer i skelgrøfter og langs fyldgrave en trussel for mange af engfuglene, idet der herved opstår ynglesteder for prædatorer som tårnfalk, krage, husskade og ræv. Tilgroning af enge og rørsumpe forringer yngleforholdene for bl.a. engsnarre og brushane, men også for andre arter af engfugle som vibe og gul vipstjert (forslag til Natura 2000 plan for Vadehavet - delplan for F60).

Trusler i henhold til kvælstof mod Ribe Holme og Enge med Kongeåens udløb er et unaturligt højt næringsindhold i vandløbene medfører i forbindelse med de regelmæssige oversvømmelser en næringsstofberigelse af enge og vådområder med øget tilgroning og ændringer i den oprindelige artssammensætning i plantelivet til følge. Brug af plantebeskyttelsesmidler og store mængder af gødningsstoffer truer de oprindelige plantesamfund i det store lavbundsområde (forslag til Natura 2000 plan for Vadehavet - delplan for F51).

Ifølge basisanalysen for F57 Vadehavet er den internationale målsætning om, at Vadehavet skal være et "ikke næringsbelastet område" ikke opfyldt pga. de høje kvælstofkoncentrationer. "Opfyldelsen af målsætningen vil som minimum kræve en reduktion af næringsbelastningen med 50 % for kvælstof og 80 % for fosfor i forhold til niveauet i begyndelsen af 1989-90, som oprindeligt fastlagt i vandmiljø-handlingsplanen. Dette mål er endnu ikke nået for den sønderjyske del af det danske vadehav. Det vil derfor være nødvendigt fortsat at reducere især det diffuse bidrag for at nå de internationale, nationale og regionale mål. Det er desuden vigtigt at reducere den atmosfæriske næringsbelastning gennem en indsats overfor kilderne hertil" (Basisanalyse for vanddistrikt 50, Del 2 (s 37 og 39)).

I udkast til vandplan er tilstanden i Vadehavet angivet som moderat til dårlig.

Ifølge hjemmesiden vandognatur.dk, under beskrivelsen af naturområdet N89 Vadehavet, beskrives de væsentligste trusler mod naturtyperne og arterne i området som værende bl.a. næringsstofbelastningen, intensiv landbrugsdrift, tilgroning og afvanding. I udkast til vandplan er tilstanden i Vadehavet angivet som moderat til dårlig, hvor Lister Dyb er angivet som ringe. For at opnå målopfyldelse kræves mindst at tilstanden er god.

En af forudsætningerne for beskyttelsesniveauet i husdyrloven er, at antallet af DE i oplandet ikke er stigende (notat fra Miljøstyrelsen 15. december 2009). Udgangspunktet i husdyrloven er baseret på år 2005.

Undersøgelser udført af Conterra viser, at der ikke er sket en signifikant stigning i antallet af DE i oplandet til hele Vadehavet i perioden fra 2001 til 2007. Derimod viser opgørelse i oplandet til Lister Dyb, som er den sydligste del af Vadehavet, som Vidåen afvander til, at antallet af DE i oplandet har været jævnt, signifikant stigende i perioden 2001-2008.

Resultaterne fra Conterra viser, at antallet af DE er steget, dels i hele oplandet til Lister Dyb og dels i Aabenraa Kommune. Stigningen skyldes hovedsageligt en stigning i antallet af svin.

I oplandet til Lister Dyb er antallet af DE fra 2001-2008 steget med 11 %, og i Aabenraa kommune er stigningen på 15,5 %. I Aabenraa Kommunes del af oplandet til Lister Dyb er antallet af svin steget med 69 % i samme periode.

Det totale antal DE i Aabenraa Kommunes opland er steget med 6 % fra 2005 til og med 2008, hvor 2008 ligger på samme niveau som 2007.

I det vejledende notat fra Miljøministeriet om "afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevand ved vurdering af ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven" fra 24. juni 2010, fremgår det, at Styrelsen bl.a. bruger stigende antal DE i et opland som afskæringskriterie for om beskyttelsesniveauet for nitrat til overfladevand skal skærpes. Styrelsen fastsætter her en skæringsdato, hvorfra husdyrtrykket ikke må være stigende. Denne dato er sat til 1. januar 2007.

Conterra undersøgelsen viser ingen stigning i antal DE fra 2007 til 2008. Hvordan udviklingen har været siden 2008 har kommunen ingen tal for, så det er usikkert om det konkret er en stagnation fra 2007, eller om der forsat vil være en stigende udvikling i antal DE i opl. til Lister Dyb.

Ifølge Habitatdirektivets artikel 6 og vejledningen til denne, skal kommunen sikre, at planer og projekter hverken i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter i kumulation (dvs. i forhold til eksisterende belastninger og i forhold til belastninger fra allerede vedtagne planer, som ikke er realiserede) kan have en negativ påvirkning på de arter og naturtyper, som Natura 2000-områderne er udpeget for at bevare eller er til hindring, for at området kan opnå gunstig bevaringsstatus og en god tilstand.

Aabenraa Kommune skal bemærke, at der jf. Miljømålsloven skal laves indsats- og handlingsplaner for overfladevand, grundvand og Natura 2000 områder.

Ved gennemførelse af den nødvendige indsats skal det sikres, at der opstår god natur- og miljøtilstand. I udkast til vandplan for vanddistrikt 4.1 Kruså/Vidå og hovedopland 1.10 Vadehavet forventes det, at tidsfristen for målopfyldelse udskydes til efter 2015 pga. usikkerhed og manglende viden. Fastlæggelse af indsatskrav udskydes derfor til Vandplan 2015. Der må dog ikke gives tilladelse til øget forurening, der kan være til hindring for opnåelse af god tilstand i vandmiljøet.

Vurdering

Næringsstoffudvaskning

Kravene til N og P er overholdt med harmonikravet på 1,4 DE/ha (DE-reel), idet arealerne ikke afvander til et Natura 2000 område, der i hht. Miljøstyrelsens kortværk udløser N- og P-klasser.

Kan projektet i sig selv påvirke Natura 2000 vandområdet væsentligt pga. udvaskning af næringsstoffer?

Vidå udmunder i Lister Dyb tidevandsområde i Vadehavet. I udkastet til vandplanen for Vadehavet er oplandet til Lister Dyb (Vidå og Brede Å) opgivet til i alt 162.400 ha (inkl. oplandet i Tyskland). Ejendommens udbringningsarealer udgør 199,78 ha, hvoraf ca. 4 ha afvander via Vidå-systemet. Dvs. at en mindre del af udbringningsarealet der afvander til Vidå-systemet udgør ca. 0,0025 % af det samlede opland til Lister Dyb. Ifølge tal fra udkast til vandplanen er den gennemsnitlige udledning til Lister Dyb (i perioden 2001-2005) 1.727 tons N/år og 70,4* tons P/år (*er oplyst af Miljøcenter Ribe).

Udledningen af nitrat fra Hesselbjergvej 3 er beregnet til ca. 0,35 ton N/år (87,50 kg N/ha * 4,02 ha). Fosforudvaskningen fra ejendommen er ukendt, da der pt. ikke findes modeller, der kan beregne denne udvaskning. Nitratudledningen fra ejendommen udgør efter reduktion (4,02 ha x 87,5 kg N/ha x (1-0,76)) fra udbringningsarealer (beregnet som worst case) til recipienten i alt 0,005 % af den samlede udledning til Lister Dyb.

Det vurderes på den baggrund, at bedriften i sig selv ikke kan påvirke Natura 2000 vandområdet væsentligt.

Ribe Å udmunder i Knude Dyb tidevandsområde i Vadehavet. I udkastet til vandplanen for Vadehavet er oplandet til Knude Dyb (Ribe Å mfl.) opgivet til i alt 145.300 ha. Ejendommens udbringningsarealer udgør 199,78 ha, hvoraf ca. 118 ha afvander via Immervad Å/Ribe Å-systemet. Dvs. at størstedelen af udbringningsarealet udgør ca. 0,08 % af det samlede opland til Knude Dyb.

Ifølge tal fra udkast til vandplanen er den gennemsnitlige udledning til Knude Dyb (i perioden 2001-2005) 3.217 tons N/år og 81,8* tons P/år (*er oplyst af Miljøcenter Ribe). Udledningen af nitrat fra Hesselbjergvej 3 er beregnet til ca. 10 tons pr. år (87,50 kg N/ha * 111,09 ha). Fosforudvaskningen fra ejendommen er ukendt, da der pt. ikke findes modeller, der kan beregne denne udvaskning. Nitratudledningen fra ejendommen udgør efter reduktion (111,09 ha x 87,5 kg N/ha x (1-0,51)) fra udbringningsarealer (beregnet som worst case) til recipienten i alt 0,16 % af den samlede udledning til Knude Dyb.

Det vurderes på den baggrund, at bedriften i sig selv ikke kan påvirke Natura 2000 vandområdet væsentligt.

Kan projektet i sammenhæng med andre projekter påvirke Natura 2000 områder væsentligt pga. nitratudvaskning?

Udbringningsarealerne til ejendommen er beliggende i "Opland til sårbare Natura 2000 områder", der ifølge basisanalyserne er overbelastet med næringsstoffer. Arealerne der henholdsvis afvander til Vidå-systemet og til Immervad Å/Ribe Å-systemet har henholdsvis et N-reduktionspotentiale på 76-100 % (ca. 4 ha) og 51-75 % (ca. 118 ha).

Et højt N-reduktionspotentiale betyder, at en stor del af de nedsivende kvælstofforbindelser omdannes til luftformigt kvælstof eller bindes i jorden, inden de når grundvand eller vandløb, forudsat at arealerne ikke er afvandede og dræned. På vandets vej gennem vandløb og søer, sker der en yderligere reduktion.

Selvom Hesselbjergvej 3 ligger i opland til et sårbart Natura 2000 område, vurderer Aabenraa Kommune, at de generelle harmoniregler sammen med et højt til middel N-reduktionspotentiale og med de nye dyreenhedsberegninger, der er trådt i kraft, husdyrlovens beskyttelsesniveauer, medvirker til at udvaskningen af kvælstof og fosfor på sigt vil falde. Dermed er det Aabenraa Kommunes vurdering, at udvidelsen på ejendommen ikke vil betyde en forringelse af Vadehavet eller de tilhørende habitat- og fuglebeskyttelsesområder.

8.7 Påvirkninger af arter med særlig strenge beskyttelseskrav (bilag IV)

I habitatdirektivets Bilag IV er opført en række arter, som skal ydes streng beskyttelse overalt i deres naturlige udbredelsesområde, også uden for de udpegede habitatområder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende blandt andet, at yngle- og rasteområde ikke må beskadiges eller ødelægges, og for planternes vedkommende blandt andet, at arterne ikke må indsamles, plukkes eller ødelægges.

I det følgende vurderes forekomsten af de bilag IV arter, hvor projektområdet ligger indenfor eller i nærheden af artens naturlige udbredelse. Der er søgt efter registreringer indenfor de seneste 10 år i Håndbog om dyrearter på Habitatdirektivets Bilag IV, *Faglig rapport fra DMU nr.635, 2007*, og naturdatabaser på www.naturdata.dk. Der er i databaserne registreringer af løvfrø og stor vandsalamander omkring projektets udbredelsesom-

råde. Ved Grønslet Bjerg er der beliggende 4 lokaliteter registreret som Genner-kvadrat, som udgøres af vandhuller, hvor der i juni 2009 er registreret Stor vandsalamander og løvfrø. Disse vandhuller er beliggende henholdsvis ca. 50 til 450 meter SØ og Ø for areal 18-0. Arterne stor vandsalamander og løvfrø er fredet samt op opført på Gullisten (1997) som opmærksomkrævende (X).

Redegørelse

Spidssnudet frø. Spidssnudet frø er almindeligt udbredt over det meste af landet. Den har haft en tilbagegang i de sydøstlige dele af Danmark, men der er ikke længere dokumentation for en tilbagegang i de øvrige dele af landet. Den er derfor vurderet ikke truet i Danmark.

Den findes i større eller mindre vandhuller i engområder, moser, dyrkede marker og skovbevoksede områder. På denne baggrund vurderes det som sandsynligt, at arten forekommer i projektområdets vandhuller. Trusler mod arten vil være opfyldning eller tilgroning af vandhuller gennem øget belastning med næringsstoffer eller dræning og ødelæggelse af levestederne i omgivelserne, herunder fjernelse af levende hegn og bevoksninger.

Arealerne i projektområdet er landbrugsjord i omdrift, og arealerne er i omdrift i både før- og eftersituationen, hvorfor der ikke sker ændringer i arealanvendelsen. Vandhullerne i eller grænsende op til udbringningsarealerne skal være omgivet af dyrkningsfri bræmmer, målt fra vandhullets øverste kant (kronen).

Kommunen vurderer, at dyknings-, gødnings- og sprøjtefri bræmmer vil yde vandhullerne beskyttelse mod næringsstoffer tilført via overfladeafstrømning og sikre padderne skjul i den tid, yngelen forlader vandhullet. Derfor vurderes det, at gennemførelse af projektet ikke vil forværre livsbetingelserne væsentligt. Det skal bemærkes, at anlæggelse af bræmmer samt oprensning (oprensning kræver tilladelse fra kommunen) af tilgroede vandhuller vil forbedre livsbetingelserne for arten.

Bræmmer langs vandløb bruges af padder dels som spredningskorridorer og ledelinier mellem ynglesteder og dels som rasteområder udenfor yngletiden. Beskyttede vandløb skal derfor være omgivet af 2 meter udyrkede bræmmer for at sikre vandløbet som spredningskorridor og rasteområde for området padder og andre dyrearter.

Løgfrø. Løgfrøen er spredt til sjældent forekommende i Danmark og er i tilbagegang. Det er muligt at løgfrøen fortsat er i så stærk tilbagegang på landsplan, at den skal klassificeres som truet. Men der er for få pålidelige data om bestandsudviklingen til at afgøre dette sikkert. Løgfrøen foretrækker lysåbne vandhuller i omgivelser med let jord, hvor den kan grave sig ned om dagen. Trusler mod arten vil være opfyldning eller tilgroning af vandhullet gennem øget belastning med næringsstoffer og ødelæggelse af levestederne i omgivelserne.

Det vurderes, med samme begrundelse som for spidssnudet frø, at gennemførelse af projektet ikke vil forværre livsbetingelserne væsentligt. Det skal bemærkes, at anlæggelse af bræmmer samt oprensning af tilgroede vandhuller vil forbedre livsbetingelserne for arten.

Stor Vandsalamander. Den store vandsalamander er udbredt over det meste af Danmark, hvorfor den er vurderet ikke truet, dog er den fåtallig i Jylland vest for israndslinien. Den yngler i solåbne vandhuller med rent vand men kan uden for yngletiden opholde sig i dybere vandhuller og vandhuller med forurenede vand. På land kan den findes nær vandhuller under væltede træer o.l.

På den baggrund vurderes det, at den store vandsalamander kan forekomme i projektområdets vandhuller. Trusler mod arten vil være opfyldning eller tilgroning af vandhullet gennem øget belastning med næringsstoffer og ødelæggelse af levestederne i omgivelserne. Udsætning af fisk vil også være skadeligt, da fiskene æder salamanderens æg og yngel.

Det vurderes, med samme begrundelse som for spidssnudet frø (se ovenfor), at gennemførelse af projektet ikke vil forværre livsbetingelserne væsentligt. Det skal bemærkes, at anlæggelse af bræmmer samt oprensning af tilgroede vandhuller vil forbedre livsbetingelserne for arten.

Markfirben. Markfirbenet er udbredt over det meste af landet men noget pletvist. Selv om markfirben fortsat synes at gå lidt tilbage, er der ikke dokumentation for en kraftig tilbagegang. Den vurderes derfor ikke truet i Danmark. Markfirbenet træffes på steder med bar og løs, gerne sandet jord. Det kan være heder, klitter overdrev, råstofgrave, stengærder og på vej- eller jernbaneskrånninger.

Trusler mod arten er næringsberigelse af levesteder, der medfører øget tilgroning og tættere vegetation, der forringer yngle og rastemulighederne for markfirben.

Hasselmus. Hasselmusen er spredt til sjældent forekommende i Danmark. Hasselmusens levesteder er knyttet til en lagdelt og forskelligartet løvskov, rig på frø- og frugtsætning med en mangfoldig underskov bestående af forskellige urter og bærbuske. Hasselmusen kræver stabile og uforstyrrede levesteder, og i Aabenraa Kommune er der kun registreret en bestand i Søgård Skov. Det kan dog ikke helt udelukkes at projektområdet omfatter hasselmusens udbredelsesområde, men det vurderes ganske usandsynligt, at den har udbredelsesområde indenfor ejendommens udbringningsareal.

Flagermus. Flagermusene overnatter oftest i huse og hule træer i nærheden af skov. Fourageringsområderne er artsafhængige og kan bl.a. være søer og åer, hvor flagermusene æder insekter, som de fanger over vandoverfladen. Mange arter fouragerer på insekter, de fanger i lysåben løvskov, over marker og skove, i skovkanter, lysninger eller levende hegn.

Projektområdet kan tænkes at indgå i nogle arters fourageringsområder, men med baggrund i at arealerne er landbrugsjord i omdrift, og at arealerne er i omdrift i både før- og eftersituationen, hvorfor der ikke sker ændringer i arealanvendelsen, vurderes det, at der ikke vil være negative påvirkninger.

Odder. Odderen er nu udbredt helt ned til den dansk-tyske grænse i større vandløb og søer. Det må derfor formodes, at den forekommer i vandløbssystemerne i Aabenraa Kommune. Det vurderes, at vandløb og grøfter ved udbringningsarealet vil være mulige levesteder, men ikke oplagte levesteder. Derimod vurderes det, at vandløb og grøfter i projektområdet vil være velegnede som levesteder. Odderen er med sikkerhed observeret i Vidå-systemet.

Grøn mosaikguldsmed. I Sønderjylland forekommer den lokalt bl.a. ved kanaler i Tøndermarsken og omkring Tinglev Sø. Arten yngler kun i søer, damme og kanaler med forekomst af krebseklo i to meget forskellige typer af natur:

- søer og moser, der ikke er for næringsrige, og hvor solen kan skinne ned på vandfladen. Ofte i skov.
- kanaler og grøfter i marsken i Sydvestjylland, som ligger helt åbent og har et rigt planteliv.

Hunnen lægger æggene ved indboring i blade af krebseklo.

Trusler imod arten er næringsberigelse og sløjfning af vandhuller, udsætning og fodring af fisk samt vandstandssænkning.

Andre udvalgte arter tilknyttet vandhuller. Potentielt vil der kunne forekomme arter som butsnudet frø, grøn frø, lille vandsalamander og skrubtudse, der ikke er opført på Habitatdirektivets Bilag IV, men som er fredede herhjemme. For disse arter gælder de samme betragtninger, som nævnt under bilag IV padderne ovenfor.

Rødlisten er en fortegnelse over plante- og dyrearter, der er forsvundet, akuttruede, sårbare eller sjældne i den danske natur. Listen revideres løbende. Ingen af de øvrige padderarter, der kan forekomme i projektområdet eller markfirben har status af truet i Danmark jf. den seneste revision af rødlisten i 2003-2008. Spidssnudet frø, butsnudet frø, løvfrø, løgfrø, grøn frø, skrubtudse og stor – og lille vandsalamander er dog opført på gullisten 1997 som opmærksomhedskrævende. Gullisten er en oversigt over plante- og dyrearter, der er i tilbagegang i Danmark.

Blandt pattedyrene er både odder, hasselmus og ni flagermusarter fredede og opført på rødlisten fra 1997. Listen er under revision og opdatering mangler stadig.

Grøn mosaikguldsmed er ligeledes fredet og rødlistet som næsten truet i Danmark jf. revision af rødlisten i 2003-2008.

Vurdering

Kommunen har ikke registreret planter og dyr, omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistet på eller umiddelbart op til husdyrbrugets anlæg og udspretningsarealer, men vurderer at nogle arter med meget stor sandsynlighed forekommer i området.

I henhold til NOVANA overvågningen er der i juni 2009 registreret løvfrø og stor vandsalamander indenfor 50 til 450 meter fra projektets udbringningsareal (areal 18-0). Grundet afstanden vurderer Kommunen, at det ansøgte projekt ikke vil påvirke arterne eller deres levesteder væsentligt.

Kommunen vurderer, under forudsætning af at vilkårene i afsnit 8 overholdes, at driften af arealerne ikke vil have negativ indflydelse på ovennævnte arter, da der ikke ændres på vandhuller, fortidsminder, sten- og jorddiger eller andre potentielle levesteder for padder eller krybdyr. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus. Der sker med andre ord ikke fysiske ændringer i forbindelse med projektet, der kan være til skade for bilag IV-arter eller andre fredede eller rødlistede arter.

9 Oversigt over bedste tilgængelige teknik (BAT)/renere teknologi

Redegørelse

Et af hovedformålene med lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, er at fremme anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT = Best Available Techniques), herunder renere teknologi.

BAT-begrebet er nærmere fastlagt i IPPC-direktivet¹, hvorefter fremgår følgende:

I direktivets artikel 2, nr. 11, defineres "den bedste tilgængelige teknik" som: "det mest effektive og avancerede trin i udviklingen af aktiviteter og driftsmetoder, som er udtryk for en given tekniks principielle praktiske egnethed som grundlag for emissionsgrænseværdier med henblik på at forhindre eller, hvor dette ikke er muligt, generelt begrænse emissionerne og indvirkningen på miljøet som helhed."

Der forstås ved:

"teknik": både den anvendte teknologi og den måde, hvorpå anlæg konstrueres, bygges, vedligeholdes, drives og lukkes ned.

"tilgængelig": udviklet i en målestok, der medfører, at den pågældende teknik kan anvendes i den relevante industrisektor på økonomisk og teknisk mulige vilkår, idet der tages hensyn til omkostninger og fordele, uanset om teknikken anvendes eller produceres i den pågældende medlemsstat eller ej, når blot driftslederen kan disponere over teknikken på rimelige vilkår.

"bedste": mest effektiv teknik til opnåelse af et højt generelt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed.

Kravet om BAT gælder for både eksisterende og nyetablerede dele af anlægget, når der søges om godkendelse af etablering, udvidelse eller ændring. For krav til eksisterende dele af anlægget skal der fastsættes en rimelig frist til at opfylde BAT-krav, der fastsættes i en miljøgodkendelse foranlediget af en udvidelse eller ændring².

Definitionen af BAT indebærer, at vurderingen af, hvad der er BAT for en virksomhedstype, bl.a. må anses i forhold til virksomhedens størrelse, og om der er tale om en ny eller en bestående virksomhed. Det er imidlertid ikke den enkelte landmands økonomiske forhold, der indgår i vurderingen. Fastlæggelse af BAT er generaliseret i den forstand, at vurderingen foretages i forhold til, hvad der i almindelighed er opnåeligt i den pågældende industrisektor, jf. direktivets artikel 2, nr. 11.

BAT skal i alle tilfælde anvendes med henblik på at nedbringe den samlede, miljømæssige belastning af omgivelserne. Husdyrbrug skal derfor anvende teknik, der kan anses som BAT, også i tilfælde, hvor mindre omkostningskrævende foranstaltninger ville være tilstrækkelige til at opfylde det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i husdyrbrugbekendtgørelsens bilag 3. Kravet om BAT kan således betyde, at næringsstoftab eller anden forurening bringes ned under det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i husdyrbrugbekendtgørelsen³. Det bemærkes endvidere, at kravet om BAT er uafhængigt af, om produktionen vil påvirke særligt sårbare områder væsentligt eller ej. Hvis anvendelse af en BAT-teknik – f.eks. en gulvtype – bringer husdyrbrugets forurening under beskyttelsesniveauet i husdyrbrugbekendtgørelsens bilag 3 medfører dette ikke, at BAT-teknologier i andre henseender f.eks. foderteknologier alene af denne grund kan fravælges.

¹ Rådets direktiv (96/61/EF) af 24. september 1996 om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening, kodificeret ved direktiv 2008/1/EF

² Forslag til lov om miljøgodkendelse (L55, Folketingsåret 2006-2007), særtryk, side 36.

³ Forslag til lov om miljøgodkendelse (L 55, Folketingsåret 2006-2007), særtryk, side 37.

Vilkår om BAT indebærer ikke, at der stilles krav om anvendelse af bestemte teknologier. Men princippet om BAT pålægger myndighederne i vilkårsfastsættelsen at lægge vægt på, hvad der er opnåeligt ved anvendelsen af BAT.

En ansøgning om godkendelse af husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 12 skal indeholde oplysninger om husdyrbrugets valg af BAT, jf. husdyrbrugbekendtgørelsens § 5, stk. 2, jf. bilag 2, pkt. G, nr. 27-28. Oplysningerne skal gives i en redegørelse med dokumentation for, i hvilket omfang det valgte projekt bygger på anvendelse af den mindst forurenende og ressourceforbrugende teknik vedrørende bl.a. råvarer, energi, vand og andre hjælpestoffer, produktionsanlæg, processer og affaldsfrembringelse. Redegørelsen skal indeholde et resumé af de væsentligste af de eventuelle alternativer, som ansøger har undersøgt. Ansøgningen skal også indeholde oplysninger om anvendelse af BAT til reduktion af ammoniakemission og udvaskning af nitrat, samt oplysninger om, hvordan et eventuelt fosforoverskud og udledning af fosfor nedbringes. Ansøger er således ansvarlig for at undersøge og vurdere mulighederne for at anvende BAT.

Af Miljøstyrelsens svar nr. 56 på Frequently Asked Questions (FAQ) fremgår, at BAT-redegørelse i sager efter husdyrbruglovens § 12 som minimum skal indeholde følgende:

Oplysninger BAT-redegørelse for § 12

- Management
  1. Beskrivelse af hvilke ledelses- og kontrolrutiner der anvendes for at styre husdyrbrugets miljøforhold herunder de anvendte teknologier.
- Anvendelse af bedste tilgængelige teknik inden for områderne:
  2. Foder
  3. Staldindretning
  4. Forbrug af vand og energi
  5. Opbevaring/behandling af husdyrgødning
  6. Udbringning af husdyrgødning

Redegørelsen skal indeholde en systematisk gennemgang af, om de teknologier, der er valgt inden for de enkelte områder, lever op til niveauet for BAT. Gennemgangen skal omfatte både de eksisterende og nye dele af anlægget. Redegørelsen skal endvidere indeholde et resumé af de væsentligste eventuelle alternativer, som ansøger har undersøgt. I den forbindelse skal det begrundes, hvorfor der eventuelt er fravalgt løsninger, der er miljømæssigt bedre. Såfremt der i en eksisterende stald ikke anvendes bedst tilgængelige stalddokumenter, skal der redegøres for, hvornår stalden vil blive renoveret, således at den kommer til at leve op til niveauet for bedste tilgængelige stalddokumenter.

Når det gælder svine- og fjerkræbrug skal redegørelsen på alle de nævnte 6 områder relateres til de teknologier, der er beskrevet i EU-kommissionens referencedokument om BAT vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion fra juli 2003⁴. F.eks. under foder-teknologier angiver BREF-dokumentet, at fasefodring og fytasetilsætning betegnes som bedste tilgængelige teknik. Såfremt der ikke anvendes disse fodringsteknikker, skal det begrundes.

BAT inden for kvægbrug er ikke nærmere defineret, da der ikke er udarbejdet et BREF-dokument, der svarer til BREF-dokumentet vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion af den grund, at kvæg ikke er listet i IPPC-direktivets artikel 6.6. Det fremgår af husdyrbruglovens § 19 og § 23, at Aabenraa Kommune ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse efter § 12 skal sikre sig, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik og varetage hensyn til anvendelse af den bedste tilgængelige teknik. Da der i husdyrbrugloven således ikke skelnes mellem dyrearter, skal der redegøres for anvendelse af BAT på alle husdyrbrug uanset dyreart.

---

⁴ BREF-dokument, Referencedokument for bedste tilgængelige teknikker vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion, 2003

For så vidt angår husdyrbrug omfattet af husdyrbruglovens § 12 er det Miljøklagenævnets opfattelse, at ansøgeren skal orientere sig og over for Aabenraa Kommune redegøre for de mulige valg og/eller fravalg af BAT, der er beskrevet i Skov- og Naturstyrelsens og Miljøstyrelsens vejledninger, Miljøstyrelsens BAT-blade, Skov- og Naturstyrelsens BAT-byggeblade samt BREF-dokumentet for svine- og fjerkræavl.

Aabenraa Kommune har taget stilling til ansøgerens BAT- redegørelse, og Aabenraa Kommune har vurderet, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik i relation til husdyrbrugloven.

Der er redegjort for anvendelse af bedste tilgængelige teknik under de relevante afsnit i miljøgodkendelsen. I de samme afsnit findes ligeledes vurderingerne og eventuelle vilkår.

I nedenstående tabel vises en samlet oversigt over hvilke områder BAT-redegørelsen har omfattet, i hvilke afsnit redegørelse, vurdering og vilkår kan findes.

Tabel 20 BAT oversigt

BAT områder	Redegørelse, vurdering og vilkår
Staldindretning	Afsnit 5.1
Foder	Afsnit 5.3
Forbrug af vand og energi	Afsnit 5.6
Reduktion af ammoniakemission	Afsnit 5.1 + 6.2 + 6.3 + 6.5
Affald	Afsnit 5.9
Nødfremgangsmåde, ikke planlagte hændelser	Afsnit 5.11
Opbevaring/behandling af husdyrgødning	Kap. 6
Udbringning af husdyrgødning	Afsnit 6.6
Reduktion af udvaskning af nitrat	Afsnit 6.4 + 8.4
Fosforoverskud og udledning af fosfor	Afsnit 6.4 + 8.5
Management	Se nedenstående

Management

BAT inden for management/godt landmandskab er i BREF (referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion) defineret på en række områder. På bedriften er der taget følgende forholdsregler:

Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplan, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning.

Der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug samt spild, men vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Der bliver udarbejdet en beredskabsplan, således forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet. Beredskabsplanen forventes først udarbejdet, når det nye staldbyggeri er opført.

Der er ikke udarbejdet egentlige planer for reparation og vedligehold. Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov. Der er aftale om rottebekæmpelse med Mortalin.

Der er ikke egentlige uddannelses- og træningsprogrammer, men de ansatte sendes på relevante kurser i arbejdstiden, når der er behov, alt efter hvilke type arbejdsopgaver, de skal håndtere. På ansøgningstidspunktet er der 1 fuldtidsansat på bedriften. Efter udvidelsen forventes at beskæftige ca. 2 fuldtidsansatte.

Der lægges stor vægt på dyrevelfærd og god staldhygiejne. Hvis en so ser ud til at udvikle tendens til skulderryg, lægges en gummimadrass ind i stien. Alle søer i drægtighedsstalden har adgang til dybstrøelse, der monteres en strømaskine i drægtighedsstaldene.

Der er alarmer på ventilation og foderanlæg, således at der kan gribes ind, hvis der er strømsvigt eller lignende.

Herudover vaskes rutinemæssigt efter hvert hold i fare-, smågrise og slagtesvinestier. Løbe- drægtighedsstaldene vaskes efter behov – primært i varme perioder, så dyrene ikke bliver kolde, da staldene aldrig er helt tømt. I kolde perioder er luftfugtigheden så høj, at vandet ikke kan bortventileres hurtigt nok.

Gyllen udbringes normalt ikke på søndage og helligdage, og der køres aldrig op til beboelsejendomme i weekender eller på helligdage.

Vurdering

Miljø- og ressourcestyring bygger på en helhedsvurdering ud fra et princip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen. Det drejer sig om at minimere anvendelsen af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tabene til omgivelserne bliver så minimale som muligt under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

I forhold til BAT skal alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne i øvrigt påvirkes mindst muligt.

Aabenraa Kommune har på baggrund af den beskrevne drift vurderet, at det ansøgte projekt lever op til BAT indenfor management.

Det er på ovenstående baggrund kommunens vurdering, at der med de valgte løsninger for ombygninger, udvidelser, samt fremtidig drift, er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

Miljøgodkendelsen er meddelt på grundlag af, at de oplyste teknikker bringes i anvendelse. På den baggrund bør husdyrbruget til enhver tid kunne redegøre for, at dette grundlag er til stede. Der stilles derfor vilkår om, at virksomheden – på tilsynsmyndighedens anmodning - skal redegøre for, at husdyrbrugets anlæg og drift er i overensstemmelse med de oplyste teknikker. Tilsynsmyndigheden kan stille krav til, i hvilken form redegørelsen skal leveres, herunder f.eks. procedurebeskrivelser, driftsregistreringer, regnskabsforhold mv.

I bilag 2 til vejledningen til husdyrgodkendelsesloven foreslås bl.a. følgende generelle vilkår i relation til BAT:

- Der skal i godkendelsesperioden foretages fornøden forureningsbegrænsning på basis af principper om bedst tilgængelig teknik til nedbringelse af eventuelle gener fra stalde og gødningsopbevaringsanlæg.
- Ved substitution af råvarer og hjælpestoffer skal virksomheden dokumentere, at substitutionen sker til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.
- Anlæg der er særligt energiforbrugende, f.eks. ventilationsanlæg skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt.

Der stilles vilkår til husdyrbruget i overensstemmelse med vejledningens anbefalinger. Ligeledes er der stillet vilkår om, at bedriften skal udarbejde og fremsende beredskabsplanen for ejendommen til Aabenraa Kommune.

10 Alternative muligheder og 0-alternativet

Alternative muligheder

Ønsket om at udvide produktionen skal ses i sammenhæng med strukturudviklingen i landbruget. Øget konkurrence, øgede omkostninger og faldende priser på landbrugsprodukter samt bortfald af tilskud medfører behov for rationalisering, øget specialisering og større produktioner. Større produktionsenheder forbedrer muligheden for at tiltrække og fastholde arbejdskraft på bedriften – hvilket igen giver en større fleksibilitet for landmanden, herunder mulighed for at deltage i familieliv og ferie.

0-alternativet

Som udgangspunkt er nul-alternativet, at der ikke bygges og udvides på ejendommen.

I planlægningsfasen op til ansøgningen viste det sig hurtigt, at der især var en udfordring, at få ammoniakemissionen så lille som mulig for at beskytte mosen øst for ejendommen. Der er derfor kigget på flere forskellige placeringer af både gyllebeholdere og stalde, efter forhandling med naturafdelingen i Aabenraa Kommune er den nuværende placering blevet accepteret af begge parter, da det giver en fornuftig logistik i det daglige arbejde, samtidig med at staldene er kommet længere væk fra mosen (Mose A) end de første forslag lagde op til.

11 Husdyrbrugets ophør

Redegørelse

I forbindelse med ophør af husdyrproduktion, vil der enten ske det, at ejendommen overdrages med alt indhold til en anden husdyrproducent - ellers vil anlægget blive tømt for dyr og gødning, og rester af kemikalier samt andet affald vil blive bortskaffet iht. kommunens affaldsregulativ. Unødvendige olietanke vil blive sløjfet.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at det ved ophør af driften skal sikres, at de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare foretages, og at stedet bringes tilbage til tilfredsstillende tilstand. Her tænkes der på bortskaffelse af oplagret husdyrgødning, affald, maskiner og andet materiel.

Kommunen har stillet vilkår som skal sikre, at der ved ophør af driften træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare.

12 Egenkontrol og dokumentation

Redegørelse

Der føres på ansøgningstidspunktet forskellige skriftlige opgørelser over egenkontrol. Der føres logbøger over flydelag på gyllebeholderne, der laves svineflytningsregistreringer og der føres journal over medicinbehandling.

Herudover er der en række andre fast procedurer, som dog ikke registreres skriftligt:

- Der vaskes stalde inklusiv ventilatorer efter bestemte rutiner.
- Ved overpumpning fra forbeholder til gyllebeholder tjekkes først, om der er plads.
- Etablering af flydelag umiddelbart efter tømning af gyllebeholder (dog ikke over de nye, da de bliver overdækkede)
- I løbet af dagen holdes anlæggene under opsyn og det tjekkes, om anlæggene kører som de skal

Ansøger har ingen umiddelbare forslag til egenkontrol. Så vidt muligt vil det gerne undgås, at skulle føre udførlige driftsjournaler, da der jo ikke bruges flere end de nødvendige ressourcer i form af råvarer, hjælpestoffer, energi osv.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at der er udarbejdet procedure for egenkontrol på bedriften samt at der skal føres en driftsjournal over de emner, der er stillet vilkår om egenkontrol til i denne miljøgodkendelse. Endvidere ville en samlet driftsjournal over ejendommens egenkontrol give et godt overblik over den daglige drift af ejendommen.

13 Klagevejledning

Miljøgodkendelse er meddelt i medfør af Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 af lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug med senere ændringer og kan i medfør af lovens § 76 påklages til Miljøklagenævnet.

En klage skal være skriftlig og skal sendes til Aabenraa Kommune, Miljø & Natur, Skelbækvej 2, 6200 Aabenraa eller til post@aabenraa.dk. Aabenraa Kommune sender umiddelbart efter klagefristens udløb klagen til Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentlig bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Afgørelsen annonceres offentligt onsdag den 13. oktober 2010 i Lokal - Bladet Budstikken, Aabenraa. En evt. klage skal være modtaget i Aabenraa Kommune senest onsdag den 10. november 2010 inden for normal kontortids ophør kl. 15:00, der er dagen for klagefristens udløb.

Aabenraa Kommune kan oplyse, at det af husdyrbruglovens § 81, stk. 1 fremgår, at en klage over en § 12 miljøgodkendelse ikke har opsættende virkning, med mindre Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Når Aabenraa Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

Afgørelsen kan påklages af:

- afgørelsens adressat
- Miljøministeren
- Enhver, der har en individuel væsentlig interesse i sagens udfald
- Sundhedsstyrelsen
- Danmarks Fiskeriforening, Ferskvandsfiskeriforeningen i Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, alle i henhold til lovens § 85
- Lokale foreninger og organisationer, lovens § 86
- Landsdækkende foreninger og organisationer, lovens § 87

Søgsmål til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentligt bekendtgjort.

Parter og klageberettigede ifølge Forvaltningslovens § 9 har ret til aktindsigt. Eventuel aftale herom kan træffes med Miljø & Natur.

Miljøgodkendelsen er blevet sendt enten pr. brev eller pr. e-mail til nedenstående. Beboelser beliggende inden for det beregnede konsekvensområdet, fremgår af bilag 2.

- Ansøger Preben Laasholdt, Hesselbjergvej 3, 6230 Rødekro*
- Nabo Jan Alfon Tygsen og Bettina Reese Tygsen, Hesselbjergvej 6, 6230 Rødekro*
- Bortforpagter Rasmus Nielsen, Barsø Bygade 22, 6200 Aabenraa*
- Bortforpagter Mogens Hansen, Savværksvej 78, 6230 Rødekro*
- Bortforpagter Oluf Lorenzen, Hovslundvej 45, 6230 Rødekro*
- Bortforpagter Asker Friis, Kirkevænget 9, 6230 Rødekro*
- Bortforpagter Hans Brink, Genner Bygade 22, 6230 Rødekro*
- Bortforpagter Inger Hansen, Hovslundvej 17, 6230 Rødekro*
- Bortforpagter Knud Strøm Nielsen, Øster Løgumvej 63, 6230 Rødekro (bortforpagter af Genner Bygade 32)*
- Bortforpagter Hans Christian Schrøder, Hvedemarken 58, 6230 Rødekro (bortforpagter af Rise Hjarup Bygade 13)*
- Bortforpagter Christian Jakobsen, Vestertoft 17, 6230 Rødekro*

- Miljørådgiver Martin U. Thomsen, LandboSyd, mut@landbosyd.dk*
- Miljøministeriet, Miljøcenter Ribe, post@rib.mim.dk*
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Syddanmark, syd@sst.dk *
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk*
- Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité: aabenraa@dn.dk*
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk*
- DOF-Sønderjylland, aabenraa@dof.dk*
- Det økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, husdyr@ecocouncil.dk*
- Danmarks Fiskeriforening mail@dkfisk.dk*
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk*
- Danmarks Sportsfiskerforbund post@sportsfiskerforbundet.dk*

* har fået ansøgningsmateriale og udkast til kommentering.

14 Bilag

1. Ansøgningsskema, § 12, stk. 2 godkendelse, skemanr. 6644, version 7, genereret den og udskrevet fra www.husdyrgodkendelse.dk den 6. august 2010.
  - 1.1. Oplysningsskema til www.husdyrgodkendelse.dk /forslag til miljøgodkendelse.
  - 1.2. Oversigtsplaner over ejendommen.
  - 1.3. Spildevandsplan og gyllesystem.
  - 1.4. Bruttoarealkort med ejet og forpagtet areal.
  - 1.5. Beregning BAT-niveau – scenarie BAT-staldsystem + køling.
  - 1.6. Beregning BAT-niveau – scenarie Eksisterende stalde + køling.
  - 1.7. Placering af ventilationsafkast – eksisterende og nyt staldanlæg.
  - 1.8. Eksterne transportruter – gyllekørsel.
  - 1.9. Interne transportruter – dyr og foder.
  - 1.10. Biologisk luftvasker – oplysninger om anlægget.
  - 1.11. A: Separationsanlæg – oplysninger om anlægget fra Kemira.
B: Separationsanlæg - ansøgers beskrivelse.
  - 1.12. Separationsanlæg – beregninger.
  - 1.13. Gyllekølingsanlæg – oplysninger om varmeudnyttelse.
  - 1.14. Gyllekølingsanlæg – beregninger.
  - 1.15. Fuldmagt
2. Konsekvensområde for lugt
3. Kommentarer til udkast til miljøgodkendelse af 21. august 2010 fra Danmarks Naturfredningsforening, Aabenraa afdeling

husdyrgodkendelse.dk

Ansøgningskema

Type	§12 Godkendelse
Ansøgningsnummer	6644
Version	7
Dato	06-08-2010

Navn	Preben Laasholdt
Adresse	Hesselbjergvej 3, 6230 Rødekro
Telefon	74698509
Mobil	21673250
E-Mail	hesselbjergvej3@dlgtele.dk

	Total DE Kvæg	Total DE Fjerkræ og andre dyr	Total DE Svin
Nudrift	0 DE	2,14 DE	161,38 DE
Ansøgt	0 DE	2,14 DE	378,37 DE

Kort beskrivelse

Der søges om en udvidelse af produktionen på Hesselbjergvej 3, fra 400 søer, 10.000 smågrise 7,2-30 kg og 900 slagtesvin 30-100 kg svarende til 161,38 DE (2010), til 900 søer med grise fra-vænned ved 7,2 kg, 27.000 smågrise 7,2-32 kg, 1300 slagtesvin 32-105kg og 15 moderfår med lam svarende til 384,38 DE (2010). I forbindelse med udvidelsen bliver der bygget en ny drægtigheds-stald, samt en ny stald til løbning, faring og smågrise umiddelbart nord for de eksisterende stalde. Den eksisterende drægtighedsstald ombygges til halm-/ foderlade. Der etableres en vaskeplads til maskiner med afløb til gyllesystemet øst for den eksisterende smågrisestald.

Vest for den nye drægtighedsstald placeres to nye gyllebeholdere på tilsammen 9000 m³, mellem stalden og gyllebeholderne placeres et separationsanlæg (planlagt AL-2, 3,6M, svin og mink, mo-bil), på en fast betonplads med afløb til gyllesystemet, her etableres endvidere en fortank med til-strækkelig kapacitet til, at der kan være ca. 7 dages gylle i den og kanalerne under staldene til-sammen. Gyllen vil blive kørt igennem separatorens, ca. en gang om ugen, eller ved behov. Fiber-fraktionen afsættes til biogasanlæg, eller evt til forbrænding.

Beregningsgrundlag

10-2008-A

---

1. Oplysninger om ansøger- og ejerforhold	4
1.1. Ansøger	4
1.2. Konsulent	4
1.3. Kontaktperson på bedriften	4
1.4. Bedriftoplysninger	4
1.5. Yderligere oplysninger	4
2. Oprettede Anlæg	7
3. Beregninger på anlæg	42
3.1. Ammoniak	42
3.1.1. Generel Ammoniakreduktion	42
3.1.2. Individuel Ammoniakreduktion	42
3.2. Lugtgeneberegning	43
3.2.1. Resultat af lugtberegning	44
4. Oplysninger om arealer	45
4.1. Arealer	45
4.1.1. Kortbilleder	45
4.1.2. Grundlæggende arealinformationer	60
4.1.3. Udbringningsarealer	60
4.1.4. Aftalearealer	62
4.2. Gødningsregnskab (Nudrift)	62
4.2.1. Produceret Gødningsmængde	62
4.2.2. Tilført Gødningsmængde	62
4.2.3. Afsat Gødningsmængde	62
4.2.4. Total Gødningsmængde	62
4.2.5. Total sum af gødningsmængder	62
4.2.6. Harmonital	63
4.3. Gødningsregnskab (Ansøgt)	63
4.3.1. Produceret Gødningsmængde	63
4.3.2. Tilført Gødningsmængde	63
4.3.3. Afsat Gødningsmængde	63
4.3.4. Total Gødningsmængde	63
4.3.5. Total sum af gødningsmængder	63
4.3.6. Harmonital	63
4.4. Udbringningsteknologi	63
5. Beregninger på arealer	65
5.1. Fosforberegning	65

5.2. Nitratberegning (Overfladevand)	65
5.2.1. Beregning af det maksimale dyretryk og det reelle dyretryk for ansøgt drift	65
5.2.2. Beregning af udvasking af N via Farm-N	65
5.3. Nitratberegning (Grundvand)	65
5.3.1. Ansøgt	65
5.3.2. Merbelastning (Ansøgt - Nudrift)	65

1. Oplysninger om ansøger- og ejerforhold

1.1. Ansøger

Navn	Preben Laasholdt
Adresse	Hesselbjergvej 3, 6230 Rødekro
Telefon	74698509
Mobil	21673250
E-Mail	hesselbjergvej3@dlgtele.dk

1.2. Konsulent

Navn	Martin Ugilt Thomsen
Adresse	Peberlyk 2, 6200 Aabenraa
Telefon	74365076
Mobil	40460371
E-Mail	mut@landbosyd.dk

1.3. Kontaktperson på bedriften

Navn	Preben Laasholdt
Adresse	Hesselbjergvej 3, 6230 Rødekro
Telefon	74698509
Mobil	21673250
E-Mail	hesselbjergvej3@dlgtele.dk

1.4. Bedriftoplysninger

Navn	Unavngivet bedrift
Adresse	Hesselbjergvej 3, 6230 Rødekro
CVR	14310436

1.5. Yderligere oplysninger

Kort beskrivelse

Der søges om en udvidelse af produktionen på Hesselbjergvej 3, fra 400 søer, 10.000 smågrise 7,2-30 kg og 900 slagtesvin 30-100 kg svarende til 161,38 DE (2010), til 900 søer med grise fra-vænned ved 7,2 kg, 27.000 smågrise 7,2-32 kg, 1300 slagtesvin 32-105kg og 15 moderfår med lam svarende til 384,38 DE (2010). I forbindelse med udvidelsen bliver der bygget en ny drægtigheds-stald, samt en ny stald til løbning, faring og smågrise umiddelbart nord for de eksisterende stalde. Den eksisterende drægtighedsstald ombygges til halm-/ foderlade. Der etableres en vaskeplads til maskiner med afløb til gyllesystemet øst for den eksisterende smågrisestald.

Vest for den nye drægtighedsstald placeres to nye gyllebeholdere på tilsammen 9000 m³, mellem stalden og gyllebeholderne placeres et separationsanlæg (planlagt AL-2, 3,6M, svin og mink, mo-bil), på en fast betonplads med afløb til gyllesystemet, her etableres endvidere en fortank med til-strækkelig kapacitet til, at der kan være ca. 7 dages gylle i den og kanalerne under staldene til-sammen. Gyllen vil blive kørt igennem separatoren, ca. en gang om ugen, eller ved behov. Fiber-fraktionen afsættes til biogasanlæg, eller evt til forbrænding.

Ikke teknisk resume af de miljømæssige konsekvenser

På Hesselbjergvej 3 er der i dag tilladelse til 400 søer med smågrise op til 7,2 kg, 10.000 smågrise op til 30 kg og 900 slagtesvin 30-100 kg i alt svarende til 161,38 DE(2010). Der søges om at udvide besætningen til 900 søer med smågrise til 7,2kg 27.000 smågrise 7,2-32 kg, 1300 slagtesvin 32-105kg og 15 moderfår med lam i alt svarende til 384,38 DE. Fårene med lam går ude hele året, og er derfor ikke taget med i en stald, men gødningen er importeret som om den var produceret på en anden ejendom på bedriften.

Ud over den ansøgte produktion, modtages der 1,3 DE dybstrøelse, fra kvæg, som afgræsser en §3 eng. Modtagelsen er registreret som produceret på anden ejendom under bedriften og afsat til areal udenfor harmoniareal, da den pågældende eng ikke er medregnet i ansøgningens areal, marken fremgår ses på Bilag XX som Mark nr RN23.

I forbindelse med udvidelsen bygges der en ny drægtighedsstald nord for ejendommen umiddelbart vest for den nye bygning indeholdende en ny farestald, en ny løbeafdeling og en ny smågrise-stald. I farestald, løbeafdeling og smågrisestald etableres der gyllekøling i kanalerne. Der bygges to nye gyllebeholdere og den eksisterende fjernes. I forbindelse med de nye gyllebeholdere etableres der separeringsanlæg. Der vil blive opsat 2 nye siloer og etableret en vaskeplads.

Da de nye kornsiloer vil overskride almindelig bygningshøjde på 12,5 m bedes kommunen tage stilling til, hvornår der skal søges om dispensation fra bygningshøjden – om det er tilstrækkeligt, at forholdene forhåndsvurderes i forbindelse med miljøansøgningen og den endelige dispensation først meddeles i forbindelse med byggesagsbehandlingen af udvidelsen.

Det er planen, at alt gyllen skal separeres, og den nødvendig mængde af fiberfraktionen skal afsættes til enten biogasanlæg eller afbrændes. Der skal ifølge beregningerne afsættes fiberfraktion svarende til 107 DE.

I drægtighedsstalden er der kombineret dybstrøelse og spaltegulv med linespil, dybstrøelsen tømmes to gange årligt. Dybstrøelsen bringes direkte ud på marken og pløjes ned, hvis udbringning sker på ubevokset mark. Der er oprettet og indtegnet et dybstrøelseslager, hvor søerne går i dybstrøelse. Der etableres luftrensning i den nye staldbygning indeholdende farestald løbeafdeling og smågrise-stald. 25% af ventilationskapaciteten vil blive ledt igennem luftrensningsanlægget, hvilket vil give en ammoniak effekt på ikke under 60%.

Derudover etableres der gyllekøling under spalterne i den nye drægtighedsstald.

Til udbringning af rejevtvand og dybstrøelse er der et samlet areal på 199,78 ha hvilket med 275,54 DE (382,28 – 106,74) DE giver et dyretryk på 1,38 DE/ha.

Med de to nye gyllebeholdere på sammenlagt 9000 kubikmeter vil der være en opbevaringskapacitet på ca. 12 måneder uden at medregne kapacitet i kanaler.

Ejendommens placering med mere end 1 km til nærmeste nabo uden landbrugspligt, og 1,7 km til nærmeste samlede bebyggelse/byzone (Genner), gør at der ikke er problemer med at overholde lugtgenekriterierne.

Med hensyn til støj, så er der 250 m til nærmeste nabo, som ligger på den anden side af en skovbevoksning, så det vurderes ikke at være noget problem at overholde miljøstyrelsens vejledende støjgrænser.

Øst for ejendommen er der en mose, som er vurderet til beskyttelsesværdig, men dog ikke udløser bufferzoner efter §7. Der er beregnet en merdeposition i den nærmeste del af mosen på 0,74 kg N/ha se bilag 5, dette vurderes umiddelbart at kunne accepteres, da der i forbindelse med udvidelsen, som kompensation for merbelastningen, etableres en sprøje-, gødsknings- og dyrkningsfri randzone omkring mosen, som intet sted er under 5 m i bredden.

Ifølge Aabenraa Kommune er der ca. 700 m fra eksisterende staldbygninger til nærmeste udpegede § 7 areal jf. lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug mv. Der er tale om en del af Stavmosen der ligger sydsydvest for ejendommen.

Beregningerne i www.husdyrgodkendelse.dk viser, at kravet til maksimal ammoniakdeposition til Stavmosen på 0,5 kg N/ha/år overholdes (maksimal deposition er beregnet til 0,1 kg N/ha/år).

Det vurderes, at ansøgningen ikke vil have indflydelse på habitatdirektivets bilag IV-arter, idet der ikke opdyrkes nye arealer, der ikke fjernes store gamle træer eller gamle bygninger og der ikke fjernes stendynger eller diger mv.

Kommunen bedes vurdere, hvorvidt gyllekøling kræver en tilladelse efter Miljøbeskyttelseslovens § 19. Der anvendes kølervæske i køleslangerne. Kølevæsken består af ethylenglycol og natrium 2-ethylhexanoat. Såfremt der skal indsendes særskilt ansøgning på særlige skemaer, bedes kommunen fremsende disse.

Der ønskes en vurdering af de §3 arealer, som ligger i mark MH21, herunder to søer i den nordlige del, som er forkert udpeget, og en stykke beskyttet eng midt i marken, som er udpeget for stort, samt en beskyttet mose midt i marken, som ligeledes er for stor i udpegningen.

Ligeledes bedes kommunen vurdere, om der skal sendes en særskilt ansøgning om udledning af yderligere tagvand.

Bilagsoversigt

- 1) Tekstdokument
- 2a) Anlægstegninger
- 2b) Kort over gylletransporter
- 2c) Kort over arealer
- 2d) Interne transportruter
- 2e) Rørføringer
- 2f) Gyllerør
- 2g) Ventilationsafkast
- 3) Fuldmagt til at indsende ansøgning
- 4) Beregninger på Kemira anlæg
- 5) Uddrag af PDF med Ammoniakdep i mosen mod øst 300m fra ejendom

Datoer

Starttidspunkt for byggeriet	01-02-2011
Sluttidspunkt for byggeriet	31-07-2011
Starttidspunkt for driften	20-08-2011

Beskrivelse af datoerne

Se tekstbilag

Oplysninger om biaktiviteter

Se tekstbilag

2. Oprettede Anlæg

1. Anlæg - Husdyrbrugets samlede anlæg

Lokalisering og landskab

Se bilag 1

Generelle afstandskrav

Se bilag 1

Landskabelige hensyn

Se bilag 1

Energi

Se bilag 1

Energibesparende foranstaltninger

Se bilag 1

Vand

Se bilag 1

Vandbesparende foranstaltninger

Se bilag 1

Døde dyr

Se bilag 1

Fast affald

Se bilag 1

Olie- og kemikalieaffald

Se bilag 1

Management

Se bilag 1

Egenkontrol

Se bilag 1

Opsummering

	Total DE Kvæg	Total DE Fjerkræ og andre dyr	Total DE Svin
Nudrift	0 DE	2,14 DE	161,38 DE
Ansøgt	0 DE	2,14 DE	378,37 DE

1.1. Ejendom - Unavngivet Ejendom

Generelt

Ejendomsnummer	5800010146
CVR/P	1000719300
Antal andre husdyrbrug >75 DE indenfor 300 meter	0

Matrikler

Ejerlav	Matrikelnummer
Hovslund, Ø. Løgum	416
Hovslund, Ø. Løgum	415
Ø. Løgum Ejerlav, Ø. Løgum	17
Ø. Løgum Ejerlav, Ø. Løgum	411
Ø. Løgum Ejerlav, Ø. Løgum	413

CHR numre

48587

Spildevand

Spildevandsmængde

Se tekstbilag

Spildevand tilledt gyllebeholder

Se tekstbilag

Spildevand afledning

Se tekstbilag

Transport

Beskrivelse af transport

Se tekstbilag

Risici

Redegørelse for mulige uheld

Se tekstbilag

Minimering af risiko for uheld

Se tekstbilag

Minimering af gene og forurening ved uheld

Se tekstbilag

Støjkilder

Beskrivelse af støjkilder
Se tekstbilag

Driftsperiode for støjkilder
Se tekstbilag

Tiltag mod støjkilder
Se tekstbilag

Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr
Se tekstbilag

Fluegener
Se tekstbilag

Rottebekæmpelse
Se tekstbilag

Kemikalier

Pesticider og sprøjteudstyr
Se tekstbilag

Oplag af olie og kemikalier
Se tekstbilag

Ensilageopbevaring

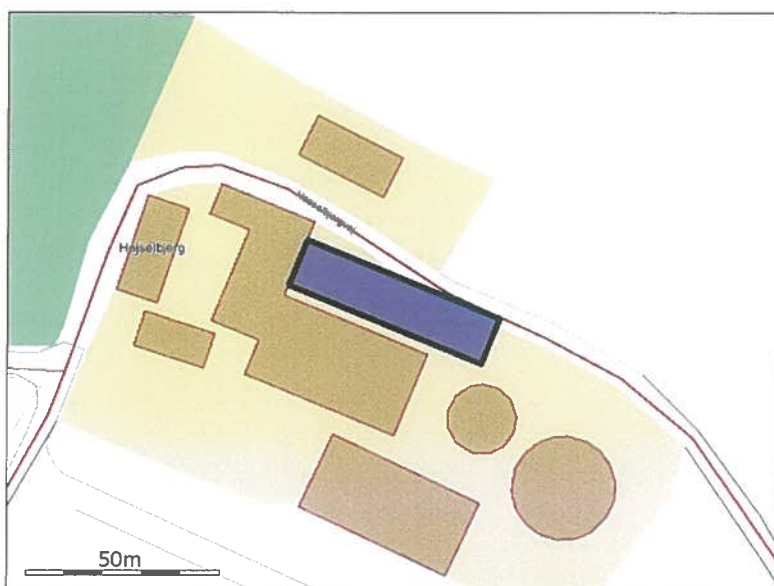
Ensilage og foderopbevaring
Se tekstbilag

Diverse

Lysforhold
Se tekstbilag

Foranstaltninger ved ophør af produktion
Se tekstbilag

1.1.1. Staldafsnit - Smågrisestald bygn. 5

Generelt

Der gennemføres godkendelsespligtig ændring (renovering) i den eksisterende husdyrproduktion	Nej
--	-----

Bedste tilgængelige staldteknologi

Se tekstbilag

Nudrift

Teknologier til ammoniak og lugtbegræsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftekøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Ansøgt

Generelt

Rengøring desinficering

Se tekstbilag

Overbrusning af svinestalde

Se tekstbilag

Ventilation

Naturlig ventilation	Nej
Driftseffekt	70,00%
Driftstimer pr. år	8322 timer
Type og øvrige bemærkninger	Se tekstbilag
Højde på afkast	8,00m
Afkasttype	Tagudsug

Teknologier til ammoniak og lugtbegræsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Produktioner*1. Svin*

Smågrise fra 7,2 kg, Toklimastald, delvis spaltegulv

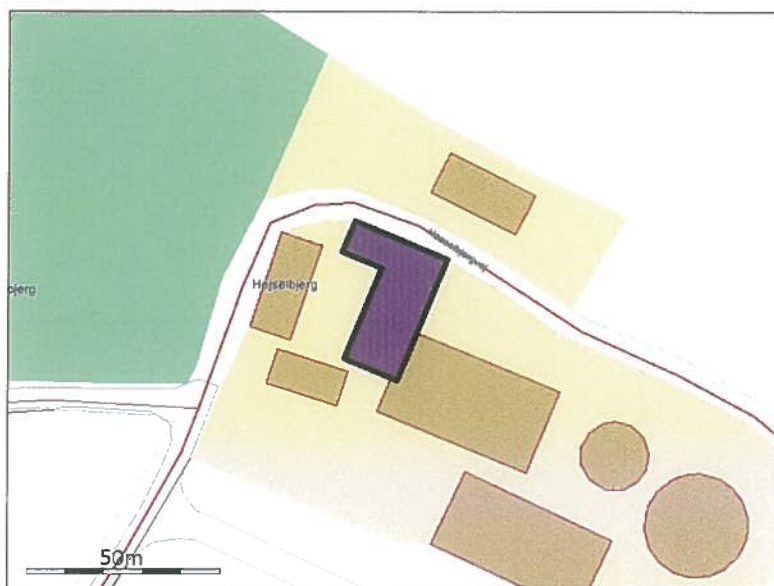
Nudrift

Antal dyr	10000
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	1527
Indgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Udgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Gennemsnitsvægt ved maksimal staldbelægning på husdyrbruget (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
FE pr. prod. gris/svin (ved slagtesvin og smågrise) eller FE pr. årso (ved årssøer)	0,00 FE
Gram råprotein pr. FE	0,00 g
Gram P pr. FE	0,00 g
Antal fravænnede grise pr. årso (ved årssøer)	0,00
Fravænningsvægt (ved årssøer)	0,00 kg

Ansøgt

Antal dyr	10214
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	1564
Indgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	7,20 kg
Udgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	32,00 kg
Gennemsnitsvægt ved maksimal staldbelægning på husdyrbruget (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
FE pr. prod. gris/svin (ved slagtesvin og smågrise) eller FE pr. årso (ved årssøer)	0,00 FE
Gram råprotein pr. FE	0,00 g
Gram P pr. FE	0,00 g
Antal fravænnede grise pr. årso (ved årssøer)	0,00
Fravænningsvægt (ved årssøer)	0,00 kg

1.1.2. Staldafsnit - Slagtesvinestald bygn 4

Generelt

Der gennemføres godkendelsespligtig ændring (renovering) i den eksisterende husdyrproduktion	Nej
--	-----

Bedste tilgængelige staldteknologi

Se tekstbilag

Nudrift

Teknologier til ammoniak og lugtbegræsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Ansøgt

Generelt

Rengøring desinficering

Se tekstbilag

Overbrusning af svinestalde

Se tekstbilag

Ventilation

Naturlig ventilation	Nej
Driftseffekt	70,00%
Driftstimer pr. år	8322 timer
Type og øvrige bemærkninger	Se tekstbilag
Højde på afkast	8,00m
Afkasttype	Tagudsug

Teknologier til ammoniak og lugtbegræsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Produktioner*1. Svin*

Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 50-75% fast gulv

Nudrift

Antal dyr	300
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	84
Indgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	30,00 kg
Udgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	100,00 kg
Gennemsnitsvægt ved maksimal staldbelægning på husdyrbruget (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
FE pr. prod. gris/svin (ved slagtesvin og smågrise) eller FE pr. årso (ved årssøer)	0,00 FE
Gram råprotein pr. FE	0,00 g
Gram P pr. FE	0,00 g
Antal fravænnede grise pr. årso (ved årssøer)	0,00
Fravænningsvægt (ved årssøer)	0,00 kg

Ansøgt

Antal dyr	300
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	83
Indgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	32,00 kg
Udgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	105,00 kg
Gennemsnitsvægt ved maksimal staldbelægning på husdyrbruget (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
FE pr. prod. gris/svin (ved slagtesvin og smågrise) eller FE pr. årso (ved årssøer)	0,00 FE
Gram råprotein pr. FE	0,00 g
Gram P pr. FE	0,00 g
Antal fravænnede grise pr. årso (ved årssøer)	0,00
Fravænningsvægt (ved årssøer)	0,00 kg

2. Svin

Årso, løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv

Nudrift

Antal dyr	52
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	38
Indgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Udgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Gennemsnitsvægt ved maksimal staldbelægning på husdyrbruget (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
FE pr. prod. gris/svin (ved slagtesvin og smågrise) eller FE pr. årso (ved årssøer)	0,00 FE
Gram råprotein pr. FE	0,00 g
Gram P pr. FE	0,00 g
Antal fravænnede grise pr. årso (ved årssøer)	0,00
Fravænningsvægt (ved årssøer)	0,00 kg

Ansøgt

Antal dyr	68
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	49
Indgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Udgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Gennemsnitsvægt ved maksimal staldbelægning på husdyrbruget (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
FE pr. prod. gris/svin (ved slagtesvin og smågrise) eller FE pr. årso (ved årssøer)	0,00 FE
Gram råprotein pr. FE	0,00 g
Gram P pr. FE	0,00 g
Antal fravænnede grise pr. årso (ved årssøer)	0,00
Fravænningsvægt (ved årssøer)	0,00 kg

3. Svin

Slagtesvin, Drænet gulv + spalter (33/67)

Nudrift

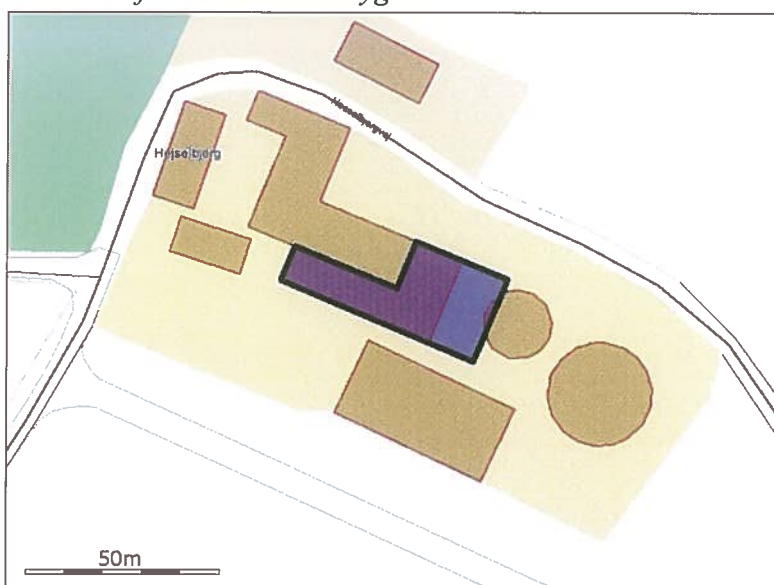
Antal dyr	600
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	168
Indgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	30,00 kg
Udgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	100,00 kg
Gennemsnitsvægt ved maksimal staldbelægning på husdyrbruget (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
FE pr. prod. gris/svin (ved slagtesvin og smågrise) eller FE pr. årso (ved årssøer)	0,00 FE
Gram råprotein pr. FE	0,00 g
Gram P pr. FE	0,00 g
Antal fravænnede grise pr. årso (ved årssøer)	0,00
Fravænningsvægt (ved årssøer)	0,00 kg

Ansøgt

Antal dyr	640
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	177
Indgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	32,00 kg
Udgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	105,00 kg
Gennemsnitsvægt ved maksimal staldbelægning på husdyrbruget (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
FE pr. prod. gris/svin (ved slagtesvin og smågrise) eller FE pr. årso (ved årssøer)	0,00 FE
Gram råprotein pr. FE	0,00 g
Gram P pr. FE	0,00 g
Antal fravænnede grise pr. årso (ved årssøer)	0,00
Fravænningsvægt (ved årssøer)	0,00 kg

1.1.3. Staldafsnit - Farestald bygn 6

Generelt

Der gennemføres godkendelsespligtig ændring (renovering) i den eksisterende husdyrproduktion	Nej
--	-----

Bedste tilgængelige staldteknologi

Se tekstbilag

Nudrift

Teknologier til ammoniak og lugtbegræsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Ansøgt

Generelt

Rengøring desinficering

Se tekstbilag

Overbrusning af svinestalde

Se tekstbilag

Ventilation

Naturlig ventilation	Nej
Driftseffekt	70,00%
Driftstimer pr. år	8322 timer
Type og øvrige bemærkninger	
Højde på afkast	8,00m
Afkasttype	tagudsug

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling
Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker
Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft
Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Produktioner

1. Svin

Årsso, farestald, Kassestier, delvis spaltegulv

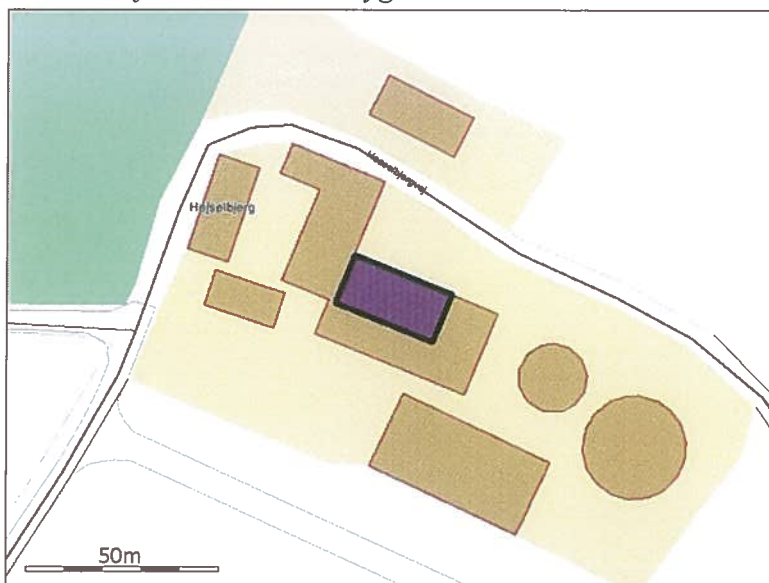
Nudrift

Antal dyr	400
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	110
Indgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Udgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Gennemsnitsvægt ved maksimal staldbelægning på husdyrbruget (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
FE pr. prod. gris/svin (ved slagtesvin og smågrise) eller FE pr. årsso (ved årssøer)	0,00 FE
Gram råprotein pr. FE	0,00 g
Gram P pr. FE	0,00 g
Antal fravønnede grise pr. årsso (ved årssøer)	0,00
Fravønningsvægt (ved årssøer)	0,00 kg

Ansøgt

Antal dyr	434
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	125
Indgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Udgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Gennemsnitsvægt ved maksimal staldbelægning på husdyrbruget (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
FE pr. prod. gris/svin (ved slagtesvin og smågrise) eller FE pr. årso (ved årssøer)	0,00 FE
Gram råprotein pr. FE	0,00 g
Gram P pr. FE	0,00 g
Antal fravænnede grise pr. årso (ved årssøer)	0,00
Fravænningsvægt (ved årssøer)	0,00 kg

1.1.4. Staldafsnit - Poltestald bygn. 6

Generelt

Der gennemføres godkendelsespligtig ændring (renovering) i den eksisterende husdyrproduktion	Ja
--	----

Bedste tilgængelige staldteknologi

Se tekstbilag

Nudrift

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Ansøgt

Generelt

Rengøring desinficering

Se tekstbilag

Overbrusning af svinestalde

Se tekstbilag

Ventilation

Naturlig ventilation	Nej
Driftseffekt	70,00%
Driftstimer pr. år	8322 timer
Type og øvrige bemærkninger	Se tekstbilag
Højde på afkast	0,00m
Afkasttype	Tagudsug

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling
Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker
Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft
Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Produktioner

1. Svin

Årsso, løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv

Nudrift

Antal dyr	104
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	75
Indgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Udgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Gennemsnitsvægt ved maksimal staldbelægning på husdyrbruget (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
FE pr. prod. gris/svin (ved slagtesvin og smågrise) eller FE pr. årsso (ved årssøer)	0,00 FE
Gram råprotein pr. FE	0,00 g
Gram P pr. FE	0,00 g
Antal fravænnede grise pr. årsso (ved årssøer)	0,00
Fravænningsvægt (ved årssøer)	0,00 kg

Ansøgt
Ingen dyr.

2. Svin

Slagtesvin, Drænet gulv + spalter (33/67)

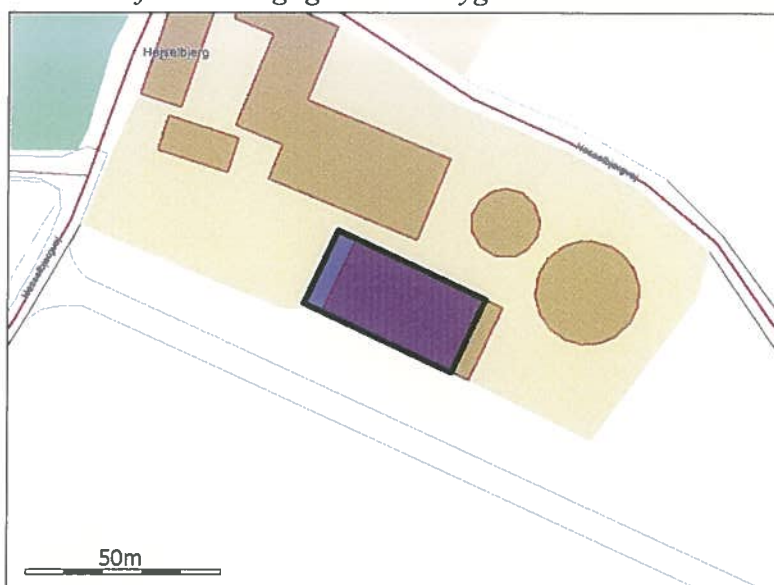
Nudrift
Ingen dyr.

Ansøgt

Antal dyr	325
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	90
Indgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	30,00 kg
Udgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	102,00 kg
Gennemsnitsvægt ved maksimal staldbelægning på husdyrbruget (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
FE pr. prod. gris/svin (ved slagtesvin og smågrise) eller FE pr. årssø (ved årssøer)	0,00 FE
Gram råprotein pr. FE	0,00 g
Gram P pr. FE	0,00 g
Antal fravænnede grise pr. årssø (ved årssøer)	0,00
Fravænningsvægt (ved årssøer)	0,00 kg

1.1.5. Staldafsnit - Drægtighedsstald bygn. 7

Generelt

Der gennemføres godkendelsespligtig ændring (renovering) i den eksisterende husdyrproduktion	Nej
--	-----

Bedste tilgængelige staldeknologi

Se tekstbilag

Nudrift

Teknologier til ammoniak og lugtbegræsning

Biologisk filter
Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker
Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Ansøgt

Generelt

Rengøring desinficering

Se tekstbilag

Overbrusning af svinestalde

Se tekstbilag

Ventilation

Naturlig ventilation	Ja
Driftseffekt	0,00%
Driftstimer pr. år	0 timer
Type og øvrige bemærkninger	
Højde på afkast	9,00m
Afkasttype	åben kip

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling
Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker
Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft
Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Produktioner

1. Svin

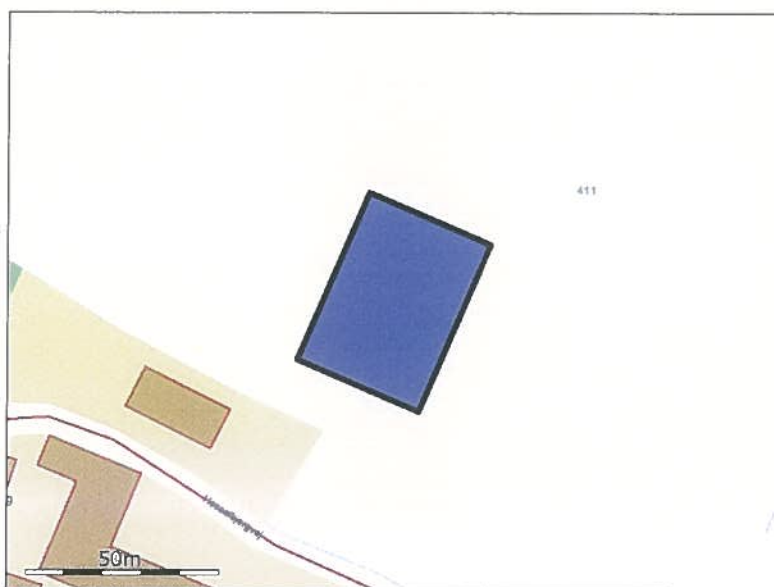
Årsso, løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, dybstrøelse + fast gulv

Nudrift

Antal dyr	244
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	177
Indgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Udgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Gennemsnitsvægt ved maksimal staldbelægning på husdyrbruget (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
FE pr. prod. gris/svin (ved slagtesvin og smågrise) eller FE pr. årsso (ved årssøer)	0,00 FE
Gram råprotein pr. FE	0,00 g
Gram P pr. FE	0,00 g
Antal fravønnede grise pr. årsso (ved årssøer)	0,00
Fravønningsvægt (ved årssøer)	0,00 kg

Ansøgt
Ingen dyr.

1.1.6. Staldafsnit - Ny smågrisestald bygn. 8

Generelt

Der gennemføres godkendelsespligtig ændring (renovering) i den eksisterende husdyrproduktion	Nej
--	-----

Bedste tilgængelige staldteknologi

Se tekstbilag

Nudrift

Teknologier til ammoniak og lugtbegræsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Ansøgt*Generelt**Rengøring desinficering*

Se tekstbilag

Overbrusning af svinestalde

Se tekstbilag

Ventilation

Naturlig ventilation	Nej
Driftseffekt	70,00%
Driftstimer pr. år	8322 timer
Type og øvrige bemærkninger	
Højde på afkast	9,00m
Afkasttype	Tagudsug

*Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning**Biologisk filter*

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

NH4 effekt	60,00%
Driftstimer pr. år	8760 timer
Type og øvrige bemærkninger	

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Produktioner

1. Svin

Smågrise fra 7,2 kg, Toklimastald, delvis spaltegulv

Nudrift

Ingen dyr.

Ansøgt

Antal dyr	16786
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	2570
Indgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	7,20 kg
Udgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	32,00 kg
Gennemsnitsvægt ved maksimal staldbelægning på husdyrbruget (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
FE pr. prod. gris/svin (ved slagtesvin og smågrise) eller FE pr. årso (ved årssøer)	0,00 FE
Gram råprotein pr. FE	0,00 g
Gram P pr. FE	0,00 g
Antal fravænnede grise pr. årso (ved årssøer)	0,00
Fravænningsvægt (ved årssøer)	0,00 kg

1.1.7. Staldafsnit - Ny fare- løbestald bygn. 10

Generelt

Der gennemføres godkendelsespligtig ændring (renovering) i den eksisterende husdyrproduktion	Nej
--	-----

Bedste tilgængelige staldteknologi

Se tekstbilag

Nudrift

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Ansøgt

Generelt

Rengøring desinficering

Se tekstbilag

Overbrusning af svinestalde

Se tekstbilag

Ventilation

Naturlig ventilation	Nej
Driftseffekt	70,00%
Driftstimer pr. år	8322 timer
Type og øvrige bemærkninger	Se tekstbilag
Højde på afkast	9,00m
Afkasttype	Tagudsug

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

NH4 effekt	60,00%
Driftstimer pr. år	8760 timer
Type og øvrige bemærkninger	

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Produktioner

1. Svin

Årso, farestald, Kassestier, delvis spaltegulv

Nudrift

Ingen dyr.

Ansøgt

Antal dyr	466
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	125
Indgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Udgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Gennemsnitsvægt ved maksimal staldbelægning på husdyrbruget (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
FE pr. prod. gris/svin (ved slagtesvin og smågrise) eller FE pr. årso (ved årssøer)	0,00 FE
Gram råprotein pr. FE	0,00 g
Gram P pr. FE	0,00 g
Antal fravænnede grise pr. årso (ved årssøer)	0,00
Fravænningsvægt (ved årssøer)	0,00 kg

2. Svin

Årso, løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv

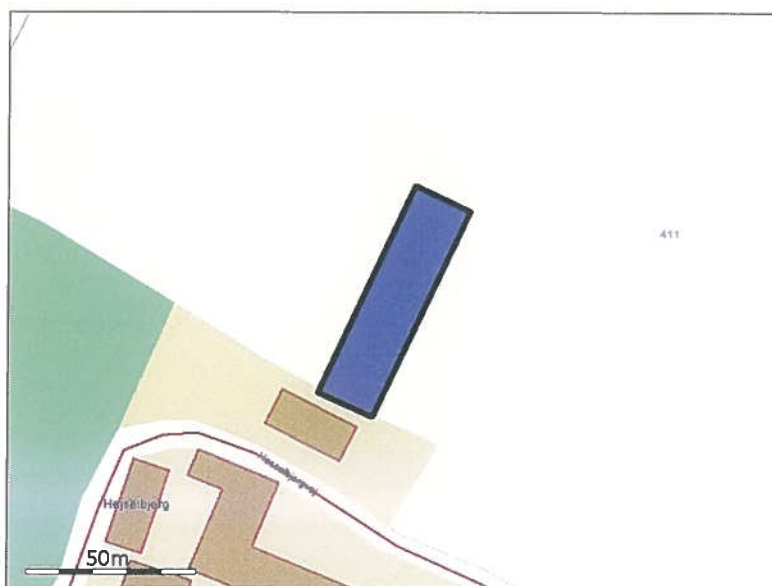
Nudrift

Ingen dyr.

Ansøgt

Antal dyr	132
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	98
Indgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Udgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Gennemsnitsvægt ved maksimal staldbelægning på husdyrbruget (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
FE pr. prod. gris/svin (ved slagtesvin og smågrise) eller FE pr. årso (ved årssøer)	0,00 FE
Gram råprotein pr. FE	0,00 g
Gram P pr. FE	0,00 g
Antal fravænnede grise pr. årso (ved årssøer)	0,00
Fravænningsvægt (ved årssøer)	0,00 kg

1.1.8. Staldafsnit - Ny drægtighedsstald bygn. 11

Generelt

Der gennemføres godkendelsespligtig ændring (renovering) i den eksisterende husdyrproduktion	Nej
--	-----

Bedste tilgængelige staldteknologi
Se tekstbilag

Nudrift

Teknologier til ammoniak og lugtbegræsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Ansøgt

Generelt

Rengøring desinficering

Se tekstbilag

Overbrusning af svinestalde

Se tekstbilag

Ventilation

Naturlig ventilation	Ja
Driftseffekt	0,00%
Driftstimer pr. år	0 timer
Type og øvrige bemærkninger	
Højde på afkast	9,00m
Afkasttype	Åben kip

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

NH4 effekt	13,00%
Driftstimer pr. år	8760 timer
Type og øvrige bemærkninger	Der er regnet med en ammoniakoeffekt i gyllekanalen på 20% og at ca 67% af kvælstoffet kommer i gyllen. (det er den fordeling, som er benyttet i normerne)

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Produktioner

1. Svin

Årso, løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, dybstrøelse + spaltegulv

Nudrift

Ingen dyr.

Ansøgt

Antal dyr	700
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	496
Indgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Udgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Gennemsnitsvægt ved maksimal staldbelægning på husdyrbruget (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
FE pr. prod. gris/svin (ved slagtesvin og smågrise) eller FE pr. årso (ved årssøer)	0,00 FE
Gram råprotein pr. FE	0,00 g
Gram P pr. FE	0,00 g
Antal fravænnede grise pr. årso (ved årssøer)	0,00
Fravænningsvægt (ved årssøer)	0,00 kg

1.1.9. Staldafsnit - Græssende får

Generelt

Der gennemføres godkendelsespligtig ændring (renovering) i den eksisterende husdyrproduktion	Nej
--	-----

Bedste tilgængelige staldteknologi

Ikke beskrevet.

Nudrift

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Ansøgt

Generelt

Rengøring desinficering

Ikke beskrevet.

Overbrusning af svinestalde

Ikke beskrevet.

Ventilation

Naturlig ventilation	Nej
Driftseffekt	0,00%
Driftstimer pr. år	0 timer
Type og øvrige bemærkninger	
Højde på afkast	0,00m
Afkasttype	

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Produktioner

1. Andre dyr

Får

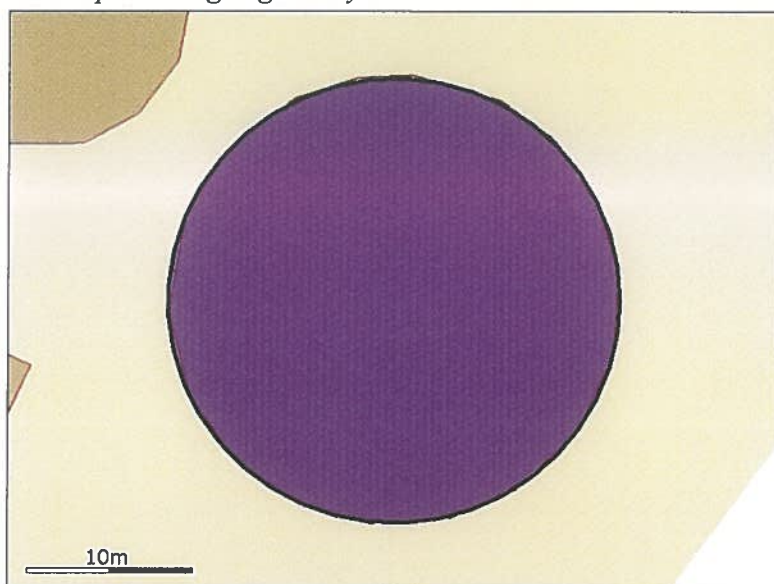
Nudrift

Antal dyr	15
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	15

Ansøgt

Antal dyr	15
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	15

1.1.10. Opbevaringslager - Gyllebeholder

Generelt

Opbevaring af husdyrgødning	Se tekstbilag
Nyetablering, udvidelse eller ændring	Nej

Bedste tilgængelige opbevaringsteknik

Se tekstbilag

Nudrift

Dimension	
Lagerandel flydende i procent	50,00%
Lagerandel fast i procent	0,00%
Lagertype	Flydende husdyrgødningslager
Opbevaringskapacitet	2300,00 tons
Overdækning barriere	Nej
Fast overdækning	Nej

Øvrige oplysninger

Se tekstbilag

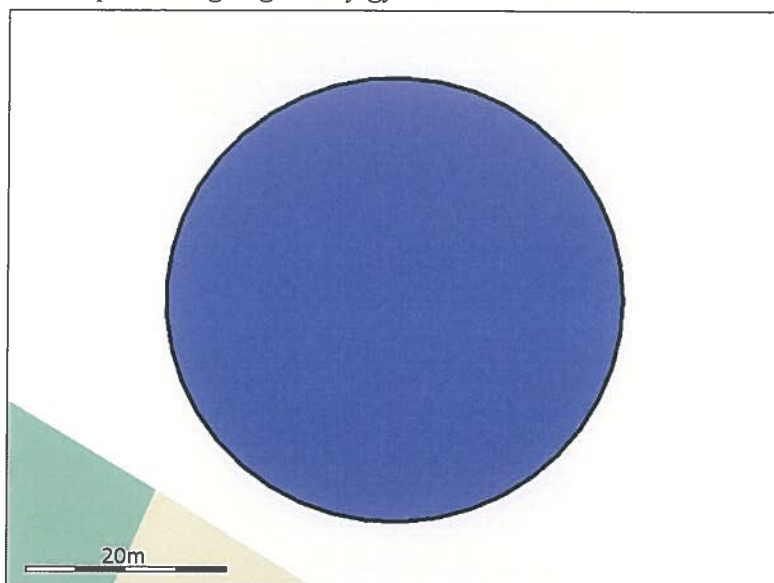
Ansøgt

Dimension	
Lagerandel flydende i procent	0,00%
Lagerandel fast i procent	0,00%
Lagertype	Flydende husdyrgødningslager
Opbevaringskapacitet	0,00 tons
Overdækning barriere	Nej
Fast overdækning	Nej

Øvrige oplysninger

Ikke beskrevet.

1.1.11. Opbevaringslager - Ny gyllebeholder nr 14

Generelt

Opbevaring af husdyrgødning	Se tekstbilag
Nyetablering, udvidelse eller ændring	Nej

Bedste tilgængelige opbevaringsteknik

Se tekstbilag

Nudrift

Dimension	
Lagerandel flydende i procent	0,00%
Lagerandel fast i procent	0,00%
Lagertype	Møddingsplads
Opbevaringskapacitet	0,00 tons
Overdækning barriere	Nej
Fast overdækning	Nej

Øvrige oplysninger

Se tekstbilag

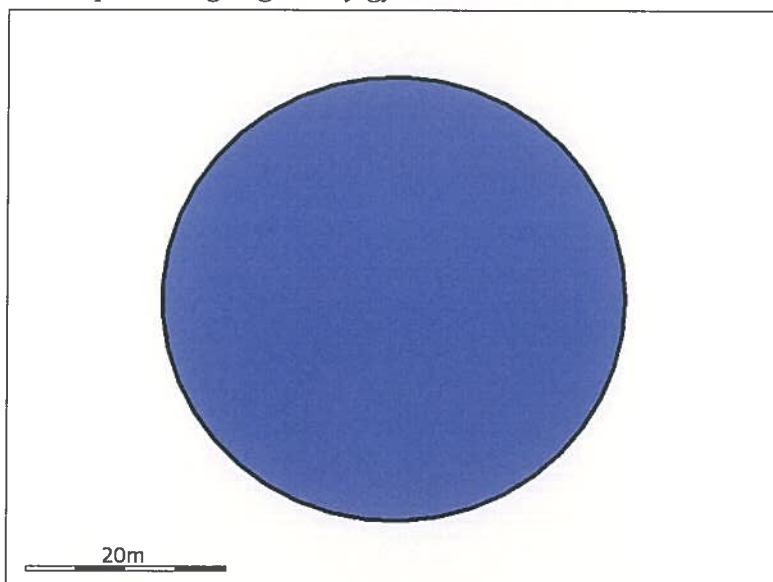
Ansøgt

Dimension	højde 5 m Radius 17 m
Lagerandel flydende i procent	50,00%
Lagerandel fast i procent	0,00%
Lagertype	Flydende husdyrgødningslager
Opbevaringskapacitet	4500,00 tons
Overdækning barriere	Nej
Fast overdækning	Ja

Øvrige oplysninger

Se tekstbilag

1.1.12. Opbevaringslager - Ny gyllebeholder nr 15

Generelt

Opbevaring af husdyrgødning	Se tekstbilag
Nyetablering, udvidelse eller ændring	Ja

Bedste tilgængelige opbevaringsteknik

Se tekstbilag

Nudrift

Dimension	
Lagerandel flydende i procent	0,00%
Lagerandel fast i procent	0,00%
Lagertype	Møddingsplads
Opbevaringskapacitet	0,00 tons
Overdækning barriere	Nej
Fast overdækning	Nej

Øvrige oplysninger

Se tekstbilag

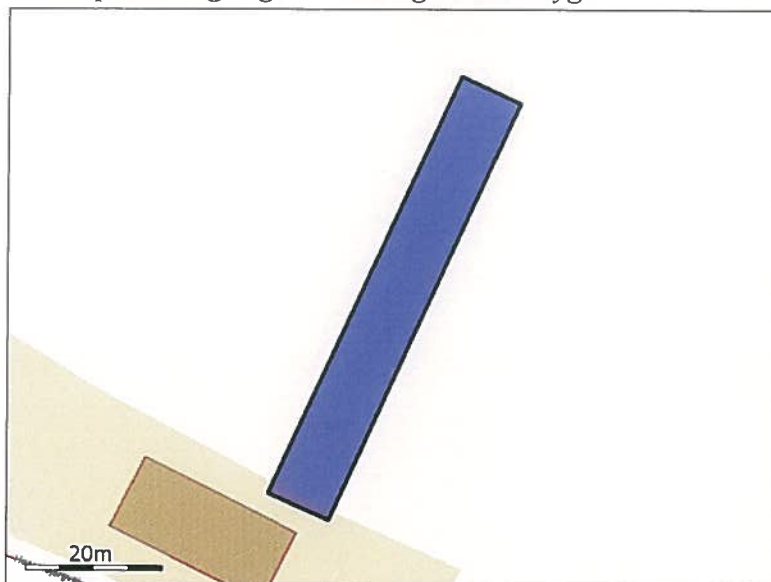
Ansøgt

Dimension	højde 5 meter radius 17 m
Lagerandel flydende i procent	50,00%
Lagerandel fast i procent	0,00%
Lagertype	Flydende husdyrgødningslager
Opbevaringskapacitet	4500,00 tons
Overdækning barriere	Nej
Fast overdækning	Ja

Øvrige oplysninger

Se tekstbilag

1.1.13. Opbevaringslager - Fast lager inde i bygn 11

Generelt

Opbevaring af husdyrgødning	Se tekstbilag
Nyetablering, udvidelse eller ændring	Nej

Bedste tilgængelige opbevaringsteknik

Se tekstbilag

Nudrift

Dimension	
Lagerandel flydende i procent	0,00%
Lagerandel fast i procent	100,00%
Lagertype	Møddingsplads
Opbevaringskapacitet	0,00 tons
Overdækning barriere	Nej
Fast overdækning	Nej

Øvrige oplysninger

Se tekstbilag

Ansøgt

Dimension	
Lagerandel flydende i procent	0,00%
Lagerandel fast i procent	100,00%
Lagertype	Møddingsplads
Opbevaringskapacitet	0,00 tons
Overdækning barriere	Nej
Fast overdækning	Nej

Øvrige oplysninger

Se tekstbilag

3. Beregninger på anlæg

3.1. Ammoniak

3.1.1. Generel Ammoniakreduktion

Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere nødvendig reduktion for at opfylde kravet	-892,00 KgN
Emission fra stalde, der ikke er omfattet af det generelle krav	38,25 KgN
Emission fra stalde omfattet af kravet, men ingen ændring	1411,35 KgN
Emission fra stalde omfattet af kravet og med ændring	2657,43 KgN
Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning	397,06 KgN
Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning	0,00 KgN

3.1.2. Individuel Ammoniakreduktion

Samlede emission fra anlæg	4504,08 KgN/år
Meremission fra anlæg	1991,02 KgN/år
Højeste merdeposition i naturområdet	0,70 KgN/ha

Beregning af højeste bidrag i naturområde (kontroller at dine ruheder og kildehøjde er korrekte):

Staldafsnit	Kildehøjde	Retning	Afstand til naturpunkt	Ruhed Opland	Ruhed Natur
Smågriseald bygn. 5	6	292,18°	216,05m	L	Bn
Smågriseald bygn. 5	6	292,18°	216,05m	L	Bn
Drægtighedsald bygn. 7	6	280,92°	211,73m	L	Bn
Drægtighedsald bygn. 7	6	280,92°	211,73m	L	Bn
Smågriseald bygn. 5	6	292,18°	216,05m	L	Bn
Drægtighedsald bygn. 7	6	280,92°	211,73m	L	Bn
Gyllebeholder	3	283,35°	172,64m	L	Bn
Gyllebeholder	3	283,35°	172,64m	L	Bn
Gyllebeholder	3	283,35°	172,64m	L	Bn
Smågriseald bygn. 5	6	292,18°	216,05m	L	Bn
Slagtesvinestald bygn 4	6	292,21°	270,16m	L	Bn
Slagtesvinestald bygn 4	6	292,21°	270,16m	L	Bn
Slagtesvinestald bygn 4	6	292,21°	270,16m	L	Bn
Slagtesvinestald bygn 4	6	292,21°	270,16m	L	Bn
Drægtighedsald bygn. 7	6	280,92°	211,73m	L	Bn
Gyllebeholder	3	283,35°	172,64m	L	Bn
Smågriseald bygn. 5	6	292,18°	216,05m	L	Bn
Slagtesvinestald bygn 4	6	292,21°	270,16m	L	Bn
Farestald bygn 6	6	289,27°	217,55m	L	Bn
Farestald bygn 6	6	289,27°	217,55m	L	Bn
Farestald bygn 6	6	289,27°	217,55m	L	Bn
Farestald bygn 6	6	289,27°	217,55m	L	Bn
Farestald bygn 6	6	289,27°	217,55m	L	Bn
Drægtighedsald bygn. 7	6	280,92°	211,73m	L	Bn
Gyllebeholder	3	283,35°	172,64m	L	Bn
Smågriseald bygn. 5	6	292,18°	216,05m	L	Bn
Slagtesvinestald bygn 4	6	292,21°	270,16m	L	Bn
Farestald bygn 6	6	289,27°	217,55m	L	Bn
Poltestald bygn. 6	6	289,63°	243,19m	L	Bn
Poltestald bygn. 6	6	289,63°	243,19m	L	Bn
Poltestald bygn. 6	6	289,63°	243,19m	L	Bn
Poltestald bygn. 6	6	289,63°	243,19m	L	Bn
Poltestald bygn. 6	6	289,63°	243,19m	L	Bn
Poltestald bygn. 6	6	289,63°	243,19m	L	Bn
Poltestald bygn. 6	6	289,63°	243,19m	L	Bn
Drægtighedsald bygn. 7	6	280,92°	211,73m	L	Bn
Gyllebeholder	3	283,35°	172,64m	L	Bn
Smågriseald bygn. 5	6	292,18°	216,05m	L	Bn
Slagtesvinestald bygn 4	6	292,21°	270,16m	L	Bn
Farestald bygn 6	6	289,27°	217,55m	L	Bn
Poltestald bygn. 6	6	289,63°	243,19m	L	Bn
Drægtighedsald bygn. 7	6	280,92°	211,73m	L	Bn
Ny smågriseald bygn. 8	6	306,07°	216,29m	L	Bn
Ny smågriseald bygn. 8	6	306,07°	216,29m	L	Bn
Ny smågriseald bygn. 8	6	306,07°	216,29m	L	Bn
Ny smågriseald bygn. 8	6	306,07°	216,29m	L	Bn
Ny smågriseald bygn. 8	6	306,07°	216,29m	L	Bn
Ny smågriseald bygn. 8	6	306,07°	216,29m	L	Bn
Ny smågriseald bygn. 8	6	306,07°	216,29m	L	Bn
Gyllebeholder	3	283,35°	172,64m	L	Bn
Smågriseald bygn. 5	6	292,18°	216,05m	L	Bn
Slagtesvinestald bygn 4	6	292,21°	270,16m	L	Bn
Farestald bygn 6	6	289,27°	217,55m	L	Bn
Poltestald bygn. 6	6	289,63°	243,19m	L	Bn
Drægtighedsald bygn. 7	6	280,92°	211,73m	L	Bn
Ny smågriseald bygn. 8	6	306,07°	216,29m	L	Bn
Ny fare- løbestald bygn. 10	6	293,92°	212,09m	L	Bn
Ny fare- løbestald bygn. 10	6	293,92°	212,09m	L	Bn
Ny fare- løbestald bygn. 10	6	293,92°	212,09m	L	Bn
Ny fare- løbestald bygn. 10	6	293,92°	212,09m	L	Bn
Ny fare- løbestald bygn. 10	6	293,92°	212,09m	L	Bn

3.2. Lugtgeneberegning

Staldafsnit	Område	Afstand til område	Placering 300-60 grader	Andre ejendomme med mere end 75 DE	Indgår staldafsnit i lugtberegning for område?
Smågrisestald bygn. 5	Byzone	1804,63m	Nej	0	Nej
Smågrisestald bygn. 5	Samlet bebyggelse	1804,61m	Nej	0	Nej
Smågrisestald bygn. 5	Enkelt bolig	1321,20m	Nej	0	Nej
Slagtesvinestald bygn 4	Byzone	1840,39m	Nej	0	Nej
Slagtesvinestald bygn 4	Samlet bebyggelse	1840,37m	Nej	0	Nej
Slagtesvinestald bygn 4	Enkelt bolig	1291,32m	Nej	0	Nej
Farestald bygn 6	Byzone	1806,71m	Nej	0	Nej
Farestald bygn 6	Samlet bebyggelse	1806,69m	Nej	0	Nej
Farestald bygn 6	Enkelt bolig	1305,54m	Nej	0	Nej
Poltestald bygn. 6	Byzone	1819,57m	Nej	0	Nej
Poltestald bygn. 6	Samlet bebyggelse	1819,55m	Nej	0	Nej
Poltestald bygn. 6	Enkelt bolig	1300,77m	Nej	0	Nej
Drægtighedsstald bygn. 7	Byzone	1796,47m	Nej	0	Nej
Drægtighedsstald bygn. 7	Samlet bebyggelse	1796,45m	Nej	0	Nej
Drægtighedsstald bygn. 7	Enkelt bolig	1301,89m	Nej	0	Nej
Ny smågrisestald bygn. 8	Byzone	1782,24m	Nej	0	Nej
Ny smågrisestald bygn. 8	Samlet bebyggelse	1782,22m	Nej	0	Nej
Ny smågrisestald bygn. 8	Enkelt bolig	1383,41m	Nej	0	Nej
Ny fare- løbestald bygn. 10	Byzone	1787,31m	Nej	0	Nej
Ny fare- løbestald bygn. 10	Samlet bebyggelse	1787,29m	Nej	0	Nej
Ny fare- løbestald bygn. 10	Enkelt bolig	1351,42m	Nej	0	Nej
Ny drægtighedsstald bygn. 11	Byzone	1814,96m	Nej	0	Nej
Ny drægtighedsstald bygn. 11	Samlet bebyggelse	1814,94m	Nej	0	Nej
Ny drægtighedsstald bygn. 11	Enkelt bolig	1356,64m	Nej	0	Nej
Græssende får	Byzone	1828,87m	Nej	0	Nej
Græssende får	Samlet bebyggelse	1828,85m	Nej	0	Nej
Græssende får	Enkelt bolig	1205,14m	Nej	0	Nej

3.2.1. Resultat af lugtberegning

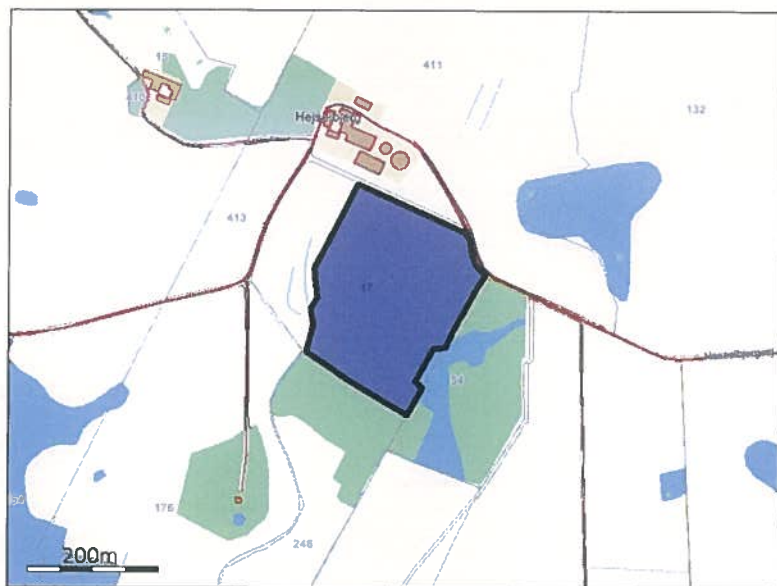
Områdetype	Beregningsmodel	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Geneafstand, nudrift	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt?
Byzone	Ny	608,56 m				Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet bebyggelse	Ny	439,33 m				Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	Ny	180,02 m				Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.

4. Oplysninger om arealer

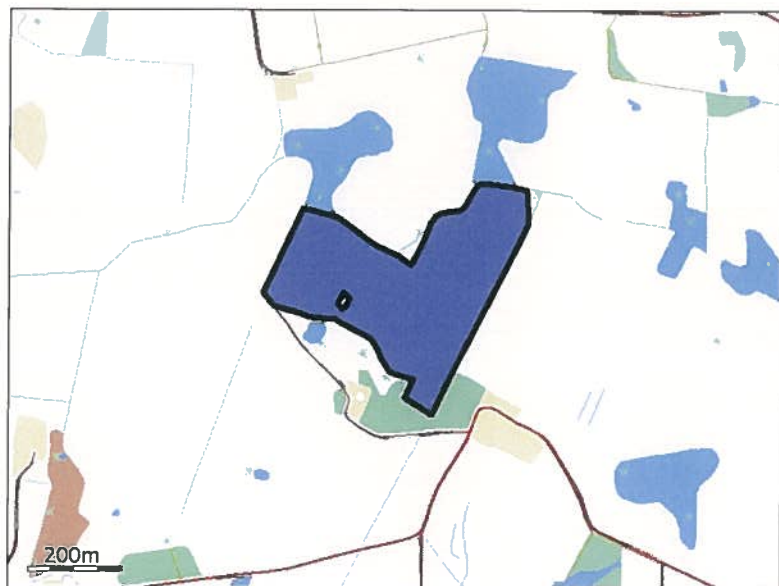
4.1. Arealer

4.1.1. Kortbilleder

3-0

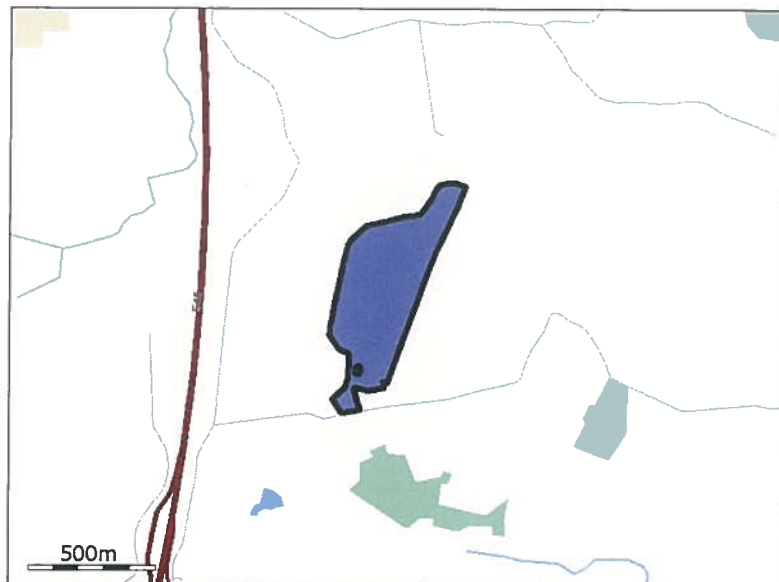
RN2

5-0

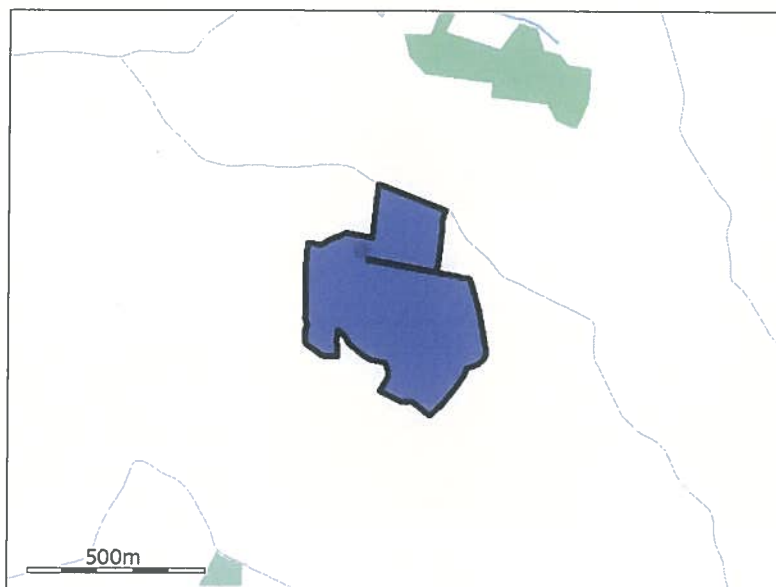

RN11

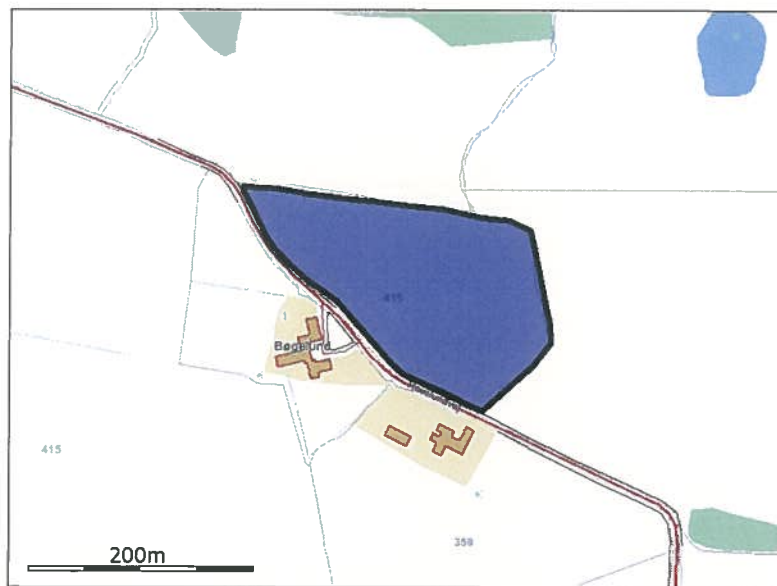

14-0

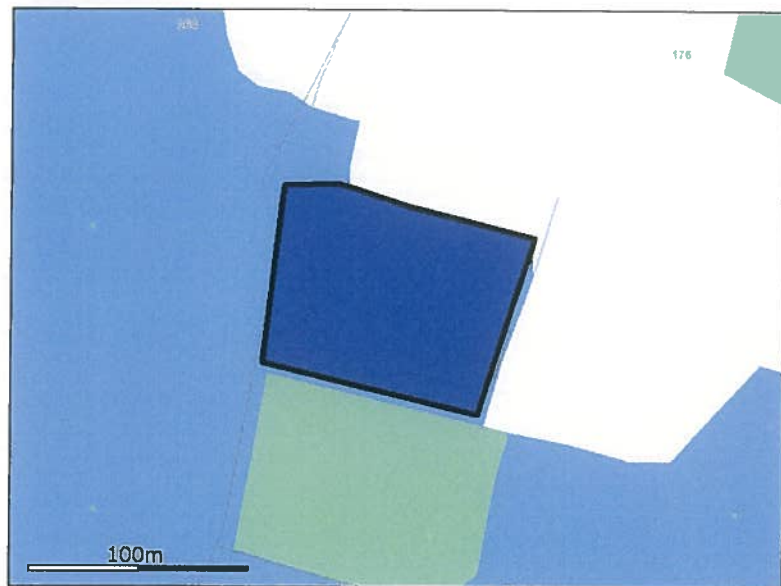
13-0

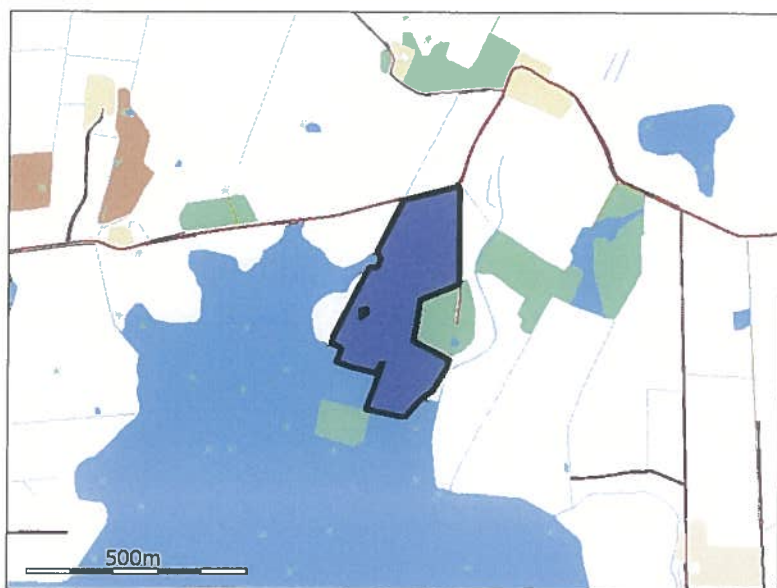
6-0

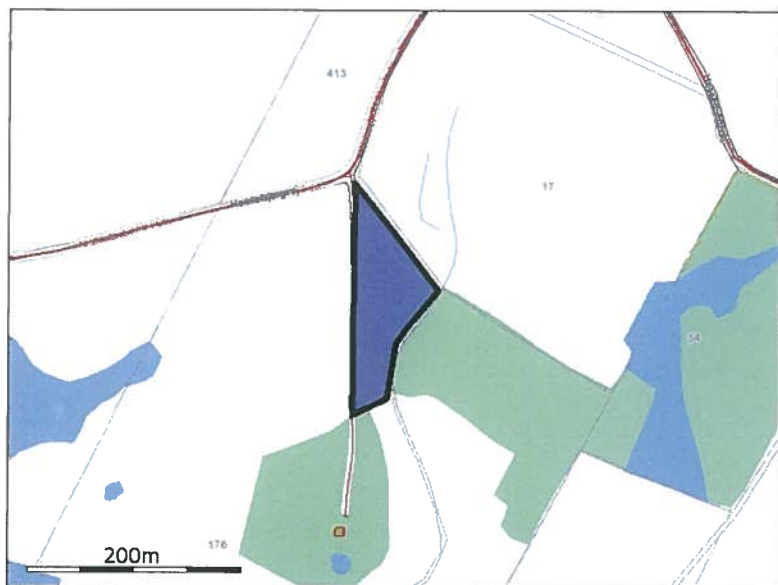
AF4

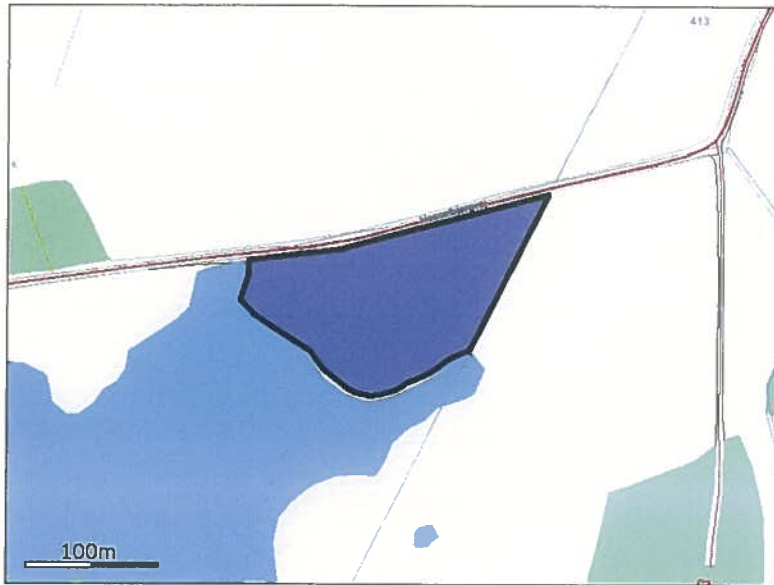
AF1

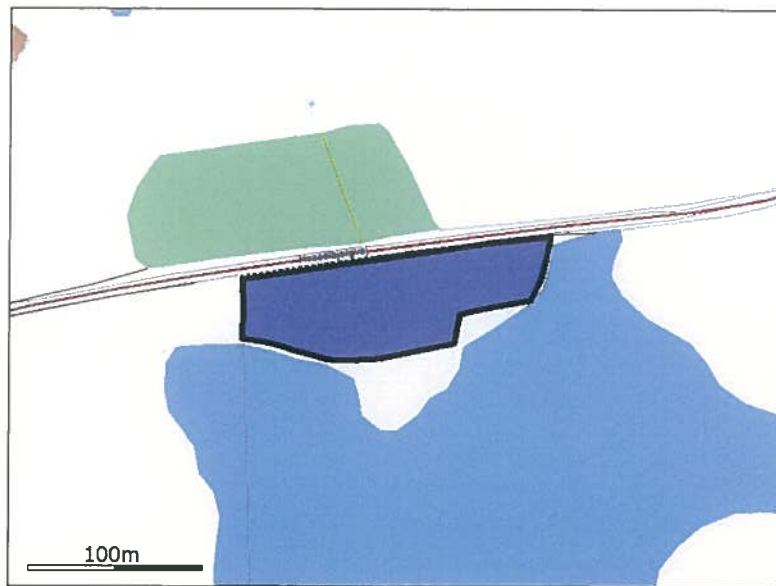
10-0

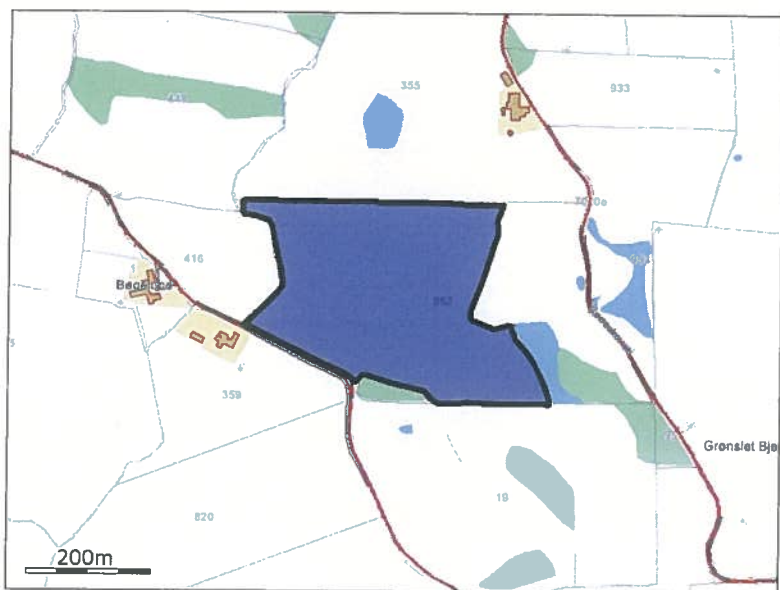
RN7-2

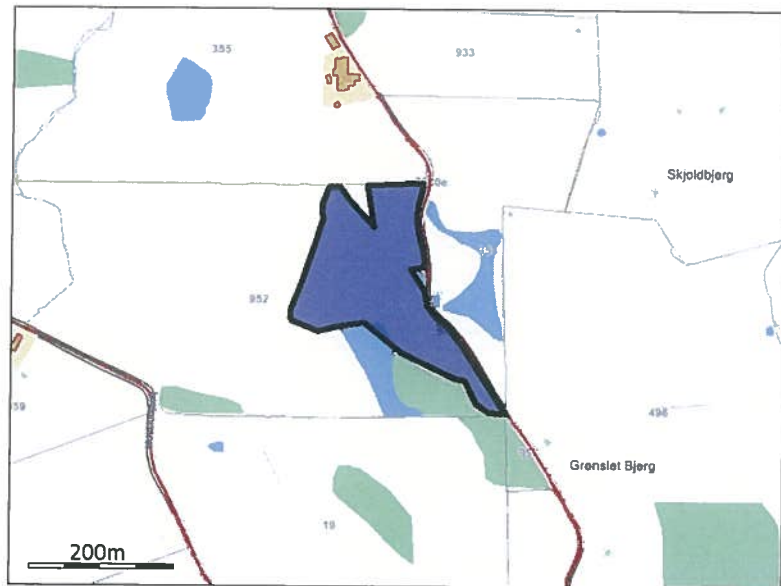
RN7-1

16-0

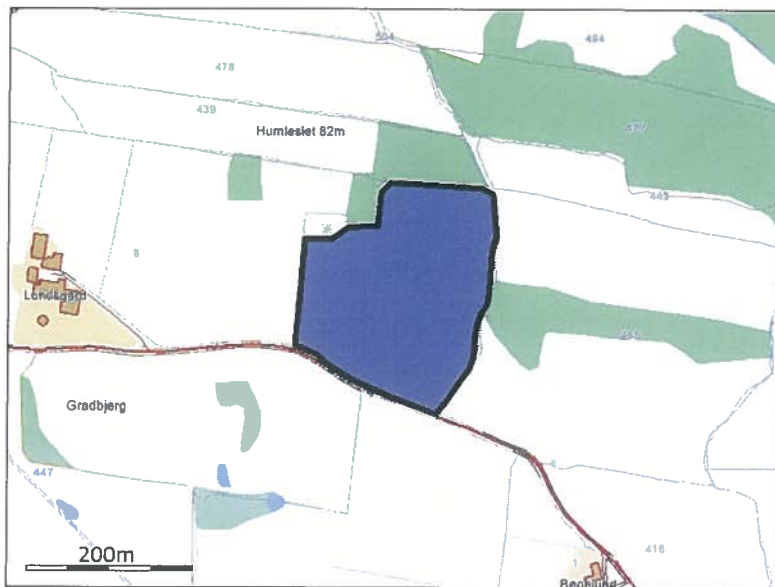
22-0

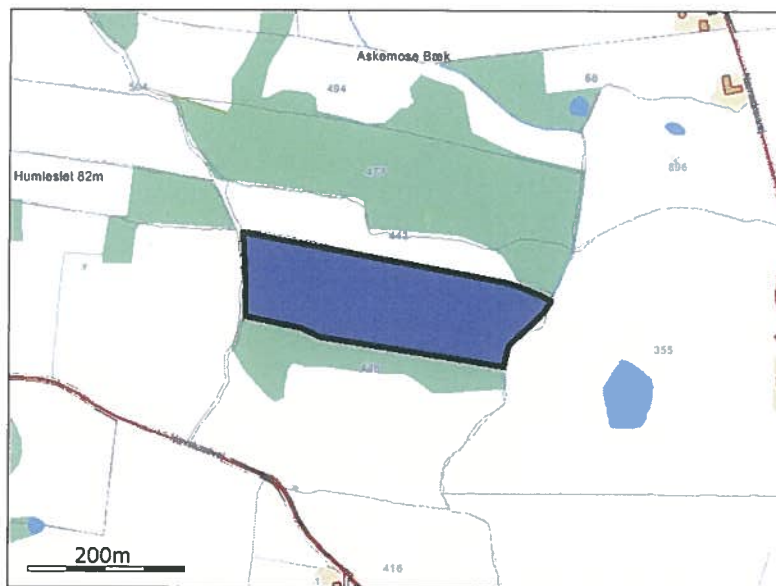
HB19

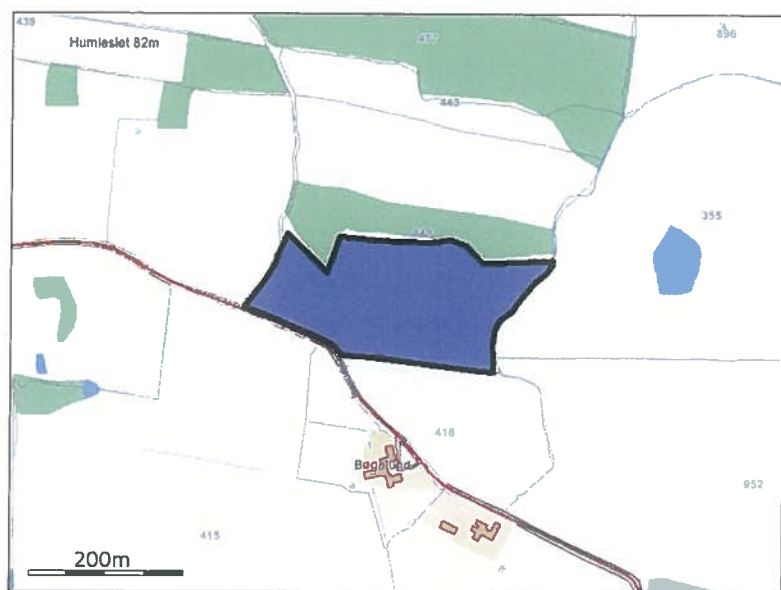

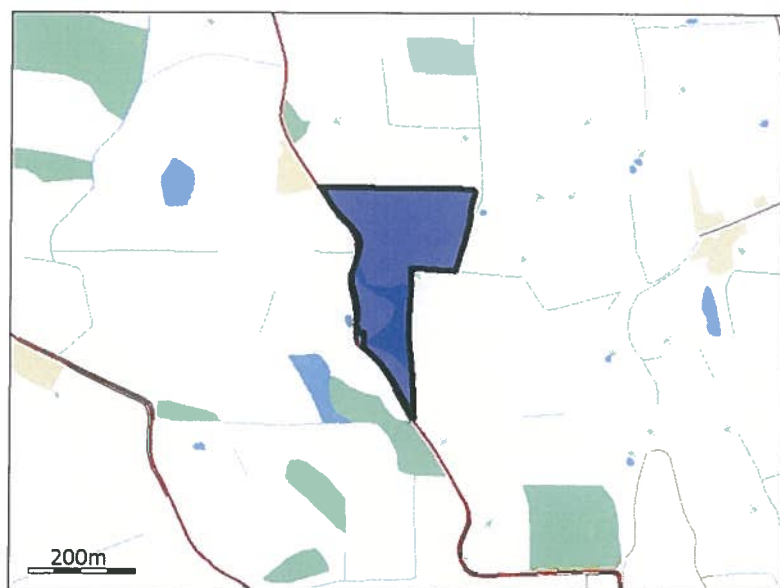
OL25

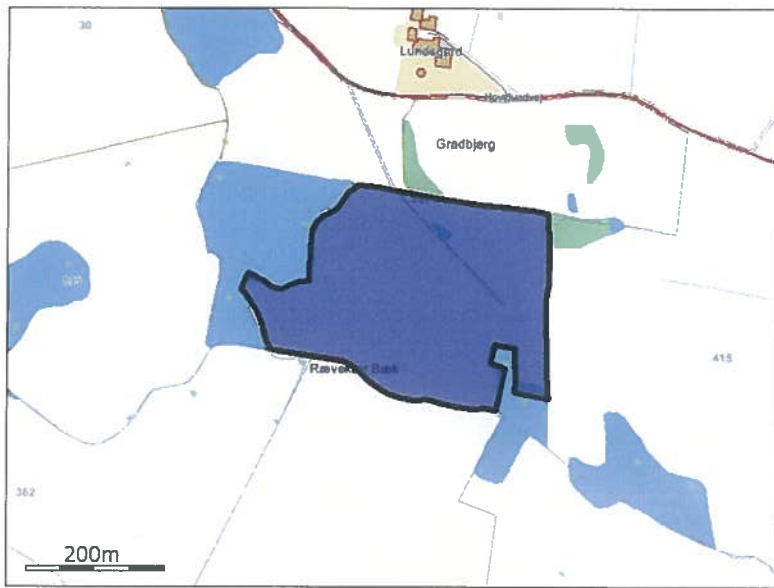
OL26

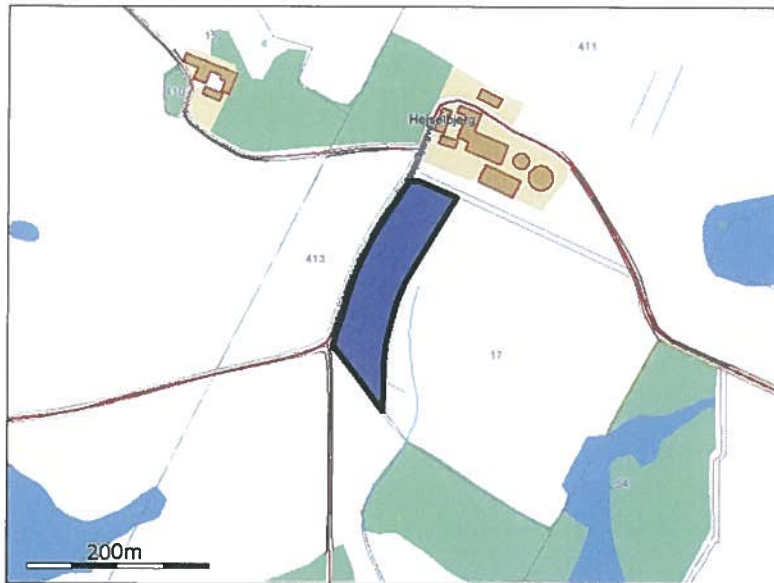
18-0

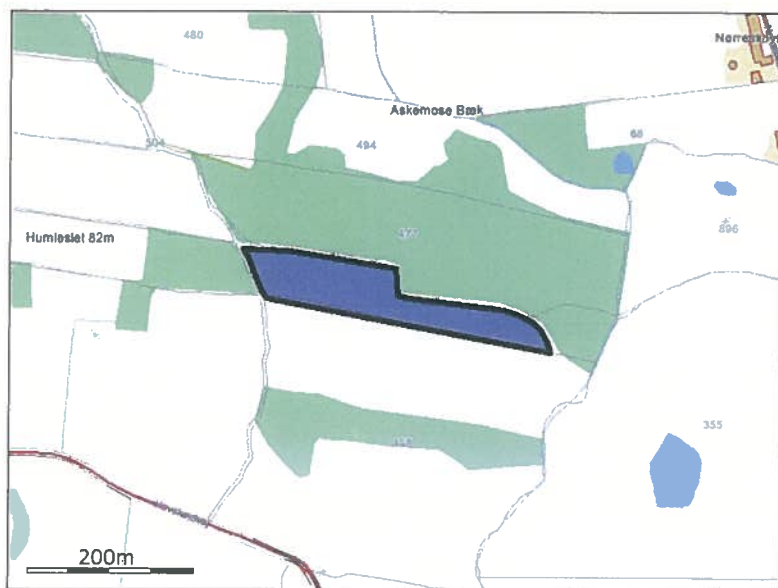
OL28-1

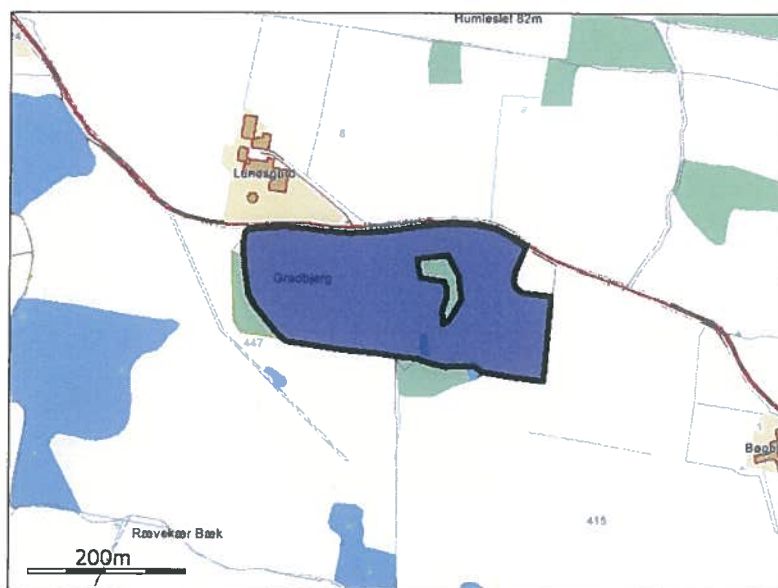
9-0

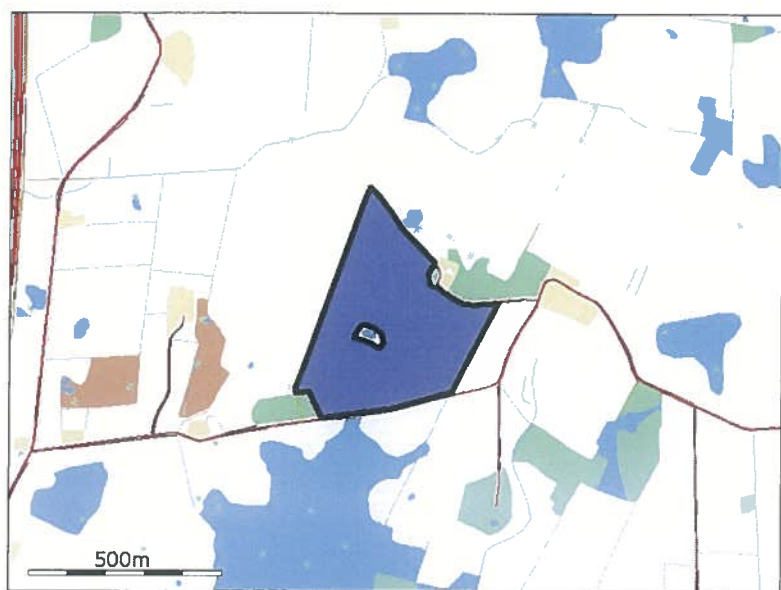
TH25

OL27

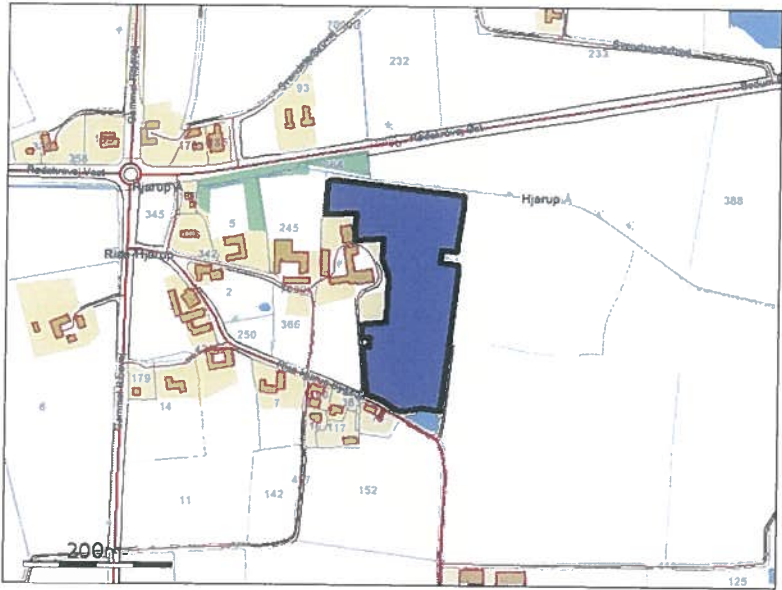
RN17

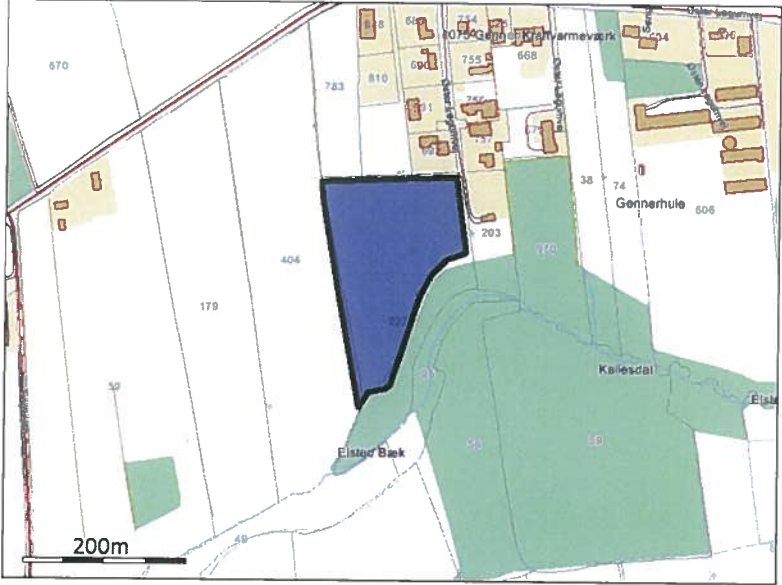
HCS 1

HCS 2

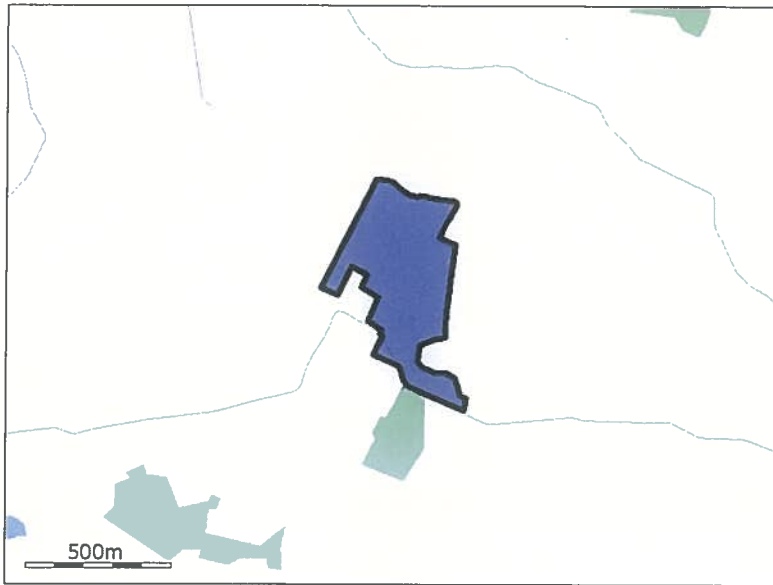

KS 1

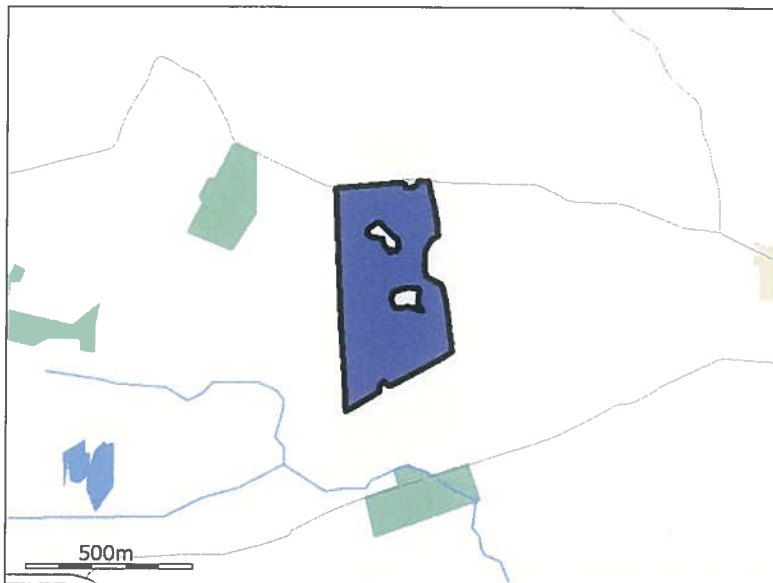

8-0

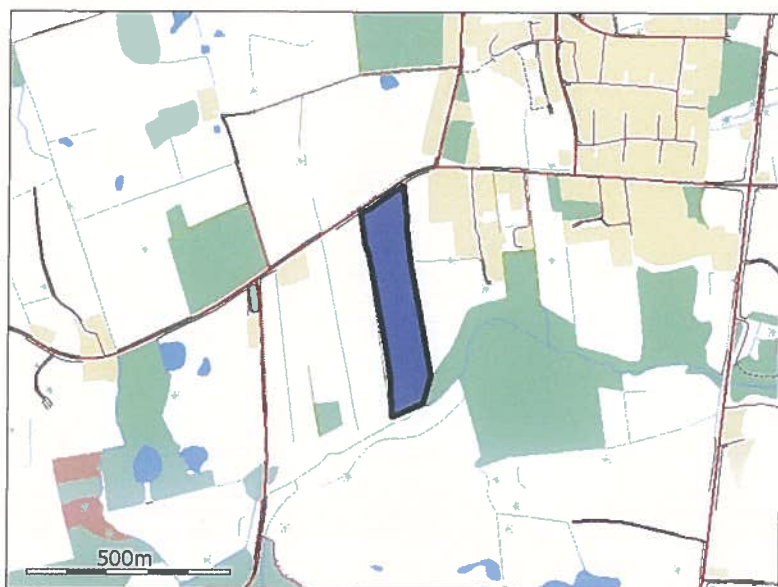

MH21

CJ1

4.1.2. Grundlæggende arealinformationer

Antal DE kvæg, får og geder på bedriften inkl. DE på andre bedrifter, der afsættes grovfoder til beregnet ud fra 3000 FE/DE	0,00 DE
Er antal af andre DE udbragt på bedriften større end det før angivne antal DE kvæg, får og geder	Ja
Anvender og efterlever bedriften husdyrgødningsbek. bilag 2 jf. §28 stk. 3 om forhøjet harmonital til 2,3 for visse kvægbedrifter	Nej
Er bedriften et økologisk landbrug	Nej
% af samlet areal med efterafgrøder udover PD krav	0,00%
Reduceret kvælstofnorm	0,00%

4.1.3. Udbringningsarealer

Navn	Ha	Drænet	JB type	Vand t	Sædskifte	Ref. sædskifte	N-kl-0	N-kl-1	N-kl-2	N-kl-3	G. vand	P-kl-0	P-kl-1	P-kl-2	P-kl-3
3-0	5,75 Ha	Ja	JB1	Ja	S4	S4	5,75 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,75 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
RN2	12,73 Ha	Ja	JB3	Ja	S4	S4	12,73 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	12,73 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
5-0	1,93 Ha	Ja	JB1	Ja	S4	S4	1,93 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,93 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
RN11	21,68 Ha	Ja	JB1	Nej	S4	S4	21,68 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	21,68 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
14-0	19,66 Ha	Ja	JB3	Nej	S4	S4	19,66 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	19,66 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
13-0	3,15 Ha	Ja	JB5	Nej	S2	S2	3,15 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	3,15 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
6-0	0,99 Ha	Ja	JB1	Nej	K13	K13	0,99 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,99 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
AF4	0,94 Ha	Ja	JB1	Nej	S4	S4	0,94 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,94 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
AF1	8,48 Ha	Ja	JB1	Ja	S4	S4	8,48 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	8,48 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
10-0	0,89 Ha	Ja	JB1	Nej	S4	S4	0,89 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,89 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
RN7-2	1,87 Ha	Ja	JB1	Nej	S4	S4	1,87 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,87 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
RN7-1	0,80 Ha	Ja	JB1	Nej	S4	S4	0,80 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,80 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
16-0	10,93 Ha	Ja	JB3	Nej	S4	S4	10,93 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	10,93 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
22-0	3,69 Ha	Ja	JB3	Nej	S4	S4	3,69 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	3,69 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
HB19	5,24 Ha	Ja	JB3	Nej	S4	S4	5,24 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,24 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
10-1	0,45 Ha	Ja	JB1	Nej	S4	S4	0,45 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,45 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
OL24	4,89 Ha	Ja	JB1	Nej	S4	S4	4,89 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,89 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
OL25	4,00 Ha	Ja	JB3	Nej	S4	S4	4,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
OL26	4,46 Ha	Ja	JB3	Nej	S4	S4	4,46 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,46 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
18-0	5,40 Ha	Ja	JB3	Nej	S4	S4	5,40 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,40 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
OL28-1	9,98 Ha	Ja	JB1	Nej	S4	S4	9,98 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	9,98 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
9-0	1,23 Ha	Ja	JB3	Nej	S4	S4	1,23 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,23 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
TH25	1,72 Ha	Ja	JB3	Nej	S4	S4	1,72 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,72 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
OL27	5,66 Ha	Ja	JB1	Nej	S4	S4	5,66 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,66 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
RN17	15,94 Ha	Ja	JB1	Ja	S4	S4	15,94 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	15,94 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
HCS 1	0,64 Ha	Ja	JB5	Nej	S2	S2	0,64 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,64 Ha	0,64 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
HCS 2	3,38 Ha	Ja	JB5	Nej	S2	S2	3,38 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	3,38 Ha	3,38 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha

Navn	Ha	Drænet	JB type	Vand t	Sædskifte	Ref. sædskifte	N-kl-0	N-kl-1	N-kl-2	N-kl-3	G. vand	P-kl-0	P-kl-1	P-kl-2	P-kl-3
KS 1	2,94 Ha	Ja	JB1	Nej	S4	S4	2,94 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,94 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
8-0	18,62 Ha	Ja	JB3	Ja	S4	S4	18,62 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	18,62 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
MH21	16,66 Ha	Ja	JB1	Nej	S4	S4	16,66 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	16,66 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
CJ1	5,06 Ha	Ja	JB2	Nej	S4	S4	5,06 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,06 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
Total:	199,78 Ha						199,78 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,02 Ha	199,78 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha

De stjerne (*) markerede arealer er manuelt redigerede af ansøger til at være beliggende i andre beskyttelsesområder for fosfor, nitrat og grundvand end det fremgår af kortværket til husdyrgodkendelse.dk. Arealerne kan også redigeres manuelt til at ligge udenfor beskyttelsesområderne.

I de efterfølgende beregninger bliver arealerne som er markeret med * behandlet efter de manuelt indtastede oplysninger i arealtabellen.

Note:

Arealer der d. 1. januar 2007 var udlagt som permanent græsareal jf. definitionen i vejledning om enkeltbetaling

6-0

4.1.4. Aftalearealer

Samlet areal: 0,00 Ha

4.2. Gødningsregnskab (Nudrift)

4.2.1. Produceret Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	16084,71 KgN	3704,58 KgP	0,00 DE	148,30 DE
Dybstrøelse	1764,59 KgN	419,25 KgP	2,14 DE	13,08 DE
Dybstrøelse	162,00 KgN	18,00 KgP	1,30 DE	0,00 DE

4.2.2. Tilført Gødningsmængde

Ingen

4.2.3. Afsat Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Dybstrøelse	162,00 KgN	18,00 KgP	1,30 DE	0,00 DE

Modtager:

Græsareal udenfor harmoniareal

4.2.4. Total Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Dybstrøelse	1764,59 KgN	419,25 KgP	2,14 DE	13,08 DE
Svinegylle	16084,71 KgN	3704,58 KgP	0,00 DE	148,30 DE

4.2.5. Total sum af gødningsmængder

KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
17849,30 KgN	4123,83 KgP	2,14 DE	161,38 DE

4.2.6. Harmonital

1,40 DE/Ha

4.3. Gødningsregnskab (Ansøgt)

4.3.1. Produceret Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	38911,53 KgN	8703,82 KgP	0,00 DE	340,85 DE
Dybstrøelse	4591,74 KgN	1115,07 KgP	2,14 DE	37,52 DE
Dybstrøelse	162,00 KgN	18,00 KgP	1,30 DE	0,00 DE
Forarbejdet husdyrgødning	25892,00 KgN	3822,00 KgP	0,00 DE	216,00 DE

4.3.2. Tilført Gødningsmængde

Ingen

4.3.3. Afsat Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Dybstrøelse	162,00 KgN	18,00 KgP	1,30 DE	0,00 DE

Modtager:
Græsareal udenfor harmoni

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	10296,00 KgN	4272,00 KgP	0,00 DE	101,00 DE

Modtager:
Afsættes som fiberfraktion til biogasanlæg

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	25892,00 KgN	3822,00 KgP	0,00 DE	216,00 DE

Modtager:
Overføres som væskefraktion til modtagelse

4.3.4. Total Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Dybstrøelse	4591,74 KgN	1115,07 KgP	2,14 DE	37,52 DE
Svinegylle	2723,53 KgN	609,82 KgP	0,00 DE	23,85 DE
Forarbejdet husdyrgødning	25892,00 KgN	3822,00 KgP	0,00 DE	216,00 DE

4.3.5. Total sum af gødningsmængder

KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
33207,27 KgN	5546,89 KgP	2,14 DE	277,37 DE

4.3.6. Harmonital

1,40 DE/Ha

4.4. Udbringningsteknologi

Bedste tilgængelige udbringningsteknik
Ikke beskrevet.

5. Beregninger på arealer

5.1. Fosforberegning

Klasser vedrørende fosforophobning	Antal ha	Før-situation	situation Efter-situation = krav
Pt < 4,0 eller udrænet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor	199,8 Ha	0,0 kg P/ha/år	14,9 kg P/ha/år
Pt 4,0 - 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,0 Ha	0,0 kg P/ha/år	4,0 kg P/ha/år
Lavbundsgrunde og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor der ikke er overbelastet med fosfor	0,0 Ha	0,0 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,0 Ha	0,0 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år

Krav om P-overskud overholdt	Ja
Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet	-1680,0 kgP
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift	27,8 kg P/ha/år
P-aførsel, arealvægtet gennemsnit	21,3 kg P/ha/år
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt	6,5 kg P/ha/år

5.2. Nitratberegning (Overfladevand)

DE reduktionsprocent	100%
----------------------	------

5.2.1. Beregning af det maksimale dyretryk og det reelle dyretryk for ansøgt drift

DEmax	1,4019 DE/ha
DEreel	1,4 DE/ha

5.2.2. Beregning af udvaskning af N via Farm-N

kgN/ha DEmax	87,70 kgN/ha
kgN/ha DEreel	87,60 kgN/ha

5.3. Nitratberegning (Grundvand)

Beregning af N-udvaskning for arealer med nitratfølsomme indvindingsområder via Farm-N

5.3.1. Ansøgt

HCS 1	46 mg nitrat pr. liter
HCS 2	46 mg nitrat pr. liter

5.3.2. Merbelastning (Ansøgt - Nudrift)

HCS 1	3 mg nitrat pr. liter
HCS 2	3 mg nitrat pr. liter

Oplysningsskema til www.husdyrgodkendelse.dk

Landmand: Preben Laasholdt
Adresse: Hesselbjergvej 3, 6230 Rødekro
Telefon / Mobil: 74698509/21673250
Ansøgningsskema nr. 6644

(Billede af bedrift indsættes)

Indholdsfortegnelse

Formalia	3
Bilagsoversigt	5
Oplysninger om ejendommen	6
Lokalisering, ressourcer, management	6
Lokalisering og landskab	6
Generelle afstandskrav	8
Landskabelige hensyn	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
Energi	11
Energibesparende foranstaltninger (BAT vedr. energi)	11
Vand	11
Vandbesparende foranstaltninger (BAT vedr. vandforbrug)	12
Døde dyr	12
Affald	12
Management	13
Egenkontrol	14
Ansøgt anlæg – Ejendomme	15
Anlæggets navn:	15
Ejendomsnummer:	15
Spildevandsmængde:	15
Spildevand tilledt gyllebeholder	15
Spildevand afledning	15
Transport	16
Risici	16
Støjkluder	17
Beskrivelse af støjkluder	17
Driftsperiode for støjkluder	18
Tiltag mod støjkluder	18
Skadedyr	18
Generel bekæmpelse af skadedyr	18
Fluegener	18
Rottebekæmpelse	18
Kemikalier	18
Pesticider og sprøjteudstyr	18
Oplag af olie og kemikalier	19
Foderopbevaring	19
Ensilage og foderopbevaring	19
Diverse	19
Lysforhold	19
Foranstaltninger ved ophør af produktion	20
Ventilationsoplysninger	20
Rengøring desinficering	20
Overbrusning af svinestalde	20
Foderoplysninger	21
BAT vedr. fodring	21
Bedst tilgængelig staldteknik	21
Gødningsopbevaringsanlæg	23
Bedst tilgængelig opbevaringsteknik	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
Bedst tilgængelig udbringningsteknik	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
Arealer (ansøgt drift)	25
Beregningsforudsætninger vedr. arealer	26

Formalia

Ansøger:

Navn: Preben Laasholdt
Adresse: Hesselbjergvej 3
Postnummer: 6230 Rødekro
Telefon: 74698509
Mobiltelefon: 21673250
E-mail: hesselbjergvej3@dlgtele.dk

Konsulent:

Navn: Martin Ugilt Thomsen
Adresse: Peberlyk 2
Postnummer: 6200 Aabenraa
Telefon: 74365000
Mobiltelefon: 40460371
E-mail: mut@landbosyd.dk

Kontaktperson på bedriften

Navn: Preben Laasholdt
Adresse: Hesselbjergvej 3
Postnummer: 6230 Rødekro
Telefon: 74698509
Mobiltelefon: 21673250
E-mail: hesselbjergvej3@dlgtele.dk

Bedriftoplysninger

Navn på bedriften:
Adresse: Hesselbjergvej 3
Postnummer: 6230 Rødekro
CVR-nummer: 14310436
P-nummer: 1000719300
CHR.nummer: 48587

Kort beskrivelse:

Der søges om en udvidelse af produktionen på Hesselbjergvej 3, fra 400 søer, 10.000 smågrise 7,2-30 kg og 900 slagtesvin 30-100 kg svarende til 161,38 DE (2010), til 900 søer med grise fra vænnet ved 7,2 kg, 27.000 smågrise 7,2-32 kg, 1300 slagtesvin 32-105kg og 15 moderfår med lam svarende til 384,38 DE(2010). I forbindelse med udvidelsen bliver der bygget en ny drægtighedsstald, samt en ny stald til løbning, faring og smågrise umiddelbart nord for de eksisterende stalde. Den eksisterende drægtighedsstald ombygges til halm-/ foderlade. Der etableres en vaskeplads til maskiner med afløb til gyllesystemet øst for den eksisterende smågrisestald. Vest for den nye drægtighedsstald placeres to nye gyllebeholdere på tilsammen 9000 m³, mellem stalden og gyllebeholderne placeres et separationsanlæg (planlagt AL-2, 3,6M, svin og mink, mobil), på en fast betonplads med afløb til gyllesystemet, her etableres endvidere en fortank med tilstrækkelig kapacitet til, at der kan være ca. 7 dages gylle i den og kanalerne under staldene tilsammen. Gyllen vil blive kørt igennem separatoren, ca. en gang om ugen, eller ved behov. Fiberfraktionen afsættes til biogasanlæg, eller evt til forbrænding.

Ikke-teknisk resume af de miljømæssige konsekvenser

På Hesselbjergvej 3 er der i dag tilladelse til 400 søer med smågrise op til 7,2 kg, 10.000 smågrise op til 30 kg og 900 slagtesvin 30-100 kg i alt svarende til 161,38 DE(2010). Der søges om at udvide besætningen til 900 søer med smågrise til 7,2kg 27.000 smågrise 7,2-32 kg, 1300 slagtesvin 32-105kg og 15 moderfår med lam i alt svarende til 384,38 DE. Fårene med lam går ude hele året,

og er derfor ikke taget med i en stald, men gødningen er importeret som om den var produceret på en anden ejendom på bedriften.

Ud over den ansøgte produktion, modtages der 1,3 DE dybstrøelse, fra kvæg, som afgræsser en §3 eng. Modtagelsen er registreret som produceret på anden ejendom under bedriften og afsat til areal udenfor harmoniareal, da den pågældende eng ikke er medregnet i ansøgningens areal, marken fremgår af Bilag 2c som Mark nr RN23.

I forbindelse med udvidelsen bygges der en ny drægtighedsstald nord for ejendommen umiddelbart vest for den nye bygning indeholdende en ny farestald, en ny løbeafdeling og en ny smågrise-stald. I farestald, løbeafdeling og smågrise-stald etableres der gyllekøling i kanalerne. Der bygges to nye gyllebeholdere og den eksisterende fjernes. I forbindelse med de nye gyllebeholdere etableres der separeringsanlæg. Der vil blive opsat 2 nye siloer og etableret en vaskeplads.

Da de nye kornsiloer vil overskride almindelig bygningshøjde på 12,5 m bedes kommunen tage stilling til, hvornår der skal søges om dispensation fra bygningshøjden – om det er tilstrækkeligt, at forholdene forhåndsvurderes i forbindelse med miljøansøgningen og den endelige dispensation først meddeles i forbindelse med byggesagsbehandlingen af udvidelsen.

Det er planen, at alt gyllen skal separeres, og den nødvendig mængde af fiberfraktionen skal afsættes til enten biogasanlæg eller afbrændes. Der skal ifølge beregningerne afsættes fiberfraktion svarende til 107 DE. I beregningerne er der kun indsat separation af 95% af gyllen, hvilket gøres for at kunne fylde op til 1,4 DE/ha. It ansøgning kan ikke håndtere flere typer af forarbejdet husdyrgødning.

I drægtighedsstalden er der kombineret dybstrøelse og og spaltegulv med linespil, dybstrøelsen tømmes to gange årligt. Dybstrøelsen bringes direkte ud på marken og pløjes ned, hvis udbringning sker på ubevokset mark. Der er oprettet og indtegnet et dybstrøelseslager, hvor søerne går i dybstrøelse.

Der etableres luftrensning i den nye staldbygning indeholdende Farestald løbeafdeling og smågrise-stald. 25% af ventilationskapaciteten vil blive ledt igennem luftrensningsanlægget, hvilket vil give en ammoniak effekt på ikke under 60%.

Derudover etableres der gyllekøling under spalterne i den nye drægtighedsstald.

Til udbringning af rejktvand og dybstrøelse er der et samlet areal på 199,78 ha hvilket med 275,54 DE (382,28 – 106,74) DE giver et dyretryk på 1,39 DE/ha.

Med de to nye gyllebeholdere på sammenlagt 9000 kubikmeter vil der være en opbevaringskapacitet på ca. 12 måneder uden at medregne kapacitet i kanaler.

Ejendommens placering med mere end 1 km til nærmeste nabo uden landbrugspligt, og 1,7 km til nærmeste samlede bebyggelse/byzone (Genner), gør at der ikke er problemer med at overholde lugtgenekriterierne.

Med hensyn til støj, så er der 250 m til nærmeste nabo, som ligger på den anden side af en skovbevoksning, så det vurderes ikke at være noget problem at overholde miljøstyrelsens vejledende støjgrænser.

Øst for ejendommen er der en mose, som er vurderet til beskyttelsesværdig, men dog ikke udløser bufferzoner efter §7. Der er beregnet en merdeposition i den nærmeste del af mosen på 0,74 kg N/ha se bilag 5, dette vurderes umiddelbart at kunne accepteres, da der i forbindelse med udvidelsen, som kompensation for merbelastningen, etableres en sprøje-, gødsknings- og dyrkningsfri randzone omkring mosen, som intet sted er under 5 m i bredden.

Ifølge Aabenraa Kommune er der ca. 700 m fra eksisterende staldbygninger til nærmeste udpegede § 7 areal jf. lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug mv. Der er tale om en del af Stavmosen der ligger sydsydvest for ejendommen.

Beregningerne i www.husdyrgodkendelse.dk viser, at kravet til maksimal ammoniakdeposition til Stavmosen på 0,5 kg N/ha/år overholdes (maksimal deposition er beregnet til 0,1 kg N/ha/år).

Det vurderes, at ansøgningen ikke vil have indflydelse på habitatdirektivets bilag IV-arter, idet der ikke opdyrkes nye arealer, der ikke fjernes store gamle træer eller gamle bygninger og der ikke fjernes stendynger eller diger mv.

Kommunen bedes vurdere, hvorvidt gyllekøling kræver en tilladelse efter Miljøbeskyttelseslovens § 19. Der anvendes kølevæske i køleslangene. Kølevæsken består af ethylenglycol og natrium 2-ethylhexanoat. Såfremt der skal indsendes særskilt ansøgning på særlige skemaer, bedes kommunen fremsende disse.

Der ønskes en vurdering af de §3 arealer, som ligger i mark MH21, herunder to søer i den nordlige del, som er forkert udpeget, og en stykke beskyttet eng midt i marken, som er udpeget for stort, samt en beskyttet mose midt i marken, som ligeledes er for stor i udpegningen.

Ligeledes bedes kommunen vurdere, om der skal sendes en særskilt ansøgning om udledning af yderligere tagvand.

Bilagsoversigt

- 1) Tekstdokument
- 2a) Bygningsoversigt
- 2b) Kort over gylletransporter
- 2c) Kort over arealer
- 2d) Interne transportruter
- 2e) Rørføringer
- 2f) Gyllerør
- 2g) Ventilationsafkast
- 3) Fuldmagt til at indsende ansøgning
- 4) Beregninger på separationsanlæg
- 5) mail vedr mose øst for ejendom
- 6) Brochure på Kemira 812 P

Starttidspunkt for byggeriet

01-02-2011

Sluttidspunkt for byggeriet

31-07-2011

Starttidspunkt for driften

20-08-2011

Beskrivelse af datoerne

Byggeriet og produktionen ønskes påbegyndt hurtigst muligt efter godkendelsen er givet.

Oplysninger om biaktiviteter:

Der er ikke Biaktiviteter på ejendommen

Oplysninger om ejendommen

Lokalisering, ressourcer, management

Lokalisering og landskab

Ejendommen ligger i Aabenraa kommune ca. 1,7 km vest for Genner by der er ca. 240 m til nærmeste nabo fra nærmeste stald.

Alle husdyrlovens afstandskrav overholdes for de nye bygninger. Under den nye stald ligger et hoveddræn, som vil blive lagt om i faste rør, hvis der mod forventning skulle være flere dræn, som bliver fundet under byggeriet, vil disse ligeledes blive lagt om i faste rør.

Landskabet er præget af placeringen på Hovedstilstandslinien, og der er derfor en del små moser og bløde områder i markene, som også nogle steder er noget kuperede, dog er der ingen stede stærkt skrånende marker direkte ned til vandløb.

Bygningerne opføres i tilknytning til de eksisterende bygninger. Da byggeriet ligger samlet, og bliver placeret nedenfor en bakke, kommer udvidelsen ikke til at fremstå væsentligt mere markant i landskabet end det allerede gør, selv om der er tale om en udvidelse til det dobbelte. De to nye gyllebeholdere, som kommer til at ligge på nordsiden af den eksisterende beplantning, vil blive placeret, således at de falder bedst muligt ind i det kuperede terræn.

Det forventes, at det nye byggeri bliver af samme type som de eksisterende driftsbygninger med røde mursten og eternittage.

Der er i forbindelse med tidligere byggeri i ansøgers ejertid ikke gjort arkæologiske fund, og der er ikke registreret fund i nærmeste omkreds på dkconline.

Nærmeste ejendom med over 75 DE er Hesselbjergvej 4 der ligger ca. 770 m mod øst målt fra stald til stald.

Bygningsbeskrivelse:

Tabel 1:

Bygning	Grundplan	Bygnings-højde	Taghældning	Bygningsmaterialer/farver	Anvendelse	
1	Stuehus	ca. 185m ²	ca. 7m	45°	røde sten rødt tegltag	beboelse
2	Lade	ca. 280m ²	ca. 7m	40°	kalket med eternittag	diverse
3	Lade	ca. 170m ²	ca. 6m	20°	stålplader eternittag	diverse
4	slagtesvinestald	ca. 560m ²	ca. 7m	ca. 30°	kalket med eternittag	slagtesvin se stald 1.1.2.
5	Smågrisestald	ca. 725m ²	ca. 5m	ca. 20°	Røde sten og eternittag	Smågrise se stald 1.1.1.
6	Farrestald og løbeafdeling	ca. 1240m ²	ca. 7m	ca. 20°	Røde sten og eternittag	Søer se stald 1.1.3. og 1.1.4.
7	Drægtighedsstald omdannes til foderlade	ca. 720m ²	ca. 8m	ca. 25°	Røde sten, med vinddug i den øverste halvdel, eternittag og stålplader i den øverste del af gavlen	opbevaring af foder

11	Ny drægtighedsstald	ca. 1180m ²	ca. 8m	ca. 25°	Røde sten, med vinddug i den øverste halvdel, eternittag og stålplader i den øverste del af gavlen	Søer se stald 1.1.6.
9	Fodercentral	ca. 250m ²	ca. 7m	ca. 20°	Røde sten, eternittag.	Blander og kværn til tørfoder
10	Ny farre og løbeafdeling	ca. 1600 m ²	ca. 9m	ca. 20 °	Røde sten, eternittag, stålplader i den øverste del af gavlen	Søer se stald 1.1.7.
8	Ny smågrise-stald	ca. 1600 m ²	ca. 9m	ca. 20°	Røde sten, eternittag, stålplader i den øverste del af gavlen	Smågrise se stald 1.1.8.
12	Maskinhus	ca 650 m ²	ca 8 m	ca 20°	Stålplader røde for enden og lysgrå trempel og gavl	Opbevaring af maskiner
13	Ikke aktuel					
14	Ny gyllebeholder	ca. 800m ²			Beton med søsten, og lys grå teltoverdækning	Gylleopbevaring se lager 1.1.10.
15	Ny gyllebeholder	ca. 800m ²			Beton med søsten, og lys grå teltoverdækning	Gylleopbevaring se lager 1.1.11.
16	buffertank til separationsanlæg	ca. 30m ²			jordbeholder med betontåg	
17	Plads til separationsanlæg	ca. 200m ²			Betonplads med afløb til buffertank	Pladsen skal bruges til separationsanlægget.
18	vaskeplads	ca. 200m ²			Til vask af maskiner, der er afløb til gyllesystem	
silos	Eksisterende siloer	143 m ³ 28 m ³	3 stk 14,5m 1 stk 7m		Lys glasfiber	kornopbevaring
ny silo	nye siloer	143 m ³	2 stk 14,5m		lys glasfiber	Kornopbevaring

* Grundplan og bygningshøjde er uændret med mindre andet er nævnt.

Den eksisterende gyllebeholder på 2300 m³ fjernes.

Der bygges to nye beholdere, på hver 4500 m³, begge beholdere bygges med telt, for at mindske ammoniakfordampningen.

Samtlige nye bygninger placeres i forbindelse med det eksisterende byggeri, og vil være nødvendige for driften af ejendommen, der vil ikke efter udvidelsen være bygninger, som ikke skal bruges i driften.

Der bygges en ny fortank på 99m³ heri skal al gyllen opbevares til det kommer igennem separationsanlægget.

Ansøger forbeholder sig ret til justeringer af den endelige placering af rør og fortanke.

Belysningsforhold på facader og udenfor bygninger og anlæg

Der er i øjeblikket kun belysning ved udleveringsrampen, som ligger nord for bygning 5, der er ingen naboer, som kan se dette lys.

I ansøgt drift vil der blive belysning ved udleveringsramper nord for bygning 11. Lyset vil kun være tændt i forbindelse med udlevering af smågrise.

Afskærmende beplantningsbredde og træartsvalg

Der er ikke planlagt afskærmende beplantning, da det ikke vurderes at naboer vil blive generet af byggeriet.

Generelle afstandskrav

Afstandene er mål fra nærmeste stald eller gyllebeholder:

Tabel 2:

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Nabo	Ca. 260 m	Fra slagtesvinestald (4) til stuehus på naboejendommen mod V Hesselbjergvej 6	50 m
Naboskel	Ca. 70 m	Fra ny vestlig gyllebeholder til skel på mark mod V tilhørende Hesselbjergvej 6	30 m
Beboelse på samme ejendom	Ca. 4,5 m	Fra eksisterende slagtesvinestald til stuehuset	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	> 25 m	Der er ingen levnedsmiddelvirksomheder indenfor 25 m	25 m
Fælles vandindvindingsanlæg	Ca. 2330 m	Fra anlægget til Alment vandværk i Gerner by mod ØSØ	50 m
Enkelt vandindvindingsanlæg	ca 70 m	Fra eksisterende slagtesvinestald til egen boring	25 m
Vandløb	Ca. 119 m Ca. 209 m	Til vandløb i mark 6-0 S for drægtighedsstalden Til samme vandløb, men til hvor Arealinfos Beskytt.linie stopper.	15 m
Dræn		Der er et hoveddræn, som går lige under den nye stald, dette vil blive lagt i faste rør og evt. lagt udenom stalden.	15 m
Sø	Ca. 360 m	Fra slagtesvinestald til sø på naboejendommen Hesselbjergvej 6.	15 m
Privat fællesvej	>>15m	Ingen privat fællesvej	15 m
Offentlig vej	Ca. 18 m.	Fra drægtighedsstald til Hesselbjergvej mod S	15 m

Kilde: Danmarks Miljøportal og Jupiterdatabasen (Geus).

Landskabelige hensyn

Konfliktanalyse i forhold til natur- og landskabsudpegninger

(Kilde Danmarks Miljøportal og Kulturarvsstyrelsens hjemmeside).

Naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser:

Der er ingen bygninger indenfor "Særligt næringsfattige naturarealer" men markerne RN23 og AF4 grænser op til.

Der er ingen bygninger indenfor "Naturområder" men følgende marker ligger helt eller delvis indenfor: 10-1, 16-0, 18-0, 22-0, AF4, RN7-1 og RN11.

Der er ingen bygninger indenfor "Område med naturinteresser" men følgende marker ligger helt eller delvis indenfor: OL25, OL26 og TH25.

Arealer udpeget jf. § 7 i lov om godkendelse af husdyrbrug:

Aabenraa kommune har udpeget Stavmosen, beliggende ca. 700m syd for ejendommen til naturområde med bufferzone som §7.

Natura 2000:

Det nærmeste område ligger ca. 8 km mod N Pamhule skov og Stevning Dam. Området er et EF-Habitatområde.

Områder med landskabelig værdi:

Der er ingen bygninger indenfor "Værdifulde kystlandskaber".

Der er ingen bygninger indenfor "Værdifulde landskaber", men de 8 nordligste marker ligger indenfor udpegningen.

Uforstyrrede landskaber:

Der er ingen bygninger indenfor udpegningen.

Områder med særlig geologisk værdi:

Der er ingen bygninger indenfor "Skovrejsning uønsket pga. geologiske forhold".

Rekreative interesseområder:

Der er ingen bygninger eller arealer indenfor: "Fritidsområder", "Eksisterende sommerhusområder", "Nye sommerhusområder", "Arealudlæg til feriefritidsformål", "Planlagte arealer til feriefritidsformål" eller "Planlagte arealer til byformål". Der er ingen bygninger indenfor "Eksisterende byzone", men det halve af mark HB19 ligger indenfor.

Værdifulde kulturmiljøer:

Der er ingen bygninger indenfor Udpegningen.

Kirkeomgivelser:

Der er ingen bygninger indenfor "Kirkelandskaber".

Kystnærhedszonen:

Der er ingen bygninger indenfor Kystnærhedszonen.

Lavbundsarealer :

Dele af anlægget ligger indenfor "Lavbund og okker inkl. okkerklassificering" i Klasse III "Lille risiko for okkerudledning".

Der er ingen bygninger indenfor "VMPII lavbundsarealer" eller "Øvrige lavbundsarealer".

Skovrejsningsområder:

Der er ingen bygninger indenfor Udpegningen.

Fredede områder:

Der er ingen bygninger eller arealer indenfor: "Fredede områder", "Fredede områder forslag" eller "Fredede fortidsminder".

Beskyttede naturarealer (§ 3):

Der er ingen bygninger indenfor Beskyttede "Vandløb", "Eng", "Hede", "Mose", "Overdrev", "Strandeng og "Sø".

Følgende arealer grænser op til "Beskyttede vandløb": 3-0, 8-0, 10-0, 10-1, OL25, OL26, OL28-1, RN2 og RN11. – Der ligger "Beskyttet vandløb" i mark RN11, vandløbet er blevet rørlagt omkring 1984.

Følgende arealer grænser op til "Beskyttet eng": 16-0, 18-0, 22-0, AF1, OL27, RN2, RN7-1 og RN7-2. – Der ligger "Beskyttet eng" i mark MH21 og RN2.

Arealet i RN 2 ønskes taget ud af §3 beskyttelse. Der ønskes en vurdering af arealet i mark MH21. Det udpegede areal i MH21 indgår ikke i udspretningsarealet.

Følgende arealer grænser op til "Beskyttet mose": 3-0, 8-0, 14-0, 22-0, AF4, MH21, OL27, OL28-1 og RN11. – Der ligger "Beskyttet mose" i mark MH21, Der ønskes en vurdering af størelsen og formen af §3 arealet i midten af mark MH21. De udpegede arealer indgår ikke i udspretningsarealet.

Mark 18-0, MH21 og RN11 grænser op til "Beskyttet sø". Der ligger en beskyttet sø i den nordlige del af mark MH 21, der er tale om en fejludpegning, da der ikke er en sø i området, i våde vintre står der vand, men ellers har arealet været dyrket i mange år.

Omkring markerne OL27 og OL28-1 er der tydeligvis sket en forskydning af naturarealet mod nord-øst, hvilket får det til at se ud som om det ligger i marken. Den beskyttede mose inde i mark OL27 er let fortegnet, da den på alle luftfotos fra 1989 og til dato er mindre end det indtegnede areal.

Strandbeskyttelseslinie:

Der er ingen bygninger eller arealer indenfor udpegningen.

Klitfredningslinie:

Der er ingen bygninger eller arealer indenfor udpegningen.

Skovbyggelinie:

Der er ingen bygninger indenfor udpegningen.

Sø- og åbeskyttelseslinie:

Der er ingen bygninger eller arealer indenfor udpegningen.

Kirkebeskyttelseslinie:

Der er ingen bygninger indenfor "Kirkebyggelinie"

Fortidsmindebeskyttelseslinie:

Der er ingen fortidsminder, og derfor heller ingen beskyttelseslinier.

Beskyttede sten- og jorddiger:

Følgende arealer grænser op til "Beskyttede sten- og jorddiger": 3-0, 8-0, 16-0, 18-0, HB19, MH21, OL27, OL28-1 og RN2.

Der er "Beskyttede sten- og jorddiger" i nærheden af det nye byggeri (Gyllebeholdere) i markskellet mellem mark 8-0 og mark RN2. Der vil dog ikke blive ændret på skellet i forbindelse med byggeriet.

Energi

Samlet energiforbrug i nudrift og efter ansøgningen (skønnede mængder):

Tabel 3:

Type	Forbrug før	Forbrug efter
El	250.000 kWt	ca. 450.000kWt
Fyringsolie	18.000 l	ca. 0 l?*
Diesellole	18.000	18.000

* Det vides ikke, hvor meget fyringsolie der kan spares væk, ved at genvinde varme. Varmen vil blive genanvendt i det omfang det overhovedet er muligt, og der vil kun blive suppleret med varme, hvis der er behov for det.

Energibesparende foranstaltninger (BAT vedr. energi)

Alle stalde, med undtagelse af drægtighedsstaldene er isolerede. For at spare på energien installeres der lavenergilysstofrør og lavenergi varmpærer i de nye stalde. Der er installeret automatisk tænd og sluk på belysningen. Lyset er tændt ca.. 16 timer i døgnet.

Der forventes at blive etableret multistep undertryksventilation i de nye stalde bortset fra den nye drægtighedsstald, hvor der ligesom i den gamle er naturlig ventilation.

Ventilatorer vaskes i forbindelse med vask af de enkelte stalde (reducerer modstanden). Der er temperaturstyring, alarmer mv. på ventilationsanlæggene.

For at løse ammoniakreduktionskravet installeres gyllekøling under spaltearealet i drægtighedsafdelingen. Gyllekølingen medfører, at der kan genvindes varme. Varmen anvendes til opvarmning af smågrisehuler i farestald, gulvvarme i smågrise- og slagtesvinestalde, hvis der bliver ekstra varme, vil dette blive anvendt til opvarmning af stuehuset.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation, gyllekøling og genvinding af varme).

Vand

Skønnede forbrugsmængder:

Tabel 4:

Type	Forbrug før	Forbrug efter
Drikkevand, vask i stald, overbrusning mv	ca. 5000m ³	11000m ³
Rengøring af maskiner	50m ³	50m ³
Sprøjtning	130m ³	130m ³
Markvanding	45.000m ³	45.000m ³

Vand Kommer fra egen boring (jupiterdatabase nr 160.1181/160.1398.)

Vandbesparende foranstaltninger (BAT vedr. vandforbrug)

Alle stalde indrettes med enten ventil over krybben, eller drikkekop med ventil. Herved sikres at der ikke sker unødvendigt vandspild.

Overbrusningsanlægget anvendes til køling (overbrusning af dyrene) samt til iblødsætning af stalene før vask. I farestalden vil der blive installeret højtrykskøling, for at give en mere dyrevenlig afkøling. Efter iblødsætning vaskes med vaskerobot. Brug af vaskerobot giver et lidt større vandforbrug. Af hensyn til arbejdsmiljøet vurderes det dog, at det også er BAT at benytte vaskerobot. Efterfølgende tages de sidste hjørner med højtryksrensere og koldt vand.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (brug af iblødsætningsanlæg, vask med højtryksrensere og ventiler over krybber). Vandforbruget måles ikke som sådant, men tjekkes løbende (ca. en gang om måneden). Staldene kontrolleres dagligt, og der udføres småreparationer med det samme eller tilkaldes service, hvis der er behov for det.

Døde dyr

Døde smågrise opbevares i plastcontainere i kølecontainer under halvtag mellem Bygning 6 og bygning 9. Inden afhentning transporteres dyrene ned til dakapladsen ca 250 m syd for ejendommen. DAKA afhenter fast 1-2 gange om ugen samt efter aftale.

I nudrift er der afleveret ca. 180 enkelt dyr og 52 containere med smågrise til destruktion. Efter udvidelsen forventes antallet af dyr afleveret til destruktion at blive på ca. 350 enkelt dyr og ca. 104 containere med smågrise.

Affald

Skønnede årlige mængder affald:

Tabel 5:

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder	EAK-kode	ISAG-kode
Olie- og kemikalieaffald:						
Spildolie	mekaniker	mekaniker	ukendt	ca. 130 l/år	13.02.08	06.01
Olie- og brændstoffiltre	mekaniker	mekaniker	ukendt	6 stk/år	16.01.07	06.05
Blyakkumulatorer	mekaniker	mekaniker	ukendt	ca. 1 stk/år	16.06.01	05.99
Rester af bekæmpelsesmidler	I aflåst skab til kemikalier	Transporterer selv	Containerplads	Normalt intet	20.01.19	05.12
Spraydåser	I kasse i forrum bygning 4	Transporterer selv	Containerplads	100 stk	15.01.10	23.00
Medicinrester	Køleskab i forrum i bygning 4	Transporterer selv	Apotek	normalt intet	18.02.08	05.13
Kanyler i særlig beholder	I kanylebøtte Forrum bygning 4	Transporterer selv	Apotek	1-2 bøtter/år	18.02.02	66.00
Batterier – alle typer	I stuehus	Transporterer selv	Containerplads	max 1 kg/år	20.01.33	77.00
Fast affald:						
Diverse brændbart	Industricontainer	Marius Peder-	ukendt	ca. 6t/år	15.01.01	50.00

		sen				
Tom emballage (plast/pap)	I container	Harm Mammen	genbrug	ca. 200 kg/år Container tømmes hver 14. dag	15.01.02	52.00
Lysstofrør og elsparepærer	Under halvtag mellem bygning 6 og 9	Transporterer selv	Containerplads	25-40 stk/år	20.01.21	79.00
Jern og metal	Udenfor ved bygning 12	Skrothandler	Ukendt	ca. 1t/år	02.01.10	56.20

Herudover er der almindeligt husholdningsaffald fra beboelserne og andet affald, som ikke har noget med virksomheden at gøre. Husholdningsaffaldet afhentes via den kommunale indsamlingsordning.

Der er ikke kendskab til, hvor Marius Pedersen gør af affaldet.

Medicin opbevares sammen med medicinrester.

Management

BAT inden for management/godt landmandskab er i BREF (referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion) defineret på en række områder. På bedriften er der taget følgende forholdsregler:

Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplan, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning.

Der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug samt spild, men vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Der bliver udarbejdet en beredskabsplan, således forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet. Beredskabsplanen forventes først udarbejdet, når det nye staldbyggeri er opført.

Der er ikke udarbejdet egentlige planer for reparation og vedligehold. Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov. Der er aftale om rottebekæmpelse med mortalin.

Der er ikke egentlige uddannelses- og træningsprogrammer, men de ansatte sendes på relevante kurser i arbejdstiden, når der er behov, alt efter hvilke type arbejdsopgaver, de skal håndtere. På ansøgningstidspunktet er der 1 fuldtidsansat på bedriften. Efter udvidelsen forventes at beskæftige ca. 2 fuldtidsansatte.

Der lægges stor vægt på dyrevelfærd og god staldhygiejne. Hvis en so ser ud til at udvikle tendens til skuldarsår, lægges en gummimadrass ind i stien. Alle søer i drægtighedsstalden har adgang til dybstrøelse, der monteres en strømmaskine i drægtighedsstaldene.

Der er alarmer på ventilation og foderanlæg, således at der kan gribes ind, hvis der er strømsvigt eller lignende.

Herudover vaskes rutinemæssigt efter hvert hold i fare-, smågrise og slagtesvinestier. Løbe- drægtighedsstaldene vaskes efter behov – primært i varme perioder, så dyrene ikke bliver kolde, da staldene aldrig er helt tømte. I kolde perioder er luffugtigheden så høj, at vandet ikke kan bortventileres hurtigt nok.

Gyllen udbringes normalt ikke på søndage og helligdage, og der køres aldrig op til beboelsesejendomme i weekender eller på helligdage.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at ansøger bruger BAT indenfor management.

Egenkontrol

Der føres på ansøgningstidspunktet forskellige skriftlige opgørelser over egenkontrol. Der føres logbøger over flydelag på gyllebeholderne, der laves svineflytningsregistreringer og der føres journal over medicinbehandling.

Herudover er der en række andre fast procedurer, som dog ikke registreres skriftligt:

- Der vaskes stalde inklusiv ventilatorer efter bestemte rutiner.
- Ved overpumpning fra forbeholder til gyllebeholder tjekkes først, om der er plads.
- Etablering af flydelag umiddelbart efter tømning af gyllebeholder (dog ikke over de nye, da de bliver overdækkede)
- I løbet af dagen holdes anlæggene under opsyn og det tjekkes, om anlæggene kører som de skal

Ansøger har ingen umiddelbare forslag til egenkontrol. Så vidt muligt vil det gerne undgås, at skulle føre udførlige driftsjournaler, da der jo ikke bruges flere end de nødvendige ressourcer i form af råvarer, hjælpestoffer, energi osv.

Ansøger vil derfor gerne i dialog med kommunen om, hvilke typer egenkontrol der er behov for at foretage med skriftlige registreringer og hvilke der kan foretages uden skriftlige registreringer.

Ansøgt anlæg – Ejendomme

Anlæggets navn:

Ejendomsnummer:

CVR-nr.: 14310436

P-nummer: 1000719300

Spildevandsmængde:

Tabel 6:

Spildevandstyper	m ³ /år før udvidelse	m ³ /år efter udvidelse	Afledes til	Renseforanstaltning
Gylle inkl. rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	ca. 4200m ³	ca. 8460m ³	Via kanaler og separationsanlæg til gyllebeholder	Ingen
Vaskevand fra vaskeplads	0m ³	ca. 50m ³	Gyllebeholder	Ingen
Regnvand fra vaskeplads/separatorplads	0m ³	ca. 450m ³	Gyllebeholder	Ingen
Sanitært spildevand fra stald og stuehus	ca. 200m ³	ca. 250m ³	Septiktank og derefter nedsvivning (nedsvivningsanlæg beliggende sydøst for stuehus)	Septiktank
Tagvand	ca. 2940m ³	ca. 6100m ³	Dræn, hvorfra det fortsætter mod syd til stavmosen	ingen

Mængden af rengøringsvand til vask af stalde, drikkevandsspild og vand til overbrusning er skønnet ud fra kapacitetsberegningens normtal hertil er lagt et skønnet merforbrug, da sohold ofte har et større vandforbrug end normen.

Kommunen bedes vurdere, om den øgede mængde regnvand kan bortledes direkte, eller om der skal etableres et forsinkelsesbassin.

Spildevand tilledt gyllebeholder

Jf. standardkapacitetsberegning er der ca. 3,96 m³ gylle/årsso (da de drægtige søer går i delvis dybstrømelse) (heri er der inkluderet 400 l vaskevand pr. so), 0,127 m³ gylle/smågris (heri er der inkluderet 15 l vaskevand samt 15 l drikkevandsspild) og 0,52 m³ gylle/slagtesvin 30-105 kg (heri er der inkluderet 25 l vaskevand samt 75 l drikkevandsspild pr. slagtesvin fra 30-102 kg). Herudover lægges ca. 20 % ekstra til søerne, idet der erfaringsmæssigt har været større mængder gylle på ejendommen end normtallene foreskriver.

Kapacitetsberegning (efter udvidelsen):

900 årssøer x (3,96 m³ x 1,2) = 4277 m³

27000 smågrise x 0,127 m³ = 3429 m³

1225 slagtesvin x 0,52 m³ = 637 m³

Vaskevand og regnvand på vaskeplads = 450 m³
tillæg for overbrusning 2% = 167
I alt 8960 m³

Opbevaringskapacitet i gyllebeholdere 9000 m³.
Der er altså minimum 12 mdr. opbevaringskapacitet.

Se endvidere punktet "Spildevandsmængde".

Spildevand afledning

Det vurderes, at der ikke afledes spildevandstyper, der kræver særskilt spildevandstilladelse. Septiktankene tømmes via godkendt tømningssordning.

Såfremt der skal udarbejdes tilladelse til udledning af regnvand og der skal indsendes særskilt ansøgning på særlige skemaer, bedes kommunen fremsende disse.

Se punktet "Spildevandsmængde".

Transport

Tabel 7:

Transporter	Før udvidelse antal/år	Efter udvidelse antal/år
Foder	24	60
Fyringsolie/brændstof	16	13
Afhentning af smågrise / slagtesvin	39	65
Levering af slagtesøer	26	26
Indkøb af polte	13	13
Afhentning af døde dyr	104	104
Diverse sækkevarer mv.	12	12
Gyllekørsel	200	370
Korn fra eget markbrug	100	100
Afhentning af fiber	0	26
	534	789

Som det fremgår af kortet over gylleruter er der kun meget få marker, hvor det er nødvendigt at køre længere stræk på vejene. Til 3 marker skal der køres igennem et hjørne af Genner by med gyllevogn. Dette vurderes dog at være så lidt, at det ikke er til væsentlig gene for beboerne. Endvidere er der to små marker i Rise Hjarup, igen er der tale om små arealer, og De fleste lastbiler vil komme fra Østerløgum siden, hvor der indtil Hesselbjergvej er store veje med en del trafik i forvejen.

Risici

Redegørelse for mulige uheld

Der etableres en ny vaske-/påfyldningsplads med afløb til gyllebeholder gennem en brønd med dykpumpe, her vil vask af maskiner, samt fyldning af sprøjte ske efter udvidelsen.

Udkørsel af gylle foregår i nudrift primært med maskinstation. Udbringningen sker p.t. primært med slæbeslanger. Der er ikke etableret faste påfyldningspladser ved de eksisterende gyllebeholdere, da maskinstationen benytter selvfyldende gyllevogne.

I forbindelse med udbringning af gylle vurderes vejret før udbringning, så der ikke køres ud, hvis der er risiko for store nedbørsmængder. Ingen af de ejede og forpagtede arealer har hældning direkte ned til vandløb eller hav. De steder, hvor der er marker med større hældning, når markerne at flade ud, så der ikke er risiko for afstrømning.

Fortanken placeres således, at der ikke kan ske overløb i forbindelse med udtømning fra stalden.

Der er ingen afløb i nærheden af gylletankene og der er ingen fastmonterede pumper og rør til tømning af gyllebeholdere.

Hvis en gyllevogn vælter - eller en gyllebeholder springer - eller der sker overfyldning af en gyllebeholder trods faste procedurer om tjek af kapacitet før overpumpning - vil opsamling af gylle øjeblikkeligt blive iværksat og beredskabet tilkaldt. Ved sammenbrud på gyllebeholder (fx ved kraftig påkørsel) vil gyllen løbe ned mellem bygning 5 og 10, herfra vil gyllen kunne pumpes/skrabes op. Risten nord for bygning 5 dækkes til med jord.

Risikoen for sammenbrud af en gyllebeholder vurderes at være ekstrem lille, idet beholdere tilses via 10-års beholderkontrollen og evt. skader repareres løbende.

I forbindelse med fx sygdomsudbrud med efterfølgende restriktioner over for svineflytninger eller slagteristrejke kan der ske en midlertidig ophobning af dyr på ejendommen. Dette vil bevirke, at lugtmissionen fra stalden bliver større end normalt. Denne situation forventes at forekomme meget sjældent.

Minimering af risiko for uheld

Se "Redegørelse for mulige uheld".

Minimering af gene ved uheld

Se "Redegørelse for mulige uheld".

Støjkloder

Beskrivelse af støjkloder

Tabel 8:

Støjkilde	Placering	Driftstid
Ventilationsafkast	På staldanlæg	Døgnet rundt
Foderblander og kværn	Indendøre i bygning 9	Blanderen og kværnen forventes at køre ca. 8t hver nat, støjen fra blanderen vil ikke kunne høres udenfor bedriften
Kompressorer	I maskinhus bygning 12 og bygning 7	Kompressoren kan ikke høres udenfor bedriften
Afhentning af smågrise og	Ved staldene (smågrise)	Kan ske både i dagtimerne, og

slagtesvin	samt på afhentningspladsen syd for ejendom	de tidlige morgentimer
Gyllekørsel og gyllehåndtering	Ved gyllebeholder	Normalt i dagtimer primært på hverdage
Afhentning af døde dyr	Ved afhentningspladsen	I dagtimerne
Levering af foder	Indleveres ved fodercentralen i bygning 9	I dagtimerne
Kornkørsel	Indleveres ved påslaget i bygning 9	Primært i høstperioden, kan forekomme i dagtimer og til sent på aftenen/natten

Driftsperiode for støjkloder

Se Beskrivelse af støjkloder.

Tiltag mod støjkloder

Hverken for det eksisterende staldanlæg eller de nye stalde vurderes det, at der er behov for at foretage støjreducerende tiltag. Den eneste støj, der muligvis vil kunne høres ved naboer, vurderes at være ventilationsanlæggene på varme stille dage, hvor ventilationen kører på højtryk. Transporter forbi naboer vil også kunne høres, men adskiller sig ikke fra anden vejtransport.

Det vurderes, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes. Der har således heller aldrig været klager fra naboer over støj.

Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr

Der er generelt hverken problemer med fluer, rotter eller andre skadedyr. Se endvidere under punkterne "Fluegener" og "Rottebekæmpelse".

Fluegener

Fluebekæmpelse sker i overensstemmelse med Statens Skadedyrslaboratoriums retningslinier, idet der indsættes rovfluelarver 4-5 gange årligt efter aftale med Mortalin.

Rottebekæmpelse

Der er i nudrift indgået aftale med mortalin om rottebekæmpelse. Der er p.t. opsat ca 36 kasser med gift fordelt på ejendommen. Når byggeriet er gennemført vil aftalen blive revurderet og det nødvendige antal kasser sat op. I øvrigt holdes ejendommen ren og ryddelig.

Kemikalier

Pesticider og sprøjteudstyr

Bekæmpelsesmidler og øvrige kemikalier opbevares i aflåst kemikalieskab i et frostfrit rum i det eksisterende maskinhus (bygning 12). Der er intet afløb i skabet eller rummet. Muligvis vil der blive etableret et nyt skab til bekæmpelsesmidler mv. i forbindelse med den nye vaske og fyldeplads.

Bedriften har egen sprøjte. Sprøjten er med vandtank, så sprøjtene kan skylles i marken og vandet indgå i behandlingen af markerne.

Påfyldning af marksprøjte foregår ved maskinhuset. Der er ikke mulighed for tilbageløb fra sprøjte til vandboring. I ansøgt drift vaskes og fyldes sprøjten på den nye vaskeplads med afløb til gyllebeholder.

Forbrug og type af indkøbte sprøjtemidler svinger fra år til år afhængigt af sygdomsangreb. Der vil også være variationer som følge af variation i afgrøder mv. Der er derfor ikke vedlagt nogen opgørelse over produktnavne og mængder. Der anvendes udelukkende godkendte bekæmpelsesmidler.

Oplag af olie og kemikalier

Som beskrevet herover opbevares kemikalier i kemikalieskab i maskinhuset. I rummet ved siden af opbevares alle olieråvarer bortset fra diesel (motorolie, gearkasseolie, hydraulikolie, smørefedt mv).

Tabel 9:

Olietanke:	Volumen	Fremstillingsår	Tanknr.	Godkendelsesnr.
Fyringsolietank	1500 l	2005	09R7358	55-5820
Dieselolietank	2500 l	2007	006347-1	5023

Fyringsolietankene har enstrengt rørføring til oliefynd og der er monteret påfyldningsalarm.

Foderopbevaring

Ensilage og foderopbevaring

Foderet opbevares i siloer i laden. Korn til iblanding opbevares i siloer nord for bygning 7. Foderet blæses ind i siloerne. Fodring sker både i nudrift og ansøgt drift som tørfodring. I fodercentralen bygning 9 er der en kværn og et blandeanlæg.

Det vurderes, at der ingen støv- eller støjgener er for naboer i forbindelse med håndteringen af foderet, da den overvejende del af håndteringen foregår inden døre, og der er stor afstand til naboer.

Vedrørende størrelser af siloer se "Bygningsbeskrivelse" under "Lokalisering og landskab".

Der er intet ensilageoplag.

Diverse

Lysforhold

Se beskrivelse under punktet "Lokalisering og landskab".

Foranstaltninger ved ophør af produktion

I forbindelse med ophør af husdyrproduktion, vil der enten ske det, at ejendommen overdrages med alt indhold til en anden husdyrproducent - ellers vil anlægget blive tømt for dyr og gødning, og rester af kemikalier samt andet affald vil blive bortskaffet iht. kommunens affaldsregulativ. Unødvendige olietanke vil blive sløjft.

Ventilationsoplysninger

Staldafsnit nr.	Ventilationstype	Maksimal ventilation i m ³ /h	Antal afkast (udsugninger)	Afkasthøjde
1.1.1. bygning 5	Ligetryk	15.000 m ³ /stk/h	5ud+5ind	lidt over kip
1.1.2. bygning 4	Undertryk	12.000 m ³ /stk/h	4	lidt over kip
1.1.3. bygning 6	Undertryk	12.000 m ³ /stk/h	2	lidt over kip
1.1.4. Bygning 6	Undertryk	12.000 m ³ /stk/h	4	lidt over kip
1.1.6. bygning 8	Undertryk	*	??	*
1.1.7. Bygning 10	Undertryk	*	??	*
1.1.8. Bygning 11	Naturlig ventilation			

* For de nye bygningers vedkommende er det endnu ikke afgjort hvilket ventilationsfirma der vælges og hvor mange ventilatorer og afkast der etableres. Højden på afkastene er heller ikke fastsat. Formodentlig vil afkastene blive placeret på tagfladen, så de er 1 til 2 m under kip. Placering af afkast, så de føres op over kip kan være en fordel, da der bedre sikres, at der ikke skabes et ned-sug af luften og dermed lugten. Da der ikke er naboer tæt på, er dette dog ligegyldigt. Argumentet for at placere afkastene på tagfladen i stedet for i kip skyldes, at dette er det mest optimale for brede bygninger.

I bygning 8 og 10 vil der blive etableret biologisk luftrensning, på ca 25% af ventilationskapaciteten, hvilket vil give en reduktion i ammoniakemmissionen på ca 60%.

Da der som nævnt ikke er naboer tæt på ønskes frihed til at placere afkastene, hvor det er mest optimalt for staldens indretning. Alle afkast vil dog blive lodrette, uden taghætter og blive ført ca. 1 m over tagfladen.

Der vil blive valgt det "bedste" på markedet på etableringstidspunktet, så der etableres en optimal ventilation både mht. temperatur-/fugtstyring og dyrevelfærd.

Placering af eksisterende afkast fremgår af bilag.

Rengøring desinficering

På nuværende tidspunkt vaskes med vaskerobot efter iblødsætning. Efter vaskerobotten vaskes de sidste rester væk med højtryksrensere, der vaskes med rent koldt vand og der desinficeres pt med Virkon S.

Overbrusning af svinestalde

Der er etableret overbrusning i alle de eksisterende stalde, og der vil også blive etableret overbrusning i de nye stalde.

Foderoplysninger

Der er på ansøgningstidspunktet ikke pålagt ejendommen restriktioner i forhold til fodring. I nudrift er der derfor ikke indtastet oplysninger, hvorved www.husdyrgodkendelse.dk beregner på baggrund af normalt. Da der i ansøgt drift etableres gyllekøling under spalterne i bygning 11 og biologisk luftrensning i bygning 8 og 20 er der ikke behov for ekstra fodertilpasning.

BAT vedr. fodring

Det vurderes, at der anvendes foder indeholdende et fosfor- og råproteinindhold indenfor de vejledende niveauer i BAT-foder (jf. BREF).

Vejledende niveauer for råprotein i BAT-foder til svin:

Art	Faser	Indhold af råprotein (% i foder) ¹⁾	Samlet fosforindhold (% i foder) ²⁾
Slagtesvin	25-50 kg	15-17	0,45-0,55
Slagtesvin	50-110 kg	14-15	0,38-0,49
So	drægtighed	13-15	0,43-0,51
So	diegivning	16-17	0,57-0,65

¹⁾ Med tilstrækkeligt afvejet og optimal tilførsel af aminosyrer

²⁾ Med tilstrækkeligt fordøjeligt fosfor med brug af fx højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase

Bedst tilgængelig staldteknologi

Med hensyn til BAT og staldsystemer er der flere forskellige definitioner på, hvad BAT er. Dels er der referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF), dels er der BAT-byggebladene, og dels er der www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger.

Af BREF-dokumentet fremgår det, at følgende staldsystemer er BAT:

Staldsystemer for søer, løbeafdelingen og drægtighedsstalden:

- fuld- eller delspaltegulv med vakuumsystem nedenunder til hyppig fjernelse af gylle, eller
- delspaltegulv og en reduceret gødningskanal.

Staldsystemer for søer, farestalden:

En boks med fuldspaltede jern- eller plastikgulve og som har:

- en kombination af vand- og gødningskanal, eller
- et udskylningssystem med gødningsrender, eller
- en gødningsopsamler nedenunder.

Staldsystemer for grise, smågrisestalden

En sti:

- eller et en-etagesbur med fuld- eller delspaltegulv og et vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle, eller
- et en-etagesbur med fuldspaltegulv med et hældende betongulv nedenunder til adskillelse af urin og fækalier, eller

- med et delvist spaltet gulv (to-klimasystem), eller
- med et delvist spaltet gulv jern- eller plastikgulv og et skrånende eller konvekst fast gulv, eller
- med et delvist spaltet gulv med metal- eller plastikspalter og en lavvandet gødningskanal og kanal for fordærvet drikkevand, eller
- med delspaltegulv med trekantede jernspalter og en gødningskanal med hældende sidevægge.

Staldsystemer for grise, slagtesvinestalden

- et fuldspaltet gulv med vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle, eller
- et delvist spaltet gulv med reducerede gødningskanaler, med hældende vægge og et vakuumsystem, eller
- et delvist spaltet gulv med et centralkonvekst fast gulv eller et hældende fast gulv foran stien, en gødningsrende med hældende sidevægge og en hældende gødningsbeholder.

Ifølge Dansk Svineproduktion har staldtyper med gyllekanaler med skrå vægge og skrånende gødningskasser samt stier med et centralt konvekst massivt gulv ikke fundet udbredelse i Danmark.

Endvidere findes der 6 BAT-byggeblade:

- Køling af kanalbund + linespil (Drægtige søer)
- Faresti med delvist spaltegulv (Diegivende søer)
- To-klimastald med delvist spaltegulv (Smågrise)
- Delvist spaltegulv ved 1/3 spaltegulvsareal (Slagtesvin)
- Delvist spaltegulv med skraber og køling af kanalbund (Slagtesvin)
- Luftvasker med syre, rensning af 60 procent afgangsluft (Slagtesvin)

BREF-dokumentet konkluderer, at farestalde med bokse med et delvist spaltet gulv og en reduceret gødningskanal ikke er BAT – mens et fuldspaltet gulv er det, hvis det er på plast eller metalgulv. På dette punkt er der ikke harmoni mellem BREF-dokumentet, BAT-byggebladene og www.husdyrgodkendelse.dk.

De eksisterende stalde er etableret med:

Smågrisestald 1.1.1: Toklimastald med med delvis spaltegulv (BAT jvf BAT byggeblad).

Slagtesvinestald 1.1.2: ca 1/3 af stalden er med 67% fast gulv 1/3 er med 33% fast gulv, og den resterende del er med drænet gulv og spalter. Delvis spaltegulv med mindst 25% fast gulv er BAT til både slagtesvin og drægtige søer. Drænet gulv og spalter er ikke BAT, men det vurderes umiddelbart at være for dyrt at ændre gulvtypen i forhold til gevinsten på ammoniak. Der er endvidere kompenseret for dette ved at der laves luftrensning på stald 1.1.7 og 1.1.6.

Farestald 1.1.3: Farestald med delvis spaltegulv (BAT jvf BAT byggeblad).

Poltestald 1.1.4: Slagtesvinestald med drænet gulv og spalter. Ikke BAT, men det vurderes, at det er for dyrt at ændre gulvet i forhold til den mængde ammoniak der kan spares, Der er endvidere kompenseret for dette ved at etablere biologisk luftrensning på stald 1.1.7 og 1.1.6.

Den eksisterende drægtighedsstald tages ud af drift.

De nye stalde ønskes (forventes) etableret med:

Farestald stald 1.1.7: faresti med delvis spaltegulv med støbejerns- og plastspalter, gyllekumme med træk- og slipsystem (BAT jf. BREF) og derudover biologisk luftrensning.

Drægtighedsstald stald 1.1.8: Stald med delvis spaltegulv og dybstrøelse, der er køling og linespil i kanalbunden. Ikke beskrevet som BAT, men dyrevelfærdsmæssigt så godt at det i denne situation, bør accepteres som BAT. En evt meremission af ammoniak er kompenseret ved biologisk luftrensning i stald 1.1.7 og 1.1.9.

Stald 1.1.7 Løbeafdeling: Stald med delvis fast gulv og delvist betonspaltegulv (BAT jf. BREF), derudover evt gyllekøling af kanalbunden (hvis varmen herfra kan genbruges, der er ikke regnet med reduktion af ammoniakemmission for denne køling). Der planlægges med løsgående søer i løbeafdelingen, hvilket dyrevelfærdsmæssigt er den bedste løsning. Der etableres desuden biologisk luftrensning på denne stald.

Smågrisestalde: Stalde med delvist spaltegulv, støbejern- og betonspalter, træk- og slipsystem (BAT jf. BAT-byggeblad). Der etableres desuden biologisk luftrensning på denne stald.

Hvor ofte "hyppig fjernelse" er, er ikke nærmere defineret i BREF-dokumentet. Der udsluses gylle ca. hver anden uge i det eksisterende staldanlæg, og normalt aldrig i tidsrummet fredag eftermiddag til og med søndag samt på helligdage. I de nye stalde med gyllekøling vil der blive behov for hyppigere udslusning. KH Nordtherm har oplyst, at det er optimalt med maksimalt 10 cm gylle henover kanalbunden med køleslangerne, får at opnå optimalt reduktion i ammoniakafdampning.

Luftvaskeren med syre er så dyr at etablere, at det vurderes at være uproportionalt.

Når stalde en gang skal renoveres, vil der blive taget højde for, hvilke muligheder der er for at leve op til det, som på det tidspunkt er BAT for staldsystemer.

De nye staldafsnit forventes at kunne fortsætte i 25-30 år, før der bliver behov for større renoveringer. Staldafsnit 1.1.1, 1.1.4, 1.1.3 og 1.1.5, forventes at kunne fortsætte i op til 20 år og staldafsnit 1.1.2 forventes at kunne fortsætte i op til 15 år, før der bliver behov for større renoveringer.

Ud over BREF-dokumentet og BAT-byggebladene er der www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger. Med de angivne tilpasninger kommer systemet til den konklusion, at ammoniakreduktionskravet er overholdt. Ammoniakreduktionskravet er politisk vedtaget og indarbejdet i www.husdyrgodkendelse.dk.

På baggrund heraf, må vi antage, at de eksisterende stalde kan fortsætte indtil videre, og at de nye stalde kan etableres som ansøgt.

Gødningsopbevaringsanlæg

Tabel 10:

Anlæg	Kapacitet i m ³	Opførelsesår	Overdækning	% før	% efter
Gyllebeholder	2300	1994	naturligt flydelag	50	0
Lejet gyllebeholder	2300	2003	Naturligt flydelag	50	0
Ny gyllebeholder	4500	2011?	Telt	0	50
Ny gyllebeholder	4500	2011?	Telt	0	50
Eksisterende kanaler	200				
Fortank	30	2001	Beton		
Fortank	20	2002	Beton		
Tank ved separatorplads	90	2010	Beton		
nye kanaler	*				

I alt					
-------	--	--	--	--	--

* Der er ikke angivet opbevaringskapacitet i de nye stalde, da der skal udsluses hyppigt, således at kølingen kan forgå optimalt.

Med hensyn til materialevalg se "Lokalisering og landskab".

Der tilføres ikke gylle fra andre ejendomme til beholderne. Der tilføres kun gylle, vaskevand og drikkevandsspild. Til den ene af de nye gyllebeholdere vil desuden blive tilført vaskevand og regnvand fra den nye vaskeplads.

Den gamle gyllebeholder fjernes.

Se kapacitetsberegning under "Spildevand tilledt gyllebeholder".

Da der er tale om:

- en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt (tømmes helt 1 gang om året)
- beholderens bund og vægge er tætte
- der ingen spjæld er, men alt overpumpes via neddykket rør
- gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- beholderne er overdækket teltdug

og beholderen kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen, vurderes det, at der er BAT med hensyn til gødningsopbevaring jf. referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF).

Bedste tilgængelige udbringningsteknik

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Fx:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på week-end- og helligdage),
- udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle),
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur,
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,
- og krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha,
- krav til efterafgrøder

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding og planternes udbytte.

Gyllen køres ud med slæbeslanger (25 m³ gyllevogn) eller med nedfælder. Ansøger er klar over, at der på arealer inden for 1000 m til § 7 naturarealer kun må ske udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord og græsmarker ved nedfældning.

Der benyttes maskinstation til udbringning af gyllen. Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejforhold (temperatur,

vindforhold og evt. nedbør). Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne. Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene. Gylleudbringning sker normalt kun på hverdage.

Det vurderes, at de anvendte udbringningsteknikker lever op til BAT.

Når der udbringes husdyrgødning og suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 15-20 % mindre kvælstof end økonomisk optimal mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Ligeledes vil stigende afgrødepriser flytte afgrødernes økonomisk optimale kvælstofniveau højere op, og dermed kræve bedre udnyttelse af husdyrgødning på bedriftens arealer.

Arealer (ansøgt drift)

Tabel 11:

	Udspretningsareal (ha)	Maks. antal DE
Eget areal	72,63	101,68
Forpagtet areal Ved Rasmus Nielsen Adresse? (RN)	53,02	74,40
Forpagtet areal ved Mogens Hansen Savværksvej 78, 6230 Rødekro (MH)	16,68	23,35
Forpagtet areal ved Oluf Lorenzen Hovslundvej 45, 6230 Rødekro (OL)	28,99	40,66
Forpagtet areal Asker Friis Kirkevænget 9, 6230 Rødekro (AF)	9,42	13,19
Forpagtet areal Hans Brink Genner Bygade , 6230 Rødekro (HB)	5,24	7,34
Forpagtet areal Hovslundvej 17 ejet af Inger Hansen (TH)	1,72	2,41
Forpagtet areal Knud Strøm Nielsen Genner Bygade 32, 6230 Rødekro (KS)	2,94	4,11
Forpagtet areal Hans Christian Schrøder Rise Hjarup Bygade 13, 6200 Aabenraa (HCS)	4,02	5,62
Forpagtet areal Christian Jakobsen Vestertoft, 6230 Rødekro (CJ)	5,08	7,11
I alt	199,78	279,69

Bogstaverne i parenteserne henfører til de nummererede marker i pdf'en

Beregningsforudsætninger vedr. arealer

Der er to arealer beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder, der er ikke beregnet særskilt historisk husdyrtryk på arealerne, da begge arealer i ansøgt drift har en beregnet udvaskning på under 50 mg/l.

Ansøger forbeholder sig ret til at fylde op med gylle fra egen og andre bedrifter på egne og forpagtede arealer, så længe antallet af dyreenheder endnu ikke er etableret, eller såfremt der pga. sygdom i besætningen eller andre forhold ikke er fuld produktion.

Såfremt DE-beregningen bliver ændret, således at der kommer til at være flere grise, slagtesvin og/eller søer pr. DE, forventes det, at der kan udbringes mere gylle, så længe det totale antal kg N ikke overskrides.

Der er i ansøgningen planlagt at separere gyllen. I www.husdyrgodkendelse.dk bliver dette håndteret ved at afsætte alt gyllen og dernæst modtage rejektivand, fra "andre ejendomme på bedriften". Fiberfraktionen forventes afsat til Biogasanlæg eller til forbrænding. Som dokumentation for fordelingen af næringsstoffer og DE vedlægges bilag 5 med beregninger.

Supplerende oplysninger til www.husdyrgodkendelse.dk

Da det ikke er oplagt, hvor nogle af punkterne jf. bilag 2 i bekendtgørelse om tilladelser og godkendelser m.v. af husdyrbrug skal indtastes, og det heller ikke altid er muligt at sætte en relevant kommentar ind, er her nogle supplerende oplysninger. Herudover er der i denne word-version af ansøgningen indsat oplysninger om arealer og beregninger (se "Arealer (ansøgt drift) og oplysning om beregningsforudsætninger").

Der er ikke detaljerede oplysninger om dræning af arealerne. Alle arealer er derfor lagt ind som dræned, hvilket giver den mindst fordelagtige beregning for landmanden i forhold til udvaskningsberegningerne, men til gengæld størst mulige beskyttelse af miljøet.

Under punkt 21 skal der oplyses om sædskifte. I www.husdyrgodkendelse.dk. Dette betyder dog ikke, at det faktiske sædskifte er identisk med det, der bruges i modellen bag www.husdyrgodkendelse.dk, Farm-N. Sædskiftet er valgt som standardsædskifte, idet der ikke ønskes restriktioner på sædskiftet. Det faktiske sædskifte bliver et sædskifte bestående af korn og raps. Sædskiftet kan skifte senere.

Under punkt 26 skal der gives oplysninger om forventet balance for N og P på bedriftsniveau, ammoniakfordampning og nitratudvaskning. Det antages, at www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger, gør det ud for dette krav.

Under punkt 28 skal der gives oplysninger om anvendelse af bedste teknologi til reduktion af ammoniakemission. Der er etableret gyllekøling, overdækning af de to nye gyllebeholdere. Der er ikke planer om yderligere investeringer i teknolog, til at nedbringe ammoniakemissionen.

Under punkt 28 skal der endvidere gives oplysninger om anvendelse af bedste teknologi til reduktion af udvaskning af nitrat og udledning af fosfor. Alle arealer ligger uden for oplande til fosforbelastede internationale naturbeskyttelsesområder og nitratfølsomme vandindvindingsoplande, samt nitratklasser. Der er derfor ikke planer om at investeringer i yderligere teknolog, til at nedbringe disse parametre.

Under punkt 30 skal der gives oplysninger om lugtforureningskilder, der kan indebære væsentlige gener for omgivelserne samt oplysninger om kilder til luftforurening, der kan forurene miljøet væsentligt. Dette er beskrevet under "Ikke-teknisk resumé" og "Generelle afstandskrav".

Under punkt N skal der beskrives væsentlige alternative muligheder, som ansøger har overvejet samt 0-alternativet.

I planlægningsfasen op til ansøgningen viste det sig hurtigt, at der især var en udfordring, at få ammoniakkommissionen så lille så mulig for at beskytte mosen øst for ejendommen. Der er derfor kigget på flere forskellige placeringer af både gyllebeholdere og stalde, efter forhandling med naturafdeling er den nuværende placering blevet accepteret af begge parter, da det giver en fornuftig logistik i det daglige arbejde, samtidig med at staldene er kommet længere væk fra mosen end de første forslag lagde op til.

Som udgangspunkt er nul-alternativet, at der ikke bygges og udvides på ejendommen. Overvejer kommunen at meddele afslag til det ansøgte, vil ansøger dog gerne i dialog med kommunen om, hvilke andre muligheder, der er for udvidelse.

Ønsket om at udvide produktionen skal ses i sammenhæng med strukturudviklingen i landbruget. Øget konkurrence, øgede omkostninger og faldende priser på landbrugsprodukter samt bortfald af tilskud medfører behov for rationalisering, øget specialisering og større produktioner. Større produktionsenheder forbedrer muligheden for at tiltrække og fastholde arbejdskraft på bedriften – hvilket igen giver en større fleksibilitet for landmanden, herunder mulighed for at deltage i familieliv og ferie.

Under de enkelte opbevaringsanlæg står der i I-boksen bl.a., at der skal gives oplysninger om tilført vand mv. Det antages, at det er tilstrækkeligt, at lave en samlet redegørelse for ejendommen.

LandboSYD

Peberlyk 2, 6200 Aabenraa
Tlf. 74365000 Fax. 74365001

Bilag 2a)

Bygningsoversigt

Dato: 11.06.2010 / 13:06:57

J.Nr. skema 6644

Målforhold: 1:2500

Init.: mut

LandboSYD

Peberlyk 2, 6200 Aabenraa
Tlf: 74365000 Fax: 74365001

Bilag 2 e
Rørføringer

Dato: 11.06.2010 / 14:20:47

J.Nr. skema 6644
Målforhold: 1:2500
Init.: mut

Målepunkt deposition mose

- Kvadrant
- Sønder spaltevand
- Kvadrant (sønder spaltevand)
- Rørledning
- Drikkevand
- Tegnings
- Søledning
- Færdigspaltevand
- Bredtspaltevand

125 meter
DDO Copyright cowi

LandboSYD

Peberlyk 2, 6200 Aabenaas
Tlf. 74365000 Fax. 74365001

Bilag 2e
Gyllerør

Dato: 11.06.2010 / 13:58:20

J.Nr. Skema 6644

Målførhold: 1:2500

Init.: mut

125 meter

DDO Copyright COWI

LandboSYD

LandboSyd

Pøbenykt 2, 6200 Aabenraa
Tlf. 74365000 Fax. 74365001

Bilag 2c
Oversigt Arealer

Dato: 11.06.2010 / 13:44:44

J.Nr. skema 6644

Målforhold: 1:18000

Init.: mut

"BAT" STALOSYSTEM + KØLING

- Menu**
- » Skemaoversigt
  - » Opret et nyt skema
  - » Log af systemet

- Ansøgningsforløb**
- Grundoplysning
  - Oplysninger om anlæg**
  - Beregninger på anlæg
  - Oplysninger om arealer
  - Beregninger på arealer
  - Vedhæftelse af bilag
  - Indsend skema
- Forrige   Næste
- Hent PDF

Vejledning:
 Tryk på knapperne 'Næste' og 'Forrige' for, at bevæge dig frem og tilbage mellem de forskellige skemablade.

Den grønne pil i listen ovenfor indikerer, hvor langt du er kommet med udfyldelsen af dit ansøgningsskema.

Symbolforklaring:

Fejl
 Du mangler at udfylde et vigtigt felt, systemet kan ikke gå videre, før du har rettet fejlen. Hvis du holder markøren henover udråbstegnet, kan du få yderligere hjælp.

Yderligere hjælp
 Udfør mange overskrifter og tekstfelter, vil du se dette lille infoskilt. Ved at trykke på spørgsmålstegnet kan du få en uddybende hjælpetekst, der forklarer hvordan du skal udfylde et givet felt.

Anlæg

Oprettede Anlæg

Ansøgt Anlæg

1. Husdyrbrugets samlede anlæg **Rediger lokalisering, ressourcer og management**

▼ **Ejendomme** **Opret**

1.1 Unavngivet Ejendom **Rediger ejendommens generelle miljøoplysninger**

▼ **Staldafsnit** **Opret**

1.1.1. Smågrisestald bygn. 5 **Rediger** **Tegn på kort**

▼ **Produktioner** **Opret**

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt	
Svin	Smågrise fra 7,2 kg, Toklimastald, delvis spaltegulv	10000	46,15	10214	51,28	Rediger

1.1.2. Slagtesvinestald bygn 4 **Rediger** **Tegn på kort**

▼ **Produktioner** **Opret**

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt	
Svin	Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 50-75% fast gulv	300	7,40	300	8,03	Rediger
Svin	Årsso, løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv	52	8,45	68	11,05	Rediger
Svin	Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv	600	14,81	640	17,14	Rediger

1.1.3. Farestald bygn 6 **Rediger** **Tegn på kort**

▼ **Produktioner** **Opret**

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt	
Svin	Årsso, farestald, Kassestier, delvis spaltegulv	400	28,04	434	30,43	Rediger

1.1.4. Poltestald bygn. 6 **Rediger** **Tegn på kort**

▼ **Produktioner** **Opret**

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt	
Svin	Årso, løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv	104	16,89	0	0,00	Rediger
Svin	Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv	0	0,00	325	8,35	Rediger

1.1.5. Drægtighedsstald bygn. 7 [Rediger](#) [Tegn på kort](#)

▼ **Produktioner** [Opret](#)

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt	
Svin	Årso, løbe og drægtighedsstald, Løsgående, dybstrøelse + fast gulv	244	39,64	0	0,00	Rediger

1.1.6. Ny smågrisestald bygn. 8 [Rediger](#) [Tegn på kort](#)

▼ **Produktioner** [Opret](#)

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt	
Svin	Smågrise fra 7,2 kg, Toklimastald, delvis spaltegulv	0	0,00	16786	84,27	Rediger

1.1.7. Ny fare- løbestald bygn. 10 [Rediger](#) [Tegn på kort](#)

▼ **Produktioner** [Opret](#)

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt	
Svin	Årso, farestald, Kassestier, delvis spaltegulv	0	0,00	466	32,67	Rediger
Svin	Årso, løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv	0	0,00	137	22,26	Rediger

1.1.8. Ny drægtighedsstald bygn. 11 [Rediger](#) [Tegn på kort](#)

▼ **Produktioner** [Opret](#)

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt	
Svin	Årso, løbe og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv	0	0,00	719	116,80	Rediger

▼ **Opbevaringslagre** [Opret](#)

1.1.9. Gyllebeholder [Rediger](#) [Tegn på kort](#)

Menu

- » Skemaoversigt
- » Opret et nyt skema
- » Log af systemet

Ansøgningforløb

- Grundoplysning
- Oplysninger om anlæg
- Beregninger på anlæg**
- Oplysninger om arealer
- Beregninger på arealer
- Vedhæftelse af bilag
- Indsend skema

Forrige   Næste

Hent PDF

Vejledning:

Tryk på knapperne 'Næste' og 'Forrige' for, at bevæge dig frem og tilbage mellem de forskellige skemaer.

Den grønne pil i listen ovenfor indikerer, hvor langt du er kommet med udfyldelsen af dit ansøgningsskema.

Symbolforklaring:

Fejl

Du mangler at udfylde et vigtigt felt, systemet kan ikke gå videre, før du har rettet fejlen. Hvis du holder markøren henover udråbstegnet, kan du få yderligere hjælp.

Yderligere hjælp

Udfør mange overskrifter og tekstfelter, vil du se dette lille infokilt. Ved at trykke på spørgsmålstegnet kan du få en uddybende hjælpepetekst, der forklarer hvordan du skal udfylde et givet felt.

Anlægsberegning

Ammoniak

Generel Ammoniakreduktion

Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt? **Nej**
Eventuel yderligere nødvendig reduktion for at opfylde kravet: **44,00 kg N/år.**

Skjul tiltag benyttet til at reducere ammoniakfordampning

Tiltag benyttet til at reducere ammoniakfordampning:

Ansøgt:									
Staldafsnit: Ny smågrise-stald bygn. 8									
Biologisk luftfilter		Biologisk luftvasker		Gylleforsuring		Gyllekøling			
Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%	Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%	Effekt lugt: 0%	Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%	Driftstid: 8760 timer.	Effekt: 18,3%	
Kemisk luftvasker		Luftkøling							
Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%	Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%						
Staldafsnit: Ny fare- løbestald bygn. 10									
Biologisk luftfilter		Biologisk luftvasker		Gylleforsuring		Gyllekøling			
Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%	Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%	Effekt lugt: 0%	Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%	Driftstid: 8760 timer.	Effekt: 18,3%	
Kemisk luftvasker		Luftkøling							
Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%	Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%						
Staldafsnit: Ny drægtighedsstald bygn. 11									
Biologisk luftfilter		Biologisk luftvasker		Gylleforsuring		Gyllekøling			
Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%	Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%	Effekt lugt: 0%	Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%	Driftstid: 8760 timer.	Effekt: 18,3%	
Kemisk luftvasker		Luftkøling							
Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%	Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%						

Nudrift:

Staldsystemer mv. ikke omfattet af det generelle ammoniakkrav: **0,00 kg N/år.**

Staldsystemer mv. omfattet af det generelle ammoniakkrav, men eksisterende, uændret produktion: **1353,55 kg N/år.**

Husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakkrav (etableringer, udvidelser, ændringer): **3126,26 kg N/år.**

Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning: **430,47 kg N/år.**

Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning: **0,00 kg N/år.**

Individuel Ammoniakreduktion

Samlede emission fra anlæg: **4910,28 kg N/år.**
 Meremission fra anlæg: **2471,95 kg N/år.**

Alle staldafsnit og opbevaringslagre ligger længere væk end 1000 meter fra det nærmeste naturområde. Det er derfor ikke nødvendigt at foretage beregning på den højeste emission.

Højeste merdeposition i naturområdet: 0.07

Download Regneark

Lugtgeneberegning

Staldafsnit	Område	Afstand til område (meter)	Placering 300-60 grader	Andre ejendomme med mere end 75 DE	Indgår staldafsnit i lugtberegning for område?
Smågriseald bygn. 5	Byzone	1804,63 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Smågriseald bygn. 5	Samlet bebyggelse	1804,61 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Smågriseald bygn. 5	Enkelt bolig	1321,20 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Slagtesvinestald bygn 4	Byzone	1840,39 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Slagtesvinestald bygn 4	Samlet bebyggelse	1840,37 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Slagtesvinestald bygn 4	Enkelt bolig	1291,32 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Farestald bygn 6	Byzone	1806,71 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Farestald bygn 6	Samlet bebyggelse	1806,69 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Farestald bygn 6	Enkelt bolig	1305,54 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Poltestald bygn. 6	Byzone	1819,57 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Poltestald bygn. 6	Samlet bebyggelse	1819,55 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Poltestald bygn. 6	Enkelt bolig	1300,77 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Drægtighedsstald bygn. 7	Byzone	1796,47 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Drægtighedsstald bygn. 7	Samlet bebyggelse	1796,45 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Drægtighedsstald bygn. 7	Enkelt bolig	1301,89 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Ny smågriseald bygn. 8	Byzone	1782,24 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Ny smågriseald bygn. 8	Samlet bebyggelse	1782,22 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Ny smågriseald bygn. 8	Enkelt bolig	1383,41 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Ny fare- løbestald bygn. 10	Byzone	1787,31 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Ny fare- løbestald bygn. 10	Samlet bebyggelse	1787,29 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Ny fare- løbestald bygn. 10	Enkelt bolig	1351,42 m	Nej	0 ejendomme	Nej

Ny drægtighedsstald bygn. 11	Byzone	1814,96 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Ny drægtighedsstald bygn. 11	Samlet bebyggelse	1814,94 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Ny drægtighedsstald bygn. 11	Enkelt bolig	1356,64 m	Nej	0 ejendomme	Nej

Resultat af lugtberegning

Områdetype	Beregningsmodel	Ukorrigeret geneafstand (meter)	Korrigeret geneafstand (meter)	Korrigeret geneafstand (meter), nudrift	Vægtet gennemsnitsafstand (meter)
Byzone	Ny	582,17 m			
Samlet Bebyggelse	Ny	417,37 m			
Enkelt bolig	Ny	179,90 m			

Husdyrgodkendelse.dk

Dansk Landsrådgivnings helpdesk for konsulenter. Tlf.: 87 40 50 00 - E-mail-adresse: plan-miljo@landscentret.dk
 Miljøstyrelsens helpdesk for kommunale miljømedarbejdere. Tlf.: 72 54 41 20 - E-mail-adresse: itansogning@sns.dk

Interface version 4.0.8 - Uploadet 08. november 2009

FarmN version: 3.1 - Beregningsmotor: 3.1

EKSISTERENDE STALDE

* KØLING
kommune:

Menu

- » Skemaoversigt
- » Opret et nyt skema
- » Log af systemet

Ansøgningsforløb

- Grundoplysning
- Oplysninger om anlæg**
- Beregninger på anlæg
- Oplysninger om arealer
- Beregninger på arealer
- Vedhæftelse af bilag
- Indsend skema

Forrige

Næste

Hent PDF

Vejledning:

Tryk på knappene 'Næste' og 'Forrige' for, at bevæge dig frem og tilbage mellem de forskellige skemablade.

Den grønne pil i listen ovenfor indikerer, hvor langt du er kommet med udfyldelsen af dit ansøgningskema.

Symbolforklaring:

! Fejl

Du mangler at udfylde et vigtigt felt, systemet kan ikke gå videre, før du har rettet fejlen. Hvis du holder markøren henover udråbstegnet, kan du få yderligere hjælp.

? Yderligere hjælp

Udfor mange overskrifter og tekstfejl, vil du se dette lille infoskilt. Ved at trykke på spørgsmålstegnet kan du få en uddybende hjælpepetekst, der forklarer hvordan du skal udfylde et givet felt.

Anlæg

Oprettede Anlæg

Ansøgt Anlæg

1. Husdyrbrugets samlede anlæg Rediger lokalisering, ressourcer og management

▼ Ejendomme Opret

1.1 Unavgivet Ejendom Rediger ejendommens generelle miljøoplysninger

▼ Staldafsnit Opret

1.1.1. Smågrisestald bygn. 5 Rediger Tegn på kort

▼ Produktioner Opret

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt	
Svin	Smågris fra 7,2 kg, Toklimastald, delvis spaltegulv	10000	46,15	10214	51,28	Rediger

1.1.2. Slagtesvinestald bygn 4 Rediger Tegn på kort

▼ Produktioner Opret

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt	
Svin	Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 50-75% fast gulv	300	7,40	300	8,03	Rediger
Svin	Årso, løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv	52	8,45	68	11,05	Rediger
Svin	Slagtesvin, Drænet gulv + spaltes (33/67)	600	14,81	640	17,14	Rediger

1.1.3. Farestald bygn 6 Rediger Tegn på kort

▼ Produktioner Opret

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt	
Svin	Årso, farestald, Kassestier, delvis spaltegulv	400	28,04	434	30,43	Rediger

1.1.4. Poltestald bygn. 6 Rediger Tegn på kort

▼ Produktioner Opret

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt	
Svin	Årsso, løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv	104	16,89	0	0,00	Rediger
Svin	Slagtesv n, Drænet gulv + spalter (33/67)	0	0,00	325	8,35	Rediger

1.1.5. Drægtighedsstald bygn. 7 [Rediger](#) [Tegn på kort](#)

▼ **Produktioner** [Opret](#)

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt	
Svin	Årsso, løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, dybstrøelse + fast gulv	244	39,64	0	0,00	Rediger

1.1.6. Ny smågrisestald bygn. 8 [Rediger](#) [Tegn på kort](#)

▼ **Produktioner** [Opret](#)

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt	
Svin	Smågrise fra 7,2 kg, Toklimastald, delvis spaltegulv	0	0,00	16786	84,27	Rediger

1.1.7. Ny fare- løbestald bygn. 10 [Rediger](#) [Tegn på kort](#)

▼ **Produktioner** [Opret](#)

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt	
Svin	Årsso, farestald, Kassestier, delvis spaltegulv	0	0,00	466	32,67	Rediger
Svin	Årsso, løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv	0	0,00	137	22,26	Rediger

1.1.8. Ny drægtighedsstald bygn. 11 [Rediger](#) [Tegn på kort](#)

▼ **Produktioner** [Opret](#)

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt	
Svin	Årsso, løbe og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv	0	0,00	719	116,80	Rediger

▼ **Opbevaringslagre** [Opret](#)

1.1.9. Gyllebeholder [Rediger](#) [Tegn på kort](#)

1.1.10. Ny gyllebeholder nr 14

1.1.11. Ny gyllebeholder nr 15

1.1.12. Fast lager inde i bygn 11

Total DE Kvæg (Nudrift):	Total DE Kvæg (Ansøgt):	Total DE Fjerkræ og andre dyr (Nudrift):	Total DE Fjerkræ og andre dyr (Ansøgt):	Total DE Svin (Nudrift):	Total DE Svin (Ansøgt):
0	0	0	0	161,38	382,28

Download geometri

Hvis du ønsker at benytte geometrien i et GIS program, har du her mulighed for at downloade geometrien i MIF/MID format.

Husdyrgodkendelse.dk

Dansk Landsrådgivnings helpdesk for konsulenter. Tlf.: 87 40 50 00 - E-mail-adresse: plan-miljo@landscetret.dk
 Miljøstyrelsens helpdesk for kommunale miljømedarbejdere. Tlf.: 72 54 41 20 - E-mail-adresse: itansogning@sns.dk

Interface version 4.0.8 - Uploadet 08. november 2009

FarmN version: 3.1 - Beregningsmotor: 3.1

Menu

- » Skemaoversigt
- » Opret et nyt skema
- » Log af systemet

Ansøgningsforløb

- Grundoplysning
- Oplysninger om anlæg
- Beregninger på anlæg**
- Oplysninger om arealer
- Beregninger på arealer
- Vedhæftelse af bilag
- Indsend skema

Forrige

Næste

Hent PDF

Vejledning:

Tryk på knapperne 'Næste' og 'Forrige' for, at bevæge dig frem og tilbage mellem de forskellige skemaer.

Den grønne pil i listen ovenfor indikerer, hvor langt du er kommet med udfyldelsen af dit ansøgningskema.

Symbolforklaring:

Fejl

Du mangler at udfylde et vigtigt felt, systemet kan ikke gå videre, før du har rettet fejlen. Hvis du holder markøren henover udråbstegnet, kan du få yderligere hjælp.

Yderligere hjælp

Udfor mange overskrifter og tekstfelter, vil du se dette lille infoskilt. Ved at trykke på spørgsmålstegnet kan du få en uddybende hjælpepetekt, der forklarer hvordan du skal udfylde et givet felt.

Anlægsberegning

Ammoniak

Generel Ammoniakreduktion

Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt? **Nej**
Eventuel yderligere nødvendig reduktion for at opfylde kravet: **71,00 kg N/år.**

Skjul tiltag benyttet til at reducere ammoniakfordampning

Tiltag benyttet til at reducere ammoniakfordampning:

Ansøgt:

Staldafsnit: Ny smågrisestald bygn. 8

Biologisk luftfilter		Biologisk luftvasker		Effekt lugt: 0%	Gylleforsuring		Gyllekøling	
Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%	Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%		Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%	Driftstid: 8760 timer.	Effekt: 18,3%
Kemisk luftvasker		Luftkøling						
Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%	Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%					

Kemisk luftvasker

Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%	Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%
---------------------	------------	---------------------	------------

Staldafsnit: Ny fare- løbestald bygn. 10

Biologisk luftfilter		Biologisk luftvasker		Effekt lugt: 0%	Gylleforsuring		Gyllekøling	
Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%	Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%		Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%	Driftstid: 8760 timer.	Effekt: 18,3%
Kemisk luftvasker		Luftkøling						
Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%	Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%					

Kemisk luftvasker

Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%	Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%
---------------------	------------	---------------------	------------

Staldafsnit: Ny drægtighedsstald bygn. 11

Biologisk luftfilter		Biologisk luftvasker		Effekt lugt: 0%	Gylleforsuring		Gyllekøling	
Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%	Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%		Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%	Driftstid: 8760 timer.	Effekt: 18,3%
Kemisk luftvasker		Luftkøling						
Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%	Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%					

Kemisk luftvasker

Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%	Driftstid: 0 timer.	Effekt: 0%
---------------------	------------	---------------------	------------

Nudrift:

Staldsystemer mv. ikke omfattet af det generelle ammoniakkrav: **0,00 kg N/år.**

Staldsystemer mv. omfattet af det generelle ammoniakkrav, men eksisterende, uændret produktion: **1390,04 kg N/år.**

Husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakkrav (etableringer, udvidelser, ændringer): **3152,74 kg N/år.**

Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning: **429,72 kg N/år.**

Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning: **0,00 kg N/år.**

Individuel Ammoniakreduktion

Samlede emission fra anlæg: 4972,50 kg N/år.
 Meremission fra anlæg: 2497,68 kg N/år.

Alle staldafsnit og opbevaringslagre ligger længere væk end 1000 meter fra det nærmeste naturområde. Det er derfor ikke nødvendigt at foretage beregning på den højeste emission.

Højeste merdeposition i naturområdet: 0,07

Download Regneark

Lugtgenerberegning

Staldafsnit	Område	Afstand til område (meter)	Placering 300-60 grader	Andre ejendomme med mere end 75 DE	Indgår staldafsnit i lugtberegning for område?
Smågrisestald bygn. 5	Byzone	1804,63 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Smågrisestald bygn. 5	Samlet bebyggelse	1804,61 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Smågrisestald bygn. 5	Enkelt bolig	1321,20 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Slagtesvinestald bygn 4	Byzone	1840,39 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Slagtesvinestald bygn 4	Samlet bebyggelse	1840,37 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Slagtesvinestald bygn 4	Enkelt bolig	1291,32 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Farestald bygn 6	Byzone	1806,71 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Farestald bygn 6	Samlet bebyggelse	1806,69 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Farestald bygn 6	Enkelt bolig	1305,54 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Poltestald bygn. 6	Byzone	1819,57 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Poltestald bygn. 6	Samlet bebyggelse	1819,55 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Poltestald bygn. 6	Enkelt bolig	1300,77 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Drægtighedsstald bygn. 7	Byzone	1796,47 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Drægtighedsstald bygn. 7	Samlet bebyggelse	1796,45 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Drægtighedsstald bygn. 7	Enkelt bolig	1301,89 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Ny smågrisestald bygn. 8	Byzone	1782,24 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Ny smågrisestald bygn. 8	Samlet bebyggelse	1782,22 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Ny smågrisestald bygn. 8	Enkelt bolig	1383,41 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Ny fare- løbestald bygn. 10	Byzone	1787,31 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Ny fare- løbestald bygn. 10	Samlet bebyggelse	1787,29 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Ny fare- løbestald bygn. 10	Enkelt bolig	1351,42 m	Nej	0 ejendomme	Nej

Ny drægtighedsstald bygn. 11	Byzone	1814,96 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Ny drægtighedsstald bygn. 11	Samlet bebyggelse	1814,94 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Ny drægtighedsstald bygn. 11	Enkelt bolig	1356,64 m	Nej	0 ejendomme	Nej

Resultat af lugtberegning

Områdetype	Beregningsmodel	Ukorrigeret geneafstand (meter)	Korrigeret geneafstand (meter)	Korrigeret geneafstand (meter), nudrift	Vægtet gennemsnitsafstand (meter)
Byzone	Ny	607,10 m			
Samlet Bebyggelse	Ny	438,20 m			
Enkelt bolig	Ny	179,90 m			

Husdyrgodkendelse.dk

Dansk Landsrådgivnings helpdesk for konsulenter. Tlf.: 87 40 50 00 - E-mail-adresse: plan-miljo@landscetret.dk
 Miljøstyrelsens helpdesk for kommunale miljømedarbejdere. Tlf.: 72 54 41 20 - E-mail-adresse: itansogning@sns.dk

Interface version 4.0.8 - Uploadet 08. november 2009

FarmN version: 3.1 - Beregningsmotor: 3.1

LandboSYD

Peberlyk 2, 6200 Aabenraa
Tlf. 74365000 Fax. 74365001

Bilag 2g
Ventilationsaftast

Dato: 11.06.2010 / 14:01:47

J.Nr. Skema 6644

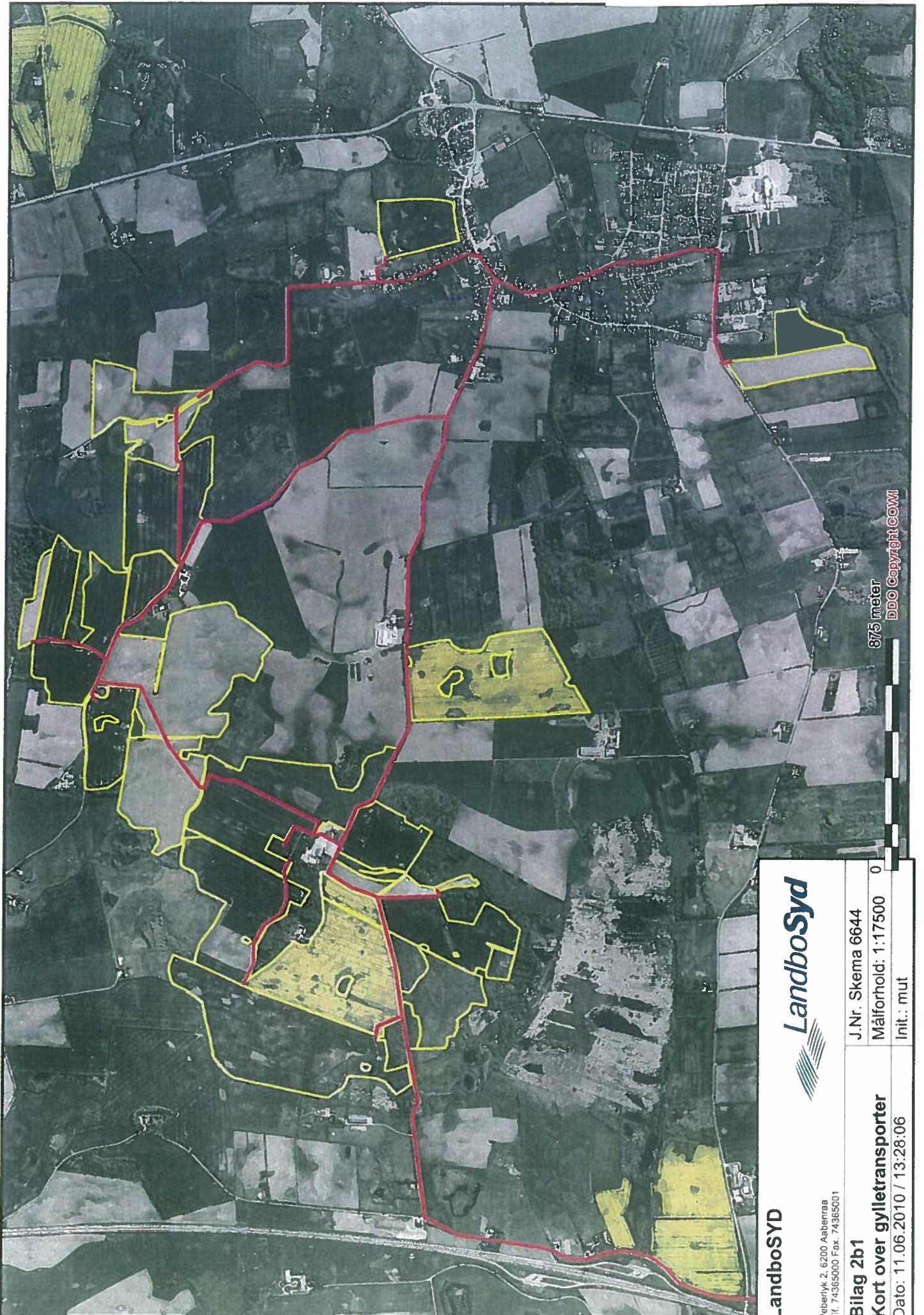
Målforhold: 1:2500

Init.: mut

125 meter

DDO Copyright cowi

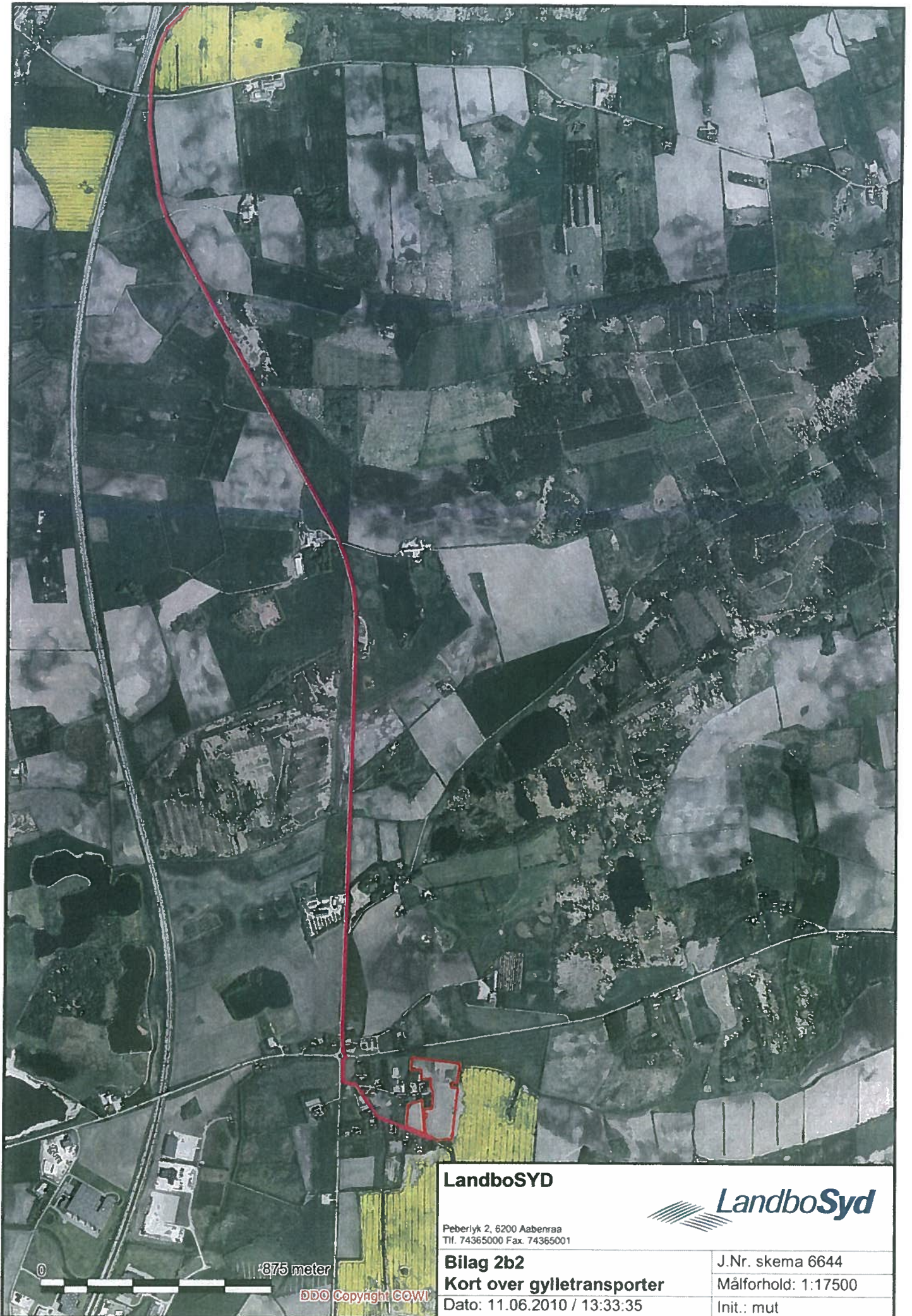

875 meter
DDO Copyright COWI

LandboSYD Peberlyk 2, 6200 Aabenraab Tlf. 74365000 Fax. 74365001		J.Nr. Skema 6644	
		Målforhold: 1:17500	
Bilag 2b1		Init.: mut	
Kort over gylletransporter		Dato: 11.06.2010 / 13:28:06	

LandboSYD

Peberlyk 2, 6200 Aabenraa
Tlf. 74365000 Fax. 74365001

Bilag 2b2
Kort over gylletransporter
Dato: 11.06.2010 / 13:33:35

J.Nr. skema 6644
Målforhold: 1:17500
Init.: mut

875 meter

DDO Copyright GOWI

LandboSYD

Peberlyk 2, 6200 Aabenraa
 Tlf. 74365000 Fax 74365001

Bilag 2d
Interne transportruter
 Dato: 11.06.2010 / 13:52:04

J.Nr. Skema 6644
 Målforshold: 1:2500
 Init.: mut

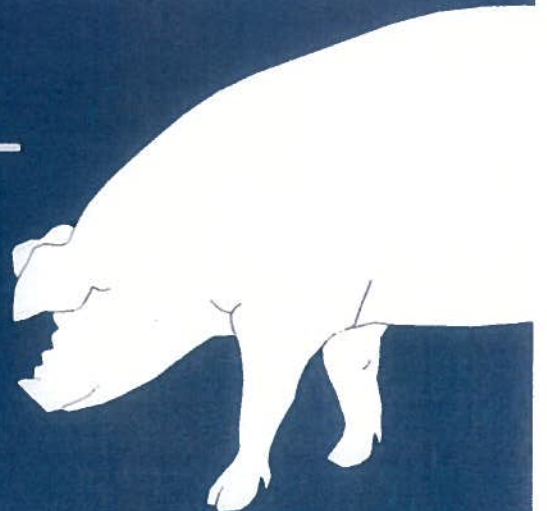
0 125 meter
 DDO Copyright COWI

Farm AirClean - BIO moduler

Lugt- og ammoniakreduktion

klima for vækst

Effektiv rensning af staldluften... ammoniak, lugt og støv

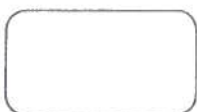

SKOV har løsningen på hvordan afgangsluften fra svinestalde kan renses effektivt for både ammoniak, lugt og støv.

Løsningen er et system med biologisk luftrensning, og det er resultatet af et mangeårigt forsknings- og udviklingsprojekt i samarbejde med bl.a. Landsudvalget for Svin, Danske Slagterier og Århus Universitet.

Systemet har ved omfattende test vist at:

- Ammoniakindholdet i afgangsluften fra stalden reduceres til mindre end 1 ppm
- Lugten af "gris" fjernes fra afgangsluften
- Støvindholdet i afgangsluften reduceres med 95 %

En verden af
individuelle
løsninger

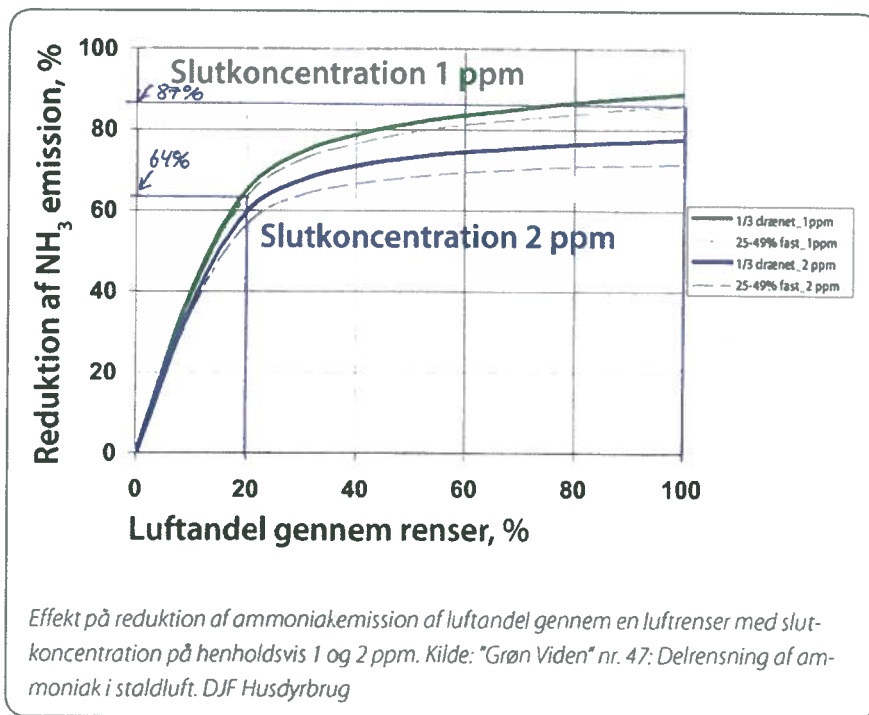
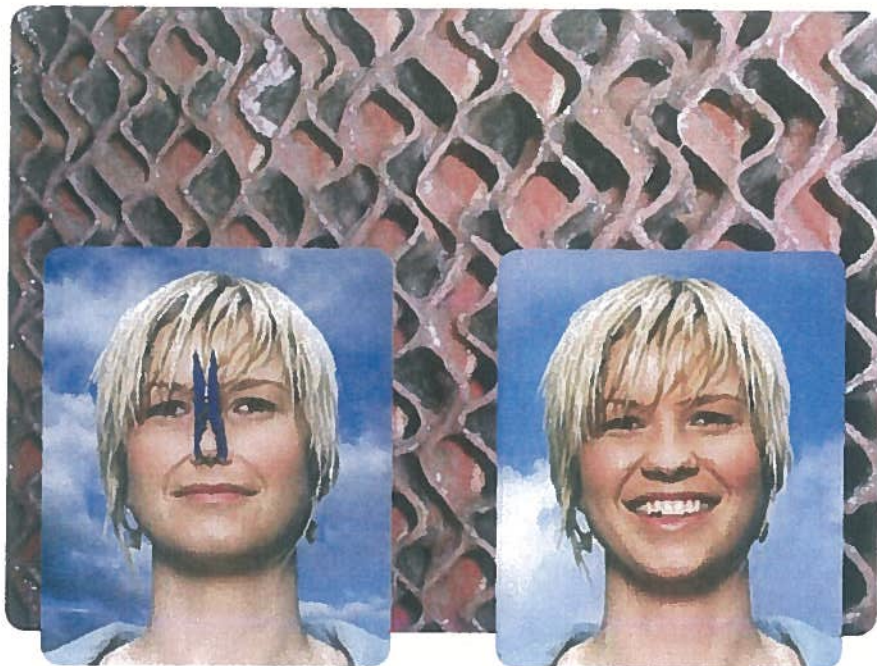
Hvorfor investere i biologisk luftrensning?

Der er et stort og stadigt stigende nationalt og internationalt pres på landbruget for at reducere miljøbelastningen.

Det omfatter krav om reduktion af udledningen af ammoniak og andre kvælstofforbindelser. Det samme gælder for lugtgener fra stalde.

Biologisk luftrensning bevirker:

- at producenten lever op til krav vedr. lugt- og ammoniakudledning som trådte i kraft 1. januar 2007
- en reduktion af både lugtgener og ammoniak - ingen andre systemer reducerer begge faktorer
- at ammoniakfordampningen minimeres og lugten af gris fjernes fra afgangsluften
- at produktionen gøres miljøvenlig til gavn for landmandens naboer, vandmiljøet og sårbar natur
- at støvindholdet i afgangsluften reduceres effektivt og risikoen for smittespredning via støv mindskes betydeligt.

Kun vand og naturligt forekommende mikroorganismer...

Patenteret filteropbygning

Staldluften sendes igennem to filtre som overrisles med vand. Ammoniak og lugtstoffer fjernes i begge filtre mens størstedelen af støvet fjernes i det første filter.

Luftrensningen er en biologisk proces. På filtrene dannes en biofilm af bakterier og andre mikroorganismer. Ammoniak, lugtstoffer og støv fjernes, når staldluften kommer i kontakt med vandet og biofilmen i filtrene.

Principperne i SKOV biologisk luftrensning er patentanmeldt på verdensplan og systemet er allerede i drift i en række lande verden over.

Naturlig rensning via mikroorganismer

De effektive bakterier og andre mikroorganismer findes naturligt i staldens eget miljø. Nogle af bakterierne er specialiseret i at omsætte ammoniak. Andre mikroorganismer lever af de karakteristiske lugt-

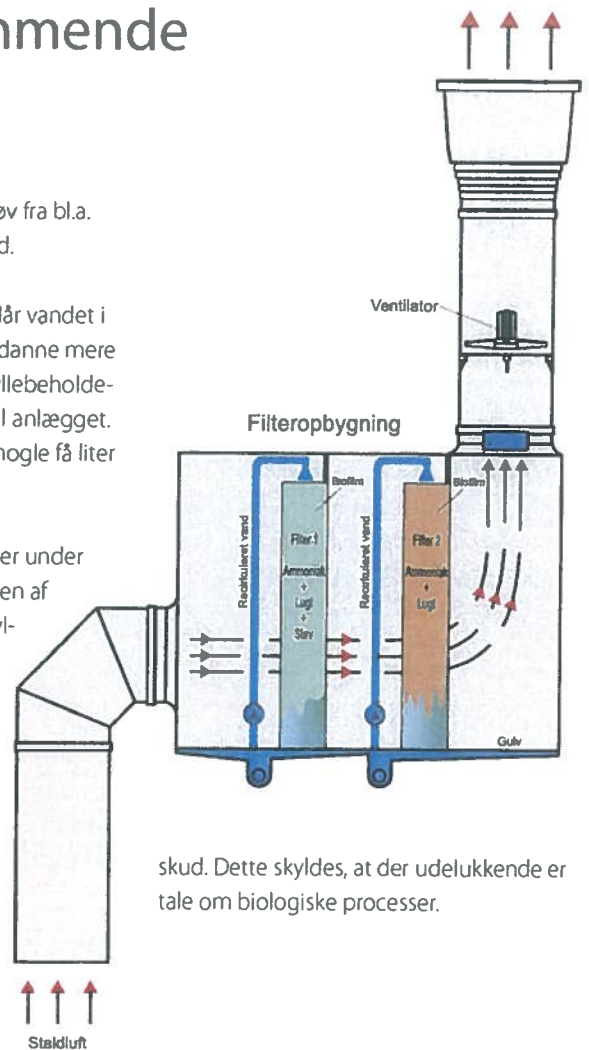
stoffer fra svinestalde og af støv fra bl.a. rodemateriale og grisenes hud.

Vandet recirkulerer i filtrene. Når vandet i filtrene mister evnen til at omdanne mere ammoniak, læses dette til gyllebeholderen, og der tilføres frisk vand til anlægget. Vandforbruget begrænses til nogle få liter pr. dag pr. gris.

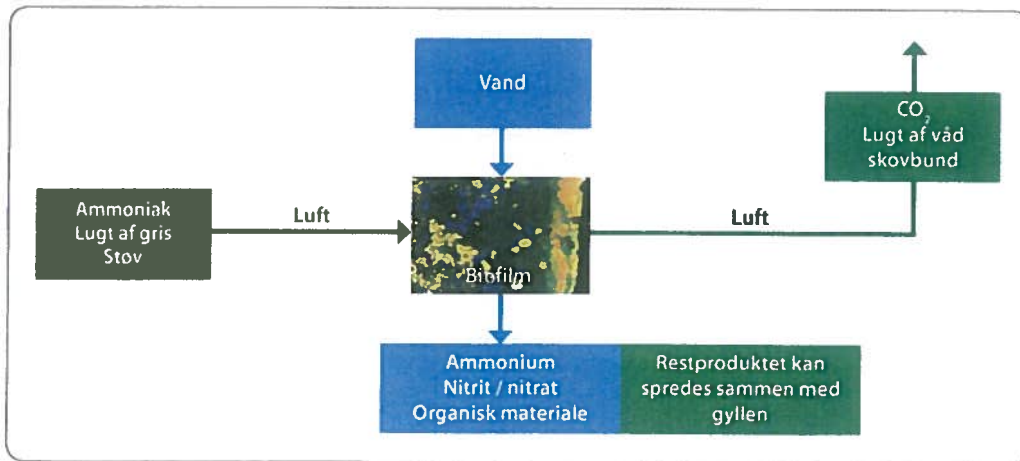
Op til 95 % af vandet fordamper under processen. Således er mængden af restprodukter der læses til gylletanken, meget begrænset.

Produktionen af kvælstofholdigt vand fra luftrensningsenheden svarer til ca. fem procent af den samlede gødningsproduktion.

Det læsede vand kan med fordel håndteres sammen med gyllen eller køres direkte på marken som gødningstil-

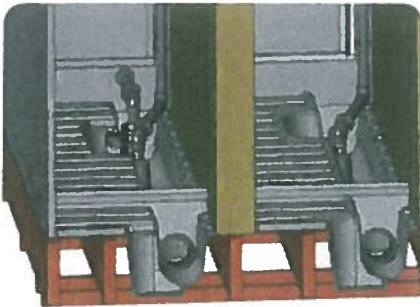
skud. Dette skyldes, at der udelukkende er tale om biologiske processer.

Nyt og forbedret styresystem

Hvert modul er udstyret med en DOL 256 AirClean computer, der regulerer luftrensningen i netop dette modul. Den decentrale styring sikrer en optimal rensning af den enkelte sektion baseret på det faktiske behov.

Styringen er gjort meget enkel og informationsniveauet er begrænset til de data, som producenten finder allermest nødvendige. Producenten kan på styringens display aflæse, om styringen er i drift, om filtervaskeren er aktiv samt få et overblik over væsentlige data som vandforbrug og driftstid. Disse data kan yderligere vises i en døgnrapport eller en år-til-dato rapport. Ligeledes vises eventuelle alarmer.

BIO modulerne

SKOV har udviklet et modulbaseret koncept som gør det muligt at bestille antallet af rensenheder til luftrensning ud fra antallet af m³ staldluft der skal renses.

Ideen bag den modulbaserede filterenhed er at standardisere luftrensningsenheden så den består af konceptenheder som er præfabrikerede. De er af meget høj kvalitet og med de sædvanlige fordele, nemlig sikkerhed og billiggørelse ved produktion og montage af produktet.

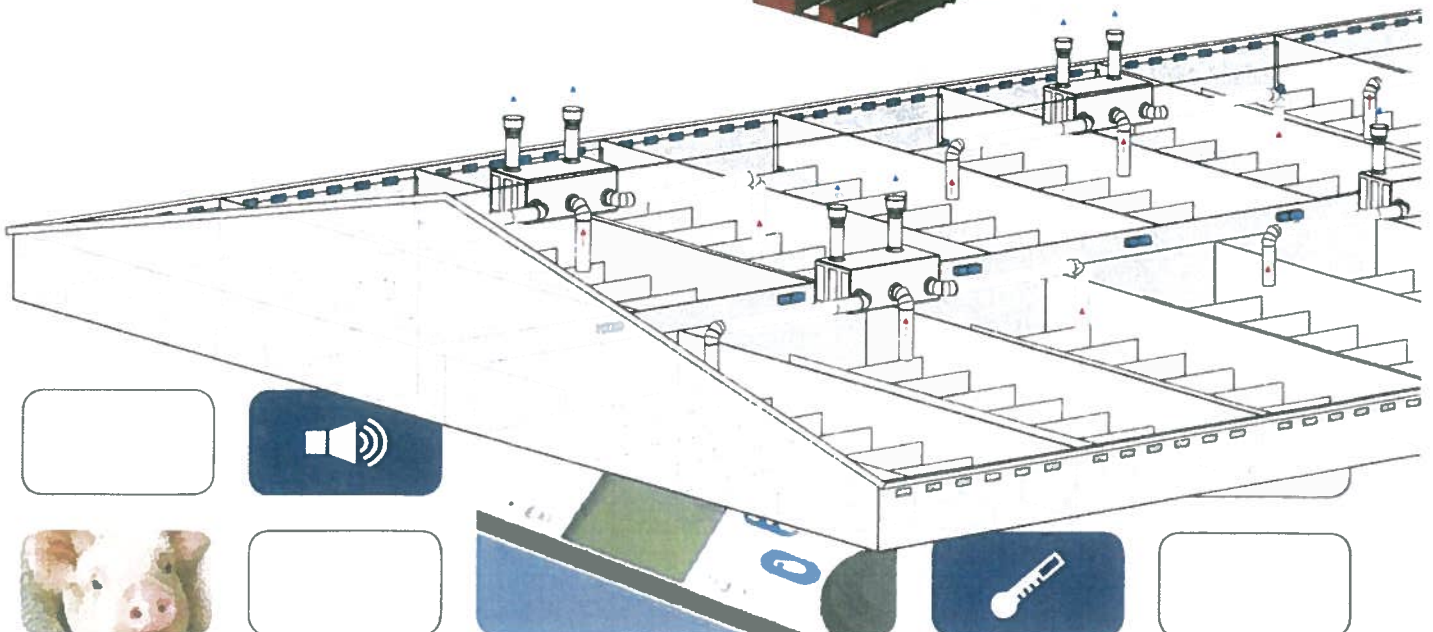
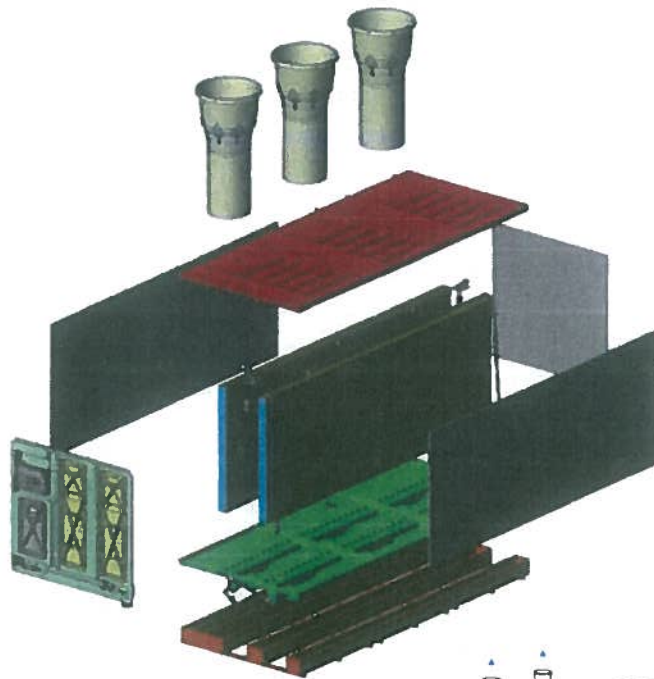
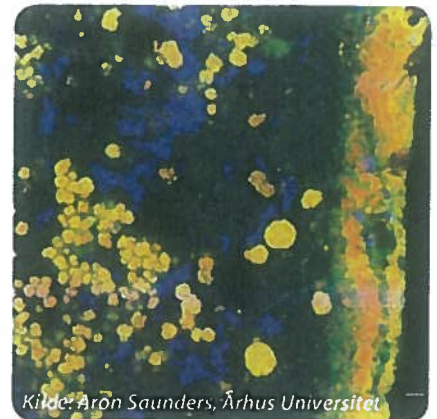
Renseenhederne leveres med en kapacitet fra 10.000 til 40.000 m³ luft i timen. Eksempelvis kan BIO 3U rense 30.000 m³ luft i timen, hvilket under danske forhold svarer til ca. 300 slagtesvinspladser, da der her beregnes ca. 100 m³ luft i timen pr. gris.

Ved at basere systemet på kabinetter har SKOV gjort det let for svineproducenten at implementere systemet i byggeriet. Rensemøderne kan placeres i loftsrummet, ved siden af staldbygningen eller i et renserum inde i stalden.

I modsætning til andre modulløsninger på markedet kan denne løsning leveres samlet eller til samling ude hos producenten. Hvis renseskabinetterne fx skal opstilles

i loftsrummet, kan samlingen på stedet spare producenten for at skulle fjerne store dele af tagpladerne i forbindelse med montage.

SKOV har nu siden 2002 leveret biologiske luftrensningsystemer. Vores erfaring er at det er meget vigtigt at holde filtrene rene. I den forbindelse har vi udviklet en automatisk filtervasker til rensenhederne. Med jævne mellemrum starter vaskeren og renser filtret således at det ikke tilstoppes.

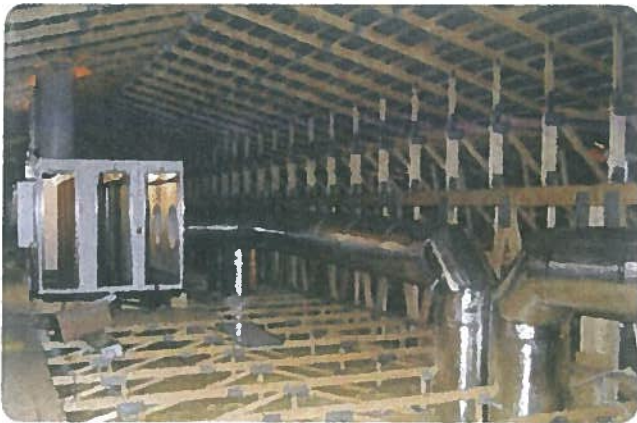

Modul sættes på plads med kran

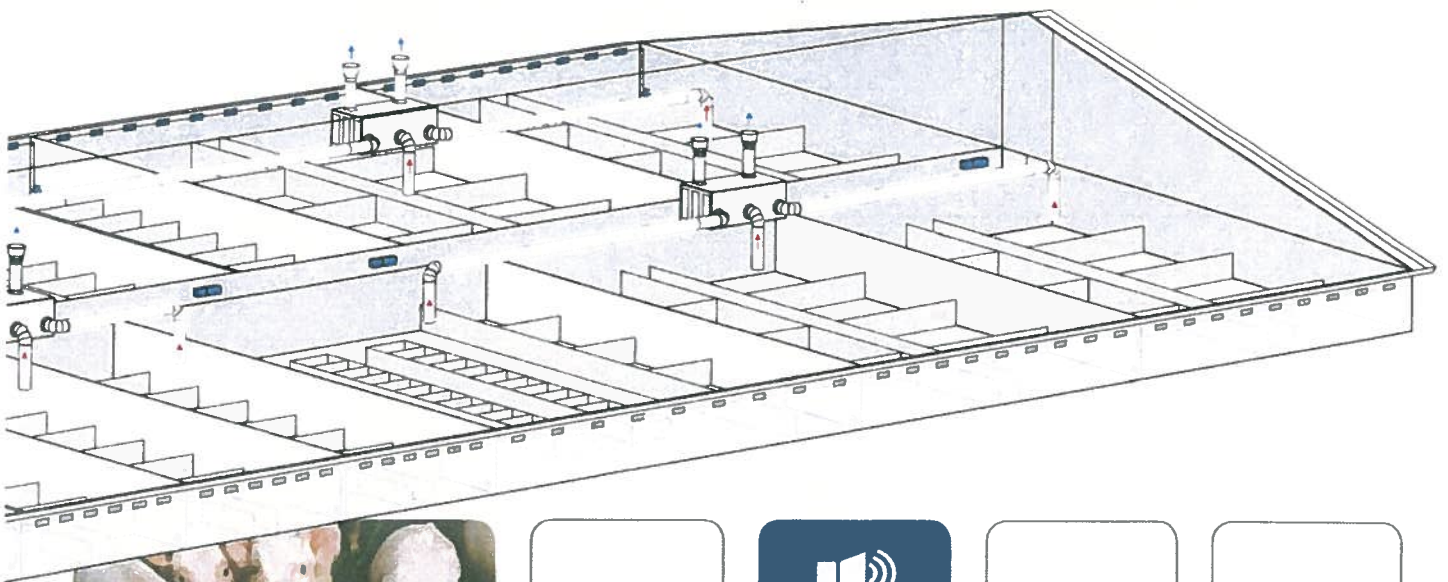
Modul indsat på loft

Tagplader lagt og ventilation tilsluttet

Automatisk filtervasker i aktion

Specialløsninger

SKOV kan også levere skræddersyede løsninger, hvor rensenheden indbygges i staldbygningen.

Systemerne er udviklet under hensyntagen til staldbygningernes udformning således, at det er muligt at vælge et system med et luftudtag der passer til bygningens konstruktion. De tre overordnede systemprincipper er:

Centralt udsug

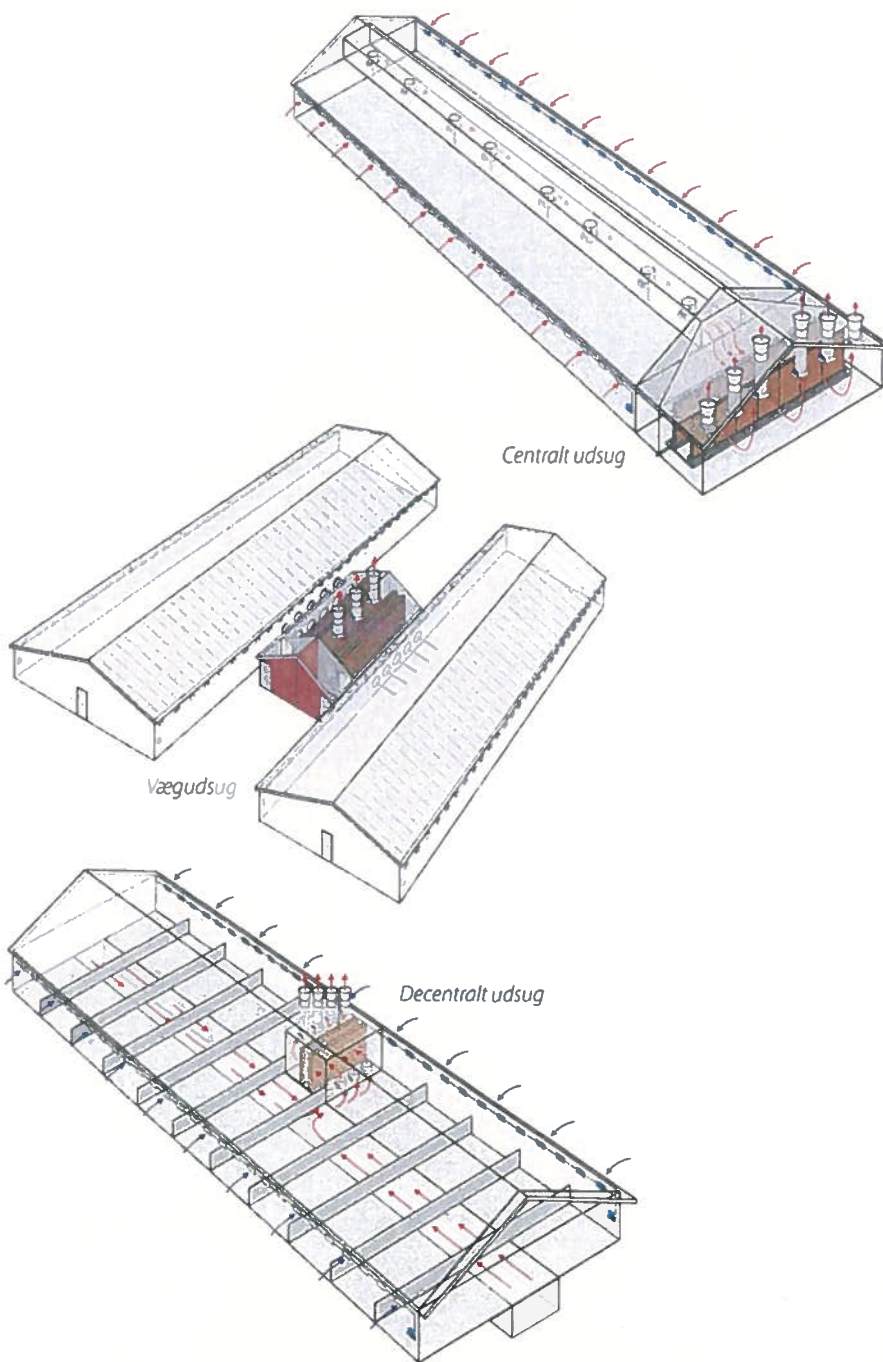
Centralt udsug er kendetegnet ved, at en kanal er etableret hvori afgangsluften fra flere sektioner føres frem til et filterhus, hvor enheden for biologisk rensning er placeret.

Vægudsug

Vægudsug er kendetegnet ved, at afgangsluften fra den enkelte sektion via udsug i væggen ledes ud til et filterhus, hvor enheden for biologisk rensning er placeret.

Decentralt udsug (gulvudsug)

Decentralt udsug er kendetegnet ved, at staldluften suges ud via spalterne og videre via luftkanaler under gulvet til et filterhus, hvor enheden for biologisk rensning er placeret.

håndlekraft

innovation

samarbejde

SKOV leverer klimasystemer og produktionsstyring til animalsk produktion over hele verden. Vore løsninger er avancerede, brugervenlige og tilpasset den enkelte kundes behov.

SKOV A/S • Hedelund 4 • DK-7870 Roslev
Tlf. 72 17 55 55 • info@skov.dk • www.skov.dk

4206/02/21/02/21 - Print SKOV A/S

 SKOV

klima for vækst

KEMIRA 812 P

Gylleseparation - svin og mink

kemira

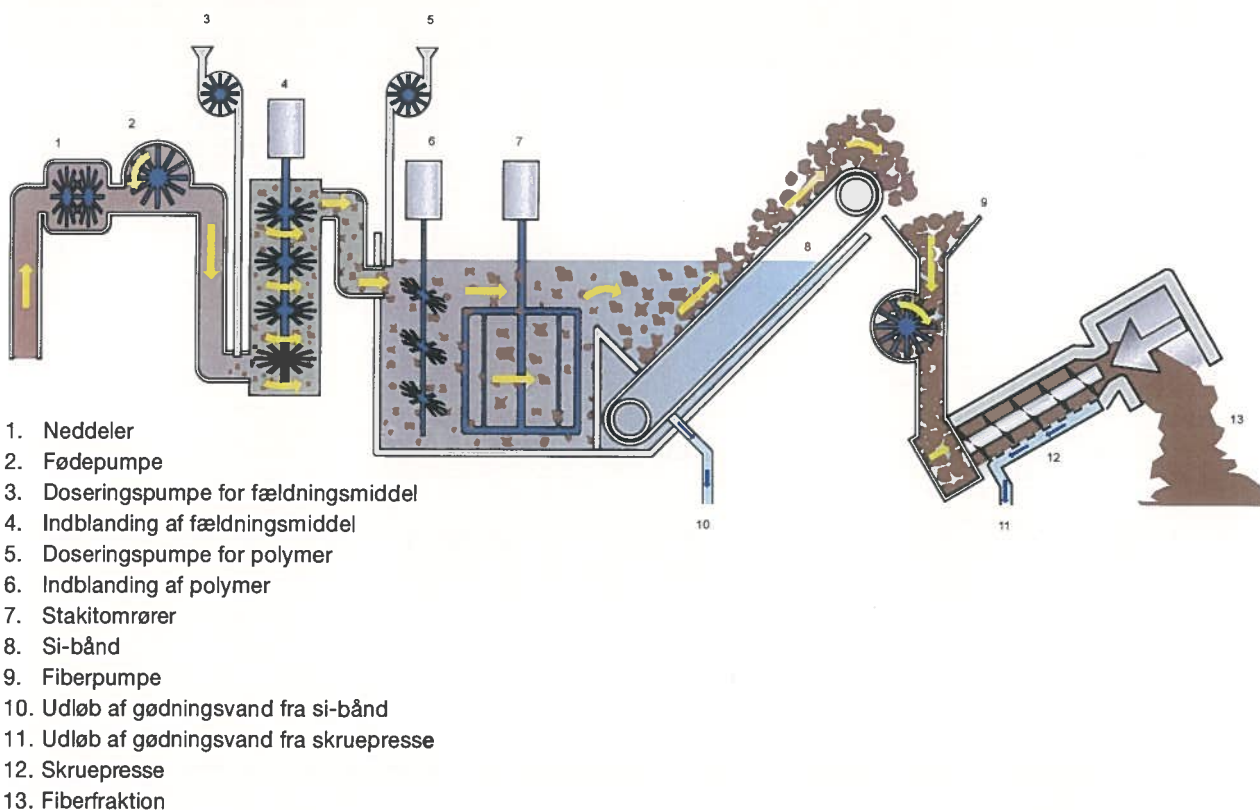
Komplet løsning omfattende fædningskemikalier, service og apparatur

Som verdens største producent af fædningskemikalier til vandrensning er Kemira en pålidelig partner. Den omfattende viden fra kemisk-mekanisk rensning af drikke- og spildevand, er anvendt ved udvikling af vore løsninger til separation af flydende husdyrgødning og afgasset biomasse. Som de eneste tilbyder Kemira komplette løsninger omfattende robuste og slidstærke anlæg, der sælges med en betryggende 5 års aftale omfattende levering af kemikalier og service, til sikring af optimal drift.

Enkel og pålidelig teknologi

Kemira 812 P er anden generation af Danmarks mest solgte separationsanlæg til gylle og biomasse. Dette kemisk-mekaniske separationsanlæg anbefales til separation af svine- og minkgylle samt til separation af afgasset biomasse. Til kvæggylle og meget tyk svinogylle med over 8 procent tørstof anbefales modellen KEMIRA 808 C.

Flowdiagram for KEMIRA 812 P

Rågylle eller afgasset biomasse pumpes kontinuerligt ind i separationsanlægget. Snittepumpen "1" er udstyret med et særligt knivsystem, der forhindrer tilstopning af anlægget. Fødepumpen "2" er frekvensstyret og regulerer den indpumpede mængde. Mængden af fædningsmiddel reguleres af doseringspumpen "3", der tilsætter en forædlet jern- eller aluminiumsforbindelse, som under omrøring reagerer sammen med gyllen/biomassen.

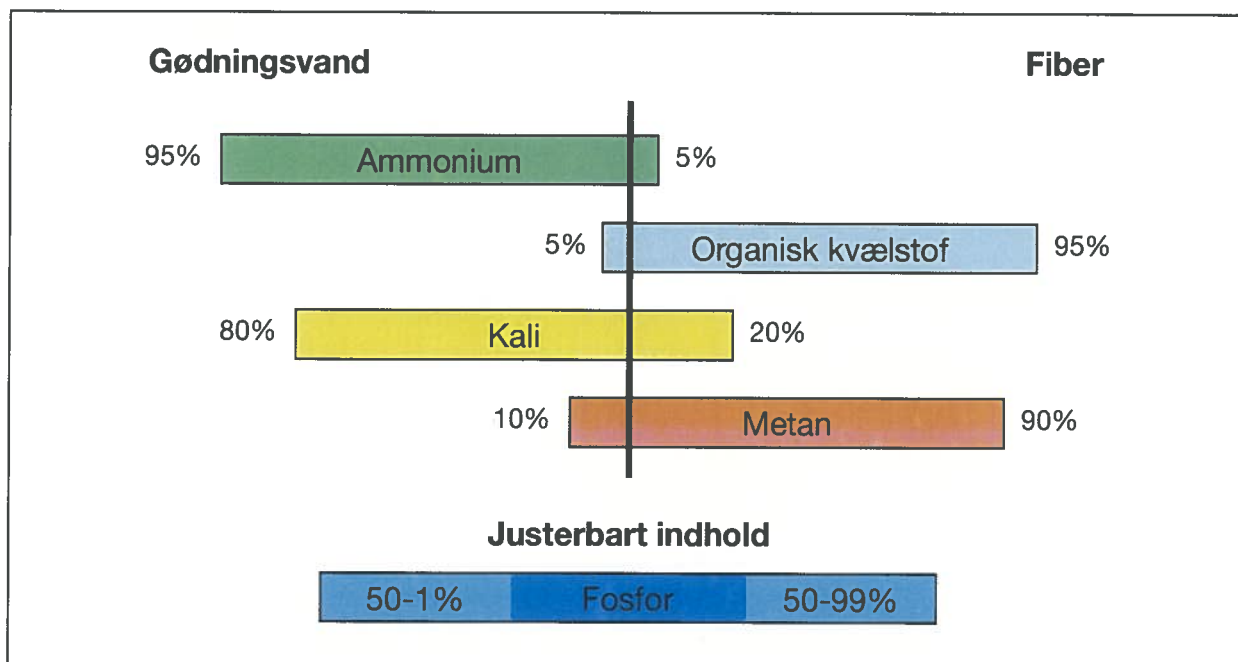
Fra indblanderen af fædningsmiddel ledes gyllen/biomassen til polymerkarret mærket "6". Her iblandes polymer, der efter kort tid får gyllen til at klumpe sig sammen. Det er sammensætningen af disse hjælpestoffer, der bestemmer hvordan fosfor og kvælstof skal fordeles i gødningsvand og fiberfraktion.

Nu ledes den forbehandlede gylle/biomasse ind over et si-bånd mærket "8", hvor fiberfraktionen sigtes fra gødningsvandet. Fra si-båndet presses fiberfraktionen videre til en særlig skruepresse mærket "12", hvor den sidste væske vrides ud af fiberfraktionen.

Separationen kan koncentrere op til 99 procent af gyllens indhold af fosfor og 40 procent af totalkvælstoffet i fiberfraktionen.

Effektiv og fleksibel

Ved kemisk-mekanisk gylleseparation er man i stand til at opkoncentrere ca. 95% af det organiske kvælstof i fiberfraktionen. Det er en af de store fordele. En anden fordel er, at forholdet mellem fosfor og kvælstof i gødning vandet kan justeres, så det passer til behovet på din bedrift. Processen kan reguleres, så mellem 50 og 99% af gyllens fosforindhold ender i fiberfraktionen.

Fiberfraktionen: Næsten lugtfri. Transporteres ved hjælp af snegl væk fra anlægget, f.eks. til en befæstet betonplads eller som her til en container.

Gødning vandet til afbalanceret gødskning

Gødning vandet benævnes også reje kvand. Det kan virkningsmæssigt sammenlignes med handelsgødning, da det primært indeholder vandopløselige planteneringsstoffer. Ved udbringning trænger væsken hurtigt ned i jorden og bl.a. derfor er lugtgenerne stærkt reducerede. Da Kemira 812 P opkoncentrerer 40-60 procent af dyreenhederne i fiberfraktionen, må 1 DE i gødning vand sættes til 120 kg N. Det betyder, at der pr. ha må tilføres 120 kg N x 1,4 DE = 168 kg N i gødning vand, såfremt det ikke overskrider markens kvælstofkvote.

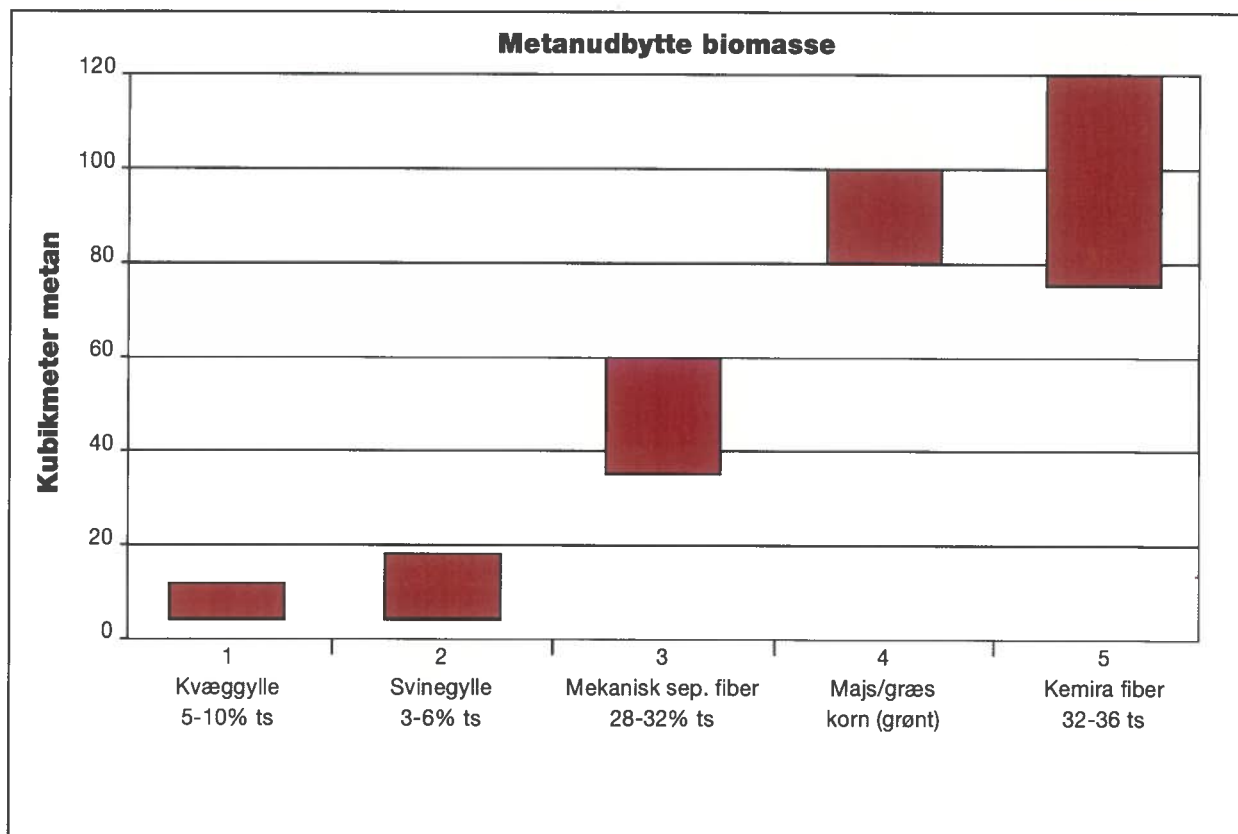
Gødskningseksempel, reje kvand til vinterhvede. Supplering til N-kvote med en NS-gødning.

Tons pr. ha	Kg pr. ha				
Gødning vand	N	P	K	Mg	S
56	151 (168 total)	25	90	12	4

Biogaspotential er højt i fiberen

Med gylleseparation er du med til at reducere udledningen af drivhusgasser, hvis fiberfraktionen anvendes til produktion af biogas (hvis det bliver således, at fiberfraktionen kan afbrændes eller forgasses uden tyngende afgifter). Anvendelse af fiberfraktionen som energikilde i biogasanlæg vil reducere udledningen af både metan og lattergas, samtidig med at der produceres energi. Allerede i dag afsætter de fleste landmænd, der har et Kemira separationsanlæg, fiberfraktionen til biogasproducenter. Årsagen er enkel: Fra et ton fiber fra en kemisk-mekanisk separationsproces kan produceres op til den dobbelte mængde metangas i forhold til fiberfraktionen fra en mekanisk separation.

Fiberfraktionen som grundgødning på plantebrug

Fiberfraktionen anvendes også til grundgødning på plantebrug. Som det fremgår af nedenstående eksempel fra et svinebrug med blandet gylle fra søer, smågrise og slagtesvin, har fiberen et højt indhold af fosfor. Kvælstoffet i fiberfraktionen udnyttes med minimum 45%, når fiberfraktionen udbringes til forårssåede afgrøder.

Gødskningseksempel, fiberfraktion til vårbyg. Der suppleres med en NKS-gødning.

Tons pr. ha	Kg pr. ha			Værdi kr. pr. ha
Fiberfraktion	N	P	K	Første års virkning
6	43 (95 total)	43 (2 års behov)	13	550

Med KEMIRA 812 P kan harmoniarealet reduceres med op til 50%

Når gyllen separeres og den faste fraktion afsættes udenfor bedriften, reduceres kravet til udbringningsareal.

Det skyldes to forhold:

- Hovedparten af gyllens indhold af fosfor og organisk kvælstof fjernes fra bedriften med fiberfraktionen. Skal du eksempelvis afsætte 100 DE fra din svineproduktion, kan dette enten gøres ved at afsætte ca. 2000 tons gylle eller 200 tons fiber.
- De vandopløselige næringsstoffer i gødningsvandet findes på en plantetilgængelig form. Derfor må der i gødningsvandet udbringes mere kvælstof pr. hektar, end hvis der var tale om ubehandlet gylle.

Præcis hvor meget harmoniarealet reduceres ved gylleseparation afhænger af bedriftens husdyrsammensætning. I alle tilfælde kan man reducere kravet til udbringningsareal på bedriften med minimum 40% med KEMIRA 812 P.

Nøgletal for svinegylle og fraktionerne. 500 de			
	Rå gylle	Gødningsvand	Fiber
Tørstof %	4,7	1,3	36,6
m3 metan/ton	11,18	2,88	91,79
Total N kg/ton	4,29	3,0	15,5
Fosfor kg/ton	1,1	0,44	7,2
Kali kg/ton	2,1	1,6	2,11
Tons i alt	10.897	9808	1089
Læs total	545 (a 20 T)	490 (a 20 T)	70 (a 15 T)
Kvælstof total kg N	46.750	29.423	17.327
Dyreenheder	500	245	255
Kg N/de	94	120	68
Harmonikrav, ha	357	175	182
Max. mængde/ha	31	56	6
Ton/de	22	40	4
Kg N/ha	131	168	95
Kg P/ha	34	25	43
Kg K/ha	47	90	13

Styr på fosforoverskuddet

Med Kemira 812 P kan du få elimineret et eventuelt fosforoverskud fra din husdyrproduktion. På samme måde som for kvælstof, vil du fjerne en væsentlig del af fosforen, når fiberfraktionen afsættes udenfor bedriften; dette er relevant for bedrifter, med udbringningsarealer i fosforfølsomme områder. Det kan være oplande til særligt sårbare søer eller oplande til sårbare fjorde. Med et Kemira 812 P separationsanlæg vil du kunne leve op til krav om fosfor balance fra kommunen, og dermed lettere opnå godkendelse til en ændring eller udvidelse af produktionen.

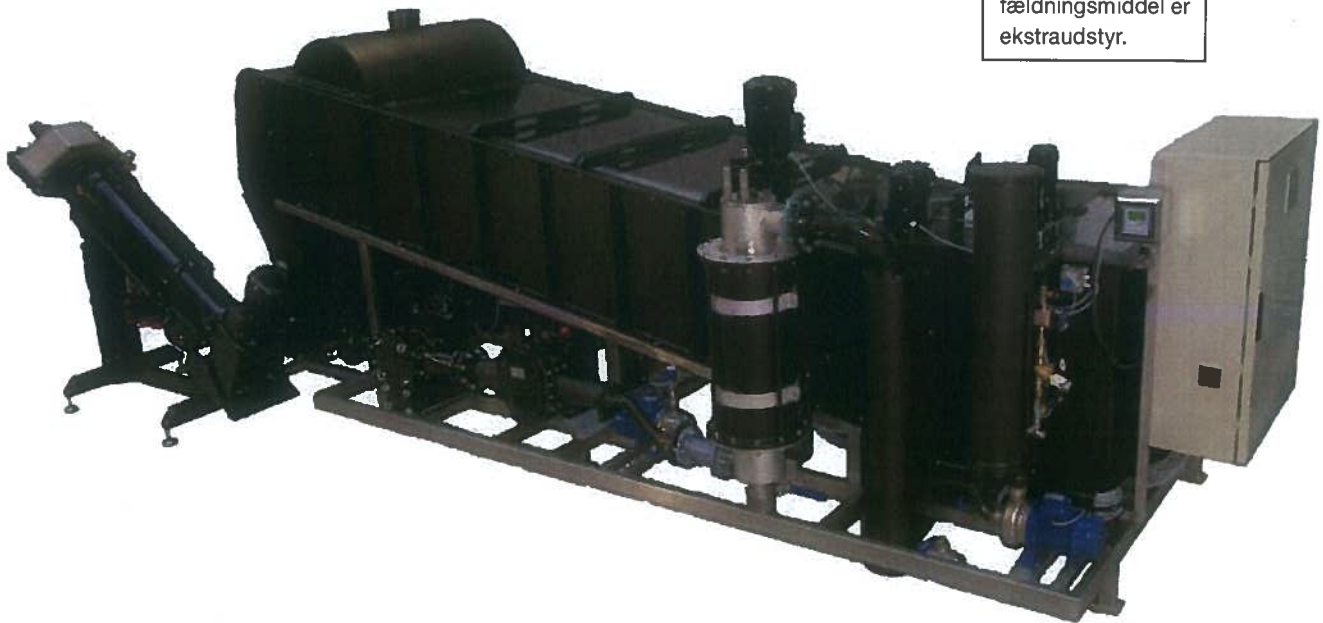

Kemira 812 P

Løsningen til husdyrproducenter:

- Der vil ekspandere – større produktion på samme areal
- Der har behov for næringsstofbalance
- Der vil fremtidssikre i en tid hvor renten stiger

KEMIRA 812 P Grundmodul med polymerdoserings-enhed sibånds-separator, skruepresse og elektronisk styring. Doseringsenhed til – og indblender af fædningsmiddel er ekstraudstyr.

Doseringsenhed og indblender af fædningsmiddel er ekstraudstyr

Elektronisk styring via touchscreen

Forbedringer i forhold til tidligere model:

- Højere kapacitet – Nu op til 15 m³ pr. time
- Tildækket si-bånd giver lavere emissioner
- Lavere el-forbrug – Kun 0,7 kWh per m³ gylle
- Elektronisk styring via touchscreen
- Endnu større servicevenlighed

Skal jeg vælge et stationært eller et mobilt anlæg

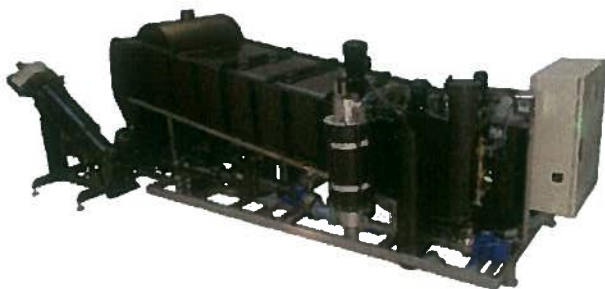
Kemira 812 P separationsanlægget er udviklet specielt til gylle og biomasse med et tørstofindhold under 8 procent. Anlægget har markedets højeste separationskapacitet på op til 15 m³ pr. time, hvilket betyder færre driftstimer og mindre strømforbrug til eksempelvis omrøring i den fortank, hvorfra den homogene gylle indpumpes i anlægget. I praksis vil det sige, at anlægget for at separere 10.000 tons gylle pr år kører 15-17 timer pr. uge. I løbet af disse timer produceres 20-25 tons fiber svarende til et lastvognstræk.

Anlægget fås også i en mindre og mere enkel udgave, model KEMIRA 804 P, der har en kapacitet på 3-4 m³ pr. time. Dette anlæg anbefales til mindre produktioner/mink.

Kemira 812 P separationsanlægget leveres som et stationært anlæg til indbygning i bestående- eller nye driftsbygninger i tilknytning til gårdens øvrige miljøanlæg som gylletanke og membranlaguner.

Med et stationært anlæg er tiden til vedligeholdelse og drift minimal. Derfor anbefales det stationære anlæg til de landbrug, hvor hovedparten af produktionen er samlet på en bedrift.

Kemira 812 P separationsanlægget leveres også som en mobil løsning indbygget i en isoleret container med eksterne tilslutningsmuligheder. Containeren er forsynet med lys, ventilation m.v. Den mobile løsning benævnes KEMIRA 812 PM. Den mobile løsning anbefales til brug hvor produktionen er fordelt på flere lokaliteter.

Kemira samler på tilfredse kunder

"Landmændene blev også alle spurgt om, hvad de vil sige, hvis de skal anbefale anlægget til andre. Her blev tilliden til Kemira igen nævnt, men også at det er en fremadrettet løsning, der løbende bliver forbedret, samt at Kemira 'turde' samle landmænd i en ERFA-gruppe.

...serviceniveauet er helt i top, og det bliver taget seriøst, når de ringer med problemer."

Citat: Udviklingskonsulent Axel Ørndrup

Nøgletal:

Kapacitet gylle/biomasse	6-15 m ³ /time. Afhængig af tørstofprocent
Fiberfraktion uden skruepresse..	8-16% ts. Tyktflydende grød som kan pumpes
Fiberfraktion efter skruepresse...	30-40% ts. Kan stakkes som spagnum
Vægtfylde fiber	500-700 kg/m ³
Gødningsvandet	gullig væske

Variable omkostninger/m³ behandlet gylle:

Vand	20 l	
El.....	0,7 kwh.	0,90 kr.
Polymer	0,2 - 0,3 l	5,00 -7,50 kr.
Fældningsmiddel.....	0 - 2,0 l	0 - 4,00 kr.
Serviceaftale inkl. sliddele.....		1,75 kr.
Variable omkostninger i alt pr. m³		ca. 10 kr.

Tidsforbrug:

Stationært anlæg

Opstart	15 min. pr. gang
Tilsyn	ved fejl på anlægget. Udkald pr. SMS (standard)

Mobilt anlæg

Opstart	30 min. pr. gang
Tilsyn	ved fejl på anlægget. Udkald pr. SMS (standard)
Rengøring.....	30 min. før flytning til anden bedrift
Afmontering.....	15 min. afmontering af slanger og strøm
Transport	afhængig af afstand
Opstilling	15 min. montering af slanger og strøm

Læs videre på www.gylleseparation.dk

For yderligere oplysninger:

Martin Rishøj
Salgskonsulent
Kemira Water Danmark A/S
Tlf. 40 30 02 66
Mail adr.: mrj@kemira-miljoe.dk

eller

Kemira Water Danmark A/S
Måde Industrivej 19
6705 Esbjerg Ø
Tlf. 75 45 25 55

Kemira

Gylleseparationsanlæg på Hesselbjergvej 3, 6230 Rødekro

Indledning	2
Oplysninger om ejerforhold	2
Oplysninger om anlægget	2
Oplysning om etablering	3
Oplysninger om beliggenhed	3
Beskrivelse anlæggets produktion og kapacitet	3
Forslag til vilkår og egenkontrol	5

Indledning

Dette er en beskrivelse af det ansøgte separationsanlæg i Miljøansøgningen på Hesselbjergvej 3, skema 6644. Beskrivelsen gennemgår de processer og den kemi der benyttes i forbindelse med separationen. Anlægget vil primært stå på Hesselbjergvej 3. Det er påtænkt at fiberdelen i første omgang fraføres bedriften.

På ejendommen er der et sohold med smågrise og slagtesvin, hvor der i forbindelse med denne ansøgning er søgt om en ændring og udvidelse af dyreholdet fra 161,38 DE til 384,38 DE.

Oplysninger om ejerforhold

Ansøger, ejer og kontaktperson

Navn: Preben Laasholdt
Adresse: Hesselbjergvej 3, 6230 Rødekro
Telefon: 74698509 / 21673250
E-mail: hesselbjergvej3@dlgtele.dk

Virksomhedens navn, adresse mv.

Navn:
Adresse: Hesselbjergvej 3, 6230 Rødekro
CVR nr. 14310436
P-nummer: 1000719300

Oplysninger om anlægget

Beskrivelse af projektet

Projektet omfatter etablering af et gylleseparationsanlæg. Den øvrige del af husdyrbruget på Blåkrogvej er beskrevet i ansøgningen i www.husdyrgodkendelse.dk skema 6644.

Separationsanlægget vil være mobilt og foretager en separation af gyllen i en væskefraktion, som opbevares og anvendes som forudsat i ansøgningen i www.husdyrgodkendelse.dk, samt i en fiberfraktion. Fiberfraktionen fraføres ejendommen. Fiberen vil blive opbevaret i en lukket container, på en fast betonplads (eksisterende vaskeplads). Det er således formålet at nedsætte harmoniarealet på bedriften.

Separationsanlægget vil blive leveret af AL-2 Teknik A/S, men det kan også blive et anlæg af samme type fra en anden leverandør. Der er ikke tale om et anlæg til midlertidig drift.

Kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer

Driften af separationsanlægget vurderes ikke at være omfattet af Miljøministeriets bekendtgørelse om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer.

Der anvendes følgende fældningsmidler og polymer:

Jernklorid, der består af 40 % jernklorid og saltsyre i en ikke afmærkningspligtig koncentration. Dvs. der er risiko for irritation ved hud- og øjenkontakt, og lokale pH sænkninger ved store udslip ved vandmiljøer.

Praestol® K 133 L bestående af 10 % Copolymer, 30 % C16-alkan og 3 % fedtalkoholpolyglycoether. Dvs. at stoffet er mærket som sundhedsskadeligt, lokalirriterende og miljøfarligt.

Oplysning om etablering

Bygningsmæssige ændringer/udvidelser

Selve separationsanlægget opstilles i en mobil container (Forventet størrelse: ca. 2,55 m x ca. 8,5 m og ca. 3,8 m høj). Containeren og fibercontaineren (Forventet størrelse: ca. 2,35 m x ca. 6,5 m og ca. 2,4 m høj) vil blive placeret på den i ansøgningen beskrevne plads til gylleseparering.

Placeringen er valgt, så anlægget ligger tæt på de nye gyllebeholdere. Der vil blive etableret diverse rørforbindelser.

Forventet start og afslutning af bygge- og anlægsarbejder

Umiddelbart forventes det, at separationsanlægget tages i brug, når dyreholdet er så stort, at det er nødvendigt i forhold til harmoniarealet.

Oplysninger om beliggenhed

Oversigtsplan

Separationsanlægget er indtegnet på kortbilag.

Lokaliseringsovervejelser for gylleseparationsanlægget

Da det vurderes, at der ikke er naboer eller særlig natur- eller terrænforhold, der skal tages hensyn til, er den driftsmæssigt mest hensigtsmæssige placering valgt.

Virksomhedens daglige driftstid

Med en månedlig gylleproduktion på omkring 654 m³ vil anlægget skulle køre mellem 43-82 timer om måneden (anlæggets kapacitet varierer fra 8-15 m³/time afhængig af tørstofprocenten i gyllen). Det forventes, at anlægget vil køre 2-3 dage om ugen. Anlægget kører i automatisk drift og kan derfor være i drift alle døgnets timer året rundt. Der forventes i værste fald en samlet årlig driftstid på ca. 1000 timer.

Til- og frakørselsforhold

Separationen af gyllen vil betyde en stigning i antal transporter fordelt hen over året. Fiberdelen vil blive transporteret væk med lastbil til biogasanlægget. Det vurderes at stigningen i antallet af transporter ikke vil betyde en øget støjbelastning for de nærmeste naboer. Transporterne er beskrevet i miljøgodkendelsesansøgningen for udvidelsen. Se beskrivelse af samtlige transporter i ansøgning i www.husdyrgodkendelse.dk.

Beskrivelse anlæggets produktion og kapacitet

Produktionskapacitet

Separationsanlægget er dimensioneret til max. 15 m³/time eller ca. 3.000 DE, så anlægget vil umiddelbart ikke blive udnyttet fuldt ud. Dog vil ansøger gerne have mulighed for det på længere sigt.

Behandlingen i separationsanlægget foregår med anvendelse af gylle, vand (20 l/m^3), polymer ($0,2 - 0,3 \text{ l/m}^3$) og fældningsmiddel ($0 - 2 \text{ l/m}^3$). Elforbrug er på $0,7 \text{ kWh/m}^3$.

Systematisk beskrivelse af procesforløb

Processen er forholdsvis kort og simpel, idet der ikke er noget forbrændingsanlæg tilknyttet.

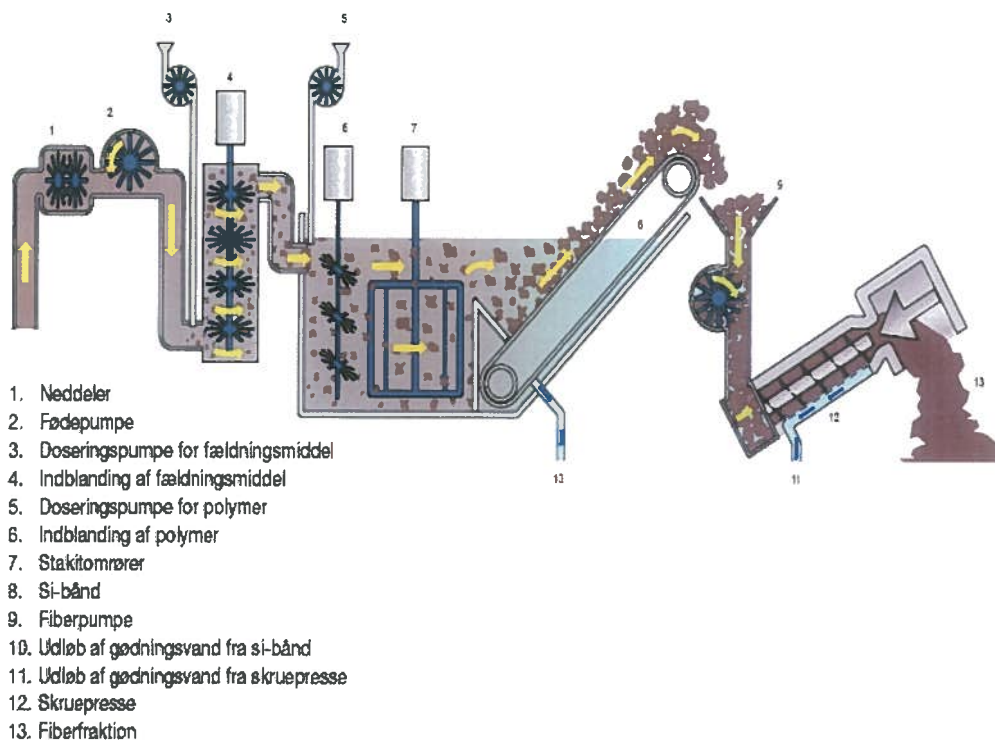
Trin 1:

Gyllen pumpes fra virksomhedens stalde til forbeholder.

Trin 2:

Separation af gylle i en flydende fraktion (rejectvand/gødning vand) og en fast fraktion (fiber). Gødning vandet ledes til gylletankene med efterfølgende udbringning i henhold til regler for opbevaring og anvendelse af husdyrgødning. Fiberfraktionen falder direkte ud og opbevares i den dertil beregnede container.

Anlæggets opbygning fremgår af nedenstående tegning:

Rågylle pumpes kontinuerligt ind i separationsanlægget. Snittepumpen "1" er udstyret med et særligt knivsystem, der forhindrer tilstopning af anlægget. Fødepumpen "2" er frekvensstyret og regulerer den indpumpede mængde. Mængden af fældningsmiddel reguleres af doseringspumpen "3", der tilsætter en forædlet jern- eller aluminiumsforbindelse, som under omrøring reagerer sammen med gyllen/biomassen. Fra indblanderen af fældningsmiddel ledes gyllen/biomassen til polymerkarret mærket "6". Her iblandes polymer, der efter kort tid får gyllen til at klumpe sig sammen. Det er sammensætningen af disse hjælpestoffer, der bestemmer hvordan fosfor og kvælstof skal fordeles i gødning vand og fiberfraktion. Nu ledes den forbehandlede gylle/biomasse ind over et si-bånd mærket "8", hvor fiberfraktionen sigtes fra gødning vandet. Fra si-båndet presses fiberfraktionen videre til en særlig skruepresse mærket "12", hvor den sidste væske vrides ud af fiberfraktionen.

Oplysninger om mulige driftsforstyrrelser og uheld

Som beskrevet tidligere vil anlægget være placeret på et befæstet areal med afløb til gyllebeholderen. I tilfælde af driftsforstyrrelser og lækager vil omgivelserne være sikret mod forurening. Gyllebeholderen er tilknyttet en 10-årig beholderkontrol, hvor den undersøges for slitage.

Evt. lager af fædningsmiddel og polymer vil befinde sig i bedriftens kemirum, som er beskrevet i www.husdyrgodkendelse.dk. På bedriften befinder der sig en Beredskabsplan, hvor procedure i forbindelse med uheld er beskrevet.

Forslag til vilkår og egenkontrol

Registrerer forbrug af polymer og fædningsmiddel, samt driftstimer. Opbevaring af Sikkerhedsdatablad for kemi.

Beregning af harmoni og arealkrav ved gylleseparering

Beregningsen er foretaget for:

Gårdnavn	Preben Laasholt
Landmand	Hesselbjergvej 3
Adresse	6230 Rødekro
Postnr. og by	
E-mail	

Beregningsen af foretaget af:

Forening	LandboSYD
Konsulent	Martin Ugilt Thomsen
Adresse	Peberlyk 2
Postnr. og by	6200 Aabenraa
E-mail	mut@landbosyd.dk

Scenarienavn: Version 5

Besætning	Antal prod./årsdyr			Korrektionsfaktorer:			Pct. gylle som separeres
	Nu	Planlagt	Enhed	Mængde	Kvælstof	Fosfor	
Smågrise, 7,3-33 kg		26.550	Produceret	1,00	1,16	1,10	93
Søer, grise til 7,3 kg		722	Årssøer	1,00	1,16	1,10	93
Slagtesvin, 33-107 kg		1.265	Produceret	1,00	1,16	1,10	93

Antal dyreenheder	Nu	Planlagt
Smågrise, 7,3-33 kg		138
Søer, grise til 7,3 kg		168
Slagtesvin, 33-107 kg		35

Antal dyreenheder	Nu	Planlagt
Svin	0	341
Kvæg	0	0
Mink	0	0
I alt	0	341

Dyreenheder regnet efter regler efter 1/8/2009

Harmoniareal til rådighed

Nu-drift, ha	0,0
Planlagt, ha	0,0

Nu-driften er beregnet uden separering. I den planlagte drift er der forudsat separering med:

AL-2, 3,6M, svin og mink, mobil

Arealkrav if. Landbrugsloven

	Nu	Planlagt
Arealkrav uden separering, ha	0,0	68,8
Arealkrav med separering, ha	-	51,6

Harmonikrav og harmoniareal under/overskud, hektar

	Krav	Underskud ¹⁾	Overskud ¹⁾
Harmoniareal, nu-situation	0,0	0,0	0,0
Harmoniareal, planlagt situation, uden afsætning af fiber	243,5	243,5	0,0
Harmoniareal, planlagt situation med afsætning af fiber	171,2	171,2	0,0
Harmonikrav til fiberfraktion	72,3		

¹⁾ Underskud betyder, at der mangler harmoniareal. Overskud betyder, at harmoniarealet ikke udnyttes fuldt ud.

Harmonibesparelse ved afsætning af fiber

Ved at afsætte:	699 ton fiber
Sparer et harmoniareal på:	72,3 hektar
- svarende til:	30 procent

Krav til N-udnyttelse

Fiberfraktion	50 pct.
Væskefraktion	85 pct.

Mængder, dyreenheder og harmonikrav	Ton	DE	Kg N/DE	Kg P/DE	Harmoni-krav, ha
Nu-situation uden separering	0	0	0	0	0
Planlagt situation med gylleseparering	585	24	114	26	17
	7.265	216	120	18	154
	699	101	102	42	72

Dansk Landbrugsrådgivning

DLBR Biogas og gylleseparering

Udskrivningsdato: 04-08-2010

Version 2.3

Side 1 af 2

Mængde og koncentration af gødning og næringsstoffer

Udbragt mængde næringsstof pr. ha

		Kg N/ha ¹⁾	Kg P/ha ¹⁾	Kg K/ha ¹⁾
Nu-situation uden separering	Ubehandlet gylle	0	0	0
Planlagt situation med gylleseparering	Ubehandlet gylle	160	36	70
	Væskefraktion	168	25	94
	Fiberfraktion	142	59	20

¹⁾ Ved max. tilladt udbragt mængde pr. ha

Procentfordeling af volumen og næringsstoffer i fraktioner

Andel gylle, som separeres:	93 procent			
	Volumen	N	P	K
Væskefraktion	91 %	72 %	47 %	91 %
Fiberfraktion	9 %	28 %	53 %	9 %

Separeringsindeks

	N	P	K
	0,22	0,48	0,00

Mængde af gødning og næringsstoffer i alt

	Vol., ton	Kg N	Kg P	Kg K
Mængder uden separering:				
Nu-situation	0	0	0	0
Planlagt situation	8.355	38.912	8.703	17.157
Planlagt situation med separering:				
Ubehandlet gylle	585	2.724	609	1.201
Væskefraktion	7.265	25.892	3.822	14.520
Fiberfraktion	699	10.296	4.272	1.436

Koncentration af næringsstoffer, kg pr. ton

	Kg N/ton	Kg P/ton	Kg K/ton
Nu-situation uden separering:			
Ubehandlet gylle			
Planlagt situation med separering:			
Ubehandlet gylle	4,7	1,0	2,1
Væskefraktion	3,6	0,5	2,0
Fiberfraktion	14,7	6,1	2,1

Udbragte mængder kvælstof pr. ha

	Kg N pr. ha:		Krav til N-udnyttelse
	total-N	udnyttet-N	
Nu-situation uden separering:			
Ubehandlet gylle	0	0	-
Planlagt situation med separering:			
Ubehandlet gylle	160	120	75%
Væskefraktion	168	143	85%
Fiberfraktion	142	71	50%

Fuldgødskning

Tilført kg udnyttet N i væskefraktion	143 Kg N pr. ha
Kvælstofkvoten på bedriften kan altså maksimalt være 143 kg N pr. ha, for at der kan fuldgødskes med væskefraktionen.	

Preben Laasholt
Hesselbjergvej 3
6230 Rødekro

Beregnings ID (oplyses ved kontakt med Danfoss Heat Pumps): **T30569**

Bemærk at nedenstående beregninger er Danfoss Heat Pumps ejendom og ikke må udleveres til tredjemand uden forudgående aftale med Danfoss Heat Pumps.

Miljø

Køling af gylle reducerer ammoniakfordampningen fra stalden. Teknologien er beskrevet i Miljøstyrelsens BAT-blad omkring køling af gylle i svinestalde.

Gyllekølingsanlægget er dimensioneret ud fra fremsendte plantegning.

Gyllekummeareal med træk og slip: 1.559 m²

Gyllekummeareal med linespil: 228 m²

Varmepumpeanlægget er dimensioneret efter varmebehovet og der kan forventes en reduktion i ammoniakfordampningen fra stalden på ca.: 18,3 %

Anlæggets årlige faktiske driftstid er ca.: 4.800 timer pr. år

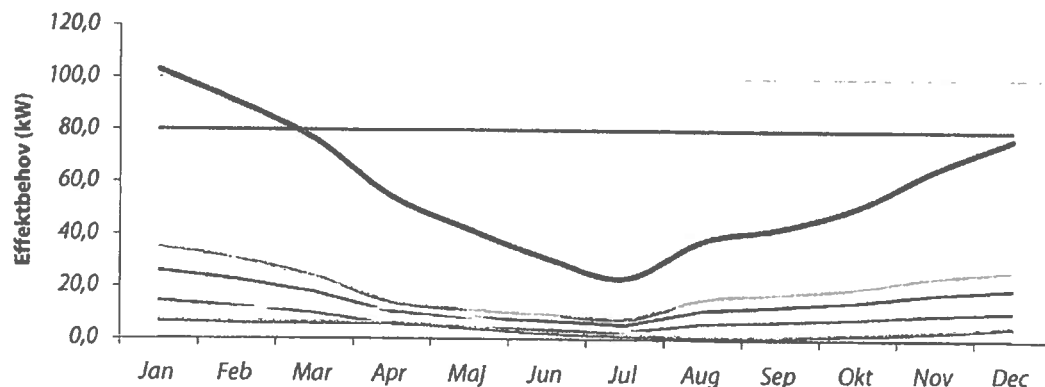
Procentvis udnyttelse af varmen: 100 %

I husdyrgodkendelse.dk indtastes varmepumpens driftstid til 8.760 timer pr. år. I ammoniakreduktion indtastes den ovenfor beregnede værdi.

Energi

	Effektbehov	Energibehov
Klimastald(eksisterende)	35,0 kW	157.500 kWh
Klimastald(ny)	26,0 kW	117.113 kWh
Farestald(eksisterende)	13,2 kW	46.253 kWh
Farestald(ny)	14,4 kW	50.458 kWh
Mandskabsrum	7,5 kW	21.583 kWh
Stuehus	6,3 kW	18.187 kWh
Samlet behov	102,4 kW	411.093 kWh

Bemærk at ovenstående beregninger er vejledende og er lavet på baggrund af oplysninger fra kunden samt Danfoss Heat Pumps' erfaringer.

Total (thick solid line), Stuehus (solid line), Varmepumpe (dashed line), Klimastald(ny) (solid line),
 Farestald(ny) (dashed line), Klimastald(eksisterende) (solid line), Farestald(eksisterende) (dashed line), Mandskabsrum (dashed line)

29-06-2010

Dato

Søren Jensen

Konsulent

Eksempel drægtighedsstald med linespil									
ammoniakreduktions effekt i %	23,4	kvadratmeter	1568						
W/m2			17,173	170,327					
W			26927						
Køleydelse			55000						
Driftstimer pr. år			4289						
Eksempel smågrisestald med træk og silp									
ammoniakreduktions effekt i %	23,4	kvadratmeter	1482						
W/m2			26,131	111,934					
W			38727						
Drægtighedsstald med linespil									
ammoniakreduktions effekt i %	13	kvadratmeter	228						
W/m2			9,109	178,391					
W			2077						
Stalde med træk og silp									
ammoniakreduktions effekt i %	18,3	kvadratmeter	1559						
W/m2			19,881	115,059					
W			30995						
Gennemsnitlig W/m2			18,51						
Minimum effekt af varmepumpe			33071						
Samle varmeeffekt									80000
køleeffekt			60000						
Driftstimer			4828						

Peberlyk 2
6200 Aabenraa

Tlf.: 74 36 50 00

Fax: 74 36 50 01

Info@landbosyd.dk
www.landbosyd.dk

Fuldmagt.

Undertegnede Preben Laasholdt Befuldmægtiger herved LandboSyd, Peberlyk 2, 6200 Aabenraa til at indsende ansøgning om miljøgodkendelse efter lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug til Aabenraa Kommune via IT-ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk.

Undertegnede bekræfter samtidig at have gennemlæst ansøgningen om miljøgodkendelse, og erklærer sig indforstået med forudsætningerne heri.

Fuldmagten er gældende for dette forhold, så længe Deres engagement består hos LandboSyd.

Aabenraa, d. 22/12.-2008

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Preben Laasholdt", written over a horizontal line.

Underskrift

© Aabenraa Kommune - KMS - COWI

<p>Aabenraa Kommune</p> <p>Teknik & Miljø Plantagevej 4, Bov 6330 Padborg</p>	<p>Initialer: tket</p>
	<p>Dato: 04-02-2010</p>
<p>Hesselbjergvej 3, 6230 Røde kro Beregnet konsekvensområde er 813,15 m</p>	<p>Målforhold: 1:10.000</p>
	<p>Tegn. nr:</p>

AABENRAA AFDELING

Formand: Per Kleis Bønnelycke, Møllegården 21, 6340 Kruså
Telefon: 7467 6767
E-mail: kleis@mail.dk

Kruså, den 21. august 2010

Hørings svar Hesselbjergvej 3

Danmarks Naturfredningsforening har i første uge af august 2010 fra Aabenraa Kommune modtaget udkast til miljøgodkendelser på i alt 6.000 sider.

I denne situation er det umuligt at følge vores normale procedurer for sagernes behandling, som er lagt an på en mere spredt fordeling.

Vi har derfor måttet udsætte behandlingen af en del sager, herunder ovennævnte sag, som først vil blive behandlet af DN, når den endelige miljøgodkendelse foreligger.

Det er beklageligt i forhold til ansøgerne, som derved ikke får mulighed for ud fra DN's bemærkninger at foretage tilpasninger af deres projekter.

Venlig hilsen

Per Kleis Bønnelycke.